

Western Cape Government • Wes-Kaapse Regering • URhulumente weNtshona Koloni

PROVINCE OF THE WESTERN CAPE

PROVINSIE WES-KAAP

Provincial Gazette Extraordinary

7291

Friday, 25 July 2014

Buitengewone Provinsiale Koerant

7291

Vrydag, 25 Julie 2014

Registered at the Post Office as a Newspaper

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

CONTENTS

INHOUD

*(*Copies are obtainable at Room M21, Provincial Legislature Building, 7 Wake Street, Cape Town 8001.)*

*(*Afskrifte is verkrygbaar by Kamer M21, Provinsiale Wetgewer-gebou, Waalstraat 7, Kaapstad 8001.)*

Page

Bladsy

LOCAL AUTHORITY

PLAASLIKE OWERHEDE

51385	Drakenstein Municipality: Water Services By-law 2014	2
51386	Drakenstein Municipality: By-law relating to the Rules of Order Regulating the Conduct of Meetings of the Council of the Municipality of Drakenstein 2014	144

51385	Drakenstein Munisipaliteit: Waterdiensverordening 2014	71
51386	Drakenstein Munisipaliteit: Verordening insake reëls vir die hou van vergaderings van die Raad van die Munisipaliteit van Drakenstein, 2014	168

DRAKENSTEIN MUNICIPALITY

WATER SERVICES BY-LAW, 2014

DRAKENSTEIN MUNICIPALITY**WATER SERVICES BY-LAW, 2014**

To regulate the provision of water and sanitation services in the area of jurisdiction of the Municipality and to provide for matters connected therewith.

Be it enacted by the Municipal Council of the Drakenstein Municipality, in terms of Section 156(2) of the National Constitution read with Section 11(3)(m) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000), as follows:-

**CHAPTER 1
INTERPRETATION**

1. Definitions
2. Meaning of words

**CHAPTER 2
ACCESS TO WATER SERVICES****Part 1: Levels of Service**

3. Levels of Service

Part 2: Application

4. Application for water services
5. Special agreements for water services
6. Purpose of supply

Part 3: Deposits, Payments and Accounts

7. Deposits
8. Fees for services
9. Accounts
10. Payment for water services
11. Appeals against finding of Municipality in respect of queries or complaints
12. Payment in respect of pre-payment meters

**CHAPTER 3
WATER SUPPLY SERVICES**

**Part 1
Conditions**

13. Specific conditions of water supply

**Part 2
Connection, Quantity and Quality of Water Supply**

14. Provision of connection pipe
15. Location of connection pipes
16. Interconnection between premises
17. Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises
18. Restriction or cutting-off of supply
19. Interruption of supply at owner's request
20. Disconnection of water supply
21. Water supplied from a fire hydrant
22. Communal water services works
23. Quantity, quality and pressure

**Part 3
Measuring Water Supplied**

24. Measuring the quantity of water supplied
25. Quantity of water supplied to consumer
26. Defective measurement
27. Adjustment of quantity of water supplied through measuring device
28. Special reading at request of consumer
29. Special measurement

**Part 4
Installation Work and Use of Pipes and Fittings**

30. Approval of installation work
31. Persons permitted to do installation work
32. Provision and maintenance of water installation
33. Technical requirements for water installation
34. Use of pipes and water fittings to be authorised
35. Labelling of terminal water fittings and appliances
36. Unlawful water installation
37. Pipe in street or public place

**Part 5
Installations for Fire Fighting Purposes**

38. Connection to be approved by the Municipality
39. Special provision for fire fighting services
40. Inspection and approval of fire fighting installation
41. Dual and combined installations

42. Connection pipe for fire fighting services
43. Valves and meters in connection pipeline
44. Sprinkler extinguishing installation
45. Header tank or double supply from main
46. Sealing of private fire hydrant

Part 6

Water Conservation and Prevention of Pollution

47. Waste of water
48. Car washing facilities
49. "Grey water" practises
50. Equipment specification to facilitate water conservation
51. Water demand management
52. Water restrictions
53. Owner to prevent pollution of water
54. Protection of water supply system and installation

Part 7

Water Supply Services: Miscellaneous

55. Use of water from source other than water supply system
56. Notification and use of boreholes
57. Sampling of water
58. Supply of non-potable water by Municipality
59. Testing of pressure in system
60. Warning notices
61. Water audit

CHAPTER 4

SANITATION SERVICES

Part 1

Standards

62. Standards for sanitation services

Part 2

On-site Sanitation and Associated Services

63. Application and conditions for on-site sanitation infrastructure
64. Septic tank and treatment plant
65. French drain
66. Conservancy tank
67. Ventilated improved pit latrine
68. Services associated with on-site sanitation services
69. Disused conservancy and septic tanks

Part 3
Sewage Disposal

- 70. Provision of a connecting sewer
- 71. Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises
- 72. Interconnection between premises
- 73. Sewage delivered by road haulage
- 74. Measurement of the quantity of standard domestic effluent discharged

Part 4
Industrial Effluent

- 75. Application for the disposal of industrial effluent
- 76. Unauthorised discharge of industrial effluent
- 77. Test samples
- 78. Norms, standards and conditions for disposal of industrial effluent
- 79. Withdrawal of written permission for disposal of industrial effluent
- 80. Measurement of quantity of industrial effluent discharge
- 81. Damage to sewage disposal system or the environment
- 82. Periodic review
- 83. Change in process of manufacture of materials

Part 5
Drainage installations

- 84. Construction or installation of drainage installations
- 85. Construction by the Municipality
- 86. Servitudes
- 87. Drains in streets and public places
- 88. Maintenance of drainage installation
- 89. Disconnection of drainage installation

Part 6
Sanitation: Miscellaneous

- 90. Reduction in the quantity determined in terms of domestic effluent
- 91. Objectionable discharge to sewage disposal system
- 92. Damage to sewage disposal system
- 93. Consequential maintenance of sewers
- 94. Installation of pre-treatment facility
- 95. Protection from ingress of floodwaters
- 96. Work by private persons
- 97. Non-waterborne disposal of effluent
- 98. Other sanitation services

CHAPTER 5 GENERAL PROVISIONS

Part 1

Unlawful Actions and Termination

- 99. General responsibility for compliance with this By-law and other by-laws
- 100. Interference with water services
- 101. Obstruction of access to water supply system or sanitation services
- 102. Prohibition of access to water services other than through the Municipality
- 103. Unauthorised use of water services
- 104. Termination of agreements

Part 2

Water Services Intermediaries

- 105. Water services intermediaries

Part 3

Enforcement of By-Law and Legal Matters

- 106. Authorisation of an official
- 107. Functions of an authorised official
- 108. Notices and documents
- 109. Compliance notices
- 110. Power of entry and inspection
- 111. Powers of an authorised official
- 112. Using force to enter
- 113. Authorised official may be accompanied
- 114. Duty to produce document
- 115. Complaints against persons other than the Municipality
- 116. Recovery of costs and fees
- 117. Liabilities and compensation
- 118. Legal compliance warranty
- 119. False statement or information
- 120. Exceptions and transitional arrangements
- 121. Exemptions
- 122. Appeals
- 123. Offences
- 124. Penalties
- 125. Application of this By-law
- 126. Repeal of by-laws
- 127. Short title and commencement

CHAPTER 1 INTERPRETATION

Definitions

1. In this By-law and the Schedules thereto unless the context otherwise indicates -

“accommodation unit” in relation to any premises, means a building or section of a building occupied or used or intended for occupation or use for any purpose;

“Act” means the Water Services Act, 1997 (Act 108 of 1997) and regulations promulgated in terms of it;

“air gap” means the unobstructed vertical distance through the free atmosphere between the lowest opening from which any pipe, valve or tap, supplies water to a tank or fitting or other device, and the overflow level thereof;

“approved” means approved by the Municipality in writing unless otherwise stated;

“authorised official” means a person in the employ of the Municipality, authorised by the Municipality to implement and enforce the provisions of this By-law, or if the Municipality has appointed a service provider, an employee of such service provider, authorised by it as an authorised official in terms of this By-law and acting within the scope of the powers, functions and duties assigned to that service provider by the Municipality in terms of section 81(2) of the Systems Act or another applicable law;

“backflow” means the flow of water in any pipe or fitting in a direction opposite to the normal direction of flow;

“backflow preventer” means any device or means to prevent backflow;

“back siphonage” means the backflow resulting from pressures lower than atmospheric pressure in the water installation;

“basic sanitation” means the minimum standard of safe and hygienic sanitation services and sewage disposal rendered to households, prescribed in terms of the Act, under regulation 2 of Government Notice R.509 of 8 June 2001, as amended from time to time, or any substitution for that regulation;

“basic water supply” means the minimum standard of water supply services necessary for the reliable supply of water to households to support life and personal hygiene, prescribed in terms of the Act under regulation 3 of Government Notice R.509 of 8 June 2001, as amended from time to time, or any substitution for that regulation;

“best practicable environmental option” means the option that provides the most benefit or causes the least damage to the environment as a whole, at a cost acceptable to the community, in the long term as well as in the short term;

"borehole" includes a well, excavation or any artificially constructed or improved underground cavity which can be used for the purpose of-

- (a) Locating, intercepting, collecting or storing water in or removing water from an aquifer;
 - (b) Observing and collecting data and information on water in an aquifer; or
 - (c) Recharging an aquifer; and
- it also includes a spring;

"Building Regulations" means the National Building Regulations made in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1997 (Act 103 of 1977) as amended;

"business unit" in relation to any premises means any building or section of a building occupied or used, or intended to be used for purposes other than residential occupation;

"capacity" in relation to a storage tank means the volume of the tank between the operating water level of the water contained in such tank and the invert of the outlet from the tank;

"cleaning eye" means any access opening to the interior of a discharge pipe or trap provided for the purposes of internal cleaning;

"combined installation" means a water installation used for fire-fighting and domestic, commercial or industrial purposes;

"communal sewer" means a sewer main and connecting sewers and in respect of which a group of consumers and/or owners has constituted itself as a person willing to assume responsibility for, and has signed an agreement accepting responsibility, for the maintenance and repair of the communal sewer;

"communal water services work" means a consumer connection through which water services are supplied to more than one person; the service is operated and maintained jointly by the users thereof and can include water supply and drainage systems;

"compliance notice" means any notice issued by an authorised official under this By-law which instructs the person to whom it is issued to comply with the terms of the notice;

"connection" means the point at which a consumer legally connects to;

"connection pipe" means a pipe, including the water meter and stop valve, the ownership of which is vested in the Municipality and installed by it for the purpose of conveying water from a main to a water installation, and includes a "communication pipe" referred to in SANS 10125;

"connecting point" means the connecting manhole or a similar installation point approved by the Municipality at which a drainage installation joins the connecting sewer;

"connecting sewer" means a pipe owned by the Municipality and installed by it for the purpose of conveying sewage from a drainage installation on any premises, to a sewer beyond the boundary of those premises, or within a servitude area, or within an area covered by a way-leave or other type of agreement;

"conservancy tank" means a covered tank used for the reception and temporary retention of sewage and which requires emptying at intervals;

"consumer" means –

- (a) any person who occupies premises to whom, and in respect of which premises, the Municipality –
 - (i) has agreed to provide water supply and/or sanitation services;
 - (ii) is actually providing water supply and/or sanitation services;
 - (iii) has entered into an agreement with the Municipality for the provision of water and/or sanitation services to or on such premises; or
- (b) if there be no such person then the owner of any premises to which the Municipality is providing water supply and/or sanitation services;
- (c) provided that where water supply and/or sanitation services are provided through a single connection to a number of accommodation units or consumers or occupiers, means the person to whom the Municipality agreed to provide such water services;
- (d) any end-user who receives water supply and /or sanitation services from the Municipality or another water supply and/or sanitation services institution; or
- (e) a person that obtains access to water supply and/or sanitation services provided through a communal water services work;

"domestic purposes" in relation to the supply of water means the general use of water supplied for personal and residential uses, including health and hygiene, drinking, ablution, culinary, household and garden maintenance;

"drain" means that portion of the drainage installation that conveys sewage within any premises;

"drainage installation" means a system situated on any premises the ownership of which is vested in the owner of such premises up stream of the connection point at the municipal main sewer, including the connecting manhole, and that is used for or intended to be used for or in connection with the reception, storage, treatment or conveyance of sewage or other form of wastewater on that premises to the connecting point, and includes a drain, a fitting, an appliance, a septic tank, a conservancy tank, a pit latrine and a private pumping installation, forming part of or being ancillary to such system;

"drainage work" includes any drain, sanitary fitting, water supplying apparatus, waste or other pipe or any work connected with the discharge of liquid or solid matter into any drain or sewer or, otherwise connected with the drainage of any premises;

"duly qualified sampler" means a person who takes samples for analysis from the sewage disposal and storm water disposal systems and from public waters and who has been certified to do so by an authorised official;

"dwelling unit" means an interconnected suite of rooms designed for residential purposes and occupation by a single household, regardless of how many persons comprise the household and irrespective of whether the dwelling unit is a single building or forms part of a building containing two or more dwelling units;

"ECA" means the Environment Conservation Act, 1989 (Act No. 73 of 1989) and any regulations made in terms thereof, or any superseding legislation;

"ECSA" means the Engineering Council of South Africa;

"effluent" means any liquid, whether or not containing matter in solution or suspension, which is discharged from any premises directly or indirectly into a drainage work;

"effluent standards" means the standards for effluent prescribed in Government Notice No. 9225 of 18 May 1984.

"EIA" means an environmental impact assessment as contemplated in NEMA and/or the ECA and further in accordance with the EIA Regulations as published in Government Notice R 1183 on 5 September 1997 or the EIA Regulations as published in Government Notice R.543 on 18 June 2010, as amended from time to time.

"engineer" means a qualified engineer, technologist or technician that is a full time employee of the Municipality with delegated powers to act in respect of the applicable function;

"emergency" means any situation that poses a risk or potential risk to life, health, the environment, or property, or declared to be an emergency under any law;

"environmental restoration cost" means the full cost of all measures necessary to restore the environment to its condition prior to an incident which causes damage to it, and in the event of this not being possible the value of the cost benefit that has been lost through the damage to or destruction of the environment;

"fire hydrant" means a water installation that conveys water intended for fire-fighting purposes only and which shall be in accordance with SANS 10400-W;

"fixed quantity water delivery system" means a water installation, which delivers a fixed quantity of water to a consumer in any single day;

"flood level (1 in 50 year)" means that level reached by flood waters resulting from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

"flood plain (1 in 50 year)" means the area subject to inundation by flood waters from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

"french drain" means a soil soak pit for the disposal of sewage and effluent from a septic tank;

"general installation" means a water installation which conveys water for a combination of domestic, commercial and industrial purposes;

"grey water" means wastewater resulting from use of water for domestic purposes including bath, shower, bathroom sink and washing machine water and specifically excluding:

- (a) kitchen water due to its fat content; and
- (b) water containing human excreta;

"household" means the family unit of persons, or individuals, in occupation of a building or part of a building, designed for residential occupation by such family unit, or individuals;

"illegal connection" means a connection to any system, by means of which water services are provided that is not authorised or approved by the Municipality and/or paid for as calculated by the Municipality;

"industrial effluent" means any liquid, whether or not containing matter in solution or suspension, which is generated as a result of any trade, manufacturing, mining, chemical, other industrial process, in any laboratory, in the course of research, agricultural activity, matter discharged from a waste grinder and includes any liquid or effluent emanating from the use of water, other than standard domestic effluent or storm water, and "trade effluent" bears the same meaning;

"industrial purposes" means water supplied to any premises which constitutes a factory as defined in the General Administrative Regulations, published in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993) including the use of water for purposes of mining, manufacturing, retailing and service industries, generating electricity, land-based transport, construction or any related purpose;

"installation work" means any work done in respect of a water services installation including construction, rehabilitation, improvement and maintenance;

"interest" means a levy with the same legal property as service fees and calculated in terms of this By-law on all amounts in arrears in respect of prescribed fees for water services at a standard rate equal to an interest rate as determined by the Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law of the Municipality;

"main" means a pipe, other than a connection pipe, of which the ownership vests in the Municipality and which is used by it for the purpose of conveying water to any number of consumers;

"manhole" means an access chamber of such depth and dimensions that allows a person access to the interior of the sewer for the purposes of maintenance and internal cleaning thereof;

"measuring device" means a water meter, any method, procedure, process, device, apparatus, or installation that enables the quantity and/or quality of water services provided to be quantified or evaluated including an estimation or assumption;

"meter" means a water meter as defined by Regulation 81(a) Government Notice R. 2362 dated 18 November 1977, published in terms of the Trade Metrology Act, 1973 (Act 77 of 1973) or any superseding legislation or, in the case of a water meter of a size greater than 100 mm, a device which measures the quantity of water passing through it, or a measuring device including a pre-payment meter, any of which must be approved by the SABS;

"Municipality" means -

- (a) the Drakenstein Local Municipality established in terms of section 12 of the Structures Act, Provincial Notice No. 488 dated 22 September 2000 or its successors in title, and includes a structure or person exercising a delegated power or carrying out an instruction in terms of this By-law and legislation applicable to local government; or
- (b) a service provider fulfilling a responsibility under this By-law, assigned to it in terms of section 81(2) of the Systems Act or any other law, as the case may be;

"Municipal Council" means the municipal council of the Municipality as provided for in section 157 of the National Constitution and section 18 of the Structures Act;

"Municipal service" means the municipal service relating to the provision of water services by the Municipality or a service provider on behalf of the Municipality, in accordance with this By-law;

"National Water Act" means the National Water Act, 1998, (Act 36 of 1998);

"NEMA" means the National Environmental Management Act, 1998 (Act 107 of 1998);

"nuisance" means any condition, thing, act or omission which is offensive such as bad odours or injurious or which tends to prejudice the safety, good order, peace or health of one or more of the residents or the environmental health in any particular locality within the area of the Municipality, or the rights, or reasonable comfort, convenience or quiet of the occupants of any area within the Municipality's jurisdiction;

'occupier' means a person who occupies any premises or part thereof, without regard to the title under which he so occupies the premises and includes—

- (a) any person in actual occupation of those premises;
- (b) any person legally entitled to occupy those premises;
- (c) in the case of those premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants whether on the person's own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein;
- (d) any person having the charge of or management of those premises, and includes the agent of any such person when the person is absent from the Republic of South Africa or his whereabouts are unknown; or
- (e) the owner of those premises;

"on-site sanitation services" means a conservancy tank, septic tank, chemical toilet, urine diversion system, "VIP" or related systems other than water borne sewerage disposal through a sewerage disposal system;

"operating level" means the level of water reached in a storage tank when the valve controlling the inlet of water to the tank closes under normal operating conditions;

"owner" includes -

- (a) the person in whom is vested the legal title to premises, including, but not limited to, the registered owner according to the title deed;
- (b) where the person in whom the legal title to the premises is vested is insolvent or dead, or is under any form of legal disability whatsoever, the person in whom the administration and control of such premises is vested as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or other legal representative;
- (c) in any case where the Municipality is unable to determine the identity of such person, a person who is entitled to the benefit of the use of such premises or a building or buildings thereon; and
- (d) in the case of premises for which a lease agreement of ten years or longer has been entered into and registered in the Deeds Office, the lessee thereof;
- (e) in relation to
 - (i) a piece of land delineated on a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986), the developer or the body corporate in respect of the common property; or
 - (ii) a section as defined in such Act, the person in whose name the relevant unit is registered under a sectional title deed, and includes the lawfully appointed representative of such person;
- (f) the person who has purchased immovable property from the Municipality, in terms of a scheme that allows for the purchase price to be paid in instalments and who has not received transfer from the Municipality;
- (g) any person who acquires any right to land by virtue of the provisions of any law applicable in the Province of the Western Cape;

"owner's water installation" means all the pipe work and water fittings installed by the consumer for connecting into the water installation of the Municipality;

"permit holder" means a person who has obtained the written permission of the Engineer to discharge or cause or permit to discharge industrial effluent into the sewage disposal system;

"person" means any natural person, local government body or like authority, a company incorporated under any law, a body of persons whether incorporated or not, a statutory body, public utility body, voluntary association or trust;

"pollution" means the introduction of any substance into public water, (e.g. river, stream or dam) a storm water system, the water supply system, a water installation or a water resource that may directly or indirectly alter the physical, chemical or biological properties of the water found therein so as to make it ☐

- (a) less fit for its normally intended use or any beneficial purpose for which it may reasonably be expected to be used; or
- (b) harmful or potentially harmful ☐
 - (i) to the welfare, health or safety of human beings;
 - (ii) to any aquatic or non-aquatic organism;
 - (iii) to the natural environment. (e.g. ground water, vegetation or land);

"premises" means any piece of land, with or without improvements, the external surface boundaries of which are delineated on-

- (a) a general plan or diagram registered in terms of the Land Survey Act, 1927 (Act 9 of 1927), or in terms of the Deeds Registries Act, 1937 (Act 47 of 1937); or
- (b) a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986); or
- (c) which is situated within the area of jurisdiction of the Municipality;

"pre-payment measuring device" means a meter that can be programmed to limit the flow of water into a water installation to the amount which has been previously purchased;

"prescribed" means, determined by the Municipal Council or another authority as is relevant to the context;

"prescribed fee" means a fee including a rate, charge, tariff, flat rate, subsidy or any other cost determined by the Municipal Council by resolution;

"private combined water service" means a private consumer connection and water services system, serving more than one consumer or property; the service is operated and maintained by all the consumers thereof collectively, and may include water supply, foul sewer and septic tank systems;

"professional person" means a person registered in terms of the Engineering Profession Act, 2000 (Act 46 of 2000) for the appropriate field of expertise and registered with ECSA;

"public notice" means notice to the public in a manner determined by the Municipality in accordance with applicable legislation;

"public water" means any river, watercourse, bay, estuary, the sea and any other water to which the public has the right of use or to which the public has the right of access;

"qualified plumber" means a person who has passed the relevant National Certificate II and the plumber trade test and such other qualification as may be required under national legislation;

"residential unit" in relation to any premises, means a building or section of a building occupied or used or intended for residential occupation or use by any person and includes a dwelling unit;

"registered plumber" means a qualified plumber registered with the Plumbing Industry Registration Board or included in the Municipal Register of Approved Plumbers;

"SABS" means the South African Bureau of Standards;

"SANS" means the South African National Standards as prescribed by the SABS;

"SANS 241" (including any amendments thereto) means the standards prescribed for the quality of drinking water;

"sanitation services" means the collection, removal and disposal or purification of human excreta, standard domestic effluent, wastewater, sewage and effluent resulting from the use of water for commercial purposes and, for the purposes of this By-law, also includes the disposal of industrial effluent;

"septic tank" means a water tight tank designed to receive sewage and to effect the adequate decomposition of organic matter in sewage by bacterial action and includes a french drain;

"service pipe" means a pipe which is part of a water installation provided and installed on any premises by the owner or occupier, and which is connected or to be connected to a connection pipe to serve the water installation on the premises;

"sewage" means wastewater, industrial effluent, standard domestic effluent and other liquid waste, either separately or in combination, but shall not include storm water;

"sewage disposal system" means the structures, valves, pipes, pumps, meters or other appurtenances used in the conveyance through the sewer reticulation system and treatment at the sewage treatment works under control of the Municipality and which may be used by it in connection with the disposal of sewage;

"sewer" means any pipe or conduit which is the property of or is vested in the Municipality and which may be used for the conveyance of sewage from the connecting sewer and shall not include a drain as defined;

"standard domestic effluent" means domestic effluent with prescribed strength characteristics in respect of chemical oxygen demand and settleable solids as being appropriate to sewage discharges from domestic premises within the jurisdiction of the Municipality, but shall not include industrial effluent;

"standpipe" means a connection through which water supply services are supplied to more than one person;

"stop-valve" means a valve for the connection or disconnection of water supply; the stop-valve between the municipal main and the water meter is known as the municipal stop-valve, for exclusive control over and use by the municipality; the consumer's stop-valve is situated downstream of the water meter and is for exclusive use by the consumer except when the municipality has to do maintenance on the water installation.

"storm water" means water resulting from natural precipitation or accumulation and includes rainwater, subsoil water or spring water but excludes swimming pool backwash and sewage;

"Structures Act" means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

"Systems Act" means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

"tariff" means the annually revised user charge for the provision of the municipal service, determined and promulgated by the Municipality through its Tariff By-law in terms of the Systems Act;

"terminal water fitting" means a water fitting at an outlet of a water installation that controls the discharge of water from a water installation;

"trade premises" means premises upon which industrial effluent is produced;

"trap" means a pipe fitting or portion of a sanitary appliance designed to retain water seal, which serves as a barrier against the flow of foul air or gas, in position;

"waste grinder" means any mechanically operated device which grinds and flushes matter into the wastewater system or removes from vegetables or other foodstuffs, peels, skins, scales or other matter for discharge directly or indirectly into the wastewater system, and includes effluent from a food waste grinder;

"water fitting" means a component of a water installation, other than a pipe, through which water passes or in which it is stored;

"water installation" means the pipes and water fittings which are situated on any premises the ownership of which is vested in the owner of the premises and used or intended to be used in connection with the use of water on such premises, and includes a pipe and water fitting situated outside the boundary of the premises, which either connects to the connection pipe relating to such premises or is otherwise laid with the permission of the municipality;

"water services" means water supply services and sanitation services;

"water services intermediary" means any person who provides water services to another, where the obligation to provide water services is incidental to the main object of the contract between them;

"water supply services" means the abstraction, conveyance, treatment and distribution of potable water, water intended to be converted to potable water or water for commercial use and includes for the purpose of this By-law water for industrial purposes and fire fighting services;

"water supply system" means the structures, aqueducts, pipes, valves, pumps, meters or other apparatus relating thereto which is vested in the Municipality, and are used or intended to be used by it in connection with the supply of water and includes any part of the system;

"wet industry" means an operation which discharges industrial effluent and/or which annually uses an average of more than 100 kilolitres of water on its premises per day;

"working day" means a day other than a Saturday, Sunday or public holiday;

"working hours" means normal working hours as approved by the Municipal Council which may be amended from time to time;

"working month" means a calendar month excluding any Saturday, Sunday and public holiday.

Meaning of words

2. (1) Any word or expression used in this By-law to which a meaning has been assigned in-
 - (a) the Act will bear that meaning; and
 - (b) the Building Regulations and Building Standards Act 1977 (Act 103 of 1977), and Chapter III of the Building Regulations there under, will bear that meaning, unless the context indicates otherwise.
- (2) Any reference in this By-law to water services or services must be interpreted as referring to water supply services or sanitation services depending on the services to which it is applicable.
- (3) In this By-law and the Schedules thereto, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa and in the event of a conflict between the English and Afrikaans versions of this By-law, the English version shall be decisive.

CHAPTER 2 ACCESS TO WATER SERVICES

Part 1: Levels of Service

Levels of Service

3. (1) The Municipal Council may in accordance with national policy but subject to principles of affordability and sustainability, by public notice, determine the levels of service it is able to provide to consumers.
- (2) The Municipal Council may, in determining these levels of service, differentiate between types of consumers and geographical areas.
- (3) Subject to subsection 1, the following levels of service shall be provided by the Municipality:
 - (a) **Service Level 1**
which shall satisfy the minimum standard for basic water services as required in terms of the Act and its applicable regulations, and consists of –
 - (i) a water supply from communal water points; and
 - (ii) a ventilated improved pit latrine located on each site; and
 - (b) **Service Level 2**
which shall consist of –
 - (i) a metered water connection to each stand with an individual yard standpipe;
 - (ii) a water borne connection connected to either a municipal sewer or a shallow communal sewer system; and
 - (iii) a pour flush toilet which must not be directly connected to the water installation;which service will be provided to consumers at the prescribed fees provided that –
 - (aa) the average water consumption per stand through the metered water

- connection for the zone or group of consumers in the zone does not exceed 10kl over any 30 day period;
- (bb) the water standpipe is not connected to any other terminal water fittings on the premises;
 - (cc) in the case of a communal sewer having been installed, a collective agreement has been signed by the group of consumers accepting responsibility for the maintenance and repair of the communal sewer; and
 - (dd) the Municipality may adopt any measures considered necessary to restrict the water flow to Service Level 2 consumers to 10kl per month.
- (c) **Service Level 3**
which shall consist of –
- (i) a full pressure metered water connection to each stand; and
 - (ii) a conventional water borne drainage installation connected to the Municipality's sewer provided that –
 - (aa) installation is against payment of the prescribed connection fees;
 - (bb) provision is against payment of prescribed fees; and
 - (cc) the water and drainage installations are maintained by the consumer.
- (4) If a consumer receiving Service Level 2 contravenes subparagraph (aa) or (bb) to subsection (3)(b) –
- (a) the Municipality may immediately install a pre-payment meter in the service pipe on the premises; and
 - (b) the fees for water services must be applied.

Part 2: Application

Application for water services

4. (1) No person, other than a consumer on Service Level 1, may gain access to water services from the water supply system, sewage disposal system or through any other sanitation services, unless he has applied to the Municipality on the prescribed form for such services for a specific purpose, and such application has subject to the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law been agreed to.
- (2) An application for the use of water services approved by the Municipality constitutes an agreement between the Municipality and the applicant, and such agreement takes effect on the date referred to in the agreement.
- (3) The person referred to in subsection (2) will be liable for all the prescribed fees in respect of water services rendered to him until the agreement has been terminated in accordance with this By-law or until such time as any arrears including interest have been paid.
- (4) If the applicant is not the owner, the Municipality shall require any owner to be bound jointly and severally as surety and co-principal debtor with the consumer, for the payment of any prescribed fees payable to the Municipality in terms of this By-law.
- (5) In preparing an application form for water services the Municipality will ensure that the document and the process of interaction with the person making application are understood by that person. In the case of illiterate or similarly disadvantaged persons, the Municipality will take reasonable steps to ensure that the person is aware of and understands the contents of the application form.

- (6) The application form must at least contain the following information
 - (a) certification by the applicant that he is aware of and understands the contents of the form;
 - (b) acceptance by the consumer of the provisions of this By-law and acceptance of liability for the cost of water services rendered and all water consumed until the agreement is terminated or until such time as any arrears have been paid;
 - (c) name of consumer, and his identity or registration number, where applicable;
 - (d) address or stand number of premises at which water is to be supplied or on which a communal water services work operates;
 - (e) address to which accounts will be sent;
 - (f) name and address of the applicant's employer, where appropriate;
 - (g) the purpose for which water is to be used;
 - (h) the agreed date on which the water service shall be provided.
- (7) The municipality must on application for the provision of water services by a consumer inform that consumer of the different levels of services available and the prescribed fees associated with each level of services.
- (8) A consumer must elect the available level of services to be provided to him and the Municipality will in its discretion decide upon the size of the connection and the use of pressure- and flow control but no sub-meter will be provided or installed on a private residential property.
- (9) A consumer may at any time apply to alter the level of services elected in terms of the agreement entered into, provided such services are available and that any costs and expenditure associated with altering the level of services will be payable by the consumer.
- (10) The applicant must be informed if the Municipality refuses an application for the provision of water services or is unable to render such water services on the date requested for provision of services to commence or is unable to render the water services and the Municipality must furnish the applicant with the reasons therefore and, if applicable, the date when the Municipality will be able to provide such water services.
- (11) The consumer shall be responsible for the registration of a servitude at his own cost if his water service has to be installed from the connection point over or across the property of another private owner to reach his own property and such servitude must be registered prior to the installation of his water service.
- (12) Where premises or consumers are provided with water supply services or are connected to the sewage disposal system or water services are available to the premises or consumers and it is reasonably possible for the premises or consumers to connect to the water services, it shall be deemed that an agreement in terms of subsection (2) exists.
- (13) Water services rendered to a consumer are subject to the provisions of this By-law, where applicable the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law and policy and the conditions contained in the relevant agreement.

Special agreements for water services

5. (1) Municipality may enter into a special agreement for the provision of water services to an applicant –
- (a) inside its area of jurisdiction, if the water services applied for necessitates the imposition of conditions not contained in the prescribed application form; and
 - (b) outside its area of jurisdiction, if such application has been approved by the municipality having jurisdiction in the area in which the premises is situated.
- (2) If the Municipality provides water services to an applicant outside its area of jurisdiction in terms of a special agreement, it may permit him to sell such water to other persons outside its area of jurisdiction or accept sewage for eventual disposal by the Municipality from other persons outside the Municipality's area of jurisdiction, subject to such conditions as the Municipality deems fit.

Purpose of supply

6. Where the purpose for or the extent to which water services is used changes, the consumer must promptly advise the Municipality of the change and shall enter into a new agreement with the Municipality as prescribed in Sections 4 and 5.

Part 3: Deposits, Payments and Accounts

Deposits

7. (1) A consumer must on application for the provision of water services and before such water services will be provided by the Municipality, deposit with the Municipality a sum of money as determined in terms of the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law and policy except in the case of a pre-payment measuring device being used by the Municipality.
- (2) The Municipality may require a consumer to whom services are provided and who was not previously required to pay a deposit, for whatever reason, to pay a deposit on request within a specified period.
- (3) The Municipality may from time to time review the deposit paid by a consumer in terms of subsection (1) and, in accordance with such review require that an additional amount be deposited by the consumer if in the opinion of the Municipality the consumption is considerably higher than calculated or declared initially, or if the consumer is in default of payment for water services.
- (4) An amount deposited with the Municipality in terms of subsections (1), (2) and (3), must not be regarded as being in payment or part payment of an account due for water services rendered.
- (5) If, upon the termination of the Agreement for the provision of water services, an amount remains due to the Municipality in respect of water services rendered to the consumer, the Municipality may apply the deposit in payment or part payment of the outstanding amount and refund any balance to the consumer, if the address of the consumer is known.

- (6) Notwithstanding the provision in subsection (5) an agreement for the provision of water services may contain a condition that a deposit shall be forfeited to the Municipality if it has not been claimed within twelve months of the termination of the agreement.
- (7) No interest will be paid by the Municipality on the amount of a deposit held by it in terms of this section.
- (8) When a water supply is disconnected due to an unpaid account, the deposit will be allocated to the unpaid account and a new deposit must be paid before the water supply is reconnected.

Fees for Services

8. (1) All fees payable in respect of water services rendered by the Municipality in terms of this By-law, including but not limited to the payment of connection fees, fixed fees or any additional fees or interest in respect of failure to pay such fees on the specified date, shall be prescribed by resolution of the Municipal Council and shall be in terms of section 10 of the Act and the regulations made thereunder. The applicable prescribed fees are in accordance with the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law and policy and appear in the Tariff By-law, as amended annually by the Municipal Council in terms of section 11(3)(i) read with section 21 of the Systems Act.
- (2) The Municipality may impose different fees in respect of different—
 - (a) categories of consumers such as businesses, schools and churches;
 - (b) users of services and types and levels of services including subdivided units and erven;
 - (c) quantities of services;
 - (d) infrastructural requirements including material, labour and transport; and
 - (e) geographic areasas the Municipality may determine.
- (3) Where a fixed fee as contemplated in subsection (1) is levied on an annual, monthly or once-off basis it shall be payable by every owner or consumer in respect of water services provided by the Municipality to him, irrespective of whether such services are made use of.
- (4) The prescribed connection fee for water services is payable irrespective of whether the required connecting pipe and/or connecting sewer already exists or have to be installed by the Municipality.
- (5) If any portion of land, whether or not there is any improvement thereon, is, or in the opinion of the Municipality could be connected to the water services system of the Municipality, the owner of that land must pay to the Municipality the prescribed fees.
- (6) The consumer and the owner of the premises are jointly and severally liable to pay the fees determined by the Municipality, in respect of any fire fighting installation or appliance used or installed upon such premises.

Accounts

9. (1) Monthly accounts will be rendered to consumers for the amount due and payable at the address last recorded with the Municipality and further administered in accordance with the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law and policy.

- (2) The Municipality shall show on each water account rendered to a consumer the actual or estimated meter readings in kilolitres or cubic metres, together with the dates of the readings and the total amount due in Rands. If the readings are estimated, this shall be clearly indicated on the account.
- (3) If it is established that a meter is defective, the Municipality will, in accordance with clause 27, adjust the account rendered.
- (4) A domestic consumer with a single residential connection shall not be entitled to a reduction of the amount payable for water wasted in a water installation or water losses unless he can render proof of the reparation of a leakage on his premises within 5 working days from the date on which notice thereof to the Municipality was recorded by the Municipality and compliance with such other requirements as prescribed in the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law and policy documents.
- (5) Failure by the Municipality to render an account does not relieve a consumer of the obligation to pay any amount due and payable. It is the consumer's responsibility to enquire from the Municipality should an account not be received in order to make timely payment.

Payment for water services

- 10.** (1) Water services provided by the Municipality must be paid for by the consumer at the prescribed fees for the particular category of water services provided.
- (2) A consumer is responsible for the payment of all water services provided to him from the date of installation of the service in respect of a new installation or from the date of conclusion of the agreement in the event of an existing connection, until termination of the agreement between the Municipality and the consumer.
- (3) The Municipality may estimate the quantity of water services provided in respect of a period or periods within the interval between successive measurements which may not be more than 90 days apart, and may render an account to the consumer for the services so estimated, which estimate will, for the purposes of this By-law, be regarded as an accurate measurement until the contrary is proved.
- (4) Failure by the Municipality to comply with the period of 90 days referred to in subsection (3) will not affect the Municipality's right to recover any monies due to it by a consumer.
- (5) If a consumer uses water supply services other than the category of service which is provided for in terms of an agreement with the Municipality and as a consequence is charged at a rate lower than the rate that should have been charged, the Municipality may make an adjustment of the amount charged in accordance with the rate which should have been charged and recover from the consumer the fees payable in accordance with such adjustment, and may also review the amount of the deposit held, in accordance with section 7(3).
- (6) If amendments to the prescribed fees for water services provided become operative on a date between measurements for the purposes of rendering an account in respect of such fees -
 - (a) the same quantity of water services must be regarded as having been provided in each period of twenty four hours during the interval between the measurements; and
 - (b) any prescribed fee must be calculated on a pro rata basis in accordance with the prescribed fee which applied immediately before such amendments.

- (7) If a consumer is dissatisfied with an account rendered for water supplied to him by Municipality he may, prior to the due date stipulated therein, object in writing, or be assisted by Municipality to object in writing to the account, setting out his reasons for such dissatisfaction; provided that the lodging of an objection shall not entitle a consumer to defer payment except with the written consent of Municipality.
- (8) The Municipality will register the query or complaint and provide the consumer with reference number.
- (9) The Municipality shall
 - (a) investigate or cause the query or complaint to be investigated within 14 days after the query or complaint was registered; and
 - (b) must inform the consumer, in writing, of his finding as soon as possible thereafter.

Appeals against finding of Municipality in respect of queries or complaints

11. (1) A consumer may in writing appeal against a finding reached by the Municipality in terms of Section 10(9).
- (2) An appeal and request in terms of subsection (1) must be made in writing and lodged with the Municipality by the consumer within 21 days after being informed of the finding referred to in Section 10(9) and must
 - (a) set out the reasons for the appeal; and
 - (b) be accompanied by the prescribed fee determined for the testing of a measuring device, if applicable.
- (3) The consumer is liable for all prescribed fees, other than that appealed against, falling due and payable during the adjudication of the appeal.
- (4) An appeal must be decided by the Municipality within 21 days after an appeal was lodged and registered and the consumer will be informed of the outcome in writing, as soon as possible thereafter.
- (5) The decision of the Municipality is final and, if so determined, the consumer must pay any amounts due and payable by him in terms of the decision within 14 days of being informed of the outcome of the appeal.
- (6) The Municipality may condone the late lodging of appeals or other procedural irregularities.
- (7) If it is alleged in an appeal that a measuring device is inaccurate, the device must be subjected to a standard industry test to establish its accuracy in accordance with Section 26 of this By-law.

Payment in respect of pre-payment meters

12. When a consumer is supplied with water through a pre-payment meter, in addition to the requirements of section 4:
 - (a) no refund of the amount tendered for the purchase of water credit shall be given at the point of sale after initiation of the process by which the pre-payment meter token is produced;
 - (b) when a consumer vacates any premises where a pre-payment meter is installed, no refund for the credit remaining in the meter shall be made to the consumer; and

- (c) the Municipality shall not be liable for the reinstatement of credit in a pre-payment meter lost due to tampering with, or the incorrect use or abuse of a pre-payment meter and/or token.

CHAPTER 3 WATER SUPPLY SERVICES

Part 1: Conditions

Specific conditions of water supply

- 13.** (1) Subject to the provisions of the Act, the supply of water by Municipality shall not constitute an undertaking by it to maintain at any time or at any point in its water supply system -
- (a) an uninterrupted supply;
 - (b) a specific pressure or rate of flow in such supply; or
 - (c) a specific standard of quality of the water
- provided that, if the water supply of the Municipality is interrupted for more than 24 hours in urban areas and 48 hours in rural areas, then the Municipality undertakes to provide an alternative supply of water to meet basic human needs.
- (2) Municipality may, subject to the provisions of subsection (1)(b), specify the maximum height in a building, or the maximum height above ground level or mean sea level, to which water will be supplied from the water supply system. Where a consumer requires water to be supplied at a greater height or pressure, the consumer will be responsible therefor. No booster pump may be connected directly or indirectly to the municipal main pipe or connection point or pipe. The consumer will be responsible for the supply and installation of a booster pump system with a storage tank or reservoir as well as the protection and maintenance thereof.
- (3) If a consumer requires that any of the standards referred to in subsection (1) be maintained on his premises, he shall take the necessary steps to ensure the water installation is able to meet such standards.
- (4) Municipality may in an emergency or where water losses occur, interrupt the supply of water to any premises without prior notice.
- (5) If in the opinion of Municipality the consumption of water by a consumer adversely affects the supply of water to another consumer or consumers, it may apply such restrictions as it may deem fit to the supply of water to the first-mentioned consumer in order to ensure a reasonable supply of water to the other consumer or consumers and will inform that consumer of such restrictions.
- (6) The Municipality will not be liable for any damage to property caused by water flowing from fittings left open when the water supply is re-instated, following an interruption in supply for any reason.
- (7) Any premises that require for the purposes of the work undertaken on the premises, a continuous supply of water, shall have a storage tank in working order that must comply with the specification for water storage tanks as stipulated in SANS 10125, with a capacity of not less than 24 hours water supply in urban areas and not less than 48 hours water supply in rural areas or as deemed adequate by the occupier of the premises to provide for the average daily consumption when the supply is disrupted.

Part 2: Connection, Quantity and Quality of Water Supply

Provision of connection pipe

14. (1) If an agreement for the supply of water in respect of premises has been concluded and no connection pipe exists in respect of the premises, the owner shall make application on the prescribed form and pay the prescribed fee or calculated amount for the installation of such a pipe prior to the installation thereof.
- (2) If an application is made for a supply of water to premises which are of such an extent or so situated that it is necessary to extend, modify or upgrade the water supply system in order to supply water to the premises, the Municipality may agree to the extension, modification or upgrading subject to such conditions as it may impose regarding, amongst others, the material, labour and transport cost involved in the extension.
- (3) No person may commence any development on any premises before the installation of a metered connection pipe by the Municipality.
- (4) The provision of a connection pipe by the Municipality may be subject to conditions pertaining to water demand management and water conservation activities.

Location of connection pipes

15. (1) A connection pipe provided and installed by Municipality must –
- (a) be located in a position not further than 1 metre inside the erf boundary, or on the erf boundary where a boundary wall exists, or at the beginning of a servitude where applicable as agreed to between the owner and the Municipality or as determined by the Municipality. The connection pipe will be of a suitable size, to a maximum of 20mm for household use, as determined by the Municipality; and
 - (b) terminate at –
 - (i) the boundary of the land owned by or vested in the Municipality, or over which it has a servitude or other right; or
 - (ii) at the outlet of the water meter or at a point before the isolating valve of the consumer if the meter is situated on the premises being supplied.
- (2) In reaching agreement with an owner concerning the location of a connection pipe, the Municipality shall ensure that the owner is aware of –
- (a) practical restrictions which may exist regarding the location of a connection pipe;
 - (b) the cost implications of the various possible locations of the connection pipe, if applicable;
 - (c) whether or not the Municipality requires the owner to fix the location of the connection pipe by providing a portion of his water installation at or outside the boundary of his premises, or such agreed position inside or outside his premises where the connection is required, for the Municipality to connect to such installation;
 - (d) his responsibility for the protection of the measuring equipment and associated installations and thus for any damage to or loss or theft of the measuring equipment and associated installations.

- (3) In case of losses or damages, e.g. through theft or vandalism, the Municipality will replace the equipment and associated installations within a reasonable time and at the cost of the owner or consumer.
- (4) The Municipality may at the request of any person agree, subject to such conditions as it may impose, to a connection to a main other than that which is most readily available for the provision of water supply to the premises; provided that the applicant shall be responsible for the full cost of any extension of the water installation to the connecting point designated by the Municipality and for obtaining at his cost, such servitudes over other premises as may be necessary.
- (5) An owner must pay the prescribed connection fee or, in case of subsection (3), the re-connection fee and any other costs in advance.

Interconnection between premises

16. An owner of premises shall ensure that –

- (1) no interconnection exists between the water installation on his premises and the water installation on other premises; or
- (2) where several accommodation units are situated on the same premises, no interconnection exists between water installations of the accommodation units;

unless he has obtained the prior written consent of Municipality and complies with any conditions that it may have imposed.

Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises

- 17.**
- (1) Only one connection pipe to the water supply system may be provided for the supply of water to any newly zoned single residential premises, irrespective of the number of accommodation units, business units or consumers located on such premises. The Municipality will at its discretion, and depending on the capacity of the water supply system in the specific area, determine whether additional connections will be allowed in any other type of zoning.
 - (2) Where the owner, or the person having the charge or management of any premises on which several accommodation units or consumers are situated, requires the supply of water to such premises for the purpose of separate supply to the different units or consumers, the Municipality may, in its discretion, require the following –
 - (a) installation of a single measuring device (bulk meter) by the Municipality at the owners' cost in respect of the premises as a whole or any number of such accommodation units or consumers; or
 - (b) a separate measuring device (sub-meter) installed by the owner, who remains responsible for the said meter, including meter readings, for each accommodation unit or consumer or any number thereof;
 - (c) that the owners or consumers take joint liability for the maintenance of the water supply system downstream of the bulk meter as well as the account for water supplied through the bulk meter at the applicable rate levied by the Municipality;

- (d) that the water supply system downstream of the bulk meter be regarded as a private combined water supply system;
 - (e) that any materials used must comply with the standards specified by the Municipality.
- (3) Where the Municipality has installed a single measuring device as contemplated in subsection 2(a), the owner or the person having the charge or management of the premises, as the case may be –
- (a) must, if the Municipality so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the connection pipe to the different accommodation units or consumers –
 - (i) a separate measuring device (sub-meter); and
 - (ii) an isolating valve;
 - (b) is liable to the Municipality for the prescribed fees for all water supplied to the premises through such single measuring device (bulk meter), irrespective of the different quantities consumed by the different consumers (sub-meters) served by such measuring device; and
 - (c) will be responsible for the protection, maintenance and operation of the sub-meters.
- (4) Where the premises are historically supplied with water by a number of connection pipes, the Municipality may require the owner to reduce the number of connection points and alter his water installation accordingly at the owner's expense or the owner could request the Municipality in writing to reduce the number of connection pipes at the owner's cost.

Restriction or cutting-off of supply

- 18.** (1) Without prejudice to any other right it may have, the Municipality may, if a consumer has –
- (a) failed to pay a sum due to it in terms of this By-law; or
 - (b) committed a breach of this By-law and has failed to rectify such breach within the period specified in a written notice served on him requiring him to do so;
- act against such a person in terms of this By-law, the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law, or other applicable legislation.
- (2) If, in the opinion of Municipality, action is necessary as a matter of urgency to prevent waste of water, damage to property, danger to life or pollution of water, it may, notwithstanding anything to the contrary in this By-law –
- (a) without prior notice, cut off the supply of water to any premises; and
 - (b) enter upon such premises and do such emergency work, at the owner's expense, as it may deem necessary, and in addition by written notice require the owner to do such further work as it may deem necessary within a specified period.
- (3) Tampering
- (a) Where in the opinion of the Municipality a water supply has been tampered with or the measuring device bypassed, the Municipality may, notwithstanding anything to the contrary in this By-law, disconnect the relevant supply immediately and without any prior notice whatsoever, and in such a way that no further water supply at those premises is possible. The consumer will be charged the prescribed tampering fee.
 - (b) Transgressors will be dealt with in the following manner:
 - (i) First Tampering Offence:
 - (aa) Supply will be isolated at point of supply.
 - (bb) Written notification will be given to the consumer informing him of isolation, as well as the prescribed fees due in respect of the tampering as a first offence, the re-connection fee and the amount for the water used as calculated in terms of sections 25(3) and (4).

- (cc) Municipality will only re-instate services after the required amounts mentioned in the notification have been paid.
- (ii) Second Tampering Offence:
 - (aa) In instances of a second tampering offence, the Municipality may immediately disconnect the service supply and remove the pipes and the meter.
 - (bb) A written notification will be sent to the consumer informing him of the removal of the services and of any outstanding fees, including tampering fees and calculated amounts due. If the money due has not been paid by a specific date and time to be mentioned in the notice, the matter will further be dealt with in accordance with the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law and policy.
 - (cc) A written notification will also be sent to the owner of the property to the effect that the service supply has been removed and that a new supply will only be installed after the following conditions have been met:
 - i. A written application for reconnection of the supply, including a motivation, has been received and approved by Municipality.
 - ii. The prescribed fee for a new connection, including the pipe cost, as well as all calculated amounts and all other outstanding required amounts, including all prescribed fees, have been paid.

Interruption of supply at owner's request

19. (1) Municipality may, at the written request of an owner –
- (a) cut off the supply of water to his premises; and
 - (b) restore the supply;
- on the dates requested by him.
- (2) The owner shall, prior to the restoration of his water supply in terms of this section, pay the prescribed fees for the cutting-off of his supply of water, and for its restoration.

Disconnection of water supply

20. (1) The Municipality may disconnect a water installation from the connection pipe and remove the connection pipe if –
- (a) the agreement for supply has been terminated in terms of section 106 (normal termination) and it has not received an application for a subsequent supply of water to the premises served by the pipe within a period of 30 days of such termination; or
 - (b) the building on the premises concerned has been demolished;
 - (c) in writing requested to do so by the owner and upon payment of the prescribed fee;
 - (d) services in respect of the said premises are not paid for and the disconnection is required in terms of the Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law and policy of the Municipality;
 - (e) a connection or measuring device has been tampered with; and
 - (f) if the consumer has interfered with a restricted or discontinued service.
- (2) The Municipality will not be liable for any damages or claims that may arise from the disconnection of water services provided for in subsection (1).

Water supplied from a hydrant

21. (1) The Municipality may authorise a temporary water supply to be taken from one or more fire hydrants specified by it subject to such conditions, period and prescribed fees imposed by the Municipality.
- (2) A person who desires a temporary water supply referred to in subsection (1) must apply for it in the manner prescribed in sections 4 and 5.
- (3) The water supply in terms of subsection (1) must be measured.
- (4) The Municipality shall for purposes of measuring provide a portable water meter and all other fittings and apparatus necessary for the connection of a portable meter to a fire hydrant which water meter, fittings and apparatus shall remain the property of the Municipality and must be returned to the Municipality on termination of the temporary water supply service.
- (5) Failure to return the water meter, fittings and apparatus referred to in subsection (4) in a working condition or damage or loss thereof including damage to the fire hydrants used will result in the forfeiture of the consumer deposit and/or the imposition of penalties as determined by the Municipality against the consumer.

Communal Water Services Works

22. (1) The Municipality may install a communal water services work for the provision of water services to several consumers at a location it deems appropriate, provided that
- (a) the consumers to whom water services will be provided through that water services work have been consulted in respect of the level of service, the prescribed fee that will be payable and the location of the water services works.

Quantity, quality and pressure

23. (1) Water supply services provided by the Municipality must comply with the minimum standards set for the provision of water supply services in terms of section 9 of the Act and the applicable regulations.
- (2) The Municipality shall implement a suitable water quality sampling programme specifying the sampling points, frequency of testing and substances for which the water will be tested, thereby ensuring that water quality complies with standards prescribed in SANS 241.
- (3) As stated in section 13, the Municipality does not undertake to maintain a specific pressure or rate of flow in its water supply to consumers.

Part 3: Measuring Water Supplied**Measuring the quantity of water supplied**

24. (1) All water supplied to a consumer by the Municipality shall pass through a measuring device for the purpose of measuring the quantity of water supplied at regular intervals.
- (2) A measuring device referred to in subsection (1) and its associated apparatus shall be provided and installed by the Municipality, shall remain its property, and may be changed and maintained by the Municipality whenever it deems necessary.

- (3) (a) The Municipality may install the measuring device, and its associated apparatus, serving a water installation at any point in the installation.
 - (b) If the Municipality installs a measuring device in a water installation in terms of subsection (a), it may install a section of pipe and associated fittings between the end of its connection pipe and the measuring device, and such section shall be deemed to form part of the water installation.
- (4) If the Municipality installs a measuring device together with its associated apparatus in a water installation in terms of subsection (3), the owner shall –
 - (a) provide a place in the boundary wall or on the premises satisfactory to the Municipality in which to install it;
 - (b) ensure that unrestricted access to the measuring device is available at all times;
 - (c) be responsible for its protection and be liable for the costs arising from damage thereto or loss thereof, excluding damage arising from normal fair wear and tear;
 - (d) ensure that no connection is made to the pipe in which the measuring device is installed, between the measuring device and the connection pipe serving the installation;
 - (e) make provision for the drainage of water which may be discharged from the pipe, in which the measuring device is installed, in the course of work done by the Municipality on the measuring device; and
 - (f) not use or permit to be used on any water installation, any fitting, machine or appliance which causes damage or which, in the opinion of the Engineer, is likely to cause damage to any measuring device.
- (5) No person other than an authorised official shall –
 - (a) disconnect a measuring device and its associated apparatus from the pipe in which they are installed;
 - (b) break a seal which the Municipality has placed on a measuring device; or
 - (c) in any other way interfere with a measuring device and its associated apparatus.
- (6) If the Municipality considers that the size of a measuring device is unsuitable due to the quantity of water supplied to premises, it may install a measuring device of such size as it may deem necessary, and may recover from the owner of the premises concerned the prescribed fee for the installation of the measuring device.
- (7) The Municipality may require the installation, at the owner's expense, of a measuring device to each dwelling unit, in separate occupancy, on any premises, for use in determining the quantity of water supplied to each such unit; provided that where fixed quantity water delivery systems are used a single measuring device may be used for more than one dwelling unit.
- (8) All water meters shall, as Class C meters for meter sizes up to 25mm in diameter, comply with the Trade Metrology Act, (Act No 77 of 1973), as amended from time to time and must be SABS approved.

Quantity of water supplied to consumer

25. (1) For the purpose of assessing the quantity of water supplied to a consumer during any period and measured through a measuring device installed by the Municipality over a specific period, it shall be deemed, unless the contrary is proved, that –

- (a) in the case of a measuring device providing an uncontrolled volume of water, the quantity is represented by the difference between readings of the measuring device taken at the beginning and end of such period;
 - (b) in the case of a measuring device providing a controlled volume of water, the quantity is the volume dispensed by the measuring device;
 - (c) the measuring device was registering correctly during such period; and
 - (d) the entries in the records of Municipality were correctly made.
- (2) If water is supplied to, or taken by, a consumer without it having passed through a measuring device, the Municipality's estimate of the quantity of such water shall be assumed to be correct unless the contrary is proved.
- (3) If a measuring device is by-passed as contemplated in section 18(3)(a) or a contravention of section 24(5) occurred, the Municipality shall for the purposes of rendering an account, make an estimate, in accordance with subsection (4), of the quantity of water supplied to the consumer during the period that water was so taken by the consumer which will be from the date of the last reading of the measuring device until the date it is discovered that water is so taken by the consumer and which account will include the replacement cost of the measuring device, labour, materials, transport and administrative costs.
- (4) For the purposes of subsection (3), an estimate of the quantity of water supplied to a consumer shall, as the Municipality may decide, be based on the average monthly consumption of water on the premises registered –
 - (a) over 3 succeeding measuring periods after the date on which the irregularity referred to in subsection (3) was discovered and rectified, or
 - (b) over any 3 consecutive measuring periods during the 12 month period preceding the date referred to in subsection (3).
- (5) Until such time as a measuring device has been installed in respect of water supplied to a consumer, the estimated or assumed consumption of that consumer must be based on the average consumption of water supplied to the specific zone within which the consumer's premises are situated, during a specific period.
- (6) Where in the opinion of the Municipality it is not reasonably possible or cost effective to measure water supplied to each consumer within a particular zone, the Municipality may determine the fees to be paid by each consumer within that zone irrespective of actual consumption.
- (7) Fees determined in terms of subsection (6) will be based on the estimated average consumption of water supplied to that zone.
- (8) For purposes of subsections (6) and (7), a zone is that local area of land, of which the premises occupied by the consumer is a part, which is zoned in terms of a town planning scheme or a spatial development framework for homogeneous usage.
- (9) Where water supply services are provided through a communal water services work, the amount due and payable by consumers gaining access to water supply services through the communal water services work, will be based on the estimated average consumption of water supplied to that water services work, and the decision of the Municipality in arriving at that amount is final and binding on each consumer affected thereby, unless legally set aside.

- (10) Nothing in this By-law shall be construed as imposing on the Municipality an obligation to cause any measuring device installed by the Municipality on any premises to be measured at the end of every month or any other fixed period, and the Municipality may estimate the quantity of water supplied over any period during the interval between successive measurements of the measuring device and render an account to a consumer for the quantity of water so estimated.
- (11) A domestic single residential water connection may, subject to the conditions stipulated in section 9(4), be entitled to a water leakage discount provided an application is made by the consumer or owner in terms of this By-law and all requirements as set out in the Municipality's Customer Care, Credit Control and Debit Collection By-law and policy are met.
- (12) For the purpose of subsection (11), the quantity of water to be credited to the consumer will be calculated as the difference between the consumption for the leak period (which is the period between the recorded reporting and repairing of the leak) and the highest consumption recorded over the preceding 12 months.
- (13) There shall be no reduction in the quantity if the loss of water directly or indirectly resulted from the consumer's failure to comply with or is in contravention of this By-law.

Defective measurement

- 26.**
- (1) If a consumer has reason to believe that a measuring device, used for measuring water, which was supplied to him by the Municipality, is defective, he may, against payment of the prescribed fee, make application in writing for the measuring device to be tested.
 - (2) The prescribed fee referred to in subsection (1) shall be –
 - (a) retained by the Municipality if the measuring device is found in terms of subsection (3) or (4) not to be defective; or
 - (b) refunded to the applicant if the measuring device is found in terms of those subsections to be defective.
 - (3) A meter to which the regulations relating to water meters published under the Trade Metrology Act, 1973 (Act No 77 of 1973) are applicable shall be deemed to be defective if, when tested in accordance with SANS 1529 (as amended from time to time), it is found to have a percentage error in over-registration or under-registration greater than that permitted for a meter in use in terms of that specification.
 - (4) A measuring device to which the regulations referred to in subsection (3) are not applicable shall be deemed to be defective if it is found to have a percentage error in over-registration or under-registration greater than that allowed in the relevant parts of SANS 1529 (as amended from time to time).
 - (5) A consumer is entitled, on giving the Municipality reasonable notice of his intention, to be present at the testing of any measuring device in which the consumer has an interest at his own cost.
 - (6) Any measuring device removed by the Municipality for testing must be retained intact and must be available for a period of three months after testing. The dismantling of the meter may only be done with the written consent of the consumer and without prejudicing the Municipality's rights.

Adjustment of quantity of water supplied through defective measuring device

27. (1) If the measuring device is found to be defective in terms of section 26, the Municipality must –
- (a) repair the measuring device or install another measuring device which is in good working order, without charging the consumer for the measuring device, unless the costs thereof are recoverable from the consumer where section 24(5) has been contravened; and
 - (b) determine the quantity of water services for which the consumer will be charged on the basis set out in section 25(4)(a).

Special reading at request of consumer

28. The Municipality must, on receipt from the consumer of written notice of not less than 5 working days and subject to payment of the prescribed fee, read a measuring device at a time or on a day other than that upon which it would normally be read.

Special measurement

29. (1) If the Municipality wishes, for purposes other than charging for water consumed, to ascertain the quantity of water which is used in a part of the water installation, it may by written notice advise the owner concerned of its intention to install a measuring device at such point in the water installation as it may specify.
- (2) The installation of a measuring device referred to in subsection (1), its removal, and the restoration of the water installation after such removal shall be carried out at the expense of the Municipality. In case of a connection without a measuring device, the consumer shall be held liable for the cost of installation of a measuring device.
- (3) The provisions of sections 24(3)(a) and 24(4)(b) shall apply insofar as they may be applicable in respect of a measuring device installed in terms of subsection (1).

Part 4: Installation Work and Use of Pipes and Fittings**Approval of installation work**

30. (1) If an owner wishes to have installation work done, he shall first obtain the Municipality's written approval; provided that approval shall not be required in the case of:
- (a) water installations in dwelling units; or
 - (b) installations where no fire installation is required in terms of any part of SANS 10400; or
 - (c) in terms of any other municipal by-laws; or
 - (d) for the repair or replacement of an existing pipe or water fitting other than a fixed water heater and its associated protective devices.
- (2) If any of the installation work is governed by the EIA Regulations, then the owner must ensure compliance and obtain the relevant authorisation in respect thereof.
- (3) Application for the approval referred to in subsection (1) shall be made on the prescribed form and shall be accompanied by –
- (a) the prescribed fees, if applicable; and

- (b) copies of the drawings as prescribed by the Municipality, giving information in the form required by SANS Code 10125; and/or
 - (c) a certificate from a person approved by the Municipality certifying that the installation has been designed in accordance with SANS 10125 or has been designed on a rational basis.
- (4) The provisions of subsections (1), (2) and (3) shall not apply to a qualified plumber who replaces a fixed water heater or its associated protective devices.
 - (5) Authority given in terms of subsection (1) shall lapse at the expiry of a period of 24 months after the first day of the month succeeding the month in which the authority is given.
 - (6) Where permission is required in terms of subsection (1), a complete set of approved drawings of installation work must be available at the site of the work at all times until such work has been completed..
 - (7) If installation work has been done in contravention of subsections (1), (2) or (3), the Municipality may, by written notice, require the owner of the premises concerned to –
 - (a) comply with that regulation within a specified period;
 - (b) if work is in progress, to cease the work; and
 - (c) to remove all such work which does not comply with this By-law.

Persons permitted to do installation work

- 31. (1) No owner or consumer may engage the services of a person other than a qualified plumber or a person working under the control of a registered plumber to
 - (a) do installation work other than the replacement or repair of an existing pipe or water fitting;
 - (b) replace a fixed water heater or its associated protective devices;
 - (c) inspect, disinfect and test a water installation, fire installation or storage tank;
 - (d) service, repair or replace a back flow preventer; or
 - (e) install, maintain or replace a meter provided by an owner in a water installation.
- (2) Should an owner or consumer fail to engage a person as stipulated in subsection (1) such installation work will be done at own risk and the Municipality may insist on an inspection of the work by a qualified plumber at the cost of the owner or consumer.
- (3) The Municipality accepts no responsibility for any damages or costs having to be incurred by a person due to faulty installation work and shall hold the person liable for any damages and costs the Municipality may have to incur in respect of the Municipality's water supply system.

Provision and maintenance of water installation

- 32. (1) An owner must provide and maintain a water installation at his own cost and must ensure that the installation is situated within the boundary of his premises, except
 - (a) in the case of a connection to a connection pipe; or
 - (b) where permitted in terms of this By-law.
- (2) Before doing work in connection with the maintenance of a portion of his water installation which is situated outside the boundary of his premises, an owner shall obtain the written consent of the Municipality or the owner of the land on which such portion is situated, as the case may be.

Technical requirements for water installation

- 33.** (1) Notwithstanding the requirement that a certificate be issued in terms of section 30(3)(c), all water installations shall comply with SANS 10125 and all fixed electric storage water heaters shall comply with SANS 10254.
- (2) In addition to any requirement of SANS 10125, the consumer must at his own expense, or the Municipality may in its discretion and at the consumer's expense, and for the consumer's exclusive use, provide and install a stop-cock at a suitable point inside the boundary of the premises on the consumer's side of the measuring device leading to the water installation.

Use of pipes and water fittings to be authorised

- 34.** (1) No person shall, without the prior written authority of the Municipality, install or use a pipe or water fitting in a water or drainage installation within the Municipality's area of jurisdiction unless it –
- (a) bears the standardisation mark of the SABS in respect of the relevant SANS specification issued by the SABS; or
 - (b) bears a certification mark issued by the SABS to certify that the pipe or water fitting complies with a SANS mark specification or a provisional specification issued by the SABS, provided that no certification marks shall be issued for a period exceeding two years; and
 - (c) is included in the schedule of Approved Pipes and Fittings as compiled by the Municipality; or is acceptable to the Municipality as indicated in writing by an authorised official.
- (2) The Municipality may, in respect of any pipe or water fitting, impose such additional conditions as it may deem necessary in respect of the use or method of installation thereof.
- (3) The schedule of Approved Municipal Standards and Specifications including the schedule of Approved Pipes and Fittings (as amended from time to time) shall be available from the municipal offices during working hours.

Labelling of terminal water fittings and appliances

- 35.** All terminal water fittings and appliances using or discharging water shall be marked, or have included within the packaging of the item, the following information –
- (a) the range of pressure in kPa over which the water fitting or appliance is designed to operate;
 - (b) the flow rates, in litres per minute, related to the design pressure range; provided that this information shall be given for at least the following water pressures:
 - (i) 20 kPa
 - (ii) 100 kPa
 - (iii) 400 kPa

Unlawful water installation

- 36.** Where any installation work has been constructed in contravention of this By-law, the owner must on receiving a compliance notice by the Municipality, carry out such alterations to the installation as prescribed in the notice.

Pipe in street or public place

- 37.** (1) No person may, for the purpose of conveying water derived from whatever source, lay or construct a pipe or associated component on, in or under a street, public place or other land owned by, vested

in, or under the control of the Municipality, except with the prior written permission of the Municipality, and subject to such conditions as it may impose on granting permission including the approval of a building plan by the Municipality.

- (2) No other parallel service (Telkom, electricity, etc.) may be installed closer than 500mm from an existing municipal water services pipe as measured from the outside of the pipe, and under no circumstances on top of such water pipe.

Part 5: Installations for Fire Fighting Purposes

Connection to be approved by the Municipality

38. (1) The Municipality is entitled, in its absolute discretion, to grant or refuse an application for the connection of a fire fighting installation to its main.
- (2) If in its opinion a fire fighting installation which it has allowed to be connected to its main is not being kept in proper working order or is otherwise not being properly maintained, or is being used in contravention of section 42(3) or 42(4), the Municipality is entitled to require the installation to be disconnected from the main, or itself carry out the work of disconnecting it at the expense of the owner or consumer, as the case may be.

Special provision for fire fighting services

39. Any water installation for the provision of water for fire fighting purposes, must comply with the provisions of the relevant parts of SANS 10125 or any revision or substitution thereof and, as applicable, SANS 10400-W and SANS 10400-T or other relevant parts of SANS 10400 or other national standards as may be applicable.

Inspection and approval of fire fighting installation

40. (1) No water may be supplied to any fire fighting installation unless it is metered which metering will be at the cost of the consumer or owner and until –
 - (a) it has been inspected and tested by the Municipality;
 - (b) the Municipality has certified in writing that such water installation is complete and complies with the requirements of this By-law; and
 - (c) the fees required by the Municipality for such inspection and testing have been paid.
- (2) The Engineer shall determine the maximum nominal size of the take-off from the municipal main and the maximum size of the water meter.

Dual and combined installations

41. (1) Any new building erected after the commencement of this By-law must comply with the following requirements in relation to the provision of fire fighting services:
 - (a) Combined installations, in which the same pipes and fittings are used for fire fighting and general domestic purposes, are only permitted where no booster pumping connection is provided on the water installation.
 - (b) Combined installations where a booster pumping connection is provided shall only be permitted when designed and certified by a professional person and approved by the Engineer.
 - (c) No booster pump system may be connected directly to a metered connection.

- (d) In the circumstances contemplated in paragraph (a), a fire hydrant must be provided by the Municipality, at the consumer's expense, within 120 metres of the property to provide a source of water for the use of the crew of any fire engine sent to extinguish a fire.
- (e) All pipes and fittings must be capable of handling pressures in excess of 1800 kPa, which could be expected when boosting takes place and must be designed to maintain their integrity when exposed to fire conditions.

Connection pipe for fire fighting services

- 42.**
- (1) A single connection to the water supply system to serve as a connection pipe for a fire fighting installation (excluding a sprinkler system) and potable water supply services may be provided by the Municipality.
 - (2) The Municipality shall provide and install at the owner's cost a meter on the connection pipe referred to in subsection (1).
 - (3) Where there is an existing connection pipe for the sole purpose of fire fighting services, such a connection pipe may only be used for that purpose and must be metered at the consumer's cost.
 - (4) No take-off of any kind from any connection pipe referred to in subsection (3) may be made, nor may any water from it be used except in connection with an automatic sprinkler and drencher, a fire hydrant connection or a hose-reel connection, or for any pressure tank connection therewith, and such tank must be controlled by an approved fitting.
 - (5) A separate connection pipe must be laid and used for every fire sprinkler extinguishing system and metered at the consumer's cost, unless otherwise approved by the Municipality.

Valves and meters in connection pipeline

- 43.** Every connection pipe to a fire fighting installation must be fitted with a proper gate valve, a strainer, a measuring device and an applicable non-return valve as approved by the Municipality, which shall be supplied by the Municipality at the expense of the consumer or the consumer may supply it but it will be installed by the Municipality.

Sprinkler extinguishing installation

- 44.** The Municipality is not bound to guarantee any specified pressure and/or flow to a sprinkler installation.

Header tank or double supply from main

- 45.**
- (1) Unless a sprinkler installation is provided with a duplicate or reserve supply from a separate main, the consumer must install a header tank on or in the building or structure at such elevation as will compensate for any failure or reduction of pressure in the Municipality's main.
 - (2) Non-return valves as specified by the Municipality must be provided where more than two connections are provided to a premise.

Sealing of private fire hydrant

- 46.**
- (1) Except in the case of a fire fighting installation supplied through a metered connection pipe, a private hydrant and hose-reel must be sealed by the Municipality and such seal may not be broken by any

person other than the Municipality in the course of servicing and testing, except for the purpose of opening the hydrant in the case of fire.

- (2) Every owner or consumer must give the Municipality at least 48 hours' notice of his intention to cause a fire fighting installation to be tested and serviced.
- (3) The cost of resealing a fire hydrant and hose-reel referred to in subsection (1), must be borne by the consumer except when such seal is broken by the Municipality's employee for testing purposes.
- (4) Any water consumed after the breaking of the seal referred to in subsection (1), other than in the course of testing by the Municipality or of fighting a fire, must be paid for by the consumer at the fees determined by the Municipality for domestic purposes.
- (5) The quantity of water consumed as contemplated in subsection (3), shall be determined by the Municipality.

Part 6: Water Conservation and Prevention of Pollution

Waste of water

- 47.**
- (1) No consumer shall permit –
 - (a) the purposeless or wasteful discharge of water from any terminal water fitting;
 - (b) any pipes or water fittings to leak;
 - (c) the use of maladjusted or defective water fittings;
 - (d) an overflow of water to persist;
 - (e) an inefficient use of water to persist; or
 - (f) the irrigation of a garden or lawn or park between 10:00 and 16:00 on any day.
 - (2) An owner shall without delay repair or replace any part of his water installation which is in such a state of disrepair that it is either causing or is likely to cause an occurrence listed in subsection (1).
 - (3) If an owner fails to take measures as contemplated in subsection (2), the Municipality shall by written notice in terms of section 109, require the owner to comply with the provisions of subsection (1).
 - (4) A consumer shall ensure that any equipment or plant connected to his water installation uses water in an efficient manner.
 - (5) The Municipality may, by written notice, prohibit the use by a consumer of any equipment in a water installation if, in its opinion, its use of water is inefficient. Such equipment shall not be returned to use until its efficiency has been restored and a written application to do so has been approved by the Municipality.
 - (6) If an owner fails to comply with a notice referred to in subsection (3) or (5), the Municipality shall take such measures as it may deem fit without prior notice and recover the cost of doing so from the owner.

Car washing facilities

- 48.**
- (1) The Municipality may require that all commercial vehicle washing facilities shall be constructed and operated in such a manner that 50 percent of the water used by the facility is recycled for reuse in the facility.

- (2) The design of the vehicle washing facility system must be undertaken by a professional person and the plans therefor submitted to and approved in advance by the Engineer.

“Grey water” practices

49. (1) An owner may install a grey water use system on his premises provided proper control is exercised in respect thereof and any result thereof such as bad odours, does not cause a nuisance.
- (2) The Municipality may inspect the use of grey water on any premises and, if deemed necessary, may impose limitations on or prescribe conditions for the use of grey water if it suspects that the use thereof has a negative impact on the health of persons occupying such premises or the environment.

Equipment specification to facilitate water conservation

50. (1) No cistern that exceeds a capacity of 9 litres and its related pan shall be installed.
- (2) Only flushing urinals that are user activated may be installed and preferably these should have a dual flush functionality.
- (3) The maximum flow rate from any tap installed on a wash hand basin must not exceed 6 litres per minute.
- (4) A water installation where the dynamic water pressure is more than 200kPa at a shower control valve, and where the plumbing has been designed to balance the water pressures on the hot and cold water supplies to the shower control valve, the maximum flow rate of the shower head may not exceed 10 litres per minute.

Water demand management

51. (1) No person shall, without prior written authority from the Municipality, water a sports field, park or other grassed or horticultural area between the hours of 10:00 and 16:00 on any day irrespective of the source of the water used.
- (2) Any person who contravenes or fails to comply with subsection (1) shall be guilty of an offence and liable to penalties as prescribed in the National Water Act, or other applicable legislation.

Water restrictions

52. (1) The Municipality may, subject to other applicable legislation, by public notice prevent the wasteful use of water or in the event of a water shortage, drought or flood –
 - (a) prohibit or restrict the consumption of water in the whole or part of its area of jurisdiction in general or –
 - (i) for specified purposes;
 - (ii) during specified hours of the day or on specified days; and
 - (iii) in a specified manner; and
 - (b) determine and impose –
 - (i) limits on the quantity of water which may be consumed over a specified period;
 - (ii) fees additional to those prescribed in respect of the supply of water in excess of a limit contemplated in subsection 1(b)(i); and
 - (iii) a general surcharge on the prescribed fees in respect of the supply of water; and

- (c) impose restrictions or prohibitions on the use or manner of use or disposition of an appliance by means of which water is used or consumed, or on the connection of such appliances to the water installation.
- (2) The Municipality may limit the application of the provisions of a notice contemplated by subsection (1) to specified areas and categories of consumers, premises and activities, and may permit deviations and exemptions from, and the relaxation of, any of the provisions on such reasonable grounds as it may deem fit.
- (3) The Municipality –
 - (a) may take, or by written notice require a consumer at his expense to take, such measures, including the installation of measurement devices and devices for restricting the flow of water, as may in its opinion be necessary to ensure compliance with a notice published in terms of subsection (1); or
 - (b) may, subject to notice, cut off or, for such period as it may deem fit, restrict the supply of water to any premises in the event of a contravention on such premises or failure to comply with the terms of a notice published in terms of subsection (1), and where the supply has been cut off, it shall only be restored when the prescribed fees for cutting off and reconnecting the supply have been paid.
- (4) The provisions of this section shall also apply in respect of water supplied directly by the Municipality to consumers outside its area of jurisdiction, notwithstanding anything to the contrary in the conditions governing such supply, unless otherwise specified in the notice published in terms of subsection (1).

Owner to prevent pollution of water

- 53.** (1) An owner shall provide and maintain measures approved by the Municipality to prevent the entry of a substance, which may be a danger to health or the environment or adversely affect the potability of water or affect its quality and fitness for use, into –
- (a) the water supply system;
 - (b) any part of the water installation on his premises;
 - (c) any storm water system;
 - (d) any sewage disposal system; and
 - (e) the environment.
- (2) If a person contravenes subsection (1), the Municipality may –
- (a) by written notice require such person to take remedial steps to prevent pollution of the water in the water supply system or water installation on his premises within a specified period; or
 - (b) if it is of the opinion that the situation is a matter of urgency, without prior notice undertake the work required by subsection 2(a) and recover the costs from such person.
- (3) Swimming pool backwash may not be deposited into any storm water system or natural stream. It must be deposited into the sewage disposal system.

Protection of water supply system and installation

- 54.** (1) The owner must take any of the measures referred to in subsection (2) to prevent the backflow of water from the water installation to the water supply system in the case of –
- (a) a fire or combined installation on premises; and

- (b) a general installation serving the following activities –
 - (i) medical treatment of people or animals;
 - (ii) medical, pharmaceutical or chemical research and manufacturing;
 - (iii) agriculture, including dairies and nurseries;
 - (iv) photographic processing;
 - (v) laundering and dry-cleaning;
 - (vi) metal plating;
 - (vii) treatment of skins and hides; and
 - (c) a general installation serving –
 - (i) mortuaries;
 - (ii) abattoirs;
 - (iii) sewage purification works;
 - (iv) refuse processing plants;
 - (v) oil processing and storage facilities;
 - (vi) wineries, distillers, breweries, yeast and cold drink factories;
 - (vii) sports facilities; or
 - (viii) any other premises on which an activity is carried out which in the opinion of the Municipality is likely to cause a danger to health and the environment or affect the potability of water in the event of a substance resulting from such activity entering the water supply system; and
 - (d) a general installation on any premises after a compliance notice by the Municipality to do so.
- (2) The measures required in terms of subsection (1) are –
- (a) the discharge of water from the service pipe into a storage tank through an air gap; or
 - (b) the passing of water through –
 - (i) a reduced pressure backflow preventer; or
 - (ii) a double check backflow preventer; or
 - (c) any other measures approved by the Municipality which will achieve the same purpose.
- (3) The owner of any premises must prevent the back siphonage into his water installation of a substance which is likely to cause a danger to health and the environment or affect the potability of water, in the case of –
- (a) a terminal water fitting which is so designed that a hose or other flexible pipe is or can be attached to it, which shall include a hose bibcock, a laboratory tap, and a movable shower unit;
 - (b) a fire hose-reel in a combined installation;
 - (c) an underground irrigation system; or
 - (d) any other fitting which may provide contact between polluted water and the water installation.

Part 7: Water Supply Services: Miscellaneous

Use of water from source other than water supply system

55. (1) No person shall use or permit the use of water obtained from a source other than the water supply system, excluding rain water tanks which are not connected to the water installation, except with the prior consent of Municipality and in accordance with such conditions as it may impose, for domestic, commercial or industrial purposes.

- (2) Any person desiring the consent referred to in subsection (1) shall provide Municipality with satisfactory evidence to the effect that the water referred to in that subsection complies, whether as a result of treatment or otherwise, with the requirements of SANS 241 or that the use of such water does not or will not constitute a danger to health.
- (3) Any consent given in terms of subsection (1) may be withdrawn if, in the opinion of Municipality –
 - (a) a condition imposed in terms of subsection (1) is breached; or
 - (b) the water no longer conforms to the requirements referred to in subsection (2).
- (4) No person shall use treated effluent for any purpose without first obtaining the Municipality's written approval; which approval will be subject to submission of national and/or provincial statutory approvals as may be applicable and which could be refused or made subject to such further conditions as the Municipality deems necessary.

Notification and use of boreholes

- 56.**
- (1) The Municipality may by public notice, require –
 - (a) the owner of any premises within the area of jurisdiction of the Municipality upon which a borehole exists or, if the owner is not in occupation of such premises, the occupier thereof, to notify it on a prescribed form of the existence of a borehole on such premises, and provide it with such information in respect thereof as it may require; and
 - (b) the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole on such premises to notify it on a prescribed form of such intention before work in connection therewith is commenced.
 - (2) The Municipality may within reason require the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole to undertake an environmental impact assessment for such intended borehole, to the satisfaction of the Municipality, before sinking the borehole.
 - (3) Boreholes are subject to any applicable requirements of the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998).
 - (4) The Municipality may by notice to an owner or occupier or by public notice require owners and occupiers who have existing boreholes used for water services to –
 - (a) obtain approval from it for the use of a borehole for water services in accordance with sections 6, 7 and 22 of the Act;
 - (b) adhere to conditions imposed by it in respect of the use of a borehole for water services; and
 - (c) pay a fixed fee imposed by it in respect of the use of such a borehole.
 - (5) Water supply from a borehole may under no circumstances be connected to a water installation which is connected to the water supply system of the Municipality.
 - (6) The owner of premises on which water supply from a borehole is used for human consumption must ensure that the water quality complies with SANS 241 standards at all times.

Sampling of water

- 57.**
- (1) Municipality may, as authorised in terms of sections 6 or 7 of the Act, take samples of water obtained from a source other than the water supply system of the Municipality and cause the samples to be tested for compliance with sections 55(2) and 56(6).

- (2) The prescribed fee for the taking and testing of the samples referred to in subsection (1) shall be paid by the person to whom consent to use the water was granted in terms of sections 6(1) or 7(1) of the Act.

Supply of non-potable water by Municipality

58. (1) The Municipality may on application in terms of section 5 agree to supply non-potable water to a consumer (excluding residential properties) subject to such terms and conditions as the Municipality may impose.
- (2) Any supply of water agreed to in terms of subsection (1) shall not be used for domestic or any other purposes which, in the opinion of Municipality may give rise to a health risk.
- (3) No warranty, expressed or implied, shall apply to the purity of any non-potable water supplied by the Municipality or its suitability for the purpose for which the supply was granted.
- (4) The supply of non-potable water shall, both as to condition and use, be entirely at the risk of the consumer, who shall be liable for any consequential damage or loss to himself, herself or others arising directly or indirectly therefrom, including the consequences of any bona fide fault of the Municipality or the malfunction of a treatment plant.
- (5) Non-potable water supply may under no circumstances be connected to a water installation which is connected to the potable water supply system of the Municipality.

Testing of pressure in system

59. The Municipality may, on application by an owner and on payment of the prescribed fee, determine and furnish the owner with the value of the pressure in the water supply system relating to his premises, over such period as the owner may request.

Warning notices

60. (1) On premises on which non-potable water is used, the owner shall ensure that every terminal water fitting and every appliance which supplies or uses such water is clearly marked with a weatherproof notice indicating that the water therein or therefrom is unsuitable for domestic purposes.
- (2) In an area where treated sewage effluent is used, the owner shall erect weatherproof notices in prominent positions warning that such effluent is not suitable for domestic purposes.
- (3) Every warning notice prescribed in terms of subsections (1) and (2) shall be in more than one official language and shall include the symbolic sign for non-potable water as described in SANS 1186 (as amended from time to time).

Water audit

61. (1) Major water users (those using more than 3 650 kilolitres per annum or another volume determined by the Municipality), excluding those comprising multiple dwelling units, shall undertake a water audit as and when required by the Municipality.

- (2) The audit shall detail the following –
- (a) amount of water used during the financial year;
 - (b) amount paid for water for the financial year;
 - (c) number of people living on the stand or premises;
 - (d) number of people permanently working on the stand or premises;
 - (e) comparison of the above factors with those reported in each of the previous three years (where available);
 - (f) seasonal variation in demand (monthly consumption figures);
 - (g) details of water pollution monitoring methods;
 - (h) details of current initiatives to manage their demand for water;
 - (i) details of plans to manage their demand for water;
 - (j) comparison of the above factors with those reported in each of the previous three years (where available); and
 - (k) estimate of consumption by various components of use.
- (3) A copy of the audit must be available for inspection by officials from the Department of Water Affairs and the Municipality.

CHAPTER 4 SANITATION SERVICES

Part 1: Standards

Standards for sanitation services

62. (1) Sanitation services provided by the Municipality will comply as far as reasonably possible with the minimum standards set for the provision of sanitation services in terms of section 9 of the Act and its regulations.
- (2) No new bucket sewer system or a septic tank system shall be allowed within the municipal area.

Part 2: On-site Sanitation and Associated Services

Application and conditions for on-site sanitation infrastructure

63. (1) If an agreement for on-site sanitation and associated services in accordance with section 4 has been concluded and no infrastructure in connection therewith exists on the premises, the owner must immediately make application for the installation thereof on the prescribed form and
- (a) pay the prescribed fees for the installation of the necessary infrastructure by the Municipality; or
 - (b) with the approval of the Municipality install on-site sanitation services in accordance with the specifications of the Municipality.
- (2) In considering the application for the installation of infrastructure, the Municipality shall require satisfactory evidence that the sanitation facility is not likely to be a nuisance or have a detrimental impact on health and the environment and may specify the type of on-site sanitation services to be installed. If an application is not accompanied by such satisfactory evidence, the Municipality may refuse the application.

- (3) At any time if deemed necessary by the Municipality, it may undertake an investigation to determine if a sanitation facility has a detrimental impact on health and the environment. If the sanitation facility has, in the opinion of the Municipality such detrimental impact, the Municipality may withdraw its permission and the person to whom the permission was given shall be liable for the costs associated with the said investigation.

Septic tank and treatment plant

64. (1) No person may install, operate or maintain any septic tank or other on-site plant for the treatment, disposal or storage of sewage, without the prior written permission of the Engineer which approval will be subject to the submission of national and/or provincial statutory approvals as may be applicable and the Guidelines for the Use of Septic Tank Systems in the South African Coastal Zone, TT 114/99 (or as amended) of the Water Research Commission.
- (2) The permission referred to in subsection (1) is subject to the provisions of this By-law, any other relevant by-law of the Municipality, any other law and any further conditions as may be prescribed by the Engineer.
- (3) An application for a privately owned, on-site sewage treatment plant will only be considered if the plant will discharge a maximum of 2000 cubic metres per day. Such an application must be accompanied by the following to meet the requirements for municipal consideration –
 - (a) details of the proposed development;
 - (b) the design and details of the proposed plant and process and the particulars of the professional person responsible;
 - (c) the EIA report for the plant;
 - (d) the license/registration for the plant as obtained from the Department of Water Affairs; and
 - (e) the particulars of the party which will be responsible for the operation and maintenance of the plant including the contract between the developer and this party.
- (4) The Engineer will consider the application and approval for the installation of the plant will be approved provided that all municipal requirements and conditions are met and the design capacity of the applicable municipal sewage disposal system is adequate.
- (5) Final approval of the commencement of the operation of the plant will be subject to compliance with the General Limit Values for the Discharge of Domestic Wastewater as may be determined by the municipality.
- (6) Privately owned, on-site sewage treatment plants will be subjected to the reporting and monitoring requirements determined by the municipality or more frequent monitoring by the Municipality should the Municipality at any time suspect non-compliance with set conditions and the person to whom the permission for the operation of the plant was given by the Municipality shall be liable for the costs associated with additional monitoring.
- (7) In the case of non-compliance with set conditions the Municipality may withdraw its permission in accordance with this By-law and require a shutdown of the plant until such compliance is proven.
- (8) The owner or consumer must at all times ensure that the septic tank or other on-site plant as referred to in subsection (1) is accessible for road tanker transport through the provision of a safe, suitable and obstacle free access road.

French drain

65. The Engineer may subject to the Guidelines for the Use of Septic Tank Systems in the South African Coastal Zone, TT 114/99 (or as amended) of the Water Research Commission and further at its discretion and on such conditions as it may prescribe, having regard to the quantity and the nature of the effluent and the nature and permeability of the soil, permit the disposal of wastewater or other effluent by means of a french drain, soakage pit or other approved work.

Conservancy tank

66. (1) The Engineer may at its discretion permit the owner of any premises to construct a conservancy tank and ancillary appliances for the retention of soil water, or such other sewage or effluent as he may decide, and such tank and appliances must be of such capacity, constructed of such material, and located in such position and at such level as the Engineer may prescribe at the cost of the owner.
- (2) The Engineer may if he suspects that a conservancy tank on any premises is not water tight, require the owner of such premises to perform such tests at the owner's cost as he deems necessary to verify the standard of the construction of the conservancy tank, and should the Engineer's suspicions be confirmed, the Engineer shall require the owner to replace the conservancy tank as specified at the owner's cost and within a prescribed timeframe.
- (3) The owner or consumer must at all times ensure that the conservancy tank as referred to in subsection (1) is accessible for road tanker transport through the provision of a safe, suitable and obstacle free access road.

Ventilated improved pit latrine

67. The Engineer may at its discretion and on such conditions as it may prescribe, having regard to –
- (1) the nature and permeability of the soil;
 - (2) the depth of the water table and any other factors which may have the potential to cause harm to the environment if approval is granted;
 - (3) the size of and access to the site; and
 - (4) the availability of a piped water supply;
- permit the disposal of human excrement by means of a ventilated improved pit latrine, constructed in accordance with the specifications and located in a position indicated by the Engineer.

Services associated with on-site sanitation services

68. (1) The removal or collection of conservancy tank and septic tank contents can be undertaken by the Municipality or a private service provider.
- (2) The Municipality's prescribed fees in respect of the removal or collection of conservancy tank contents or the emptying of a septic tank will be in accordance with the Tariffs By-law of the Municipality and will cover the operating and maintenance costs based on the quantity removed by the vacuum tanker, transportation to a disposal site, the treatment of the contents to achieve a sanitary condition and the final disposal of any solid residues.

Disused conservancy and septic tanks

69. (1) If an existing conservancy tank or septic tank is no longer required for the storage or treatment of sewage, or if permission for its use is withdrawn, the owner must take steps to have it either completely removed or completely filled with soil or suitable material.
- (2) Upon written request by the owner the Engineer may according to conditions as it will determine including a final inspection thereof, allow the tank to be used for another purpose, e.g. a fish pond.

Part 3: Sewage Disposal**Provision of a connecting sewer**

70. (1) If application has been made in accordance with section 4 for use of the sewage disposal system and no connecting sewer exists in respect of the premises, the owner shall immediately apply to Municipality for the installation of such a connecting sewer and pay the prescribed fees or calculated amount.
- (2) If an application is made for use of the sewage disposal system to a premise which is so situated that it is necessary to extend the sewer in order to connect the sewage disposal system to the premises, the Municipality may agree to the extension subject to such conditions as it may impose including that the cost of the extension be carried by the owner.
- (3) The Municipality may refuse an application to connect to its sewage disposal system if the existing municipal sewage disposal network already reached its design capacity anywhere between the applied for connection point and the sewage treatment works and/or the quality of the sewage to be discharged in the municipal sewage disposal system does not comply with the acceptance standards of the Municipality.
- (4) The Municipality may at the request of any person agree, subject to such conditions as it may impose, to a connection to a sewer other than that which is most readily available for the drainage of the premises; provided that the applicant shall be responsible, at his cost, for any extension of the drainage installation to the connecting point designated by the Municipality and for obtaining at his cost such servitudes over other premises as may be necessary.
- (5) A connecting sewer provided and installed by the Municipality shall –
- (a) be located in a position determined by the Municipality;
 - (b) terminate at a connection point approximately 1 meter inside the premises from the boundary of the land owned by or vested in the Municipality or over which it has a servitude or other right or when subsection (5)(c) applies, at the connecting point designated in terms of that subsection;
 - (c) be of a size determined by the Municipality.
- (6) In determining the location of a connecting sewer, the Municipality shall ensure that the owner is aware of –
- (a) practical restrictions that may exist regarding the location of a connecting sewer pipe;
 - (b) the cost implications of the various possible locations of the connecting sewer;
 - (c) whether or not the Municipality requires the owner to fix the location of the connecting sewer by providing a portion of his water installation at or outside the boundary of his premises, or such agreed position inside his premises where the connection is required, for the Municipality to connect to such installation;

- (d) his responsibility to provide a waterproof connecting manhole at own cost at the end of the municipal sewer connection which manhole must be visible, designed to provide easy access for maintenance and/or inspections and which must be accessible at all times;
 - (e) his continued responsibility to carry the costs for the removal by the Municipality of any obstruction from the connecting sewer, excluded where such obstruction is the result of wear and tear or deteriorated infrastructure.
- (7) A connecting sewer may only be installed after approval of a building plan and any servitude as may be needed, by the Municipality and no development may take place until the connecting sewer has been installed.
 - (8) An owner or occupier must pay the connection fee as prescribed or as calculated by the Engineer in advance.
 - (9) Where an owner needs to provide a sewage lift as provided for in terms of the Building Regulations, the rate and time of discharge into the sewer shall be subject to the approval of the Engineer and, if required by law, a permit or environmental authorisation needs to be obtained by the owner prior to such approval being granted.
 - (10) The maintenance and operation of the sewerage installation, including all manholes, rodding eyes, catch pits, grease traps, sand traps, pipe work and related devices including the connecting sewer, is the responsibility of the owner of the premises to the satisfaction of the Municipality.

Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises

- 71.**
- (1) Notwithstanding the provisions of section 70 only one connecting sewer to the sewage disposal system may be provided for the disposal of sewage from any premises, irrespective of the number of accommodation units of consumers located on such premises.
 - (2) Where the Municipality has installed a single connecting sewer as contemplated in subsection (1), the owners or the persons having charge or management of the premises, as the case may be
 - (a) must, if the Engineer so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the connecting sewer to the different accommodation units
 - (i) a separate connecting sewer; and
 - (ii) a rodding eye at all branching points;
 - (b) will be liable to the Municipality for the tariffs and charges for all sewage disposed from the premises through such a single connecting sewer, irrespective of the different quantities disposed by the different consumers served by such connecting sewer;
 - (c) will be liable jointly for the maintenance of a private combined sewer system from the connection point on the municipal main sewer and including the connecting manhole and sewer.
 - (3) Notwithstanding subsection (1), the Municipality may authorise that more than one connecting sewer be provided on the sewage disposal system for the disposal of sewage from any premises comprising sectional title units or if, in the opinion of the Municipality, undue hardship or inconvenience would be caused to any consumer on such premises by the provision of only one connecting sewer.

- (4) Where the provision of more than one connecting sewer is authorised by the Municipality under subsection (3), the tariffs and charges for the provision of a connecting sewer is payable in respect of each sewage connection so provided.

Interconnection between premises

- 72.** (1) An interconnection between sewer systems is subject to the Municipality's written approval.
- (2) An owner of premises must ensure that no interconnection exists between the drainage installation on his premises and any drainage installation on other premises, unless he has obtained the prior written permission of the Engineer and complies with any conditions that may have been imposed in granting such permission. In such a case it becomes a private combined sewer system, subject to the provisions of section 71.

Sewage delivered by road haulage

- 73.** (1) The Municipality may, at its discretion and subject to such conditions as it may specify, accept sewage for disposal delivered to the Municipality's sewage treatment works by road haulage.
- (2) No person shall discharge sewage into the Municipality's sewage treatment works by road haulage, except with and in accordance with the written permission of the Engineer and upon payment of the prescribed fees determined by the Municipality in accordance with its tariff structure and subject to such period and conditions that may be imposed in terms of the written permission.
- (3) Where use is made of the Municipality's suction tanker truck, the service will be rendered subject to the conditions, policy and prescribed fees determined from time to time.
- (4) When sewage is delivered by road haulage –
- (a) the time of delivery shall be arranged with an authorised official; and
 - (b) the nature and composition of the sewage shall be established to the satisfaction of an authorised official prior to the discharge thereof, and no person shall be allowed to deliver sewage which does not comply with the standards determined in terms of this By-law or any other national and/or provincial legislation and thus having the potential to damage the municipal sewage system.
- (5) Provided that ten working days written notice is given, the Engineer may withdraw any permission to discharge sewage delivered in terms of this section if the person to whom such permission had been given –
- (a) fails to ensure that the sewage so delivered conforms to the standards prescribed in Schedule "A", as applicable, or in the written permission; or
 - (b) fails or refuses to comply with any notice lawfully served on him in terms of this By-law or contravenes any provisions of this By-law or any condition imposed on him in terms of any permission granted to him;
 - (c) fails to pay the assessed charges in respect of any sewage delivered; or
 - (d) causes discomfort to other users.

Measurement of the quantity of standard domestic effluent discharged

- 74.** (1) The quantity of standard domestic effluent discharged shall be determined as a percentage of the volume of water supplied to those premises by the Municipality or in accordance with the number of facilities per premise.
- (2) If the Municipality is of the opinion that the percentage referred to in subsection (1), in respect of specific premises is excessive, having regard to the purposes for which water is consumed on those premises, the Municipality may reduce the percentage applicable to those premises to a figure which, in its opinion and in the light of the available information, reflects the proportion between the likely quantity of sewage discharged from the premises and the quantity of water supplied thereto.
- (3) Where premises are lawfully supplied with water from a source other than or in addition to the Municipality's water supply system, including abstraction from a river or borehole, the quantity will be a percentage of the total water used on those premises as may be reasonably estimated by the Municipality, taking into account any representations which may be made by the consumer.

Part 4: Industrial Effluent

Application for the disposal of industrial effluent

- 75.** (1) A person must apply for the permission to discharge industrial effluent into the sewage disposal system of the Municipality in terms of section 4(1). The Municipality shall require the completion of a detailed application form as prescribed in addition to the information needed in terms of section 4(6) and compliance with the standards and criteria determined by the municipality in terms of section 78(1)(a).
- (2) In addition to the information required in terms of subsection (1), the Municipality shall also require –
- (a) a sewer plan indicating the position, depth, connection point and connecting manhole; which plan must be approved by the Municipality prior to construction of the sewer;
 - (b) a best practices management plan;
 - (c) a cleaner production management plan;
 - (d) a storm water management plan;
 - (e) an industrial waste management plan;
 - (f) an emergency incident management plan; and
 - (g) a water balance if flow metering is done on the premises.
- (3) If, in the opinion of the Engineer, the capacity of a sewage disposal system is sufficient and the quality of the industrial effluent of an acceptable standard to permit the conveyance, effective treatment and lawful disposal of the industrial effluent the Municipality may, for such period and subject to such conditions as it may impose, grant written permission in terms of subsection (1).
- (4) A person to whom such permission is granted shall pay to the Municipality the prescribed fees.
- (5) Any person who wishes to construct or cause to be constructed, a building which shall be used as a trade premises, shall at the time of lodging a building plan in terms of the Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977), also lodge applications for the provision of sanitation services and for permission to discharge industrial effluent in terms of subsection (1).

Unauthorised discharge of industrial effluent

- 76.** If the Municipality has reason to suspect a person is discharging industrial effluent which may cause excessive maintenance, odours, discomfort to other users or damage to the municipal sewage disposal system through a domestic connection, the Municipality shall seal the domestic sewer connection and require the person to apply for the disposal of industrial effluent in accordance with section 75. No person other than the Municipality shall permit the opening of the domestic connection and only when the Engineer is satisfied that commercial or industrial effluent is no longer disposed of through the connection and any prescribed fees had been paid.

Test samples

- 77.** (1) Test samples, including split samples if so required by the industry, may be taken at any time by a duly qualified person delegated by the Engineer and using municipal approved sampling equipment to ascertain whether the industrial effluent complies with section 78(1)(a) or any other standard prescribed by the Municipality in a written permission.
- (2) The holder of a permission issued in terms of section 75(1) shall provide a sampling point suited to take a representative sample of the industrial effluent to be discharged into the sewage disposal system and to the satisfaction of an authorised official in respect of the industrial premises concerned.

Norms, standards and conditions for disposal of industrial effluent

- 78.** (1) The Municipality may-
- (a) determine and publish norms, standards and conditions for the disposal of industrial effluent.
 - (b) require a person to whom permission had been granted in terms of section 75(1) to –
 - (i) subject the industrial effluent to such preliminary treatment as in the opinion of the Engineer will ensure that the industrial effluent conforms to the standards prescribed in sub section (1) (a) before being discharged into the sewage disposal system;
 - (ii) install such equalizing tanks, valves, pumps, grease traps, appliances, measuring devices, telemetric/remote logging and other equipment as in the opinion of the Engineer are necessary to control the rate, time and quality of discharge into the sewage disposal system in accordance with the conditions imposed by it and for it to be metered;
 - (iii) install for the conveyance of industrial effluent into the sewage disposal system at a given point, a drainage installation separate from the drainage installation for wastewater and standard domestic effluent;
 - (iv) construct on any pipe conveying industrial effluent to any sewer, a manhole and/or stop-valve in such position, of such dimensions and using such materials as an authorised official may prescribe;
 - (v) provide all such information as may be required or called for by the Municipality to enable it to assess the fees due to the Municipality in terms of this By-law in accordance with the formula prescribed by it;
 - (vi) provide adequate facilities such as level or overflow detection devices, standby equipment, overflow catch-pits, or other appropriate means to prevent a discharge into the sewage disposal system which is in contravention of this By-law;
 - (vii) cause any meter, gauge or other device installed in terms of this section to be calibrated by an independent authority at the cost of the permit holder at intervals required by the Municipality and copies of the calibration certificate to be forwarded to the Municipality; and

- (viii) cause industrial effluent to be analyzed by a laboratory with applicable accreditation as often and in such manner as may be prescribed by the Municipality and provide it with the results of these tests when completed.
- (2) In the event of the permit holder discharging into the sewage disposal system any industrial effluent which does not comply with standards in sub section (1)(a) or the written permission issued in respect of that process or premises, the permit holder or his agent shall, within twelve hours of the discharge, notify the Municipality of the incident and the reasons for it.
- (3) The cost of any treatment, plant, works or analysis required in terms of subsection (1) or as a result of an incident as referred to in subsection (2), shall be borne by the person to whom permission had been granted.

Withdrawal of written permission for disposal of industrial effluent

- 79.**
- (1) The Municipality may withdraw any permission to discharge industrial effluent into the sewage disposal system granted in terms of this Chapter by written notice of 10 working days if the person to whom such permission had been granted –
 - (a) fails to ensure that the industrial effluent so discharged conforms to the industrial effluent standards prescribed in section 78(1)(a) of this By-law or in the written permission;
 - (b) fails or refuses to comply with any notice lawfully served on him in terms of this By-law or contravenes any provision of this By-law or any condition imposed in terms of any permission granted to him;
 - (c) fails to pay the fees due in respect of any industrial effluent discharged; or
 - (d) refuses to admit the Municipality to execute its monitoring processes.
 - (2) The Municipality may, when withdrawing the permission as contemplated in subsection (1), in addition to any steps prescribed in this By-law –
 - (a) authorize the closing or sealing of the connecting sewer or drain of the said premises to any sewer at the cost of such person;
 - (b) refuse to accept any further industrial effluent until it is satisfied that the person concerned has taken adequate steps to ensure that the industrial effluent to be discharged conforms with the standards prescribed in this By-law.
 - (3) The Municipality may, subsequent to a drain or connecting sewer having been closed or sealed in terms of subsection (2), upon being satisfied that the effluent to be discharged meets with the standards prescribed in this By-law and against payment of the prescribed fees, open or authorize the reopening of the connection or seal.

Measurement of quantity of industrial effluent discharged

- 80.**
- (1) The Municipality may install, in such position as it determines, in any drainage installation conveying industrial effluent to a sewer, any meter or gauge or other device for the purposes of ascertaining the quantity, tempo and composition of the industrial effluent and it may recover the installation and maintenance costs from the owner.
 - (2) It is an offence for any person to bypass, open, break into or otherwise interfere with or to damage any such meter, gauge or other device.

- (3) Notwithstanding the foregoing provisions of this section, the Municipality may require any person who discharges industrial effluent into its sewers to provide at the person's cost, one or more meters in such positions in the water installation as the Municipality may deem necessary to record the water consumption in a specific part of the premises.
- (4) The quantity of industrial effluent discharged into the sewage disposal system shall be determined \square
 - (a) where a measuring device is installed by the quantity of industrial effluent discharged from a premises as measured through that measuring device; or
 - (b) until such time as a measuring device is installed through a water balance and based on a percentage of the water supplied by the Municipality to that premises.
- (5) Where a portion of the water supplied to the premises forms part of the end-product of any manufacturing process or is lost by reaction or evaporation during the manufacturing process or for any other reason, the Municipality may upon application, reduce the assessed quantity of industrial effluent.
- (6) Where a premise is supplied with water from a source other than or in addition to the Municipality's water supply system, including abstraction from a river or a borehole, the quantity of standard industrial effluent will be a percentage of the total water used on that premise as may be reasonably estimated by the Municipality.
- (7) The Municipality may at its discretion determine a rebate to apply to the prescribed fees if the owner or occupier discharges industrial effluent –
 - (a) solely during periods specified by the Municipality; and/or
 - (b) containing constituents which will have a beneficial effect on the effluent discharged from the sewage treatment plant.
- (8) The Municipality may at its discretion and after consultation with the person who discharges industrial effluent into its sewers, establish an alternative method of assessing the quantity and tempo of the effluent to be discharged.

Damage to sewage disposal system or the environment

- 81.** (1) If a person is discharging industrial effluent which will, if allowed to continue, seriously damage the sewage disposal system or the environment, the Municipality may immediately authorise the sealing of the sewer connection through which the industrial effluent is being discharged. No person shall permit the opening of that connection until the Engineer is satisfied that the industrial effluent will comply with the prescribed standards.
- (2) The Municipality may hold a person to whom permission had been granted to discharge industrial effluent into the sewage disposal system of the Municipality responsible for damage to the applicable municipal infrastructure.

Periodic review

- 82.** Acceptance of the industrial effluent shall be subject to periodic review; provided that such review may be executed at any time if, in the opinion of the Engineer, special circumstances exists to justify such review.

Change in process

- 83.** The Municipality shall be notified in writing of any proposed change in the process of manufacture or

production or in the flow, quantity or nature of the materials used which is likely to affect the nature, composition or quantity of the industrial effluent discharged prior to these changes being effected and its permission for the continued discharge of such effluent shall be obtained in writing prior to the implementation of any changes.

Part 5: Drainage Installations

Construction or installation of drainage installations

- 84.**
- (1) No person may construct, reconstruct, alter, add to or make any permanent disconnection in or of any drainage installation without first having obtained the permission of the Municipality in writing; which permission may prescribe the point in the sewer and the depth below the ground at which the drainage installation is to be connected and the route to follow by the drain to the connecting point.
 - (2) Any drainage installation constructed or installed must comply with any applicable specifications in terms of the Building Regulations, any standards prescribed in terms of the Act and SANS 10400-P (as amended from time to time) in respect of Drainage and any further amendments or editions thereof.
 - (3) A person may only commence with drainage work mentioned in subsection (1) for which permission has been given in terms of this By-law, if the Municipality is notified in writing one week in advance stating the day on and time at which the intended work will proceed. The Municipality shall require the owner not to commence with the construction or connection of the drainage installation until the Municipality's connecting sewer has been laid.
 - (4) Only the Municipality may provide and install a sewer connection to a property and servitude.
 - (5) Before any part of a drainage installation is permanently covered or otherwise rendered practically inaccessible to visual inspection, it must be inspected and approved by the Municipality.
 - (6) Upon completion of the construction, reconstruction or alteration of a drainage installation, the owner must submit a certificate of compliance to the building section of the Municipality.
 - (7) No person shall permit the entry of any liquid or solid substance whatsoever, except clean water to do testing of the drainage installation before connection thereof to the sewer.
 - (8) No person may, without the prior written permission of the Municipality install or use a pipe or fitting in a drainage installation within the Municipality's area of jurisdiction, unless it is of a type approved by the Municipality.
 - (9)
 - (a) Where the draining installation is a pit latrine it must be of the ventilated improved pit latrine type or equivalent having –
 - (i) a pit with a minimum capacity of 2m³;
 - (ii) lining as required;
 - (iii) a slab designed to support the superimposed loading; and
 - (iii) protection preventing children from falling into the pit;
 - (b) The ventilated improved pit latrine must conform to the following specifications \square
 - (i) the pit must be ventilated by means of a pipe, sealed at the upper end with durable insect proof screening fixed firmly in place;
 - (ii) the ventilation pipe must project not less than 0.5 m above the nearest roof, must be

- (iii) of at least 150 mm in diameter, and must be installed vertically with no bend; the interior of the closet must be finished smooth so that it can be kept in a clean and hygienic condition. The superstructure must be well-ventilated in order to allow the free flow of air into the pit to be vented through the pipe;
 - (iv) the opening through the slab must be of adequate size as to prevent fouling. The rim must be raised so that liquids used for washing the floor do not flow into the pit. It shall be equipped with a lid to prevent the egress of flies and other insects when the toilet is not in use;
 - (v) must be sited in a position that is independent of the residential structure;
 - (vi) must be sited in positions that are accessible to road vehicles having a width of 3.0 m in order to facilitate the emptying of the pit;
 - (vii) in situations where there is the danger of polluting an aquifer due to the permeability of the soil, the pit must be lined with an impermeable material that is durable and will not crack under stress;
 - (viii) in situations where the ground in which the pit is to be excavated is unstable, suitable support is to be given to prevent the collapse of the soil;
 - (ix) the latrine must have access to water for washing hands.
- (10) Any chemical toilets erected at any premises for whichever reason must be approved of by the Municipality and only chemical toilets may be erected on building sites. Alternatively, water closets for employees may only be erected at the site connection point.
- (11) A toilet, whether temporary or permanent, may under no circumstances be erected directly on top of a municipal or private manhole.
- (12) No new bucket sewer system or a septic tank system shall be allowed within the municipal area.

Construction by the Municipality

85. The Municipality may agree with the owner of any premises that any drainage work which such owner desires, or is required to construct in terms of this By-law or the Building Regulations, will be constructed by the Municipality against payment, in advance or on demand, of all costs associated with such construction.

Servitudes

86. A servitude shall be registered at the cost of the owner prior to a drain being installed across the property of another party. The Municipality may also require the registration of a servitude where necessary.

Drains in streets and public places

87. No person shall for the purpose of conveying sewage derived from whatever source, lay or construct a drain on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of the Municipality, except with the prior written permission of the Engineer and subject to such conditions as it may impose and work may only commence after the approval of a building or service plan and way leaves for all services whether these be municipal, private, state or semi-state provided.

Maintenance of drainage installation

88. (1) The owner or occupier of any premises must maintain at own cost any drainage installation and any sewer connection on such premises or in the servitude area applicable thereto.

- (2) A delivery pipeline from the premises concerned to the point of acceptance shall be maintained by the permit holder or beneficiary of the service in a proper condition and free from leaks and obstructive vegetation roots.
- (3) The owners or occupiers are jointly and separately responsible and liable for the maintenance of any communal system and all materials to be used on a communal/private combined system must be approved by the Engineer.
- (4) The owner of premises must ensure that all manholes and cleaning eyes on the premises are permanently visible and accessible.
- (5) The owner or occupier of a premise will be liable to pay to the Municipality the prescribed fee for the clearance of a drainage installation irrespective of who requested the service on behalf of the owner or occupier.
- (6) The Municipality may, on the written application of the owner or occupier of any premises, inspect and test the drainage installation of such premises or any section thereof and recover from the owner or occupier the cost of such inspection and test, calculated at the rate specified in the prescribed fees.

Disconnection of drainage installation

- 89.**
- (1) The Municipality may disconnect a drainage installation from the connecting sewer and remove the connecting sewer if
 - (a) the agreement for provision of water services has been terminated in terms of section 104 and it has not received an application for subsequent provision to the premises served by the sewer within a period of 30 days of such termination; or
 - (b) the building on the premises concerned has been demolished; and
 - (c) the calculated or prescribed fee as applicable had been paid.
 - (2) The owner or occupier may only disconnect a drainage installation from the connection point to execute maintenance or repair work.
 - (3) If any part of a drainage installation is disconnected from the remainder and no longer to be in use, the part so disconnected must be removed from the premises and disposed of in accordance with applicable by-laws of the Municipality.
 - (4) Prior to the disconnection of a drainage installation from a sewer, the owner or occupier must notify the Municipality and the Municipality must seal the opening left by the disconnection and may recover such costs from the owner of the premises.
 - (5) The prescribed fees for connection to or disconnection from a sewer system executed during a month will be calculated as from the first day of the month following the connection or disconnection.

Part 6: Sanitation: Miscellaneous

Reduction in the quantity determined in terms of domestic effluent

- 90.** A person shall be entitled to a reduction in the quantity determined in terms of section 74 if the quantity of water was measured during a period in terms of which the Municipality granted a water leakage discount as

per sections 9(4) and 25(11) and the consumer can demonstrate to the satisfaction of the Municipality that the wasted water was not discharged into the sewage disposal system.

Objectionable discharge to sewage disposal system

- 91.** (1) No person shall cause or permit any sewage whether as a solid, contaminated liquid or gaseous substance, to enter –
- (a) any storm water drain, storm water sewer or excavated or constructed watercourse unless otherwise permitted in this By-law;
 - (b) any river, stream or natural watercourse or any public water, whether ordinarily dry or otherwise, except in accordance with the provisions of the Water Act; or
 - (c) any street or premises;
- except where the Engineer has approved such discharge.
- (2) No person shall, other than in compliance with the permissions issued in terms of this By-law, discharge, or cause or permit the discharge or entry into the sewage disposal system of any sewage or other solid, contaminated liquid or gaseous substance which –
- (a) does not comply with the standards and criteria prescribed in this By-law or other applicable legislation;
 - (b) contains any substance in such concentration that it will produce or is likely to produce in the final treated effluent at any treatment works or discharge point or in any public water, an offensive or otherwise undesirable taste, colour, odour, temperature or foam;
 - (c) may prejudice the re-use of treated sewage for industrial or similar purposes or adversely affect any of the processes whereby sewage is purified for re-use or treated to produce sludge for disposal;
 - (d) contains any substance or thing of whatsoever nature which is not amenable to treatment at treatment works to a satisfactory degree or which causes or is likely to cause a breakdown or inhibition of the processes in use at such works;
 - (e) contains any substance or thing of whatsoever nature which is of such strength, or which is amenable to treatment only to a degree as will result in effluent from the sewage treatment plant not complying with standards prescribed under the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998);
 - (f) may cause danger to the health or safety of any person or may be injurious to the structure or materials of the sewage disposal system or may prejudice the use of any ground used by the Municipality or its authorised agent for the sewage disposal system, other than in compliance with the permissions issued in terms of this By-law;
 - (g) may inhibit the unrestricted conveyance of sewage through the sewage disposal system; and
 - (h) has a temperature of more than 30 degrees Celsius when discharged.
- (3) No person shall cause or permit any storm water or rain water to enter the sewage disposal system.
- (4) The inception of nuisances, e.g. odours, pollution or visual offensiveness due to a defective drainage installation shall not be allowed. The Municipality shall give the owner or occupier of such premises 24 hours' notice to remove such nuisance, failing which the Municipality shall remove such nuisance or cause it to be done at the expense of such owner or occupier. In addition the matter shall be pursued by the Municipality as an offence in terms of this By-law.
- (5) An authorised official may by written notice order an owner or occupier to conduct, at his cost, periodic expert inspections of the premises in order to identify precautionary measures such as grease traps, sand traps or oil separators, which would ensure compliance with this By-law, and to report such findings to an authorised official.

Damage to sewage disposal system

92. (1) A person may not damage or endanger the sewage disposal system, or cause or permit it to be endangered or damaged, e.g. through vegetation roots.
- (2) Any person who intends performing work on land owned by or vested in the Municipality or over which it has a servitude or other right and which may cause damage to the sewage disposal system shall, prior to commencement of such work, ascertain from the Municipality if any part of the sewage disposal system is situated on the said land.
- (3) If work is to be performed or being performed on land referred to in subsection (2), or on land adjacent thereto which in the opinion of the Municipality could damage or endanger the sewage disposal system it may, by notice in writing, require the person concerned not to commence, or to cease performing, the work until such time as he has complied with the conditions specified in the notice.
- (4) No person may permit or cause polluted water to enter any stream, river or other water course and used water including swimming pool back wash water must be connected to and disposed of in the sewerage system.

Consequential maintenance of sewers

93. Whenever a sewer is damaged or becomes obstructed or in need of repair as a result of an act or omission of any person, whether by reason of the failure of such person to comply with the requirements of this By-law or otherwise, the Municipality shall be entitled to remove the obstruction or perform the maintenance or repairs deemed necessary by the authorised official, at the expense of such person.

Installation of pre-treatment facility

94. (1) The Municipality may reasonably require that any new premises must be provided with a minimum pre-treatment facility of a type specified by it prior to that premises being connected to the sewage disposal system.
- (2) The Municipality may, if deemed necessary and providing such reasons, request an owner of any other premises to install a pre-treatment facility at the owner's cost.
- (3) The Municipality may, at the cost of the owner, require the installation of samplers and monitoring equipment for effluent water quality and volume, which samplers and monitoring equipment must be linked to the Municipality's telemetry system before such premises can be linked to the Municipality's sewer disposal system.

Protection from ingress of floodwaters

95. Where a premise is situated in the 1 in 50 years flood plain the top level of service access holes, inspection chambers and gullies are to be above the 1 in 50 years flood level, except, in the case of service access holes and inspection chambers, where the cover is secured in place by approved means.

Work by private persons

96. (1) The Municipality shall lay all sewers and connecting sewers unless it elects not to do so, in which case

the work shall be executed in accordance with the Municipality's specifications applicable to the work, as well as the following provisions:

- (a) Any person performing work in terms of this section shall, prior to commencement of such work, indemnify the Municipality in writing and to its satisfaction against all liability in respect of any accident or injury to persons or loss or damage to property which may occur as the direct or indirect result of the execution of such works.
- (b) Where a connection is to be made with any sewer it shall be made at a point indicated by the Municipality.
- (c) Whenever the surface of any street or road has been disturbed in the course of such work, the restoration of such surface shall be undertaken solely by the Municipality at the expense of the person who performed the work. Prior to the disturbance of the surface of such street or road the Municipality may in its discretion require that a deposit be made by such person with the Municipality to cover the estimated cost of such restoration to its satisfaction. When the actual cost exceeds or is less than the amount deposited, any excess shall be recoverable from such person and any balance shall be refunded to him.
- (d) All work shall be performed in accordance with the requirements and to the satisfaction of the Engineer.

Non-waterborne disposal of effluent

97. (1) Where no municipal sewer is available for the discharge of wastewater, no person may dispose of wastewater –
- (a) unless the Municipality has approved the method of transportation and imposed such conditions as it may deem fit;
 - (b) by any method of transportation unless written proof of acceptance is provided in every instance by the person in charge of a facility approved by the Municipality where such wastewater or its by-products is disposed of; such proof to be retained and made available for inspection by the person who generated the wastewater or its by-products for at least one year after the date of such disposal.
- (2) No person who transports wastewater by any means other than waterborne transportation may –
- (a) dispose of such wastewater at or in any place other than at a facility approved by the Municipality; or
 - (b) allow such wastewater to spill, leak or seep from any container.
- (3) The provisions of subsections (1) and (2) also apply to chemical toilets.

Other sanitation services

98. (1) The Municipality may upon receiving such an application in terms of section 4, approve of the connection of a drainage installation to stables, cowsheds, dairies, kennels and other premises used for the accommodation of animals and tanneries subject to such conditions that the Municipality may impose.
- (2) Conditions that the Municipality may impose at the cost of the owner include that –
- (a) the floor of the premises is paved by impervious materials that are approved by the Municipality and graded to a silt trap, grease trap or gully of adequate capacity; and
 - (b) every part of the floor of the premises is covered by a roof, or another protective device, in a way that adequately prevents the entry of rain or storm water into the drainage installation;
 - (c) fat or grease traps, sludge catches and/or sand traps as specified by the Municipality be installed; and

- (d) any other standards and/or specifications as the Municipality deems necessary be adhered to.

CHAPTER 5 GENERAL PROVISIONS

Part 1: Unlawful Actions and Termination

General responsibility for compliance with this By-law and other laws

- 99.** (1) The owner of premises is responsible for ensuring compliance with this By-law in respect of all or any matters relating to any installation, and if he is not the consumer who actually uses the water services, the owner is jointly and severally liable with such consumer in respect of all matters relating to the use of any water services on his property, including any financial obligation.
- (2) The consumer is primarily responsible for compliance with this By-law in respect of matters relating to the use of any water services.
- (3) No approval given under this By-law relieves any owner or consumer from complying with any other law relating to the abstraction and use of water, or the disposal of effluent.
- (4) No clearance for transfer shall be issued in respect of new developments or subdivisions unless the water supply, sanitation services and storm water installations including the defects have been completed, inspected and approved by the Municipality and any other conditions as may be applicable have been complied with.

Interference with water services

- 100.** (1) No person other than the Municipality may –
- (a) manage, operate or maintain any part of the water supply system;
 - (b) manage, operate or maintain any part of the sewerage disposal system;
 - (c) effect a connection or reconnection or a measuring device to the water supply system or sewerage disposal system;
 - (d) dump or release any substances into the sewer disposal system;
 - (e) render any other sanitation services;
- unless authorised to do so by this By-law or the Municipality in writing and subject to such conditions as imposed by the Municipality.
- (2) No person may interfere with, or obstruct any service or service connection or wilfully or negligently damage, or permit damage to or interference with any part of the water services system belonging to the Municipality.
- (3) No person may connect any temporary toilet device to the municipal sewer system by the installation thereof directly on top of a manhole.
- (4) Connections to the sewage disposal system may be undertaken by a developer or owner in exceptional cases at the discretion of the Engineer and subject to such written conditions imposed by the Engineer in which event an inspection fee shall be payable to the Municipality.

- (5) No person may erect any structure or plant any scrubs or trees directly next to or on top of any part of the water services system belonging to the Municipality.

Obstruction of access to water supply system or sanitation service

- 101.** (1) No person shall prevent or restrict physical access to the water supply system or sewage disposal system by any employee or duly authorised official of the Municipality including a situation where the loss of water or other service related problem may cause pollution or a nuisance to other owners or consumers.
- (2) If a person contravenes subsection (1), the Municipality may –
- (a) by written notice require such person to restore access at his own expense within a specified period; or
 - (b) if the Municipality is of the opinion that the situation is a matter of urgency, without prior notice restore access and recover the full cost from such person which cost may include but is not restricted to, any exploratory investigation, surveys, plans, schedules of quantities, supervision, administration charges, the use of tools and labour and transport expenditure; and/or
 - (c) impose a fine as determined by the Municipality from time to time.

Prohibition of access to water services other than through the Municipality

- 102.** (1) No person is permitted to have access to water services from a source other than the Municipality, without its prior written approval and in accordance with such conditions as the Engineer may impose for domestic, commercial or industrial purposes.
- (2) Despite the provision of subsection (1) hereof, a person who, at the commencement of this By-law, was using water from another source may continue to do so –
- (a) for a period of 60 days after he has been requested to apply for approval; and
 - (b) thereafter until the application for approval is granted; or
 - (c) for a reasonable period thereafter, within the discretion of the Municipality, if the application for approval is refused.
- (3) If granting approval, the Municipality will determine the maximum size or diameter of the service connection and may require the person seeking approval to supply such services as may be specified in the approval to others on reasonable terms and conditions as also specified by the Municipality.

Unauthorised use of water services

- 103.** (1) No person may temporarily or permanently, gain access to water services from the water supply system, the sewage disposal system or any other sanitation services unless an agreement referred to in section 4 or 5 has been concluded with the Municipality.
- (2) The Municipality may, irrespective of any other action it may take against a person referred to in subsection (1) in terms of this By-law, by written notice order the person to –

- (a) apply for such services in terms of sections 4 or 5; and
 - (b) undertake such work as may be necessary to ensure that the consumer installation through which access was gained complies with the provisions of this and any other relevant by-law.
- (3) The provisions of section 109 shall apply to a notice in terms of subsection (2) above.

Termination of Agreements

- 104.**
- (1) A consumer may terminate an agreement for the provision of water services by giving the Municipality not less than 5 working days' written notice of his intention to do so. The Municipality shall be entitled to recover from the consumer the applicable fees for removal of the measuring device.
 - (2) The Municipality may by giving written notification of not less than 30 days, terminate a consumer's agreement for the provision of water services by the Municipality if –
 - (a) he has not used the water services during the preceding 6 months and has not made arrangements to the satisfaction of the Municipality for the continuation of the agreement;
 - (b) an arrangement has been made by such consumer with another water services institution to provide water services to the consumer.
 - (3) The Municipality may by giving one working day's written notice terminate a consumer's agreement for the provision of water services if he has failed to comply with the provisions of this By-law and has failed to rectify such failure to comply following the issue of a compliance notice and has failed to pay prescribed fees due and payable.
 - (4) The Municipality may, after having given notice, terminate an agreement for services if a consumer has vacated the premises to which such agreement relates.
 - (5)
 - (a) If it is determined by a person legally entitled to do so, other than the Municipality, that an existing water service on private property, or emanating from private property, is creating environmental damage or water pollution, or water wastage, and the owner of the property or consumer, whichever is applicable, is directed to carry out measures as are required under any Act or law to rectify the situation, the Municipality is not liable for any damages arising as a result of the measures required to be taken or in respect of damages suffered as a result of a permanent or temporary termination of the services.
 - (b) Should the consumer fail to carry out such measures, the Municipality may subject to the provisions of Chapter 4, undertake the measures required, and any expenditure incurred may be recovered from the owner of the premises or the consumer as the case may be.

Part 2: Water Services Intermediaries

Water services intermediaries

- 105.**
- (1) A water services intermediary must have a contract with the consumer (for example employment or property lease contract) of which the main purpose is not the provision of water services.
 - (2) The Municipality may by public notice, require a water services intermediary for the supply of water and sanitation services to register with the Municipality and to provide it with such details in respect of the delivery of water services on its premises as may be required by the Municipality to fulfil its own legal obligations.

- (3) Farm owners are regarded as employers and as such are responsible for housing and related services to their employees living on the farms. Farm owners are therefore water services intermediaries in terms of the Act and are responsible for the provision of at least basic water services to people living on the farm.
- (4) The quality, quantity, affordability and sustainability of water services provided by a water services intermediary must meet the minimum norms and standards prescribed in terms of sections 9 and 10 of the Act and any potable water quality must comply with the standards for human consumption as specified in SANS 241.
- (5) The Municipality may require a water services intermediary to allow the taking of water and effluent samples on its premises as and when the Municipality regards it as necessary to comply with its legal mandate to ensure water quality standards are met within the area of its jurisdiction.
- (6) The Municipality will as contemplated in the Act monitor the performance of water services intermediaries to ensure that norms and standards for fees, any conditions set by the Municipality and the relevant provisions of this By-law are adhered to.
- (7) Water services intermediaries must ensure that good health and hygiene practices are exercised in respect of the water services rendered by itself and the usage thereof by its consumers. The Municipality will upon a written request assist to facilitate the implementation of such health and hygiene practices but any costs related thereto would be for the account of the water services intermediary.

Part 3: Enforcement of By-Laws and Other Legal Matters

Authorisation of an official

- 106.** The Municipality and a service provider as contemplated in the definition of Municipality and in section 76 of the Systems Act may authorise any person in its employ to become an authorised official in terms of this By-law.

Functions of an authorised official

- 107.** (1) An authorised official may execute work, conduct an inspection and monitor and enforce compliance with this By-law.
- (2) Subject to the provision of any other law, an authorised official must carry out the functions and exercise the powers contemplated in this section and set out herein.

Notices and documents

- 108.** (1) A notice or document issued by the Municipality in terms of this By-law must be deemed to be duly authorised if an authorised official signed it.
- (2) If a notice or document is to be served on an owner, consumer or any other person in terms of this By-law it shall be deemed to be effectively and sufficiently served on such a person –
- (a) when it has been delivered to him personally or to his duly authorised agent;

- (b) when it has been left at his residence or place of business or employment to a person apparently not less than sixteen years of age and residing or employed there;
- (c) if he has nominated an address for legal purposes, having been delivered to such an address;
- (d) if he has not nominated an address for legal purposes, delivering it to the address given by him in his application for the provision of water services, for the reception of an account for the provision of water services;
- (e) when it has been sent by pre-paid registered or certified post addressed to his last known address for which an acknowledgement of the posting thereof will be obtained from the postal service;
- (f) if, in the case of a legal person, it has been delivered at the registered office or business premises of such legal person; or
- (g) if service cannot be effected in terms of subsections (a) to (f), by affixing it to a conspicuous place on the premises concerned.

Compliance notices

- 109.** (1) The Municipality may by written notice, order an owner, consumer or any other person who, by an act or omission, fails to comply with –
- (a) a provision of this By-law; or
 - (b) any condition imposed by this By-law;
- to remedy such failure within a period specified within the compliance notice.
- (2) In the case where compliance with a notice is required within a specified number of working days, such period shall be deemed to commence on the date of issue of such notice.
- (3) A notice in terms of subsection (1) must –
- (a) provide details of the provision of the By-law that has not been complied with;
 - (b) provide the owner, occupier, or other party a reasonable opportunity to make representations and state his case in writing to the Municipality within a specified period, unless the owner, occupier or other person was given such an opportunity before the notice was served;
 - (c) specify the steps that the owner, occupier or other person must take to rectify or remedy the failure;
 - (d) specify the period within which the owner, occupier or other person must take these steps to rectify the failure; and
 - (e) indicate that the Municipality may –
 - (i) if the notice is not complied with, undertake or allow the work that is necessary to rectify the failure to be undertaken and recover from the owner, occupier or other person the actual cost of such work; and
 - (ii) take any other action it deems necessary to ensure compliance.
- (4) If an owner or occupier or any other person fails to comply with a written notice served on him by the Municipality in terms of this By-law, the Municipality may take such action as in its opinion is necessary to ensure compliance, including –
- (a) Undertaking the actions and/or work necessary and recovering the cost of such actions and/or work from the owner, occupier or other person, as the case may be; or
 - (b) restricting or discontinuing the provision of water services to the owner, consumer or other person as the case may be; and

- (c) Instituting legal proceedings against the owner, occupier, or other person, as the case may be in terms of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977).
- (5) In the event of an emergency, notwithstanding any other provisions of this By-law, the Municipality may without prior notice undertake the work contemplated in subsection (3) and recover such costs from the owner, occupier or other person, as the case may be.
- (6) The actual costs recoverable by the Municipality in terms of subsections (4) and (5) shall be the full costs associated with such work and include but is not limited to –
 - (a) the costs of the costs of any exploratory investigation, plan, specification, schedule of quantities, supervision, administrative charge, the use of tools, and the labour involved in disturbing or rehabilitating any part of a street or ground affected by the work; and
 - (b) the environmental restoration costs of such work.
- (7) A notice or document issued in terms of section 109 is valid until one of the following events occurs –
 - (a) the notice or document is complied with;
 - (b) it is cancelled by the authorised official who issued it or, in that person's absence, by a person with similar authority;
 - (c) the purpose for which it was issued, has lapsed.
- (8) An authorised official who is satisfied that the owner or occupier or person apparently in control of any premises has satisfied the terms of a compliance notice may issue a *compliance certificate* to that effect.

Power of entry and inspection

- 110.**
- (1) An authorised official may for any purpose in accordance with the provisions of the Act and/or the implementation or enforcement of this By-law, at all reasonable times or in an emergency at any time, enter premises, request information and carry out such inspection and examination as he may deem necessary, and for those purposes operate any water fitting of any water installation or sewage disposal system.
 - (2) If the Municipality considers it necessary that work be performed to enable an authorised official to perform a function referred to in subsection (1) properly and effectively, it may –
 - (a) by written notice of at least 5 working days require the owner or occupier of the premises at his own expense to do specified work within the specified period; or
 - (b) if in its opinion the situation is a matter of urgency, without prior notice do such work or cause it to be done at the expense of the owner depending on the cause of the situation.
 - (3) If the work referred to in subsection (2) is carried out for the sole purpose of establishing whether a contravention of this By-law has been committed and no such contravention is established, the Municipality shall bear the expense connected therewith together with that of restoring the premises to its former condition.
 - (4) If an authorised official requires the presence of –
 - (a) an owner at an inspection of his water installation;
 - (b) a contractor at an inspection of work carried out by the contractor;
 - (c) a qualified or registered plumber doing installation work at an inspection of such work;he may give such person written notice of not less than 3 working days to that effect, indicating the date and time when and the place where he proposes to carry out the inspection.

Powers of an authorised official

- 111.** (1) An authorised official, in addition to any other powers conferred upon him in terms of this By-law, may
- (a) execute work on or inspect premises;
 - (b) question a person present on any premises in respect of any matter which may be relevant to the work or inspection;
 - (c) question a person whom the authorised official believes may have information relevant to the work or inspection;
 - (d) inspect any document that a person is required to maintain in terms of any law or that may be relevant to work or inspection;
 - (e) copy any document referred to in paragraph (d) or if necessary, remove the document in order to copy it;
 - (f) take samples of any substance that is relevant to the work or inspection;
 - (g) monitor and take readings or make measurements;
 - (h) take photos or make audio-visual recordings of anything or any person, process, action or condition on or regarding any premises; and
 - (i) do what is necessary for the execution of work or the conducting of an inspection that the Municipality is required to undertake in terms of this By-law.
- (2) An authorised official who removes anything other than a substance contemplated in subsection (1) (f) from the premises being worked upon or inspected, must –
- (a) issue a receipt for it to the owner or person in control of the premises; and
 - (b) return it as soon as is practicable after achieving the purpose for which it was removed.

Using force to enter

- 112.** (1) Force may not be used to affect entry to execute work or conduct an inspection on any premises unless an emergency arises.
- (2) An authorised official carrying out a written authorisation in terms of section 109 or entering premises due to an emergency being suspected, may overcome any resistance to entry, execution of work or inspection by using as much force as is reasonably required, including breaking a lock, door or window of the premises to be entered.
- (3) Before resorting to force to gain entrance to the premises, the authorised official carrying out the written authorisation must audibly demand admission and must announce his purpose, unless he reasonably believes that doing so may induce a person to destroy, dispose of, or tamper with, an article or document that is the object of the inspection.

Authorised official may be accompanied

- 113.** During the execution of any work or an inspection, an authorised official may be accompanied by a member of the South African Police Services or by any other person reasonably required to assist in executing the work or conducting the inspection.

Duty to produce document

114. Any person who holds any document relevant to the execution of any work or inspection contemplated in this Chapter must produce it at the request of an authorised official.

Complaints against persons other than the Municipality

115. Anyone may lodge a complaint with an authorised official, either directly or through any other channel established by the Municipality, that another person -
- (a) is likely to cause or has caused a disruption of the provision of water and sanitation services without just cause; or
 - (b) is likely to act or has acted contrary to the provisions of this By-law;
- in which event the authorised official, unless he has reasonable grounds to believe that the complaint is frivolous, must investigate the complaint and, take any necessary action which is competent in terms of this By-law.

Recovery of costs and fees

116. Any costs which the Municipality is entitled to recover from a consumer, owner or other person in terms of this By-law include, where applicable, any prescribed fees, expenses incurred in any exploratory investigation, survey, plan, specification, or schedule of quantities compilation, supervision, administration or authorisation charges, including the cost of any ancillary work associated therewith, wear and tear on plant and equipment utilised in any of these activities, the provision of labour and the costs, including environmental costs, involved in the disturbing and making good of any part of any street, ground or water and sanitation services work.

Liabilities and compensation

117. The Municipality will not be liable for damages or compensation arising from anything done by it in terms of this By-law.

Legal compliance warranty

118. Notwithstanding any provisions to the contrary, any consumer by making application for water services, warrants that he will –
- (a) in his activities, application and use of the water services, comply with all relevant laws, regulations and standards governing the environment, health and safety;
 - (b) take all reasonable measures to prevent pollution or environmental degradation from occurring, continuing or recurring;
 - (c) in so far as such harm to the environment is authorised by law, or cannot reasonably be avoided or stopped, minimize and rectify such pollution or degradation of the environment; and
 - (d) bear all costs and expenses incurred in meeting the above obligations and the implementation thereof.

False statement or information

119. No person may make a false statement or furnish false information including the detail on building and engineering plans, to the Municipality, an authorised official or an employee of the Municipality, or falsify a document issued in terms of this By-law.

Exceptions and transitional arrangements

- 120.** (1) If approval was given before the date of commencement of this By-law for installation work to be done, or if authorised work is in progress on such a date, such work must comply with any applicable laws which were in force in the area of jurisdiction of the Municipality, immediately prior to such date.
- (2) For a period of 90 days after the commencement of this By-law, the Municipality may give approval for installation work to be done in accordance with any law mentioned in subsection (1).
- (3) No owner may be required to comply with this By-law by altering a water installation or part thereof which was installed in conformity with any law applicable immediately before the date of commencement of this By-law: Provided that if in the opinion of the Municipality, the installation or part thereof is so defective, or in such a condition or position to cause waste or undue consumption of water, pollution of the water supply, or a health, safety or environmental hazard, it may by notice in writing require the owner to comply with the provisions of this By-law within a specified and reasonable period.

Exemptions

- 121.** (1) The Municipality may by resolution exempt any person from complying with a provision of this By-law subject to conditions, if the provision is considered to be unreasonable, provided that an exemption may not be granted which will result in –
- (a) wastage or excessive water consumption;
 - (b) evasion or avoidance of water restrictions;
 - (c) a danger to public health, safety or the environment;
 - (d) non-payment for services;
 - (e) the installation of pipes and fittings which are not approved in terms of this By-law;
 - (f) tampering with any municipal water and sewage service including the connecting pipe or measuring device; and
 - (g) non-compliance with the Act and regulations made in terms thereof.
- (2) The Municipality may at any time withdraw an exemption given in terms of subsection (1), provided that it must give the person concerned at least 30 days' notice in writing of its intention to withdraw an exemption previously granted.

Appeals

- 122.** An appeal to a decision of the Municipality taken in terms of delegated powers must be made in terms of section 62 of the Systems Act by giving written notice of the appeal and the reasons therefor within 21 days of the date of notification of the decision to the municipal manager.

Offences

- 123.** (1) It is an offence for any person to –
- (a) manage, operate or maintain the water services system through which municipal services are provided without being authorised thereto by the Municipality;
 - (b) render, install or change a water service which has been connected without permission of the Municipality to the municipal water services system directly or indirectly;

- (c) refuse to grant an authorised official access to premises to which that authorised official is duly authorised to have access;
 - (d) obstruct, interfere or hinder an authorised official who is exercising a power or carrying out a duty under this By-law;
 - (e) fail or refuse to provide an authorised official with a document or information that the person is required to provide under this By-law;
 - (f) give false or misleading information to an authorised official;
 - (g) unlawfully prevent the owner of any premises, or a person working for that owner, from entering the premises in order to comply with a requirement of this By-law;
 - (h) pretend to be an authorised official;
 - (i) falsely alter an authorisation to an authorised official or written authorisation, compliance notice or compliance certificate issued in terms of this Chapter;
 - (j) enter any premises without a written notification in circumstances requiring such notification;
 - (k) act contrary to a written notice or document issued in terms of this Chapter;
 - (l) without authority ☐
 - (i) enter or inspect premises;
 - (ii) carry out any act mentioned in section 113;
 - (m) disclose any information relating to the financial or business affairs of any person which was acquired in the performance of any function or exercise of any power in terms of this By-law, except ☐
 - (i) to a person who requires that information in order to perform a function or exercise a power in terms of this By-law;
 - (ii) if the disclosure is ordered by a court of law; or
 - (iii) if the disclosure is in compliance of the provisions of any law.
 - (n) contravene or fail to comply with any of the provisions of this By-law;
 - (o) fail to comply with any notice issued in terms of this By-law;
 - (p) fail to comply with any lawful instruction given in terms of this By-law;
 - (q) unlawfully and intentionally or negligently interfere or tamper with or gain access to any water services works of the Municipality;
 - (r) ignore any temporary or permanent water restrictions without written exemption or relaxation of such restrictions by the Municipality;
 - (s) contravene or fail to comply with any conditions imposed upon the granting of any application consent approval, concession, exemption or authority in terms of this By-law.
- (2) A person who causes or incites another person to commit an offence referred to in subsection (1), or who, being in a position of authority over another person, permits or allows him to commit an offence, will be guilty of that offence.

Penalties

- 124.** (1) Any person who contravenes any of the provisions of section 123 shall be guilty of an offence and liable on conviction to –
- (a) a fine or imprisonment or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment; and,
 - (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and,

- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the Municipality result of such contravention or failure.
- (2) In addition to any penalty imposed in terms of sub section (2) the Municipality may terminate the water service to such a person.
- (3) The Municipality may without compensation, confiscate the property or other instruments through which unauthorised services were accessed.

Application of this By-Law

125. This By-law applies to all persons or bodies, including organs of State, situated within the area of jurisdiction of the Municipality.

Repeal of by-laws

126. The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

Short title and commencement

127. This By-law is called the Water Services By-law,2014 and commences on the date of publication in the Provincial Gazette.

DRAKENSTEIN MUNISIPALITEIT

WATERDIENSTEVERORDENING, 2014

DRAKENSTEIN MUNISIPALITEIT**WATERDIENSTEVERORDENING, 2014**

Om die voorsiening van water- en sanitasiedienste in die regsgebied van die Munisipaliteit te reguleer en om voorsiening te maak vir sake wat daarmee verband hou.

Hiermee verorden die Munisipale Raad van die Drakenstein Munisipaliteit kragtens artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, gelees saam met artikel 11(3)(m) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000), soos volg: -

HOOFSTUK 1**UITLEG**

1. Woordomskrywing
2. Betekenis van woorde

HOOFSTUK 2**TOEGANG TOT WATERDIENSTE****Deel 1: Diensvlakke**

3. Diensvlakke

Deel 2: Aansoek

4. Aansoek om waterdienste
5. Spesiale ooreenkomste vir waterdienste
6. Doel van voorsiening

Deel 3: Deposito's, Betalings en Rekeninge

7. Deposito's
8. Diensgelde
9. Rekeninge
10. Betaling vir waterdienste
11. Appèlle teen bevinding van Munisipaliteit na aanleiding van navrae of klagtes
12. Betaling ten opsigte van vooruitbetaalmeters

HOOFSTUK 3 WATERVOORSIENINGSDIENSTE

Deel 1 Voorwaardes

13. Spesifieke voorwaardes van watervoorsiening

Deel 2 Aansluiting, Hoeveelheid en Gehalte van Watertoevoer

14. Verskaffing van aansluitpyp
15. Ligging van aansluitpype
16. Tussenverbinding tussen persele
17. Verskaffing van enkele wateraansluiting vir voorsiening van verskeie verbruikers op dieselfde perseel
18. Beperking of afsluiting van toevoer
19. Onderbreking van toevoer op eienaar se versoek
20. Ontkoppeling van watertoevoer
21. Water wat uit 'n brandkraan voorsien word
22. Gemeenskaplike waterdienstewerke
23. Hoeveelheid, gehalte en druk

Deel 3 Meet van Water wat Voorsien word

24. Meet van die hoeveelheid water wat voorsien word
25. Hoeveelheid water wat aan verbruiker voorsien word
26. Foutiewe meting
27. Aanpassing van hoeveelheid water wat voorsien is deur die foutiewe meettoestel
28. Spesiale lesing op versoek van die verbruiker
29. Spesiale meting

Deel 4 Installeerwerk en Gebruik van Pype en Toebehore

30. Goedkeuring van installeerwerk
31. Persone wat toegelaat word om installeerwerk te doen
32. Verskaffing en instandhouding van waterinstallasie
33. Tegniese vereistes vir waterinstallasie
34. Gebruik van pype en watertoebehore moet gemagtig wees
35. Merk van eindpuntwatertoebehore en -toestelle
36. Wederregtelike waterinstallasie
37. Pyp in straat of openbare plek

Deel 5 Installasies vir Brandbestrydingsdoeleindes

38. Aansluiting moet goedgekeur word deur die Munisipaliteit
39. Spesiale bepalings vir brandbestrydingsdienste
40. Inspeksie en goedkeuring van brandbestrydingsinstallasie
41. Dubbele en gekombineerde installasies

42. Aansluitpyp vir brandbestrydingsdienste
43. Kleppe en meters in aansluitpypeleiding
44. Sprinkelblusinstallasie
45. Druktenk of dubbele toevoer van die hoofleiding af
46. Verseëling van private brandkraan

Deel 6

Waterbesparing en Voorkoming van Besoedeling

47. Vermorsing van water
48. Motorwasfasiliteite
49. Gryswaterpraktyke
50. Spesifikasies van toerusting om waterbesparing te bevorder
51. Wateraanvraagbestuur
52. Waterbeperkings
53. Eienaar moet waterbesoedeling voorkom
54. Beskerming van watervoorsieningstelsel en -installasie

Deel 7

Watervoorsieningsdienste: Allerlei

55. Gebruik van water uit 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel
56. Kennisgewing en die gebruik van boorgate
57. Neem van watermonsters
58. Voorsiening van nie-drinkbare water deur die Munisipaliteit
59. Toets van druk in stelsel
60. Waarskuwingskennisgewings
61. Wateroudit

HOOFSTUK 4 SANITASIEDIENSTE

Deel 1

Standaard

62. Standaard vir sanitasiedienste

Deel 2

Sanitasie- en Verwante Dienste op die Terrein

63. Aansoek en voorwaardes vir sanitasie-infrastruktuur op die terrein
64. Septiese tenk en behandelingsaanleg
65. Stapelriool
66. Riooltenk
67. Geventileerde verbeterde putlatrine
68. Dienste wat verband hou met sanitasie op die terrein
69. Uitgediende riool- en septiese tenks

Deel 3

Wegdoen van Rioolwater

70. Verskaffing van 'n aansluitriool
71. Verskaffing van een aansluitriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel
72. Tussenverbinding tussen persele
73. Rioolwater wat per padvoertuie afgelewer word
74. Meet van die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeiende wat uitgelaat word

Deel 4

Nywerheidsuitvloeiende

75. Aansoek om die nywerheidsuitvloeiende weg te doen
76. Ongemagtigde uitlating van nywerheidsuitvloeiende
77. Toetsmonsters
78. Norme, standaarde en voorwaardes vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeiende
79. Terugtrek van skriftelike toestemming om nywerheidsuitvloeiende weg te doen
80. Meet van hoeveelheid nywerheidsuitvloeiende wat uitgelaat word
81. Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel of aan die omgewing
82. Periodieke hersiening
83. Verandering van die vervaardigingsproses van materiale

Deel 5

Dreineerinstallasies

84. Bou en installering van dreineerinstallasies
85. Bouwerk deur die Munisipaliteit
86. Serwitute
87. Rirole in strate en openbare plekke
88. Instandhouding van dreineerinstallasies
89. Ontkoppeling van dreineerinstallasie

Deel 6

Sanitasie: Allerlei

90. Vermindering van die vasgestelde hoeveelheid huishoudelike uitvloeiende
91. Afstootlike uitlating in rioolwaterwegdoenstelsel
92. Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel
93. Gevolglike instandhouding van rirole
94. Installering van voorbehandelingsfasiliteit
95. Beskerming teen invloei van stormwater
96. Werk deur private persone
97. Wegdoening van uitvloeiende sonder spoelwater
98. Ander sanitasiedienste

HOOFSTUK 5 ALGEMENE BEPALINGS

Deel 1

Wederregtelike Handeling en Beëindiging

- 99. Algemene verantwoordelikheid om te voldoen aan hierdie Verordening en ander verordeninge
- 100. Bemoeiing met waterdienste
- 101. Verhindering van toegang tot watervoorsieningstelsel of sanitasiedienste
- 102. Verbod op toegang tot waterdienste behalwe deur die Munisipaliteit
- 103. Ongemagtigde gebruik van waterdienste
- 104. Beëindiging van ooreenkomste

Deel 2

Waterdienste-tussengangers

- 105. Waterdienstetussengangers

Deel 3

Afdwinging van Verordening en Regsaangeleenthede

- 106. Magtiging van 'n beampte
- 107. Funksies van 'n gemagtigde beampte
- 108. Kennisgewings en dokumente
- 109. Voldoeningskennisgewings
- 110. Toegang- en inspeksiebevoegdheid
- 111. Bevoegdhede van 'n gemagtigde beampte
- 112. Gebruik van geweld om toegang te verkry
- 113. Gemagtigde beampte kan vergesel word
- 114. Plig om dokument te toon
- 115. Klagtes oor persone buiten die Munisipaliteit
- 116. Verhaling van koste en gelde
- 117. Aanspreeklikhede en vergoeding
- 118. Waarborg van voldoening aan regsreëls
- 119. Vals verklarings of inligting
- 120. Uitsonderings en oorgangsreëlings
- 121. Vrystellings
- 122. Appèlle
- 123. Misdrywe
- 124. Boetes
- 125. Toepassing van hierdie Verordening
- 126. Herroeping van verordeninge
- 127. Kort titel en inwerkingtreeding

HOOFSTUK 1 UITLEG

Woordomskrywing

1. In hierdie Verordening en die Bylaes daarby, tensy dit uit die verband anders blyk, het die volgende woorde die betekenis wat hier daaraan gekoppel word:

"aansluiting" beteken die punt waar die verbruiker wettig aansluit;

"aansluitpunt" beteken die aansluitmangat of 'n soortgelyke installasiepunt wat goedgekeur is deur die Munisipaliteit, waar 'n dreineerinstallasie by die aansluitriool aansluit;

"aansluitpyp" beteken 'n pyp, insluitend die watermeter en afsluitklep, waarvan die eienaarskap by die Munisipaliteit berus en deur hom geïnstalleer is met die doel om water te vervoer van 'n hoofleiding af na 'n waterinstallasie, en sluit 'n "kommunikasiepyp" in waarna daar verwys word in SANS 10125;

"aansluitriool" beteken 'n pyp wat die eiendom van die Munisipaliteit is en deur hom geïnstalleer is vir die vervoer van rioolwater vanaf 'n dreineerinstallasie op enige perseel na 'n riool buite die grense van daardie perseel, of in 'n serwituutgebied, of in 'n gebied ten opsigte waarvan 'n aanlêreg of ander soort ooreenkoms geld;

"afsluitklep" beteken 'n klep vir die aansluit of afsluit van die watertoevoer; die afsluitklep tussen die munisipale hoofleiding en die watermeter staan bekend as die munisipale afsluitklep, en is bedoel vir beheer en gebruik, uitsluitlik deur die Munisipaliteit; die verbruiker se afsluitklep is stroomaf van die watermeter geleë en is uitsluitlik vir die verbruiker se gebruik, tensy die Munisipaliteit instandhoudingswerk aan die waterinstallasie moet doen;

"afvalmeul" beteken enige meganiese toestel wat stowwe maal en in die afvalwaterstelsel spoel, of wat skille, skubbe of ander brokkies van groente of ander voedselsoorte verwyder en regstreeks of onregstreeks in die afvalwaterstelsel uitlaat, en sluit uitvloei van 'n voedselafvalmeul in;

"akkommodasie-eenheid", met betrekking tot enige perseel, beteken 'n gebou of gedeelte van 'n gebou wat geokkupeer of gebruik word, of bedoel is om geokkupeer of gebruik te word, vir enige doel;

"algemene installasie" beteken 'n waterinstallasie wat water vervoer vir 'n kombinasie van huishoudelike, kommersiële en nywerheidsdoeleindes;

"basiese sanitasie" beteken die minimum standaard van veilige en higiëniese sanitasiedienste en rioolwaterwegdoening vir huishoudings wat in die Wet voorgeskryf word, kragtens regulasie 2 van Regeringskennisgewing R.509 van 8 Junie 2001, soos van tyd tot tyd gewysig, of enige plaasvervanger van daardie regulasie;

"basiese watervoorsiening" beteken die minimum standaard van watervoorsieningsdienste vir die betroubare voorsiening van water aan huishoudings om lewe en persoonlike higiëne in stand te hou, wat voorgeskryf word in die Wet kragtens regulasie 3 van Regeringskennisgewing R.509 van 8 Junie 2001, soos van tyd tot tyd gewysig, of enige plaasvervanger van daardie regulasie;

"behoorlik gekwalifiseerde monsternemer" beteken 'n persoon wat monsters uit die rioolwater- en stormwaterwegdoenstelsels en uit openbare water neem vir ontleding, en wat gesertifiseer is om dit te doen deur 'n gemagtigde beampte;

"besigheidseenheid", met betrekking tot enige perseel, beteken enige gebou of gedeelte van 'n gebou wat geokkupeer of gebruik word, of bedoel is om gebruik te word, vir ander doeleindes as residensiële okkupasie;

"besoedeling" beteken die inbring van enige stof in openbare water (d.w.s. rivier, stroom of dam), 'n stormwaterstelsel, die watervoorsieningstelsel, 'n waterinstallasie of 'n waterbron wat die fisiese, chemiese of biologiese eienskappe van die water wat daarin gevind word regstreeks of onregstreeks sodanig verander dat dit –

- (a) minder geskik is vir die doel waarvoor dit gewoonlik bedoel word of vir enige voordelige doel waarvoor dit redelikerwys verwag kan word dat dit gebruik sal word; of
- (b) skadelik of potensieel skadelik is –
 - (i) vir die welsyn, gesondheid of veiligheid van mense;
 - (ii) vir enige waterlewendende of nie-waterlewendende organisme;
 - (iii) vir die natuurlike omgewing (bv. grondwater, plantegroei of grond);

"beste uitvoerbare omgewingsopsie" beteken die opsie wat die grootste voordeel inhou of die minste skade veroorsaak aan die omgewing as geheel, teen 'n koste wat vir die gemeenskap aanvaarbaar is oor die lang- en korttermyn;

"boorgat" beteken ook 'n put, uitgraving of enige kunsmatig gemaakte of verbeterde ondergrondse gat wat gebruik kan word met die doel om –

- (a) water te vind, te onderskep, te versamel of op te gaar in of te onttrek uit 'n akwifereer;
- (b) om water in 'n akwifereer waar te neem en data en inligting daarvoor te versamel; of
- (c) 'n akwifereer aan te vul; en

dit sluit ook 'n fontein in;

"Bouregulasies" beteken die Nasionale Bouregulasies wat uitgevaardig is kragtens die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1997 (Wet 103 van 1997), soos gewysig;

"brandkraan" beteken 'n waterinstallasie wat water vervoer wat net bedoel is vir brandbestrydingsdoeleindes en wat aan SANS 10400-W moet voldoen;

"dienspyp" beteken 'n pyp wat deel uitmaak van 'n waterinstallasie wat op enige perseel deur die eienaar of okkupeerder verskaf en geïnstalleer is, en wat aangesluit is of gaan word by 'n aansluitpyp om water te vervoer na die waterinstallasie op die perseel;

"dreineerinstallasie" beteken 'n stelsel wat op enige perseel geleë is en waarvan die eienaarskap berus by die eienaar van sodanige perseel, stroomop vanaf die aansluitpunt by die munisipale hoofriool, met inbegrip van die aansluitmang, en wat gebruik word, of bedoel is om gebruik te word, vir of in verband met die ontvangs, opberging, behandeling, of vervoer van rioolwater of ander vorm van afvalwater op daardie perseel na die aansluitpunt, en sluit 'n perseelriool, toebehoorsel, toestel, septiese tenk, riooltenk, putlatrine en private pompinstallasie in wat deel uitmaak van of aanvullend is tot sodanige stelsel;

"dreineerwerk" sluit in enige perseelriool, sanitasietoebehoorsel, watervoorsieningsapparaat, vuilwater- of ander pyp of enige werk wat verband hou met die uitlaat van vloeistowwe of vaste stowwe in enige perseelriool of riool, of wat andersins aansluit by die dreinerings van enige perseel;

"eienaar se waterinstallasie" beteken al die pype en watertoebehore wat deur 'n verbruiker geïnstalleer is om aan te sluit by die waterinstallasie van die Munisipaliteit;

"eienaar" sluit in –

- (a) die persoon by wie die regstitel van die perseel berus, insluitend, maar sonder beperking, die geregistreerde eienaar volgens die titelakte;

- (b) as die persoon by wie die regstiel van die perseel berus, insolvent of oorlede is, of op enige manier hoegenaamd handelingsonbevoeg is, die persoon by wie die administrasie en beheer van sodanige perseel berus as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsverteenwoordiger;
- (c) in enige geval waar die Munisipaliteit nie die identiteit van sodanige persoon kan vasstel nie, 'n persoon wat geregtig is op die voordeel van die gebruik van sodanige perseel, of 'n gebou of geboue daarop; en
- (d) in die geval van 'n perseel waarvoor daar 'n huurkontrak van tien jaar of langer aangegaan is wat in die Akteskantoor geregistreer is, die huurder daarvan;
- (e) met betrekking tot –
 - (i) 'n stuk grond wat afgebaken is in 'n deelplan wat geregistreer is ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986), die ontwikkelaar of die regspersoon ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom; of
 - (ii) 'n deel soos omskryf in genoemde Wet, die persoon in wie se naam die betrokke eenheid geregistreer is ingevolge 'n deeltitelakte, en sluit die regmatig aangestelde verteenwoordiger van sodanige persoon in;
- (f) die persoon wat vaste eiendom gekoop het by die Munisipaliteit ingevolge 'n skema wat daarvoor voorsiening maak dat die koopprys in paaiemente afbetaal word en wat nie oordrag van die Munisipaliteit ontvang het nie;
- (g) enige persoon wat enige reg op grond verkry op grond kragtens die bepalinge van enige regsreël wat geld vir die Provinsiale Regering van die Wes-Kaap;

"eindpuntwatertoebehoorsel" beteken die watertoebehoorsel by 'n uitlaat van 'n waterinstallasie wat die uitvloei van water uit 'n waterinstallasie beheer;

"gekombineerde installasie" beteken 'n waterinstallasie wat gebruik word vir brandbestryding en huishoudelike of nywerheidsdoeleindes;

"gekwalifiseerde loodgieter" beteken 'n persoon wat die betrokke Nasionale Sertifikaat II verwerf en in die loodgietersambagstoets geslaag het, en sodanige ander kwalifikasie wat ingevolge nasionale wetgewing vereis word;

"gemagtigde beampte" beteken 'n persoon in diens van die Munisipaliteit, gemagtig deur die Munisipaliteit om die bepalinge van hierdie Verordening in werking te stel en af te dwing, of as die Munisipaliteit 'n diensverskaffer aangestel het, 'n werknemer van sodanige diensverskaffer wat deur hom gemagtig is as 'n gemagtigde beampte ingevolge hierdie Verordening en wat handel binne die bestek van die bevoegdhede, funksies en pligte wat aan daardie diensverskaffer toegewys is deur die Munisipaliteit ingevolge artikel 81(2) van die Stelselwet of enige ander toepaslike regsreël;

"gemeenskaplike riool" beteken 'n hoofriool en aansluitriole ten opsigte waarvan 'n groep verbruikers en/of eienaars hulleself saamgestel het as 'n persoon wat bereid is om verantwoordelikheid te aanvaar, en 'n ooreenkoms geteken het om verantwoordelikheid te aanvaar, vir die instandhouding en herstel van die gemeenskaplike riool;

"gemeenskaplike waterdienstewerke" beteken 'n verbruikersaansluiting waardeur waterdienste gelewer word aan meer as een persoon; die diens word gesamentlik bedryf en in stand gehou deur die gebruikers daarvan en kan watervoorsiening en dreineerstelsels insluit;

"geregistreerde loodgieter" beteken 'n gekwalifiseerde loodgieter wat geregistreer is by die Registrasieraad vir die Loodgietersbedryf of wat ingesluit is by die Munisipale Register van Goedgekeurde Loodgieters;

"goedgekeur" beteken skriftelik goedgekeur deur die Munisipaliteit tensy dit anders gestel is;

"gryswater" beteken afvalwater wat die gevolg is van die gebruik van water vir huishoudelike doeleindes insluitende bad, stort, badkamer-wasbak en wasmasjien water en sluit spesifiek uit:

- (a) kombuiswater as gevolg van sodanige water se vet inhoud; en
- (b) water wat menslike uitskeiding bevat;

"handelsperseel" 'n perseel waarop nywerheidsuitvloeiing gegenerer word;

"hoofleiding" beteken 'n pyp wat nie 'n aansluitpyp is nie, waarvan die eienaarskap by die Munisipaliteit berus en wat deur hom gebruik word vir die vervoer van water na enige getal verbruikers toe;

"huishoudelike doeleindes" beteken, met betrekking tot die voorsiening van water, die algemene gebruik van water wat voorsien word vir persoonlike en residensiële gebruike, met inbegrip van gesondheid en higiëne, drink, ablusie, kombuis, huishoudelik en tuin-instandhouding;

"huishouding" beteken die familie-eenheid van persone, of individue, wat 'n gebou of gedeelte daarvan okkupeer, wat ontwerp is vir residensiële okkupasie deur sodanige familie-eenheid, of individue;

"ingenieur" beteken 'n gekwalifiseerde ingenieur, tegnoloog of tegnikus wat voltyds in die Munisipaliteit se diens is en wat gedelegeerde bevoegdheid het om die betrokke funksie uit te voer;

"installasiewerk" beteken enige werk wat gedoen word in verband met 'n waterdiensinstallasie met inbegrip van konstruksie, rehabilitasie, verbetering en instandhouding;

"IRSA" beteken die Ingenieursraad van Suid-Afrika;

"kapasiteit", met betrekking tot 'n opgaartenk, beteken die volume van die tenk tussen die werksvlak van die water wat in sodanige tenk is en die bodemvlak van die uitlaat uit die tenk;

"luggaping" beteken die onbelemmerde, vertikale afstand deur die vrye atmosfeer tussen die laagste opening vanwaar water uit enige pyp, klep of kraan voorsien word aan 'n tenk of toebehoorsel of ander toestel en die oorloopvlak daarvan;

"mangat" beteken 'n toegangskamer met 'n diepte en afmetings wat dit vir 'n persoon moontlik maak om toegang te verkry tot die binnekant van die riool vir instandhouding en om die binnekant daarvan skoon te maak;

"meettoestel" beteken 'n watermeter, enige metode, prosedure, proses, toestel, apparaat of installasie wat die hoeveelheid en/of gehalte van die waterdiens wat gelewer word, te kwantifiseer of te evalueer, en dit sluit 'n beraming of 'n veronderstelling in;

"meter" beteken 'n watermeter soos omskryf in Regulasie 81(a) van Regeringskennisgewing R. 2362 van 18 November 1977, wat afgekondig is ingevolge die Wet op Handelsmetrologie, 1973 (Wet 77 van 1973) of enige vervangende wetgewing of, in die geval van 'n watermeter wat groter is as 100 mm, 'n toestel wat die hoeveelheid water meet wat daardeur vloei, of 'n meettoestel, met inbegrip van 'n voorafbetaalmeter, wat almal deur die SABS goedgekeur moet wees;

"munisipale diens" beteken die munisipale diens wat betrekking het op die lewering van waterdienste deur die Munisipaliteit of 'n diensverskaffer namens die Munisipaliteit ooreenkomstig hierdie Verordening;

"Munisipale Raad" beteken die munisipale raad van die Munisipaliteit waarvoor daar voorsiening gemaak word in artikel 157 van die Nasionale Grondwet en artikel 18 van die Strukturewet;

"Munisipaliteit" beteken –

- (a) die Drakenstein Plaaslike Munisipaliteit, gestig ingevolge artikel 12 van die Strukturewet, Provinsiale Kennisgewing no. 488 van 22 September 2000, of sy regsopvolgers, en sluit in 'n struktuur of persoon wat 'n gedelegeerde bevoegdheid uitoefen of 'n opdrag uitvoer ingevolge hierdie Verordening en wetgewing wat op plaaslike bestuur van toepassing is; of
- (b) 'n diensverskaffer wat 'n verantwoordelikheid nakom ingevolge hierdie Verordening, of wat aan hom opgedra is ingevolge artikel 81(2) van die Stelselwet, of enige ander regsreël, na gelang van die geval;

"Nasionale Waterwet" beteken die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998);

"natbedryf" beteken 'n bedryf wat nywerheidsuitvloei uitlaat en/of wat jaarliks gemiddeld meer as 100 kiloliter water per dag op sy perseel gebruik;

"noodgeval" beteken enige situasie wat 'n risiko of potensiële risiko inhou vir lewe, gesondheid, die omgewing, of eiendom, of wat as noodgeval verklaar is ingevolge enige regsreël;

"nywerheidsdoeleindes" beteken doeleindes waarvoor water voorsien word aan enige perseel wat 'n fabriek is soos omskryf in die Algemene Administratiewe Regulasies wat afgekondig is kragtens die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993) met inbegrip van die gebruik van water vir die doeleindes van mynbou, vervaardiging, kleinhandel en diensnywerhede, kragopwekking, landgebaseerde vervoer, konstruksie of enige verwante doeleindes;

"nywerheidsuitvloei" beteken enige vloeistof, hetsy dit stowwe in oplossing of in suspensie bevat al dan nie, wat gegenereer word as gevolg van enige handel, vervaardiging, mynbou, chemiese of ander nywerheidsprosesse, in enige laboratorium, in die loop van navorsing, landbou-aktiwiteit, asook stowwe wat uitgelaat word uit 'n afvalmeul, en sluit enige vloeistof of uitvloei in wat ontstaan uit die gebruik van water, buiten standaard huishoudelike uitvloei of stormwater, en "handelsuitvloei" het dieselfde betekenis;

"OIA" beteken 'n omgewingsimpakassessering ook bekend as 'n omgewingsimpakstudie, soos bedoel in die WNOB en/of die WOB en voorts ooreenkomstig die OIA-regulasies wat op 5 September 1997 afgekondig is in Regeringskennisgewing R. 1183, of die OIA-regulasies wat op 18 Junie 2010 afgekondig is in Regeringskennisgewing R.543, soos van tyd tot tyd gewysig;

"okkupeerder" beteken 'n persoon wat enige perseel of gedeelte daarvan okkupeer, sonder inagneming van die titel waarkragtens hy die perseel okkupeer, en dit sluit in –

- (a) enige persoon wat die perseel inderdaad okkupeer;
- (b) enige persoon wat die perseel regtens mag okkupeer;
- (c) in die geval waar die perseel onderverdeel is en verhuur word aan loseerders of verskeie huurders, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir daardie persoon se eie rekening of as agent vir enige persoon wat daarop geregtig is of 'n belang daarby het;

- (d) enige persoon wat die perseel beheer of bestuur en sluit die agent van enige sodanige persoon in wanneer die persoon afwesig is uit die Republiek van Suid-Afrika of as dit nie bekend is waar hy hom bevind nie; of
- (e) die eienaar van daardie perseel;

"omgewingsherstelkoste" beteken die volle koste van alle maatreëls wat nodig is om die omgewing te herstel na die toestand waarin dit was voor die voorval wat die skade daaraan veroorsaak het en, as dit nie moontlik is nie, die waarde van die kostevoordeel wat verlore is as gevolg van die skade aan of vernietiging van die omgewing;

"onwettige aansluiting" beteken 'n aansluiting by enige stelsel waarmee waterdienste gelewer word wat nie deur die Munisipaliteit gemagtig of goedgekeur is nie en/of waarvoor nie betaal word soos deur die Munisipaliteit bepaal;

"oorlas" beteken enige toestand, ding, handeling of versuim wat aanstootlik is, soos slegte reuke, of wat skadelik is, of wat neig om die veiligheid, goeie orde, vrede of gesondheid van een of meer van die inwoners of die omgewingsgesondheid van enige bepaalde plek binne die gebied van die Munisipaliteit, of die regte, of redelike gemak, gerief of stilte van die okkupeerders van enige gebied in die Munisipaliteit se regsgebied te benadeel;

"openbare kennisgewing" beteken kennisgewing aan die publiek op 'n wyse wat deur die Munisipaliteit bepaal word ooreenkomstig toepaslike wetgewing;

"openbare water" beteken enige rivier, waterloop, baai, riviermonding, die see en enige ander water ten opsigte waarvan die publiek die gebruiksreg of toegangsreg het;

"permithouer" beteken 'n persoon wat die skriftelike toestemming van die Ingenieur ontvang het om nywerheidsuitvloei in die rioolwaterwegdoenstelsel in te laat, of te veroorsaak of toe te laat dat dit ingelaat word;

"perseel" beteken enige stuk grond, met of sonder verbeterings, waarvan die buitenste oppervlaktgrense aangedui is –

- (a) op 'n algemene plan of diagram wat geregistreer is ingevolge die Opmetingswet, 1927 (Wet 9 van 1927) of die Registrasie van Aktes Wet 1937 (Wet 47 van 1937); of
- (b) op 'n deelplan wat geregistreer is ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986); of
- (c) wat geleë is binne die regsgebied van die Munisipaliteit;

"perseelriool" beteken daardie gedeelte van die dreineerinstallasie wat rioolwater op die perseel vervoer;

"persoon" beteken enige natuurlike persoon, plaaslikeregeringsliggaam of soortgelyke owerheid, 'n maatskappy wat ingevolge enige wet geïnkorporeer is, 'n groep persone, hetsy hulle geïnkorporeer is al dan nie, 'n statutêre liggaam, openbare nutsliggaam, vrywillige vereniging of trust;

"private gekombineerde waterdiens" beteken 'n private verbruikersaansluiting en waterdiensstelsel waardeur meer as een verbruiker of eiendom diens ontvang; die diens word gesamentlik bedryf en in stand gehou deur al die betrokke verbruikers en kan watervoorsiening, vuilrioolwaterstelsels en septiese tenks insluit;

"professionele persoon" beteken 'n persoon wat geregistreer is ingevolge die Wet op die Ingenieursweseprofessie, 2000 (Wet 46 van 2000) vir die toepaslike veld van kundigheid en wat geregistreer is by IRSA;

"rente" beteken 'n heffing met dieselfde regseienskap as diensgelde wat bereken word ingevolge hierdie Verordening op alle agterstallige bedrae ten opsigte van voorgeskrewe gelde vir waterdienste teen 'n standaard koers wat gelyk is aan 'n rentekoers wat bepaal word deur die Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening van die Munisipaliteit;

"residensiële eenheid" beteken, met betrekking tot enige perseel 'n gebou of gedeelte van 'n gebou wat geokkupeer of gebruik word, of bedoel is vir gebruik as residensiële okkupasie of gebruik deur enige persoon, en sluit 'n wooneenheid in;

"riool" beteken enige pyp of leipyp wat die eiendom is van die Munisipaliteit of waarvan die eienaarskap by hom berus, en wat gebruik kan word vir die vervoer van rioolwater vanaf die aansluitriool, en sluit nie 'n perseelriool, soos omskryf, in nie;

"riooltenk" beteken 'n bedekte tenk wat gebruik word vir die ontvangs en tydelike opberging van rioolwater, en wat met tussenpose leeggemaak moet word;

"rioolwater" beteken afvalwater, nywerheidsuitvloei, standaard huishoudelike uitvloei en ander afvalvloeistowwe, hetsy afsonderlik of in kombinasie, maar sluit nie stormwater in nie;

"rioolwaterwegdoenstelsel" beteken die strukture, kleppe, pype, pompe, meters of ander bybehore wat gebruik word vir die vervoer van rioolwater deur die rioolnet en die behandeling by die rioolwatersuiweringaanleg wat onder die beheer van die Munisipaliteit is en deur hom gebruik kan word in verband met die wegdoen van rioolwater;

"SABS" beteken die Suid-Afrikaanse Buro vir Standaarde;

"sanitasiedienste op die terrein" beteken 'n riooltenk, septiese tenk, chemiese toilet, urine-afkeerstelsel, geventileerde verbeterde putlatrines of soortgelyke stelsels wat nie spoelriolering deur 'n rioolwaterwegdoenstelsel is nie;

"sanitasiedienste" beteken die versameling, verwydering, wegdoening of suiwing van menslike uitskeiding, standaard huishoudelike uitvloei, afvalwater, rioolwater en uitvloei wat die gevolg is van die gebruik van water vir kommersiële doeleindes, en vir die doeleindes van hierdie Verordening sluit dit ook die wegdoen van nywerheidsuitvloei in;

"SANS 241" (asook wysigings daarvan) beteken die standaard wat voorgeskryf word vir die gehalte van drinkwater;

"SANS" beteken die Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard wat deur die SABS voorgeskryf word;

"septiese tenk" beteken 'n waterdigte tenk wat ontwerp is om rioolwater in te hou en om die genoegsame ontbinding van organiese stowwe in rioolwater teweeg te bring deur middel van bakteriese werking en sluit 'n stapelriool in;

"sperder" beteken die pyptoebehoorsel of gedeelte van 'n sanitasietoestel wat ontwerp is om die waterseël in posisie te hou wat as versperring dien teen die vloei van onwelriekende lug of gas;

"staanpyp" beteken 'n aansluiting waardeur watervoorsieningsdienste gelewer word aan meer as een persoon;

"standaard huishoudelike uitvloeisel" beteken huishoudelike uitvloeisel met voorgeskrewe sterkte-eienskappe ten opsigte van chemiese suurstofbehoefte en afsakbare vastestowwe wat gepas is vir rioolwater wat uitgelaat word vanaf huishoudelike persele in die regsgebied van die Munisipaliteit, maar sluit nie nywerheidsuitvloeisel in nie;

"stapelriool" beteken 'n rioolsypelpot vir die wegdoen van rioolwater en uitvloeisel uit 'n septiese tenk;

"steekoog" beteken enige toegangsopening na die binnekant van 'n uitlaatpyp of valluik wat voorsien is om binne-in skoon te maak;

"Stelselwet" beteken die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

"stormwater" beteken water wat afkomstig is van natuurlike neerslag of wat versamel is, en sluit reënwater, ondergrondse water of fonteinwater in, maar swembad-terugspoelwater en rioolwater is uitgesluit;

"Strukturewet" beteken die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

"tarief" beteken die verbruikersheffing vir die lewering van munisipale dienste wat jaarliks hersien word en vasgestel en afgekondig word deur die Munisipaliteit by wyse van sy Tariefverordening ingevolge die Stelselwet;

"terugheweling" beteken die terugvloei wat die gevolg daarvan is dat die druk in die waterinstallasie laer is as atmosferiese druk;

"terugvloei" beteken die vloei van water in enige pyp of toebehoorsel in die teenoorgestelde rigting as die normale vloeirigting;

"terugvloeisperder" beteken enige toestel of metode om terugvloei te voorkom;

"uitvloeisel" beteken enige vloeistof, hetsy dit opgeloste stowwe of stowwe in suspensie bevat, wat direk of indirek van enige perseel af uitvloei in 'n dreineerwerk;

"uitvloeiselstandaarde" beteken die standaard vir uitvloeisel wat in Regeringskennisgewing no. 9225 van 18 Mei 1984 voorgeskryf word;

"verbruiker" beteken –

- (a) enige persoon wat 'n perseel okkupeer, en ten opsigte van welke perseel die Munisipaliteit –
 - (i) ingestem het om water en/of sanitasiedienste te lewer;
 - (ii) inderdaad water- en/of sanitasiedienste lewer;
 - (iii) 'n ooreenkoms aangegaan het vir die lewering van water- en/of sanitasiedienste aan of op sodanige perseel; of
- (b) as daar nie so 'n persoon is nie, dan die eienaar van enige perseel waaraan die Munisipaliteit watervoorsienings- en/of sanitasiedienste lewer;
- (c) met dien verstande dat indien watervoorsienings- en/of sanitasiedienste gelewer word deur 'n enkele aansluiting aan 'n aantal akkommodasie-eenhede of verbruikers of okkupeerders, die persoon met wie die Munisipaliteit ooreenkom om sodanige waterdienste te lewer;

- (d) enige eindverbruiker wat watervoorsienings- en/of sanitasiedienste van die Munisipaliteit ontvang, of van 'n ander instelling wat water- en/of sanitasiedienste lewer; of
- (e) 'n persoon wat toegang verkry tot watervoorsienings- en/of sanitasiedienste wat gelewer word deur 'n gemeenskaplike waterdienstewerke;

"vloedhoogte (1 in 50 jaar)" beteken daardie hoogte wat vloedwater bereik as gevolg van 'n storm met 'n frekwensie van 1 in 50 jaar;

"vloedvlakte" (1 in 50 jaar)" beteken die gebied wat onderworpe is aan oorstroming deur vloedwater weens 'n storm met 'n frekwensie van 1 in 50 jaar;

"voldoeningskennisgewing" beteken enige kennisgewing wat uitgereik word deur 'n gemagtige beampte ingevolge hierdie Verordening waarin die persoon aan wie dit gegee word, gelas word om te voldoen aan die bepalings van die kennisgewing;

"voorgeskrewe gelde" beteken gelde, 'n koers, heffing, tarief, uniforme koers, subsidie of enige ander koste wat by wyse van 'n besluit deur die Munisipale Raad bepaal word;

"voorgeskrewe" beteken bepaal deur die Munisipale Raad of ander owerheid, na gelang van die konteks;

"vooruitbetaalmeter" beteken 'n meter wat geprogrammeer kan word om die vloei van water na 'n waterinstallasie te beperk tot die hoeveelheid wat reeds gekoop is;

"waterdienste" beteken watervoorsieningsdienste en sanitasiedienste;

"waterdienstetussenganger" beteken enige persoon wat waterdienste aan iemand anders lewer, waar die verskaffing van die waterdienste bykomstig is tot die hoofdoel van die kontrak wat hulle aangegaan het;

"waterinstallasie" beteken die pype en watertoebehore wat op enige perseel geleë is en waarvan die eienaarskap by die eienaar van die perseel berus en wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die gebruik van water op sodanige perseel, en sluit 'n pyp en watertoebehoorsel in wat buite die grense van die perseel geleë is wat óf aansluit by die aansluitpyp wat verband hou met sodanige perseel of elders gelê is met die toestemming van die Munisipaliteit;

"waterleweringstelsel vir 'n vasgestelde hoeveelheid water" beteken 'n waterinstallasie wat 'n vasgestelde hoeveelheid water op enige enkele dag aan 'n verbruiker voorsien;

"watertoebehoorsel" beteken 'n onderdeel van 'n waterinstallasie, buiten 'n pyp, waardeur water vloei of waarin dit opberg word en in die meervoudsvorm is dit watertoebehore;

"watervoorsieningsdienste" beteken die onttrekking, vervoer, behandeling en verspreiding van drinkwater, water wat bedoel is om omskep te word in drinkwater of water vir kommersiële gebruik en sluit in, vir die doeleindes van hierdie Verordening, water vir nywerheidsdoeleindes en brandbestrydingsdienste;

"watervoorsieningstelsel" beteken die strukture, akwadukte, pype, kleppe, pompe, meters of ander apparaat wat daarmee verband hou, waarvan die eienaarskap by die Munisipaliteit berus en gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die voorsiening van water en dit sluit enige deel van die stelsel in;

"werksdag" beteken 'n dag wat nie 'n Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag is nie;

"werksmaand" beteken 'n kalendermaand met die uitsluiting van Saterdag, Sondag en openbare vakansiedae;

"werksure" beteken normale werksure wat goedgekeur is deur die Munisipale Raad en van tyd tot tyd gewysig kan word;

"werksvlak" beteken die watervlak in 'n opgaartenk wanneer die klep wat die inlaat van water na die tenk beheer, onder normale werksomstandighede sluit;

"Wet" beteken die Wet op Waterdienste, 1997 (Wet 108 van 1997) en die regulasies wat ingevolge daarvan uitgevaardig is;

"WNOB" beteken die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 (Wet 107 van 1998);

"WOB" beteken die Wet op Omgewingsbewing, 1989 (Wet 73 van 1989) en alle regulasies wat ingevolge daarvan uitgevaardig is, of enige vervangende wetgewing;

"wooneenheid" beteken 'n stel kamers wat onderling verbind is, wat ontwerp is vir woondoeleindes en wat deur een huishouding geokkupeer word, ongeag die getal persone waaruit die huishouding bestaan, en ongeag of die wooneenheid 'n enkele gebou is en of dit deel uitmaak van 'n gebou wat twee of meer wooneenhede bevat.

Betekenis van woorde

2. (1) Enige woord of uitdrukking wat in hierdie Verordening gebruik word en waaraan daar 'n betekenis geheg is in –
- (a) die Wet sal daardie betekenis hê; en
 - (b) die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977), en Hoofstuk III van die Bouregulasies ingevolge daarvan, sal daardie betekenis hê, tensy dit uit die samehang anders blyk.
- (2) Enige verwysing in hierdie Verordening na waterdienste of dienste moet so uitgelê word dat dit verwys na watervoorsieningsdienste of sanitasiedienste na gelang van die dienste waarop dit van toepassing is.
- (3) In hierdie Verordening en die Bylaes daarby sluit woorde wat die manlike geslag aandui die vroulike geslag in, en wat die enkelvoud aandui die meervoud, en andersom, en in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die Engelse en Afrikaanse weergawes van hierdie Verordening, is die Engelse weergawe deurslaggewend.

HOOFSTUK 2 TOEGANG TOT WATERDIENSTE

Deel 1: Diensvlakke

Diensvlakke

3. (1) Die Munisipale Raad kan ooreenkomstig die nasionale beleid, maar onderworpe aan beginsels van bekostigbaarheid en volhoubaarheid, deur openbare kennisgewing die vlakke van diens wat hy aan verbruikers kan lewer, vasstel.

- (2) Die Munisipale Raad kan, by die vasstelling van hierdie diensvlakke, differensieer tussen tipes verbruikers en geografiese gebiede.
- (3) Onderworpe aan subartikel 1 word diensvlakke deur die Munisipaliteit aangebied –
- (a) **Diensvlak 1**
wat voldoen aan die minimum standaard vir basiese waterdienste soos vereis ingevolge die Wet en sy toepaslike regulasies, en bestaan uit –
- (i) 'n watertoevoer uit gemeenskaplike waterpunte; en
- (ii) 'n geventileerde verbeterde putlatrine op elke terrein; en
- (b) **Diensvlak 2**
wat bestaan uit –
- (i) 'n wateraansluiting met 'n meter na elke standplaas met 'n staanpyp op elke terrein;
- (ii) 'n spoelrioolaansluiting wat óf met die munisipale riool of by 'n vlak gemeenskaplike rioolstelsel aangesluit is; en
- (iii) 'n ingooi-spoeltoilet wat nie regstreeks by die waterinstallasie aangesluit mag wees nie;
- welke diens aan verbruikers gelewer sal word teen die voorgeskrewe gelde met dien verstande dat –
- (aa) die gemiddelde verbruik per standplaas, van water wat voorsien word deur die wateraansluiting met 'n meter vir die sone of groep verbruikers in die sone nie 10 kl oor enige tydperk van 30 dae oorskry nie;
- (bb) die staanpyp nie aansluit by enige ander eindpuntwatertoebehore op die perseel nie;
- (cc) in die geval waar 'n gemeenskaplike riool geïnstalleer is, 'n gesamentlike ooreenkoms onderteken is deur die groep verbruikers wat aanspreeklikheid aanvaar vir die instandhouding en herstel van die gemeenskaplike riool; en
- (dd) die Munisipaliteit enige maatreëls kan aanvaar wat nodig geag word om die watervloei na Diensvlak 2 se verbruikers tot 10 kl per maand te beperk.
- (c) **Diensvlak 3**
wat bestaan uit –
- (i) 'n volledruk-wateraansluiting, met 'n meter, na elke standplaas; en
- (ii) 'n konvensionele spoelrioolinstallasie wat aansluit by die Munisipaliteit se riool, met dien verstande dat –
- (aa) die installasie gedoen word na betaling van die voorgeskrewe aansluitgelde;
- (bb) die diens gelewer word na betaling van die voorgeskrewe gelde; en
- (cc) die water- en dreineerinstallasies deur die verbruiker in stand gehou word.
- (4) As 'n verbruiker wat Diensvlak 2 ontvang subparagraaf (aa) of (bb) van subartikel (3)(b) oortree –
- (a) kan die Munisipaliteit onmiddellik 'n vooruitbetaalmeter in die dienspyp op die perseel installeer; en
- (b) die gelde vir waterdienste vra.

Deel 2: Aansoek

Aansoek om waterdienste

4. (1) Geen persoon, buiten 'n verbruiker op Diensvlak 1, mag toegang verkry tot waterdienste van die watervoorsieningstelsel, rioolwaterwegdoenstelsel of deur enige ander sanitasiedienste nie, tensy hy op die voorgeskrewe vorm by die Munisipaliteit aansoek gedoen het om sodanige dienste vir 'n spesifieke doel, en sodanige aansoek, onderworpe aan die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening, toegestaan is.
- (2) 'n Aansoek om die gebruik van waterdienste wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, maak 'n ooreenkoms uit tussen die Munisipaliteit en die aansoeker, en sodanige ooreenkoms word van krag op die datum waarna daar verwys word in die ooreenkoms.
- (3) Die persoon waarna daar verwys word in subartikel (2) is aanspreeklik vir al die voorgeskrewe gelde vir waterdienste wat aan hom gelewer word totdat die ooreenkoms beëindig is ooreenkomstig hierdie Verordening of totdat alle agterstallige rente betaal is.
- (4) As die aansoeker nie die eienaar is nie moet die Munisipaliteit die eienaar gesamentlik en afsonderlik bind as borg en medehoofskuldenaar met die verbruiker vir die betaling van alle voorgeskrewe gelde wat betaalbaar is aan die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening.
- (5) Wanneer 'n aansoekvorm vir waterdienste voltooi word, sal die Munisipaliteit toesien dat die persoon wat aansoek doen die dokument en die proses van interaksie met hom verstaan. In die geval van ongeletterdes of soortgelyk benadeelde persone sal die Munisipaliteit redelike stappe doen om te verseker dat die persoon bewus is van die inhoud van die aansoekvorm en dit verstaan.
- (6) Die aansoekvorm moet minstens die volgende inligting bevat –
 - (a) sertifisering deur die aansoeker dat hy bewus is van die inhoud van die vorm en dit verstaan;
 - (b) aanvaarding van die bepalings van hierdie Verordening en aanvaarding van aanspreeklikheid vir die koste van waterdienste wat gelewer word en alle water wat verbruik word totdat die ooreenkoms beëindig word of totdat alle agterstallige bedrae betaal is;
 - (c) naam van verbruiker en sy identiteits- of registrasienommer, waar dit van toepassing is;
 - (d) adres of standplaasnommer van die perseel waaraan water voorsien gaan word of waaraan gemeenskaplike waterdienste gelewer word;
 - (e) adres waarna rekeninge gestuur moet word;
 - (f) naam en adres van die aansoeker se werkgewer, indien van toepassing;
 - (g) die doel waarvoor die water gebruik gaan word;
 - (h) die ooreengekome datum waarop begin sal word om waterdienste te lewer.
- (7) Die Munisipaliteit moet, wanneer 'n verbruiker aansoek doen om die lewering van waterdienste, daardie verbruiker inlig oor die verskillende diensvlakke wat beskikbaar is en die voorgeskrewe gelde wat vir elke diensvlak geld.
- (8) 'n Verbruiker moet die beskikbare diensvlak kies van dienste wat aan hom gelewer gaan word, en die

Munisipaliteit sal na goeë besluit op die grootte van die aansluiting en die gebruik van druk- en vloeibeheermaatreëls, maar geen submeter sal verskaf of geïnstalleer word op 'n private wooneiendom nie.

- (9) 'n Verbruiker kan te eniger tyd aansoek doen om die diensvlak wat gekies is ingevolge die ooreenkoms wat aangegaan is, te wysig, mits sodanige dienste beskikbaar is en mits alle koste en uitgawes wat verband hou met die wysiging van die diensvlak deur die verbruiker betaal sal word.
- (10) Die aansoeker moet meegedeel word as die Munisipaliteit 'n aansoek om die voorsiening van waterdienste weier, of as hy nie in staat is om sodanige waterdienste te lewer vanaf die datum wat vir die lewering van die dienste versoek is nie, of nie in staat is om die waterdienste te lewer nie, en die Munisipaliteit moet die redes daarvoor aan die aansoeker verstrek en, indien van toepassing, die datum verstrek van wanneer af die Munisipaliteit sodanige waterdienste sal kan lewer.
- (11) Die verbruiker is daarvoor verantwoordelik om op eie koste 'n serwituuat te laat registreer as sy waterdiens geïnstalleer moet word vanaf die aansluitpunt oor of deur die eiendom van 'n ander private eienaar om sy eie eiendom te bereik, en sodanige serwituuat moet geregistreer word voor die installering van sy waterdiens.
- (12) As persele of verbruikers watervoorsieningsdienste ontvang, of aangesluit is by die rioolwaterwegdoenstelsel, of as waterdienste beskikbaar is vir die persele of verbruikers en dit redelik moontlik is vir persele of verbruikers om aan te sluit by die waterdienste, word geag dat 'n ooreenkoms ingevolge subartikel (2) bestaan.
- (13) Waterdienste wat gelewer word aan 'n verbruiker is onderworpe aan die bepalings van hierdie Verordening, die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en -beleid en die voorwaardes wat in die betrokke ooreenkoms vervat is.

Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

5. (1) Die Munisipaliteit kan 'n spesiale ooreenkoms aangaan vir die lewering van waterdienste aan die aansoeker –
 - (a) in sy regsgebied, as die waterdienste waarom daar aansoek gedoen word dit nodig maak dat voorwaardes opgelê word benewens dié wat in die voorgeskrewe aansoekvorm vervat is; en
 - (b) buite sy regsgebied, as sodanige aansoek goedgekeur is deur die Munisipaliteit wat wel jurisdiksie in die gebied het waar die perseel geleë is.
- (2) As die Munisipaliteit waterdienste lewer aan 'n aansoeker buite sy regsgebied ingevolge 'n spesiale ooreenkoms, kan die Munisipaliteit hom toelaat om sodanige water aan ander persone buite sy regsgebied te verkoop, of om rioolwater van ander persone buite die regsgebied van die Munisipaliteit te aanvaar wat uiteindelik deur die Munisipaliteit weggedoen sal word, onderworpe aan sodanige voorwaardes wat die Munisipaliteit na dienstig ag.

Doel van voorsiening

6. As die doel of die mate waarin die waterdienste gebruik word, verander, moet die verbruiker die Munisipaliteit onverwyld verwittig van die verandering en moet hy 'n nuwe ooreenkoms met die Munisipaliteit sluit soos dit voorgeskryf word in artikels 4 en 5.

Deel 3: Deposito's, Betalings en Rekeninge**Deposito's**

7. (1) 'n Verbruiker moet, wanneer hy aansoek doen om die verskaffing van waterdienste en voordat sodanige dienste gelewer word deur die Munisipaliteit, 'n bedrag geld wat bepaal word ingevolge die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en -beleid deponeer, behalwe in die geval van 'n vooruitbetaalmeter wat deur die Munisipaliteit gebruik word.
- (2) Die Munisipaliteit kan van 'n verbruiker aan wie 'n diens gelewer word en van wie daar nie voorheen 'n deposito vereis is nie, om watter rede ook al, vereis dat hy op versoek en binne 'n vasgestelde tydperk 'n deposito betaal.
- (3) Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd die deposito wat deur 'n verbruiker ingevolge subartikel (2) betaal is, hersien en ooreenkomstig sodanige hersiening vereis dat 'n bykomende bedrag deur die verbruiker gedeponeer word indien die verbruik na die mening van die Munisipaliteit aansienlik hoër is as wat bereken of oorspronklik verklaar is, of as die verbruiker in gebreke is met die betaling vir waterdienste.
- (4) 'n Bedrag wat gedeponeer is by die Munisipaliteit ingevolge subartikels (1), (2) en (3), mag nie beskou word as betaling of gedeeltelike betaling van 'n rekening wat verskuldig is vir waterdienste wat gelewer is nie.
- (5) Indien 'n bedrag wat aan die Munisipaliteit verskuldig is ten opsigte van waterdienste wat gelewer is, verskuldig bly wanneer die ooreenkoms vir die lewering van waterdienste aan die verbruiker beëindig word, kan die Munisipaliteit die deposito aanwend as betaling of gedeeltelike betaling van die uitstaande bedrag en enige saldo aan die verbruiker terugbetaal, as die adres van die verbruiker bekend is.
- (6) Ondanks die bepaling in subartikel (5) kan 'n ooreenkoms vir die lewering van waterdienste 'n voorwaarde bevat dat 'n deposito aan die Munisipaliteit verbeur sal word as dit nie opgeëis word binne twaalf maande na die beëindiging van die ooreenkoms nie.
- (7) Geen rente sal deur die Munisipaliteit betaal word op die bedrag van 'n deposito wat ingevolge hierdie artikel gehou word nie.
- (8) Wanneer die watertoevoer afgesluit word vanweë 'n onbetaalde rekening, sal die deposito toegewys word aan die onbetaalde rekening en moet 'n nuwe deposito betaal word voordat die watertoevoer weer aangesluit word.

Diensgelde

8. (1) Alle gelde wat betaalbaar is ten opsigte van waterdienste wat deur die Munisipaliteit gelewer is ingevolge hierdie Verordening, met inbegrip van, maar sonder beperking, die betaling van aansluitgelde, vaste gelde of bykomende gelde of rente ten opsigte van die versuim om sodanige voorgeskrewe gelde te betaal op die vasgestelde datum, word voorgeskryf by wyse van 'n besluit van die Munisipale Raad en word gedoen ingevolge artikel 10 van die Wet en die regulasies wat daarkragtens uitgevaardig is. Die voorgeskrewe gelde is ooreenkomstig die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en -beleid betaalbaar en verskyn in die Tariefverordening, wat jaarliks gewysig word deur die Munisipale Raad ingevolge artikel 11(3)(i), gelees saam met artikel 21 van die Stelselwet.

- (2) Die Munisipaliteit kan verskillende gelde hef vir verskillende –
 - (a) kategorieë verbruikers, soos besighede, skole en kerke;
 - (b) gebruikers van dienste en tipes en diensvlakke, met inbegrip van onderverdeelde eenhede en erwe;
 - (c) hoeveelhede van dienste;
 - (d) infrastrukturele vereistes, met inbegrip van materiaal, arbeid en vervoer; en
 - (e) geografiese gebiede, soos wat die Munisipaliteit bepaal.
- (3) Waar vaste gelde, soos beoog word in subartikel (1), jaarliks, maandeliks of eenmalig gehef word is dit betaalbaar deur elke eienaar of verbruiker ten opsigte van waterdienste wat deur die Munisipaliteit aan hom gelewer word, ongeag of daar van sodanige dienste gebruik gemaak word.
- (4) Die voorgeskrewe aansluitingsgelde vir waterdienste is betaalbaar ongeag of die vereiste aansluitpyp en/of aansluitriool reeds bestaan of nog deur die Munisipaliteit geïnstalleer moet word.
- (5) Indien enige stuk grond, hetsy daar verbeterings op is al dan nie, na die mening van die Munisipaliteit aangesluit kan word by die waterdienstestelsel van die Munisipaliteit moet die eienaar van daardie grond die voorgeskrewe gelde aan die Munisipaliteit betaal.
- (6) Die verbruiker en die eienaar van die perseel is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik vir die betaling van gelde wat deur die Munisipaliteit vasgestel is ten opsigte van enige brandbestrydingsinstallasie of -toestel wat op sodanige perseel gebruik of geïnstalleer is.

Rekeninge

9. (1) Maandelikse rekeninge sal aan verbruikers gelewer word vir die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is by die jongste adres wat by die Munisipaliteit aangeteken is, en sal verder geadministreer word ooreenkomstig die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en -beleid.
- (2) Die Munisipaliteit moet op elke waterrekening wat gelewer word aan 'n verbruiker die werklike of beraamde meterlesings in kiloliter of kubieke meter aantoon, asook die datums van die lesings en die totale bedrag wat verskuldig is in rande. As die lesings beraam word, moet dit duidelik op die rekening aangetoon word.
- (3) As daar vasgestel word dat 'n meter foutief is, moet die Munisipaliteit, ooreenkomstig klousule 27 die gelewerde rekening aanpas.
- (4) 'n Huishoudelike verbruiker met 'n enkele huishoudelike aansluiting, is nie geregtig op 'n vermindering van die bedrag wat betaalbaar is vir water wat vermors is in 'n waterinstallasie of vir waterverlies nie, tensy hy binne vyf werksdae nadat die Munisipaliteit die verwittiging daarvan aangeteken het, bewys kan lewer van die herstel van 'n lekplek op sy perseel en van voldoening aan sodanige ander vereistes wat voorgeskryf word in die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en beleidsdokumente.
- (5) Versuim deur die Munisipaliteit om 'n rekening te lewer, skeld die verbruiker nie kwyt van die verpligting om alle bedrae te betaal wat verskuldig en betaalbaar is nie. Dit is die verbruiker se verantwoordelikheid om by die Munisipaliteit navraag te doen as 'n rekening nie ontvang word nie, sodat betyds betaal kan word.

Betaling vir waterdienste

10. (1) Die verbruiker moet die voorgeskrewe gelde betaal vir die bepaalde kategorie waterdienste wat deur die Munisipaliteit gelewer word.
- (2) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir die betaling van alle waterdienste wat aan hom gelewer word vanaf die datum van installasie van die diens ten opsigte van 'n nuwe installasie, of vanaf die datum waarop die ooreenkoms gesluit is, in die geval van 'n bestaande aansluiting, totdat die ooreenkoms tussen die Munisipaliteit en die verbruiker beëindig word.
- (3) Die Munisipaliteit kan die hoeveelheid van die waterdienste wat gelewer is ten opsigte van 'n tydperk of tydperke tussen opeenvolgende metings, wat nie 90 dae mag oorskry nie, beraam en kan 'n rekening aan die verbruiker lewer vir die dienste wat aldus beraam is, welke beraming vir die doeleindes van hierdie Verordening beskou sal word as 'n akkurate meting totdat die teendeel bewys is.
- (4) Versuim deur die Munisipaliteit om te voldoen aan die tydperk van 90 dae waarna daar verwys word in subartikel (3) sal nie die Munisipaliteit se reg om alle gelde wat aan hom verskuldig is deur die verbruiker te verhaal nie.
- (5) As 'n verbruiker watervoorsieningsdienste gebruik buiten die kategorie van dienste waarvoor daar voorsiening gemaak word ingevolge 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit en as 'n resultaat 'n koers betaal wat laer is as die koers wat gehef behoort te word kan die Munisipaliteit 'n aanpassing maak van die bedrag wat gehef word ooreenkomstig die tarief wat van die verbruiker gehef en verhaal moes word, en van die verbruiker die gelde wat betaalbaar is ooreenkomstig sodanige aanpassing verhaal, en kan hy ook die bedrag van die deposito wat gehou word ooreenkomstig artikel 7(3) hersien.
- (6) As wysigings van die voorgeskrewe gelde vir gelewerde dienste van krag word op 'n datum tussen metings moet, vir die doeleindes van die lewering van 'n rekening ten opsigte van sodanige gelde, –
- (a) dieselfde hoeveelheid van waterdienste geag word gelewer te wees in elke tydperk van vier en twintig uur tussen metings; en
- (b) alle voorgeskrewe gelde pro rata bereken word ooreenkomstig die voorgeskrewe gelde wat geld het onmiddellik voor sodanige wysigings.
- (7) Indien 'n verbruiker ontevrede is met 'n rekening wat gelewer is vir water wat aan hom voorsien is deur die Munisipaliteit kan hy, voor die betaaldatum wat daarin aangegee word, skriftelik beswaar maak, of bygestaan word deur die Munisipaliteit om skriftelik beswaar te maak, teen die rekening, waarin die redes uiteengesit word vir sodanige ontevredeheid; met dien verstande dat die indien van 'n beswaar nie 'n verbruiker daarop geregtig maak om betaling uit te stel nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit.
- (8) Die Munisipaliteit sal die navraag of klagte registreer en die verbruiker voorsien van 'n verwysingsnommer.
- (9) Die Munisipaliteit moet –
- (a) die oorsaak van die navraag of klagte ondersoek of laat ondersoek binne 14 dae nadat die navraag of klagte geregistreer is; en
- (b) die verbruiker so gou moontlik daarna skriftelik verwittig van sy bevinding.

Appèlle teen bevindinge van Munisipaliteit na aanleiding van navrae of klagtes

- 11.
- (1) 'n Verbruiker kan skriftelik appelleer teen 'n bevinding wat die munisipaliteit ingevolge artikel 10(9) gemaak het.
 - (2) 'n Appèl en versoek ingevolge subartikel (1) moet skriftelik gerig en ingedien word by die Munisipaliteit deur die verbruiker, binne 21 dae nadat hy verwittig is van die bevinding waarna daar in artikel 10(9) verwys word, en –
 - (a) daarin moet die redes vir die appèl skriftelik uiteen gesit wees; en
 - (b) moet dit vergesel wees van die voorgeskrewe gelde wat vasgestel is vir die toets van 'n meettoestel, indien van toepassing.
 - (3) Die verbruiker is aanspreeklik vir alle voorgeskrewe gelde, buiten dié waarteen hy geappelleer het, wat betaalbaar word gedurende die beregting van die appèl.
 - (4) 'n Appèl moet deur die Munisipaliteit beoordeel word binne 21 dae nadat dit ingedien en geregistreer is en die verbruiker sal so gou moontlik daarna skriftelik verwittig word van die uitslag.
 - (5) Die beslissing van die Munisipaliteit is finaal en, indien dit so bepaal word, moet die verbruiker alle bedrae wat deur hom verskuldig en betaalbaar is ingevolge dié beslissing binne 14 dae nadat hy van die uitslag van die appèl verwittig is, betaal.
 - (6) Die Munisipaliteit kan die laat indiening van appèlle of ander prosedurele onreëlmatighede kondoneer.
 - (7) As daar in 'n appèl beweer word dat 'n meettoestel onakkuraat is, moet die meettoestel onderwerp word aan 'n standaard bedryfstoets om sy akkuraatheid te toets ooreenkomstig artikel 26 van hierdie Verordening.

Betaling ten opsigte van vooruitbetaalmeters

12. Wanneer water aan 'n verbruiker voorsien word deur 'n vooruitbetaalmeter, geld die volgende vereistes benewens dié in artikel 4:
- (a) Geen bedrag wat aangebied is vir die aankoop van waterkrediet mag by die verkooppunt terugbetaal word nadat die proses van die vervaardiging van die vooruitbetaalmeterteken begin het nie.
 - (b) Wanneer 'n verbruiker enige perseel ontruim waar 'n vooruitbetaalmeter geïnstalleer is, mag geen krediet wat in die meter oorbly, aan die verbruiker terugbetaal word nie.
 - (c) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die herinstelling van krediet in 'n vooruitbetaalmeter wat verlore gegaan het omdat daarmee gepeuter is, of omdat 'n vooruitbetaalmeter en/of teken verkeerd gebruik of misbruik is nie.

HOOFSTUK 3 WATERVOORSIENINGSDIENSTE

Deel 1: Voorwaardes

Spesifieke voorwaardes van watervoorsiening

13. (1) Onderworpe aan die bepalings van die Wet, maak die voorsiening van water deur die Munisipaliteit nie 'n onderneming deur hom uit om op enige tydstip, of op enige plek in sy watervoorsieningstelsel –
- (a) 'n ononderbroke toevoer te handhaaf nie;
 - (b) 'n spesifieke druk of vloeitempo in sodanige toevoer te handhaaf nie; of
 - (c) 'n spesifieke standaard of gehalte water te handhaaf nie; met dien verstande dat die Munisipaliteit onderneem, as die watertoevoer van die Munisipaliteit langer as 24 uur in stedelike areas en 48 uur in landelike areas onderbreek word, om 'n alternatiewe watertoevoer te verskaf om te voldoen aan basiese menslike behoeftes.
- (2) Die Munisipaliteit kan, onderworpe aan die bepalings van subartikel (1)(b), spesifiseer wat die maksimum hoogte in 'n gebou, of die maksimum hoogte bo grondvlak of die gemiddelde seevlak is waarby water van die watervoorsieningstelsel voorsien sal word. As 'n verbruiker wil hê dat water op hoër hoogtes of groter druk voorsien moet word, sal die verbruiker daarvoor verantwoordelik wees. Geen aanjaagpomp mag regstreeks of onregstreeks in die munisipale hoofleiding of aansluitpunt of -pyp geïnstalleer word nie. Die verbruiker is verantwoordelik vir die verskaffing en installering van 'n aanjaagpompstelsel met 'n opgaartenk of reservoir, asook vir die beskerming en instandhouding daarvan.
- (3) As 'n verbruiker wil hê dat enige van die standaarde waarna daar verwys word in subartikel (1) op sy perseel gehandhaaf moet word, moet hy die nodige stappe doen om te verseker dat die waterinstallasie voldoen aan sodanige standaarde.
- (4) Die Munisipaliteit kan in 'n noodgeval of indien waterverlies voorkom, die watertoevoer na enige perseel onderbreek sonder kennisgewing vooraf.
- (5) Indien die verbruik van water deur 'n verbruiker die watertoevoer aan 'n ander verbruiker of verbruikers na die mening van die Munisipaliteit benadeel, kan hy sodanige beperkings wat hy dienstig ag, op die watertoevoer na eersgenoemde verbruiker plaas om 'n redelike toevoer na die ander verbruiker of verbruikers te verseker, en moet hy daardie verbruiker van sodanige beperkings verwittig.
- (6) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade aan eiendom wat veroorsaak word deur water wat uit toebehore vloei wat oop was toe die watertoevoer weer aangesluit is na 'n onderbreking in die toevoer om watter rede ook al nie.

- (7) Enige perseel wat vir die doeleindes van die werk wat op die perseel onderneem word 'n ononderbroke watertoevoer nodig het, moet 'n opgaartenk hê wat in werkende toestand is en wat voldoen aan die spesifikasies vir wateropgaartenks soos dit uiteengesit word in SANS 10125, met 'n watervoorraad vir minstens 24 uur in stedelike areas en 'n watervoorraad vir minstens 48 uur in landelike areas, of wat voldoende geag word deur die okkupeerder van die perseel om voorsiening te maak vir die gemiddelde daaglike verbruik wanneer die watertoevoer onderbreek word.

Deel 2: Aansluiting, Hoeveelheid en Gehalte van Watertoevoer

Verskaffing van aansluitpyp

14. (1) Indien 'n ooreenkoms vir die voorsiening van water gesluit is ten opsigte van 'n perseel en daar geen aansluitpyp vir die perseel is nie moet die eienaar op die voorgeskrewe vorm aansoek doen en die voorgeskrewe gelde of berekende bedrag vir die installering van sodanige pyp betaal voor die installering daarvan.
- (2) Indien aansoek gedoen word om 'n watertoevoer na 'n perseel wat so groot is of so geleë is dat dit nodig is om die watervoorsieningstelsel uit te brei, te modifiseer of op te gradeer ten einde water aan die perseel te voorsien, kan die Munisipaliteit instem tot die uitbreiding, modifikasie of opgradering onderworpe daaraan dat hy voorwaardes kan stel, onder meer ten opsigte van die koste van materiale, arbeid en vervoer wat by die uitbreiding betrokke is.
- (3) Niemand mag enige ontwikkeling op enige perseel begin voordat die Munisipaliteit 'n aansluitpyp met 'n meter geïnstalleer het nie.
- (4) Die verskaffing van 'n aansluitpyp deur die Munisipaliteit mag onderhewig wees aan voorwaardes met betrekking tot wateraanvraagbestuur en waterbewaringsaktiwiteite.

Ligging van aansluitpype

15. (1) 'n Aansluitpyp wat deur die Munisipaliteit verskaf en geïnstalleer is, moet –
- (a) geleë wees op 'n plek wat nie meer as een meter binne die erfrens is nie, of op die erfrens waar daar 'n grensmuur is, of by die begin van 'n serwituut, indien van toepassing, soos ooreengekom tussen die eienaar en die Munisipaliteit of soos deur die Munisipaliteit bepaal. Die aansluitpyp moet 'n geskikte grootte wees, met 'n maksimum van 20 mm vir huishoudelike gebruik, soos deur die Munisipaliteit bepaal; en
- (b) eindig by –
- (i) die grens van die grond wat die eiendom is van of waarvan die eiendom berus by die Munisipaliteit of waarop hy 'n serwituut of ander reg het; of
- (ii) die uitlaat van die watermeter of 'n punt voor die afsluitklep van die verbruiker as die meter geleë is op die perseel wat voorsien word.
- (2) Wanneer die Munisipaliteit met die eienaar ooreenkom oor die ligging van die aansluitpyp, moet hy seker maak dat die eienaar bewus is van –
- (a) praktiese beperkings wat kan bestaan wat betref die ligging van die aansluitpyp;
- (b) die koste-implikasies van die verskillende moontlike liggings van die aansluitpyp, indien van toepassing;
- (c) of die Munisipaliteit dit van die eienaar verwag of nie om die ligging van die aansluitpyp so te plaas dat 'n gedeelte van sy waterinstallasie by of buitekant die grens van sy perseel

- beskikbaar is, of in so 'n ooreengekome posisie binnekant of buitekant sy perseel waar die aansluiting verlang word, sodat die Munisipaliteit by die installasie kan aansluit;
- (d) sy verantwoordelikheid vir die beskerming van die meettoerusting en bybehorende installasies en dus vir alle skade of verlies of diefstal van die meettoerusting en verwante installasies.
- (3) In die geval van verlies of skade, byvoorbeeld as gevolg van diefstal of vandalisme, sal die Munisipaliteit die toerusting en bybehorende installasies binne 'n redelike tyd op koste van die eienaar of verbruiker vervang.
- (4) Die Munisipaliteit kan, op versoek van enige persoon, instem tot aansluiting by 'n hoofleiding anders as dié wat maklik bereikbaar is vir die voorsiening van water aan die perseel, onderworpe aan voorwaardes wat hy oplê; met dien verstande dat die aansoeker verantwoordelik moet wees vir die volle koste van enige uitbreiding van die waterinstallasie na die aansluitpunt wat deur die Munisipaliteit aangewys is, en vir die verkryging, op sy koste, van serwitute op ander persele wat nodig mag wees.
- (5) 'n Eienaar moet die voorgeskrewe aansluitgelde of, in die geval van subartikel (3), die heraansluitgelde en enige ander koste vooruit betaal.

Tussenverbinding tussen persele

16. 'n Eienaar van 'n perseel moet verseker dat –

- (1) daar geen tussenverbinding tussen die waterinstallasie op sy perseel en die waterinstallasie op enige ander perseel is nie; of
- (2) waar verskeie akkommodasie-eenhede op dieselfde perseel geleë is, daar geen tussenverbinding tussen waterinstallasies van die akkommodasie-eenhede bestaan nie,

tensy hy vooraf die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit verkry het en voldoen aan alle voorwaardes wat deur die Munisipaliteit gestel is.

Verskaffing van enkele wateraansluiting vir voorsiening van verskeie verbruikers op dieselfde perseel

- 17.** (1) Slegs een aansluitpyp kan na die watervoorsieningstelsel verskaf word vir die watertoevoer na enige pasgesoneerde enkelwoonperseel, ongeag die getal akkommodasie-eenhede, besigheidseenhede of verbruikers op sodanige perseel. Die Munisipaliteit sal na goeddunke en afhangend van die kapasiteit van die watervoorsieningstelsel in die spesifieke gebied, bepaal of bykomende aansluitings toegelaat sal word vir enige ander sonering.
- (2) Indien die eienaar, of die persoon in beheer of die bestuurder van enige perseel waarop verskeie akkommodasie-eenhede of verbruikers is, die watertoevoer na sodanige perseel vir die doel van afsonderlike toevoer na die onderskeie eenhede of verbruikers wil hê, kan die Munisipaliteit, na goeddunke, –
- (a) vereis dat 'n enkele meettoestel (grootmaatmeter) deur die Munisipaliteit geïnstalleer word op die eenaars se koste ten opsigte van die perseel as geheel of enige aantal van sodanige akkommodasie-eenhede of verbruikers; of

- (b) 'n afsonderlike meettoestel (submeter) vereis wat geïnstalleer word deur elke eienaar, wat verantwoordelik bly vir genoemde meter asook meterlesings vir elke akkommodasie-eenheid of verbruiker of enige aantal daarvan;
 - (c) vereis dat eienaars of verbruikers gesamentlik aanspreeklikheid aanvaar vir die instandhouding van die watervoorsieningstelsel stroomaf van die grootmaatmeter, asook vir die rekening vir water wat voorsien is deur die grootmaatmeter teen die toepaslike tarief wat deur die Munisipaliteit gehef word;
 - (d) vereis dat die watervoorsieningstelsel stroomaf van die grootmaatmeter as 'n private gekombineerde watervoorsieningstelsel beskou word;
 - (e) vereis dat alle materiale wat gebruik word, moet voldoen aan die standaard wat deur die Munisipaliteit vasgestel word.
- (3) As die Munisipaliteit 'n enkele meettoestel geïnstalleer het soos beoog in subartikel 2(a), is die eienaar of die persoon in beheer of bestuurder van die perseel, na gelang van die geval, –
- (a) verplig om, as die Munisipaliteit dit vereis, in elke takpyp wat van die aansluitpyp uitloop na die verskillende akkommodasie-eenhede of verbruikers –
 - (i) 'n afsonderlike meettoestel (submeter) te installeer en in stand te hou; en
 - (ii) 'n isoleerklep te installeer en in stand te hou;
 - (b) aanspreeklik teenoor die Munisipaliteit vir die voorgeskrewe gelde vir alle water wat aan die perseel voorsien is deur sodanige enkele meettoestel (grootmaatmeter), afgesien van die verskillende hoeveelhede wat verbruik is deur die verskillende verbruikers (submeters) wat toevoer deur sodanige meettoestel ontvang; en
 - (c) verantwoordelik vir die beskerming, instandhouding en werking van die submeters.
- (4) As die perseel histories van water voorsien is deur 'n aantal aansluitpype, kan die Munisipaliteit vereis dat die eienaar die getal aansluitpunte verminder en sy waterinstallasie dienooreenkoms verander op die eienaar se koste, of die eienaar kan die Munisipaliteit skriftelik versoek om die getal aansluitpype op die eienaar se koste te verminder.

Beperking of afsluiting van toevoer

- 18.** (1) Sonder benadeling van enige reg wat die Munisipaliteit mag hê, kan hy, as die verbruiker –
- (a) versuim het om 'n bedrag aan hom te betaal wat ingevolge hierdie Verordening verskuldig is; of
 - (b) hierdie Verordening verbreek het en versuim het om sodanige verbreking reg te stel binne die tydperk wat vasgestel word in 'n skriftelike kennisgewing wat aan hom beteken is waarin daar van hom vereis word om dit te doen,
- optree teen sodanige persoon kragtens hierdie Verordening, die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening, of ander toepaslike wetgewing.
- (2) Indien, na die mening van die Munisipaliteit, dringende stappe gedoen moet word om die vermorsing van water, skade aan eiendom, gevaar vir lewe, of besoedeling van water te voorkom, kan hy, ondanks enige teenstrydige bepaling in hierdie Verordening, –
- (a) sonder kennisgewing vooraf die watertoevoer na enige perseel afsluit; en
 - (b) sodanige perseel betree en op die eienaar se koste sodanige noodwerk doen wat hy nodig ag, en daarbenewens by wyse van skriftelike kennisgewing van die eienaar vereis om binne 'n vasgestelde tydperk enige bykomende werk te doen wat hy nodig ag.

- (3) Peuter
- (a) As daar, na die mening van die Munisipaliteit met 'n watertoevoer gepeuter is of as die meter uitgeskakel is, kan die Munisipaliteit, ondanks enige teenstrydige bepaling in hierdie Verordening, die betrokke toevoer onmiddellik afsluit, sonder enige kennisgewing hoegenaamd vooraf, en op sodanige manier dat geen verdere watertoevoer na daardie perseel moontlik is nie. Die verbruiker sal die voorgeskrewe peutergelde moet betaal.
- (b) Daar sal soos volg teen oortreders opgetree word:
- (i) Eerste Peuterootreding:
- (aa) Toevoer word afgesluit by toevoerpunt.
- (bb) Die verbruiker sal skriftelik kennis kry waarin hy verwittig word van die afsluiting asook van die voorgeskrewe peutergelde wat verskuldig is vir 'n eerste oortreding, die heraansluitingsgelde en die bedrag vir die water wat gebruik is soos bereken ingevolge artikels 25(3) en (4).
- (cc) Die Munisipaliteit sal dienste eers weer instel nadat die vereiste bedrae wat in die kennisgewing vermeld is, betaal is.
- (ii) Tweede Peuterootreding:
- (aa) In gevalle van 'n tweede peuteroortreding, kan die Munisipaliteit die toevoer onmiddellik afsluit en die pype en die meter verwyder.
- (bb) 'n Skriftelike kennisgewing sal aan die verbruiker gestuur word waarin hy verwittig word van die verwydering van die dienste en van alle uitstaande gelde, met inbegrip van die peutergelde en berekende bedrae wat verskuldig is. As die geld wat verskuldig is, nie teen 'n vasgestelde datum en tyd wat in die kennisgewing vermeld word, betaal is nie sal die saak verder gevoer word ooreenkomstig die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en -beleid.
- (cc) Daar sal ook 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar van die eiendom gestuur word te dien effekte dat die toevoer afgesluit is en dat 'n nuwe toevoer eers verskaf sal word nadat daar aan die volgende voorwaardes voldoen is:
- i. 'n Skriftelike aansoek vir heraansluiting van die toevoer, wat 'n motivering moet insluit, moet deur die Munisipaliteit ontvang en goedgekeur word.
- ii. Die voorgeskrewe gelde vir 'n nuwe aansluiting, met inbegrip van die pypkoste, asook alle berekende bedrae en alle ander uitstaande bedrae wat vereis word, insluitend voorgeskrewe gelde, moet betaal wees.

Onderbreking van toevoer op eienaar se versoek

19. (1) Die Munisipaliteit kan, op skriftelike versoek van die eienaar, –
- (a) die watertoevoer na die perseel afsluit; en
- (b) die toevoer weer aansluit;
- op die datums wat deur hom versoek word.
- (2) Die eienaar moet, voordat die watertoevoer weer aangesluit word ingevolge hierdie artikel, die voorgeskrewe gelde vir die afsluit en aansluit van sy watertoevoer betaal.

Ontkoppeling van watertoevoer

20. (1) Die Munisipaliteit kan 'n waterinstallasie ontkoppel van die aansluitpyp en die aansluitpyp verwyder indien –
- (a) die ooreenkoms vir die toevoer beëindig is ingevolge artikel 106 (normale beëindiging) en hy nie binne 30 dae na sodanige beëindiging 'n volgende aansoek ontvang het om water te voorsien aan die perseel wat water van die aansluitpyp ontvang nie; of
 - (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is;
 - (c) die eienaar hom skriftelik versoek het om dit te doen na betaling van die voorgeskrewe gelde;
 - (d) daar nie betaal word vir die dienste ten opsigte van genoemde perseel nie en ontkoppeling nodig is ingevolge die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en beleid;
 - (e) daar met 'n aansluiting of 'n meettoestel gepeuter is; en
 - (f) die verbruiker ingemeng het met 'n beperkte of ontkoppelde diens.
- (2) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of eise wat kan ontstaan uit die ontkoppeling van waterdienste waarvoor daar in subartikel (1) voorsiening gemaak word nie.

Water wat uit 'n brandkraan voorsien word

21. (1) Die Munisipaliteit kan magtiging verleen dat 'n tydelike watertoevoer verkry word uit een of meer brandkrane wat deur hom aangewys is, onderworpe aan voorwaardes, vir die tydperk en teen die voorgeskrewe gelde wat deur die Munisipaliteit gehef word.
- (2) 'n Persoon wat 'n tydelike watertoevoer wil hê waarna daar verwys word in subartikel (1) moet op die wyse wat voorgeskryf word in artikels 4 en 5 daarom aansoek doen.
- (3) Die watertoevoer ingevolge subartikel (1) moet gemeet word.
- (4) Die Munisipaliteit moet vir meetdoeleindes 'n verplaasbare watermeter verskaf en alle ander toebehore en apparate wat nodig is vir die aansluiting van 'n verplaasbare meter by 'n brandkraan, welke watermeter, toebehore en apparate die eiendom van die Munisipaliteit moet bly en terugbesorg moet word aan die Munisipaliteit by beëindiging van die tydelike watervoorsieningsdiens.
- (5) Versuim om die watermeter, toebehore en apparate, waarna daar verwys word in subartikel (4), in 'n werkende toestand terug te besorg, of skade daaraan of verlies daarvan, met inbegrip van skade aan die brandkraan wat gebruik is, sal lei tot die verbeuring van die verbruikersdeposito en/of die oplê van boetes, wat deur die Munisipaliteit bepaal is, aan die verbruiker.

Gemeenskaplike Waterdienstewerke

22. (1) Die Munisipaliteit kan 'n gemeenskaplike waterdienstewerke installeer vir die lewering van waterdienste aan verskeie verbruikers op 'n plek wat hy dienstig ag, met dien verstande dat –
- (a) die verbruikers aan wie waterdienste gelewer sal word deur die gemeenskaplike waterdienstewerke deur die Munisipaliteit geraadpleeg is ten opsigte van die diensvlak, die

voorgeskrewe gelde wat betaalbaar is en die ligging van die gemeenskaplike waterdienstewerke.

Hoeveelheid, gehalte en druk

23. (1) Watervoorsieningsdienste wat gelewer word deur die Munisipaliteit moet voldoen aan die minimum standarde wat gestel word vir die voorsiening van waterdienste ingevolge artikel 9 van die Wet en die toepaslike regulasies.
- (2) Die Munisipaliteit moet 'n geskikte program vir die monsterneming van watergehalte implementeer waarin die monsternemingspunte, toetsfrekwensie en stowwe waarvoor die water getoets sal word, uiteengesit word om daarmee te verseker dat die watergehalte voldoen aan die standarde wat in SANS 241 voorgeskryf word.
- (3) Soos dit in artikel 13 gestel is, die Munisipaliteit onderneem nie om 'n spesifieke druk of vloeitempo van die watertoevoer aan verbruikers te handhaaf nie.

Deel 3: Meet van Water wat Voorsien word

Meet van die hoeveelheid water wat voorsien word

24. (1) Alle water wat aan 'n verbruiker voorsien word deur die Munisipaliteit moet deur 'n meettoestel gaan met die doel om die hoeveelheid water wat voorsien word met gereelde tussenpose te meet.
- (2) 'n Meettoestel waarna daar in subartikel (1) verwys word en die bybehorende apparaat moet deur die Munisipaliteit verskaf en geïnstalleer word, bly sy eiendom, en kan omgeruil en in stand gehou word deur die Munisipaliteit wanneer hy dit ook al nodig ag.
- (3) (a) Die Munisipaliteit kan 'n meettoestel en die bybehorende apparaat op enige plek in 'n waterinstallasie installeer.
- (b) As die Munisipaliteit ingevolge subartikel (a) 'n meettoestel in 'n waterinstallasie installeer kan hy 'n stuk pyp en toebehore tussen die end van sy aansluitingspyp en die meettoestel installeer, en sodanige stuk pyp sal geag word deel van die waterinstallasie te wees.
- (4) As die Munisipaliteit 'n meettoestel in 'n waterinstallasie installeer saam met die bybehorende apparaat ingevolge subartikel (3) moet die eienaar –
- (a) tot bevestiging van die Munisipaliteit 'n plek in die grensmuur van die perseel of op die perseel verskaf waar dit geïnstalleer kan word;
- (b) toesien dat onbeperkte toegang tot die meettoestel te alle tye beskikbaar is;
- (c) verantwoordelik wees vir die beskerming daarvan en aanspreeklikheid wees vir die koste wat spruit uit skade daaraan of verlies daarvan, uitgesonderd skade wat spruit uit normale slytasie;
- (d) toesien dat geen aansluiting gemaak word by die pyp waarin die meettoestel geïnstalleer is, tussen die meettoestel en die aansluitingspyp na die installasie nie;
- (e) voorsiening maak vir die dreinerings van water wat by die pyp waarin die meettoestel geïnstalleer is, kan uitloop wanneer die Munisipaliteit werk aan die meettoestel doen; en

- (f) geen toebehoorsel, masjien of toestel gebruik, of toelaat dit gebruik word, wat skade veroorsaak of wat, na die mening van die Ingenieur, waarskynlik skade aan enige meettoestel kan aanrig nie.
- (5) Niemand buiten 'n gemagtigde beampte mag –
- (a) 'n meettoestel en die bybehorende apparaat van die pyp waarin dit geïnstalleer is, verwyder nie;
- (b) 'n seël breek wat deur die Munisipaliteit aan die meettoestel aangebring is nie; of
- (c) op enige manier hom bemoei met 'n meettoestel en die bybehorende apparaat nie.
- (6) As die Munisipaliteit van mening is dat die grootte van 'n meettoestel ongeskik is vanweë die hoeveelheid water wat voorsien word aan die perseel, kan hy 'n meettoestel van 'n grootte wat hy nodig ag, installeer en die voorgeskrewe gelde vir die installering van die meettoestel van die eienaar van die betrokke perseel verhaal.
- (7) Die Munisipaliteit kan ten opsigte van enige perseel vereis dat 'n meettoestel by elke wooneenheid wat afsonderlik bewoon word op die eienaar se koste geïnstalleer word sodat die hoeveelheid water wat voorsien word aan elke wooneenheid bepaal kan word; met dien verstande dat as 'n waterlewingstelsel vir 'n vasgestelde hoeveelheid water gebruik word, 'n enkele meettoestel gebruik kan word vir meer as een wooneenheid.
- (8) Alle watermeters moet, as Klas C meters vir metergroottes tot 25mm in diameter, voldoen aan die Wet op Handelsmetrologie (Wet 77 van 1973), soos van tyd tot tyd gewysig, en moet deur die SABS goedgekeur wees.

Hoeveelheid water wat aan verbruiker voorsien word

25. (1) Met die doel om vas te stel hoeveel water in enige tydperk aan 'n verbruiker voorsien word, en wat oor 'n spesifieke tydperk gemeet word met 'n meettoestel wat deur die Munisipaliteit geïnstalleer is, word geag, tensy die teendeel bewys word, dat –
- (a) in die geval van 'n meettoestel wat 'n onbeheerde volume water voorsien, die hoeveelheid verteenwoordig word deur die verskil tussen lesings van die meettoestel wat aan die begin en einde van sodanige tydperk geneem is;
- (b) in die geval van 'n meettoestel wat 'n beheerde volume water voorsien, die hoeveelheid die volume is wat deur die meettoestel afgemeet is;
- (c) die meettoestel korrek geregistreer het in daardie tydperk; en
- (d) die inskrywings in die rekords van die Munisipaliteit korrek gemaak is.
- (2) As water voorsien word aan, of ontvang word deur, 'n verbruiker sonder dat dit deur 'n meettoestel gegaan het, word geag dat die Munisipaliteit se beraming van die hoeveelheid water korrek is, tensy die teendeel bewys word.
- (3) As 'n meettoestel uitgeskakel word, soos bedoel in artikel 18(3)(a), of artikel 24(5) oortree is, moet die Munisipaliteit, met die doel om 'n rekening te lewer, 'n beraming maak ooreenkomstig subartikel (4) van die hoeveelheid water wat aan die verbruiker voorsien is in die tydperk wat water aldus ontvang is deur die verbruiker, wat sal strek vanaf die datum van die laaste lesing van die meettoestel tot die datum waarop ontdek is dat water so ontvang word deur die verbruiker, en welke rekening die koste van vervanging van die meettoestel, arbeid, materiaal, vervoer en administrasie sal insluit.

- (4) Vir die doeleindes van subartikel (3) moet 'n beraaming van die hoeveelheid water wat aan 'n verbruiker voorsien is, volgens die Munisipaliteit se besluit, gebaseer wees op die gemiddelde maandelikse waterverbruik op die perseel wat geregistreer is –
 - (a) oor drie opeenvolgende meettydperke vanaf die datum waarop die onreëlmatigheid waarna daar verwys word in subartikel (3) ontdek en reggestel is; of
 - (b) oor enige drie opeenvolgende meettydperke gedurende die tydperk van 12 maande wat die datum waarna daar verwys word in subartikel (3) voorafgaan.
- (5) Tot tyd en wyl sodanige meettoestel geïnstalleer is ten opsigte van water wat aan 'n verbruiker voorsien is, moet die beraamde of veronderstelde verbruik van daardie verbruiker gebaseer word op die gemiddelde verbruik van water wat in 'n spesifieke tydperk voorsien is aan die spesifieke sone waarin die verbruiker se perseel geleë is.
- (6) As dit na die mening van die Munisipaliteit nie redelikerwys moontlik of koste-effektief is om water te meet wat aan elke verbruiker in 'n bepaalde sone voorsien word nie, kan die Munisipaliteit die gelde vasstel wat deur elke verbruiker in daardie sone betaal moet word, ongeag werklike verbruik.
- (7) Gelde wat vasgestel word ingevolge subartikel (6) sal gebaseer wees op die beraamde gemiddelde verbruik van water wat aan daardie sone voorsien word.
- (8) Vir die doeleindes van subartikels (6) en (7) is 'n sone daardie plaaslike stuk grond waarvan die perseel wat geokkupeer word deur die verbruiker, deel uitmaak, en wat ingevolge die dorpsbeplanningskema of ruimtelikeontwikkelingsraamwerk vir homogene gebruik gesoneer is.
- (9) As watervoorsieningsdienste gelewer word deur 'n gemeenskaplike waterdienstewerke sal die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is deur verbruikers wat toegang verkry tot watervoorsieningsdienste deur die gemeenskaplike waterdienstewerke, gebaseer word op die beraamde gemiddelde verbruik van water wat voorsien word aan daardie gemeenskaplike waterdienstewerke, en die beslissing van die Munisipaliteit in verband met daardie bedrag is finaal en bind elke verbruiker wat daardeur geraak word, tensy dit regtens tersyde gestel word.
- (10) Niks in hierdie Verordening mag só uitgelê word dat daar aan die Munisipaliteit 'n verpligting opgelê word om toe te sien dat enige meettoestel wat op enige perseel geïnstalleer is aan die einde van elke maand of enige ander vaste tydperk deur die Munisipaliteit gelees moet word nie, en die Munisipaliteit kan die hoeveelheid water wat voorsien is oor enige tydperk gedurende die periode tussen opvolgende lesings van die meettoestel beraam en 'n rekening aan die verbruiker lewer vir die hoeveelheid water wat so beraam is.
- (11) 'n Wataansluiting vir 'n huishoudelike enkelwoning kan, onderworpe aan die voorwaardes wat in artikel 9(4) vervat is, geregtig wees op 'n waterlekkorting, mits die verbruiker of eienaar aansoek doen ingevolge hierdie Verordening en alle vereistes wat gestel word in die Munisipaliteit se Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening en beleid nagekom is.
- (12) Vir die doeleindes van subartikel (11) sal die hoeveelheid water waarmee die verbruiker gekrediteer gaan word, bereken word as die verskil tussen die verbruik vir die tydperk waartydens die lek voorgekom het (wat die tydperk is tussen die aangetekende aanmelding en die herstel van die lek) en die hoogste verbruik wat oor die voorafgaande 12 maande aangeteken is.
- (13) Daar mag geen vermindering wees van die hoeveelheid as die waterverlies regstreeks of onregstreeks te wyte is aan die verbruiker se versuim om te voldoen aan, of sy oortreding van, hierdie Verordening nie.

Foutiewe meting

26. (1) As 'n verbruiker rede het om te glo dat 'n meettoestel wat vir die meet van water gebruik word en wat deur die Munisipaliteit aan hom verskaf is, foutief is, kan hy, teen betaling van die voorgeskrewe gelde, skriftelik aansoek doen dat die meettoestel getoets word.
- (2) Die voorgeskrewe gelde waarna daar verwys word in subartikel (1) moet –
- (a) behou word deur die Munisipaliteit as bevind word dat die meettoestel ingevolge subartikels (3) of (4) nie foutief is nie; of
- (b) terugbetaal word aan die aansoeker as die meettoestel ingevolge daardie subartikels foutief bevind word.
- (3) 'n Meter waarop die regulasies wat betrekking het op watermeters, wat ingevolge die Wet op Handelsmetrologie, 1973 (Wet 77 van 1973) afgekondig is, sal geag word foutief te wees as dit getoets is ooreenkomstig SANS 1529 (soos gewysig van tyd tot tyd) en daar bevind is dat dit persentasiegewys meer oor- of onderregistreer is as wat ingevolge daardie spesifikasie toegelaat word vir 'n meter wat in gebruik is.
- (4) 'n Meettoestel waarop die regulasies waarna daar verwys word in subartikel (3) nie van toepassing is nie word geag foutief te wees as bevind word dat dit persentasiegewys meer oor- of onderregistreer as wat toegelaat word in die betrokke dele van SANS 1529 (soos van tyd tot tyd gewysig).
- (5) 'n Verbruiker mag op eie koste teenwoordig wees by die toets van enige meettoestel waarby die verbruiker 'n belang het, nadat hy die Munisipaliteit redelike kennis gegee het van sy voorneme.
- (6) Enige meettoestel wat deur die Munisipaliteit vir toetsing verwyder word, moet onbeskadig behou word en moet drie maande na die toets beskikbaar bly. Die meter mag net met die skriftelike toestemming van die verbruiker uitmekaar gehaal word, en sonder benadeling van die Munisipaliteit se regte.

Aanpassing van hoeveelheid water wat voorsien word deur die foutiewe meettoestel

27. (1) As die Munisipaliteit bevind dat die meettoestel foutief is ingevolge artikel 26, moet die Munisipaliteit –
- (a) die meettoestel herstel of 'n ander meettoestel wat in 'n goeie toestand is, installeer sonder om die verbruiker te laat betaal vir die meettoestel, tensy die koste daarvan van die verbruiker verhaal kan word as artikel 24(5) oortree is; en
- (b) die hoeveelheid water waarvoor die verbruiker sal moet betaal, vasstel ooreenkomstig artikel 25(4)(a).

Spesiale lesing op versoek van die verbruiker

28. Die Munisipaliteit moet, wanneer hy 'n skriftelike kennisgewing van minstens vyf werksdae van die verbruiker ontvang, en onderworpe aan betaling van die voorgeskrewe gelde, 'n meettoestel lees op 'n ander tyd of dag as wat dit normaalweg gelees sou word.

Spesiale meting

29. (1) As die Munisipaliteit wil vasstel hoeveel water in 'n gedeelte van die waterinstallasie gebruik word,

vir 'n doel anders as die heffing vir water wat verbruik word, kan hy dit doen nadat hy die betrokke eienaar skriftelik verwittig het van sy voorneme om 'n meettoestel te installeer by sodanige punt in die waterinstallasie wat hy aanwys.

- (2) Die installasie van 'n meettoestel waarna daar verwys word in subartikel (1), die verwydering daarvan, en die herstel van die waterinstallasie na sodanige verwydering, moet op die Munisipaliteit se koste gedoen word. In die geval van 'n aansluiting sonder 'n meettoestel, is die verbruiker aanspreeklik vir die koste van die installasie van 'n meettoestel.
- (3) Die bepalinge van artikels 24(3)(a) en 24(4)(b) is van toepassing vir sover dit van toepassing is op 'n meettoestel wat ingevolge subartikel (1) geïnstalleer is.

Deel 4: Installeerwerk en Gebruik van Pype en Toebehore

Goedkeuring van installeerwerk

30. (1) As die eienaar installasiewerk wil laat doen, moet hy eers die Munisipaliteit se skriftelike toestemming verkry; met dien verstande dat goedkeuring nie vereis word –
 - (a) in die geval van waterinstallasies in wooneenhede nie; of
 - (b) in die geval van installasies waar geen brandinstallasie ingevolge enige deel van SANS 10400 vereis word nie; of
 - (c) ingevolge enige ander munisipale verordeninge nie; of
 - (d) vir die vervanging of herstel van 'n bestaande pyp of watertoebehoorsel wat nie 'n vaste waterverwarmer en sy bybehorende beskermingstoestelle is nie.
- (2) As enige van die installasiewerk beheer word deur die OIA-regulasies moet die eienaar seker maak dat hy daaraan voldoen en die nodige magtiging ten opsigte daarvan kry.
- (3) Aansoek om die goedkeuring waarna daar in subartikel (1) verwys word, moet gedoen word op die voorgeskrewe vorm en moet vergesel wees van –
 - (a) die voorgeskrewe gelde, indien van toepassing; en
 - (b) kopieë van die tekeninge wat deur die Munisipaliteit voorgeskryf word, waarop inligting verstrek word in die formaat soos deur SANS-kode 10125 vereis; en/of
 - (c) 'n sertifikaat van 'n persoon wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, waarin gesertifiseer word dat die installasie ontwerp is ooreenkomstig SANS 10125, of dat dit rasioneel ontwerp is.
- (4) Die bepalinge van subartikels (1), (2) en (3) is nie van toepassing op 'n gekwalifiseerde loodgieter wat 'n vaste waterverwarmer of bybehorende beskermingstoestelle vervang nie.
- (5) Magtiging wat ingevolge subartikel (1) verleen is, verval by die verstryking van die tydperk van 24 maande na die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die magtiging verleen is.
- (6) Indien toestemming ingevolge subartikel (1) vereis word, moet 'n volledige stel goedgekeurde tekeninge van die installasiewerk te alle tye op die werkterrein beskikbaar wees totdat sodanige werk voltooi is.

- (7) Indien installasiewerk strydig met subartikels (1), (2) of (3) gedoen is, kan die Munisipaliteit die eienaar van die betrokke perseel by wyse van skriftelike kennisgewing gelas om –
- (a) binne 'n vasgestelde tydperk aan die regulasies te voldoen;
 - (b) die werk te staak as dit aan die gang is; en
 - (c) al die werk wat nie aan hierdie Verordening voldoen nie, te verwyder.

Persone wat toegelaat word om installeerwerk te doen

- 31.** (1) Geen eienaar of verbruiker mag 'n persoon, buiten 'n gekwalifiseerde loodgieter of 'n persoon wat onder die beheer van 'n geregistreerde loodgieter werk, in diens neem om –
- (a) installasiewerk te doen nie, buiten die vervanging of herstel van 'n bestaande pyp of watertoebehoorsel;
 - (b) 'n vaste waterverwarmer of sy bybehorende beskermingstoestelle te vervang nie;
 - (c) 'n waterinstallasie, brandinstallasie of opgaartenk te na te gaan, te disinfekteer en te toets nie;
 - (d) 'n terugvloeisperder te versien, te herstel of vervang nie; of
 - (e) 'n meter wat deur 'n eienaar vir 'n waterinstallasie verskaf is, te installeer, in stand te hou of te vervang nie.
- (2) As 'n eienaar of verbruiker 'n persoon in diens neem anders as ooreenkomstig subartikel (1) word sodanige installasiewerk op eie risiko gedoen en die Munisipaliteit kan aandrang op 'n inspeksie van die werk deur 'n gekwalifiseerde loodgieter op die eienaar of verbruiker se koste.
- (3) Die Munisipaliteit aanvaar nie verantwoordelikheid vir enige skade wat 'n persoon gely het of koste wat hy aangegaan het as gevolg van foutiewe installasiewerk nie, en hou die persoon aanspreeklik vir alle skade en koste wat die Munisipaliteit moontlik sal moet aangaan ten opsigte van die Munisipaliteit se watervoorsieningstelsel.

Verskaffing en instandhouding van waterinstallasie

- 32.** (1) 'n Eienaar moet 'n waterinstallasie op eie koste verskaf en in stand hou en moet verseker dat –
- (a) in die geval van 'n aansluiting by 'n aansluitpyp; of
 - (b) as dit ingevolge hierdie Verordening toegelaat word.
- (2) Voordat die eienaar werk in verband met die instandhouding van 'n gedeelte van sy waterinstallasie wat buite die grens van sy perseel geleë is, laat doen, moet hy die skriftelike toestemming verkry van die Munisipaliteit of van die eienaar van die grond waarop sodanige gedeelte geleë is, na gelang van die geval.

Tegniese vereistes vir waterinstallasie

- 33.** (1) Ondanks die vereiste dat 'n sertifikaat uitgereik moet word ingevolge artikel 30(3)(c), moet alle waterinstallasies voldoen aan SANS 10125 en alle vaste elektriese opgaarwaterverwarmers aan SANS 10254.
- (2) Benewens enige vereiste van SANS 10125 moet die verbruiker op eie koste, of kan die Munisipaliteit na goedduke en op die verbruiker se koste, en vir die verbruiker se uitsluitlike gebruik, 'n

afsluitkraan op 'n geskikte plek binne die grense van die perseel aan die verbruiker se kant van die meettoestel wat na die waterinstallasie lei, verskaf.

Gebruik van pype en watertoebehore moet gemagtig wees

34. (1) Niemand mag, sonder die voorafverkreë magtiging van die Munisipaliteit, 'n pyp of watertoebehoorsel in 'n water of dreineerinstallasie binne die regsgebied van die Munisipaliteit gebruik nie, tensy dit –
- (a) die standaardisasiemerke van die SABS dra ten opsigte van die betrokke SANS-spesifikasie wat deur die SABS uitgereik is; of
 - (b) 'n sertifiseringsmerk wat deur die SABS uitgereik is om te sertifiseer dat die pyp of watertoebehoorsel voldoen aan 'n SANS-merkspesifikasie of 'n voorlopige spesifikasie wat deur die SABS uitgereik is, met dien verstande dat geen sertifiseringsmerk uitgereik mag word vir 'n tydperk wat twee jaar oorskry nie; en
 - (c) ingesluit is by die bylae van Goedgekeurde Pype en Toebehore wat deur die Munisipaliteit opgestel is; of aanvaarbaar is vir die Munisipaliteit soos skriftelik te kenne gegee is deur 'n gemagtigde beampte.
- (2) Die Munisipaliteit kan, ten opsigte van enige pyp of watertoebehoorsel sodanige bykomende voorwaardes stel wat hy dienstig ag ten opsigte van die gebruik of installasiemetode daarvan.
- (3) Die bylae van Goedgekeurde Munisipale Standaarde en Spesifikasies (soos van tyd tot tyd gewysig) moet gedurende kantoorure by die munisipale kantore beskikbaar wees.

Merk van eindpuntwatertoebehore en -toestelle

35. Alle eindpuntwatertoebehore en -toestelle wat water gebruik of uitlaat, moet gemerk wees of moet by die verpakking van die item die volgende inligting bevat:
- (a) Die omvang van die werkdruk in kPa waarvoor die watertoebehoorsel of -toestel ontwerp is;
 - (b) die vloeitempo's in liter per minuut, wat verband hou met die ontwerpdruk-omvang; met dien verstande dat hierdie inligting minstens vir die volgende waterdrukke verstrek moet word:
 - (i) 20 kPa
 - (ii) 100 kPa
 - (iii) 400 kPa

Wederregtelike waterinstallasie

36. As enige installasiewerk strydig met hierdie Verordening gedoen is, moet die eienaar, wanneer hy 'n voldoeningskennisgewing van die Munisipaliteit ontvang het, daardie veranderinge aan die installasie aanbring wat in die kennisgewing voorgeskryf word.

Pyp in straat of openbare plek

37. (1) Niemand mag, met die doel om water uit watter bron ook al te gelei, 'n pyp of bybehorende komponent op, in of onderdeur 'n straat of openbare plek of ander grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is, of waarvan die eienaarskap by hom berus, of wat onder sy beheer is, lê of bou nie,

behalwe met die voorafverkreë, skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag oplê wanneer hy toestemming gee insluitend die goedkeuring van 'n bouplan deur die Munisipaliteit.

- (2) Geen ander parallelle diens (Telkom, elektrisiteit, ens.) mag nader as 500 mm van 'n bestaande munisipale waterdienspyp af geïnstalleer word nie, gemeet van die buitekant van die pyp af, en in geen omstandighede bo-op sodanige waterpyp nie.

Deel 5: Installasies vir Brandbestrydingsdoeleindes

Aansluiting moet goedgekeur word deur die Munisipaliteit

38. (1) Die Munisipaliteit mag na absolute goëddunke 'n aansoek om die aansluiting van 'n brandbestrydingsinstallasie by sy hoofleiding toestaan of weier.
- (2) As 'n brandbestrydingsinstallasie wat die Munisipaliteit toegelaat het dat dit by sy hoofleiding aangesluit word, na sy mening nie in behoorlike werkende toestand gehou word nie, of andersins nie behoorlik in stand gehou word nie, of strydig met artikel 42(3) of 42(4) gebruik word, mag die Munisipaliteit gelas dat dit installasie van die hoofleiding ontkoppel word, of mag hy self die ontkoppelingwerk doen op die koste van die eienaar of verbruiker, na gelang van die geval.

Spesiale bepalings vir brandbestrydingsdienste

39. Enige waterinstallasie vir die voorsiening van water vir brandbestrydingsdoeleindes moet voldoen aan die bepalings van die betrokke dele van SANS 10125 of enige hersiening of vervanging daarvan en, waar dit van toepassing is, SANS 10400-W en SANS 10400-T of ander toepaslike dele van SANS 10400 of ander nasionale standaarde wat van toepassing is.

Inspeksie en goedkeuring van brandbestrydingsinstallasie

40. (1) Water mag nie voorsien word aan enige brandbestrydingsinstallasie nie, tensy dit gemeet word, en dié meting word gedoen op die verbruiker of eienaar se koste, en totdat –
 - (a) dit geïnspekteer en getoets is deur die Munisipaliteit;
 - (b) die Munisipaliteit skriftelik gesertifiseer het dat sodanige waterinstallasie voltooi is en voldoen aan die vereistes van hierdie Verordening; en
 - (c) die gelde wat deur die Munisipaliteit vereis word vir sodanige inspeksie en toetsing betaal is.
- (2) Die Ingenieur sal die maksimum nominale grootte van die aftakking van die munisipale hoofleiding en die maksimum grootte van die water meter bepaal.

Dubbele en gekombineerde installasies

41. (1) Alle nuwe geboue wat opgerig is nadat hierdie Verordening van krag geword het, moet voldoen aan die volgende vereiste met betrekking tot die voorsiening van brandbestrydingsdienste:
 - (a) Gekombineerde installasies, waarin dieselfde pype en toebehore gebruik word vir brandbestryding en algemene huishoudelike doeleindes, word slegs toegelaat as geen aanjaagpompaansluiting in die waterinstallasie verskaf is nie.

- (b) Gekombineerde installasies, waar 'n aanjaagpompaansluiting verskaf is, word net toegelaat as dit ontwerp en gesertifiseer is deur 'n professionele persoon en goedgekeur is deur die Ingenieur.
- (c) Geen aanjaagpompstelsel mag regstreeks aangesluit word by 'n aansluiting met 'n meter nie.
- (d) In die omstandighede wat in paragraaf (a) beoog word, moet 'n brandkraan binne 120 meter van die eiendom af deur die Munisipaliteit verskaf word op die verbruiker se koste om 'n waterbron te verskaf vir die gebruik van die bemanning van enige brandweerwa wat gestuur word om 'n brand te blus.
- (e) Alle pype en toebehore moet bestand wees teen 'n druk hoër as 1800 kPa, wat verwag kan word wanneer 'n aanjaagpomp gebruik word, en moet ontwerp wees om hulle integriteit te behou wanneer hulle blootgestel word aan brandomstandighede.

Aansluitpyp vir brandbestrydingsdienste

- 42.**
- (1) Die Munisipaliteit kan 'n enkele aansluiting verskaf by die watervoorsieningstelsel wat dien as 'n aansluitpyp vir 'n brandbestrydinginstallasie (buiten 'n sprinkelstelsel) en vir drinkwatertoevoerdienste.
 - (2) Die Munisipaliteit moet 'n meter vir die aansluitpyp waarna daar in subartikel (1) verwys word, op die eienaar se koste verskaf en installeer.
 - (3) As daar 'n bestaande aansluitpyp is met die uitsluitlike doel om brandbestrydingsdienste te verskaf, mag sodanige aansluitpyp net vir daardie doel gebruik word en moet dit op die verbruiker se koste van 'n meter voorsien word.
 - (4) Geen aftakking van enige aansluitpyp waarna daar in subartikel (3) verwys word, mag gedoen word nie en geen water daaruit mag gebruik word nie, behalwe in verband met 'n outomatiese sprinkelaar en drenkstelsel, 'n brandkraanaansluiting of 'n slangtolaansluiting, of vir enige gepaardgaande druktenkaansluiting, en sodanige tenk moet beheer word met 'n goedgekeurde toebehoorsel.
 - (5) 'n Afsonderlike aansluitpyp moet gelê en gebruik word vir elke sprinkelbrandblusstelsel en moet van 'n meter voorsien word op die verbruiker se koste, tensy die Munisipaliteit dit anders goedkeur.

Kleppe en meters in aansluitpypleiding

- 43.** Elke aansluitpyp by 'n brandbestrydingsinstallasie moet toegerus wees met 'n behoorlike sluisklep, 'n sif, 'n meettoestel en 'n gepaste terugslagklep wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, wat deur die Munisipaliteit verskaf moet word op die verbruiker se koste, of die verbruiker kan dit verskaf, maar dan moet dit deur die Munisipaliteit geïnstalleer word.

Sprinkelblusinstallasie

- 44.** Die Munisipaliteit waarborg nie dat enige spesifieke druk en/of vloeitempo vir 'n sprinkelinstallasie beskikbaar is nie.

Druktenk of dubbele toevoer van die hoofleiding af

45. (1) Tensy 'n sprinkelinstallasie voorsien is van 'n duplikaat- of reserwetoevoer van 'n afsonderlike hoofleiding af, moet die verbruiker 'n druktenk op of in die gebou of struktuur verskaf op so 'n hoogte dat dit sal vergoed vir enige mislukking of vermindering van die druk in die Munisipaliteit se hoofleiding.
- (2) Terugslagkleppe soos gespesifiseer deur die Munisipaliteit moet voorsien word waar meer as twee aansluitings aan 'n perseel voorsien word.

Verseëling van private brandkraan

46. (1) Behalwe in die geval van 'n brandbestrydingsinstallasie wat voorsien word deur 'n aansluitpyp met 'n meter, moet 'n private brandkraan en slangtol deur die Munisipaliteit verseël word en sodanige seël mag deur niemand gebreek word nie, buiten deur die Munisipaliteit wanneer hy versiening- of toetswerk doen en behalwe as die brandkraan afgerol word wanneer 'n brand uitbreek.
- (2) Elke eienaar of verbruiker moet die Munisipaliteit minstens 48 uur kennis gee van sy voorneme om 'n brandbestrydingsinstallasie te laat toets of versien.
- (3) Die koste van die herseëling van die brandkraan en slangtol waarna daar in subartikel (1) verwys word, moet deur die verbruiker gedra word, behalwe as die seël vir toetsdoeleindes gebreek is deur 'n werknemer van die Munisipaliteit.
- (4) Alle water wat verbruik word nadat die seël gebreek is, waarna daar in subartikel (1) verwys word, behalwe terwyl die Munisipaliteit toetswerk doen of as 'n brand bestry word, moet deur die verbruiker betaal word teen gelde wat deur die Munisipaliteit vasgestel is vir huishoudelike doeleindes.
- (5) Die hoeveelheid water wat verbruik is, soos bedoel in subartikel (3), word deur die Munisipaliteit vasgestel.

Deel 6: Waterbesparing en Voorkoming van Besoedeling**Vermorsing van water**

47. (1) Geen verbruiker mag –
- (a) toelaat dat water doelloos of vermorsend uit enige eindpuntwatertoebehoorsel gelaat word nie;
 - (b) toelaat dat enige pype of watertoebehore lek nie;
 - (c) die gebruik van verkeerd gestelde of foutiewe watertoebehore toelaat nie;
 - (d) toelaat dat water aanhoudend oorloop nie;
 - (e) toelaat dat water aanhoudend oneffektief gebruik word nie; of
 - (f) toelaat dat 'n tuin of grasperk of park tussen 10:00 en 16:00 op enige dag besproei word nie.
- (2) 'n Eienaar moet sonder versuim enige deel van sy waterinstallasie wat in so 'n toestand van verval verkeer dat dit die gebeure wat in subartikel (1) gelys word, veroorsaak of waarskynlik sal veroorsaak, herstel of vervang.

- (3) As 'n eienaar versuim om die maatreëls te tref wat in subartikel (2) beoog word, moet die Munisipaliteit by wyse van skriftelike kennisgewing ingevolge artikel 109, die eienaar gelas om te voldoen aan die bepalings van subartikel (1).
- (4) 'n Verbruiker moet verseker dat enige toerusting of aanleg wat aan sy waterinstallasie gekoppel is, water doeltreffend gebruik.
- (5) Die Munisipaliteit kan, deur skriftelik kennis te gee, 'n verbruiker die gebruik van enige toerusting in 'n waterinstallasie verbied indien die waterverbruik na sy mening ondoeltreffend is. Sodanige toerusting mag nie weer gebruik word voordat die doeltreffendheid daarvan herstel is en 'n skriftelike aansoek om dit te doen deur die Munisipaliteit goedgekeur is nie.
- (6) As 'n eienaar versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing waarna daar verwys word in subartikels (3) of (5), moet die Munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing stappe doen wat hy dienstig ag en die koste daarvan van die eienaar verhaal.

Motorwasfasiliteite

- 48.**
- (1) Die Munisipaliteit kan vereis dat alle kommersiële voertuigwasfasiliteite so gebou en bedryf moet word dat 50 persent van die water deur die fasiliteit gebruik, vir hergebruik sirkuleer word.
 - (2) Die ontwerp van die voertuigwasfasiliteitstelsel moet deur 'n professionele persoon gedoen word en die planne daarvan moet vooraf ingedien word by en goedgekeur word deur die Ingenieur.

Gryswaterpraktyke

- 49.**
- (1) 'n Eienaar kan 'n gryswatergebruikstoestel op sy perseel installeer mits behoorlike beheer daaroor uitgeoefen word en enige gevolge daarvan, soos slegte ruïke, nie 'n oorlas word nie.
 - (2) Die Munisipaliteit kan die gebruik van gryswater op enige perseel inspekteer en, as dit nodig geag word, beperkings stel, of voorwaardes oplê vir die gebruik van gryswater as vermoed word dat die gebruik daarvan 'n negatiewe invloed het op die gesondheid van persone wat sodanige perseel okkupeer of op die omgewing.

Spesifikasies van toerusting om waterbesparing te bevorder

- 50.**
- (1) Geen spoelbak met 'n kapasiteit groter as 9 liter en sy bybehorende pan mag geïnstalleer word nie.
 - (2) Slegs gebruikergeaktiveerde spoelurinale kan geïnstalleer word en dit moet verkieslik dubbelspoelwerking hê.
 - (3) Die vloeitempo uit enige kraan wat by 'n handwasbak geïnstalleer word, mag nie 6 liter per minuut oorskry nie.
 - (4) 'n Waterinstallasie waar die dinamiese waterdruk meer as 200 kPa by die stortbeheerlepie is, en waar die loodgieterswerk ontwerp is om die waterdruk van die koue en warmwatertoevoere na die stortbeheerlepie te balanseer, mag die stortkop se maksimum vloeitempo nie 10 liter per minuut oorskry nie.

Wateraanvraagbestuur

51. (1) Niemand mag, sonder die voorafverkreë magtiging van die Munisipaliteit, 'n sportterrein, park of ander gebied wat met gras beplant is, of tuinbougebied tussen 10:00 en 16:00 op enige dag natgooi nie, ongeag die waterbron wat gebruik word.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree of versuim om daaraan te voldoen, is skuldig aan 'n oortreding en kan beboet word soos voorgeskryf in die Nasionale Waterwet of ander toepaslike wetgewing.

Waterbeperkings

52. (1) Die Munisipaliteit kan, onderworpe aan ander toepaslike wetgewing, by wyse van openbare kennisgewing die vermorsende gebruik van water voorkom of in die geval van 'n watertekort, droogte of oorstroming –
- (a) die verbruik van water in sy hele regsgebied of in 'n gedeelte daarvan verbied, vir algemene doeleindes of –
- (i) vir bepaalde doeleindes;
- (ii) gedurende bepaalde ure van die dag of op bepaalde dae; en
- (iii) op 'n bepaalde manier; en
- (b) hy kan –
- (i) perke vasstel en oplê op die hoeveelheid water wat verbruik mag word oor 'n vasgestelde tydperk;
- (ii) gelde vasstel en oplê, bykomend tot dié wat voorgeskryf is, vir water wat voorsien word en wat die perk soos in subartikel 1(b)(i) beoog oorskry;
- (iii) 'n algemene toeslag op die voorgeskrewe gelde vir die voorsiening van water vasstel en oplê; en
- (c) beperkings of verbodsbepalings plaas op die gebruik of die manier van gebruik of die opstel van 'n toestel met behulp waarvan water gebruik of verbruik word, of op die aansluiting van sodanige toestelle by die waterinstallasie.
- (2) Die Munisipaliteit kan die toepassing van die bepalinge van 'n kennisgewing wat in subartikel (1) beoog word, beperk tot bepaalde gebiede en kategorieë verbruikers, persele en aktiwiteite, en kan afwykings en vrystellings en die verslapping van enige bepaling toelaat op sodanige redelike gronde as wat hy dienstig ag.
- (3) Die Munisipaliteit –
- (a) kan sodanige stappe doen, of deur skriftelike kennisgewing 'n verbruiker gelas om dit op eie koste te doen, met inbegrip van die installering van meettoestelle en toestelle vir die beperking van die vloei van water, wat na sy mening nodig is om nakoming te verseker van 'n kennisgewing wat gepubliseer is ingevolge subartikel (1); of
- (b) kan, onderworpe aan kennisgewing, die watertoevoer na enige perseel afsluit of, vir 'n tydperk wat hy dienstig ag, die watertoevoer na enige perseel beperk in die geval van 'n oortreding op sodanige perseel van, of versuim om te voldoen aan, die bepalinge van 'n kennisgewing wat gepubliseer is ingevolge subartikel (1), en as die toevoer afgesluit is, mag dit net weer aangesluit word as die voorgeskrewe gelde vir afsluiting en heraansluiting van die toevoer betaal is.
- (4) Die bepalinge van hierdie artikel geld ook vir water wat regstreeks deur die Munisipaliteit voorsien word aan verbruikers buite sy regsgebied, ondanks enige strydige bepaling in die voorwaardes wat

sodanige voorsiening beheer, tensy anders aangedui word in die kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) gepubliseer is.

Eienaar moet waterbesoedeling voorkom

- 53.** (1) 'n Eienaar moet maatreëls wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, tref en in stand hou om te voorkom dat 'n stof wat 'n gevaar inhou vir gesondheid of die omgewing, of wat die drinkbaarheid of die gehalte of die geskiktheid vir gebruik van water nadelig kan raak, inkom –
- (a) in die watervoorsieningstelsel;
 - (b) in enige deel van die waterinstallasie op die perseel;
 - (c) in enige stormwaterstelsel;
 - (d) in enige rioolwaterwegdoenstelsel; en
 - (e) in die omgewing.
- (2) As 'n persoon subartikel (1) oortree, kan die Munisipaliteit –
- (a) sodanige persoon by wyse van 'n skriftelike kennisgewing gelas om binne 'n vasgestelde tydperk regstellende stappe te doen om die besoedeling van water in die watervoorsieningstelsel of waterinstallasie op sy perseel te voorkom; of
 - (b) as hy van mening is dat die situasie 'n geval van dringendheid is, sonder vooraf kennisgewing die werk wat ingevolge subartikel 2(a) nodig is, onderneem en die koste van sodanige persoon verhaal.
- (3) Swembadterugspoelwater mag nie in enige stormwaterstelsel of natuurlike stroom uitgelaat word nie. Dit moet in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat word.

Beskerming van watervoorsieningstelsel en -installasie

- 54.** (1) Die eienaar moet enigeen van die maatreëls waarna daar verwys word in subartikel (2) tref om die terugvloei van water van die waterinstallasie af na die watervoorsieningstelsel te voorkom in die geval van –
- (a) 'n brand- of gekombineerde stelsel op die perseel; en
 - (b) 'n algemene installasie wat gebruik word vir –
 - (i) mediese behandeling van mense of diere;
 - (ii) mediese, farmaseutiese of chemiese navorsing en vervaardiging;
 - (iii) landbou, met inbegrip van melkerye en kwekerye;
 - (iv) fotografiese verwerking;
 - (v) wassery en droogskoonmakery;
 - (vi) metaalplatering;
 - (vii) behandeling van velle en huide; en
 - (c) 'n algemene installasie wat gebruik word vir –
 - (i) lykshuise;
 - (ii) abattoirs;
 - (iii) rioolwatersuiweringswerke;
 - (iv) afvalverwerkingsaanlegte;
 - (v) fasiliteite vir olieëverwerking en -opberging;
 - (vi) wynmakerye, distilleerders, brouerye, suurdeeg- en koel drankfabrieke;
 - (vii) sportfasiliteite; of
 - (viii) enige ander perseel waarop 'n aktiwiteit plaasvind wat, na die mening van die Munisipaliteit waarskynlik 'n gevaar vir gesondheid en die omgewing inhou, of die drinkbaarheid van water kan beïnvloed as 'n stof wat die gevolg is van sodanige aktiwiteit in die watervoorsieningstelsel inkom.

- (d) 'n algemene installasie op enige perseel na 'n voldoeningskennisgewing deur die Munisipaliteit om dit te doen.
- (2) Die maatreëls wat vereis word ingevolge subartikel (1) is –
- (a) die uitlaat van water vanaf die dienspyp in die opgaartenk deur die luggaping; of
 - (b) om water te laat vloei deur 'n –
 - (i) verminderdedruk-terugvloeisperder; of
 - (ii) 'n dubbelkeer-terugvloeisperder; of
 - (c) enige ander maatreëls wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is wat dieselfde doel sal dien.
- (3) Die eienaar van enige perseel moet voorkom dat 'n stof wat waarskynlik 'n gevaar vir gesondheid en die omgewing kan inhou, of die drinkbaarheid van water kan beïnvloed, terughewel in sy waterinstallasie, in die geval van –
- (a) 'n eindpuntwatertoebehoorsel wat so ontwerp is dat 'n slang of ander buigsame pyp daaraan gekoppel is of kan word, met inbegrip van 'n slang-tapkraan, 'n laboratoriumkraan en 'n verplaasbare storteenheid;
 - (b) 'n brandslangtol in 'n gekombineerde installasie;
 - (c) 'n ondergrondse besproeiingstelsel; of
 - (d) enige ander toebehoorsel wat kontak kan maak tussen besoedelde water en die waterinstallasie.

Deel 7: Watervoorsieningsdienste: Allerlei

Gebruik van water uit 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel

55. (1) Niemand mag water wat verkry word uit 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel gebruik of die gebruik daarvan toelaat nie, uitgesonderd reënwater tenks wat nie by 'n waterinstallasie aangesluit is nie, behalwe met die voorafverkreë toestemming van die Munisipaliteit en met voldoening aan die voorwaardes wat hy kan opleë vir huishoudelike, kommersiële of nywerheidsdoeleindes.
- (2) Enige persoon wat die toestemming waarna daar in subartikel (1) verwys word, wil hê, moet aan die Munisipaliteit bevredigend bewys dat die water waarna daar in daardie subartikel verwys word, hetsy as gevolg van behandeling aldan nie, voldoen aan die vereistes van SANS 241, of dat die gebruik van sodanige water nie 'n gesondheidsgevaar inhou nie.
- (3) Enige toestemming wat gegee word ingevolge subartikel (1) kan teruggetrek word indien die Munisipaliteit van mening is dat –
- (a) 'n voorwaarde wat opgelê is ingevolge subartikel (1) verbreek is; of
 - (b) die water nie meer voldoen aan die vereistes waarna daar in subartikel (2) verwys word nie.
- (4) Niemand mag behandelde uitvloeisel vir enige doel gebruik sonder die Munisipaliteit se voorafverkreë skriftelike goedkeuring nie, welke toestemming onderhewig sal wees aan die indiening van nasionale en/of provinsiale wetlike goedkeurings soos van toepassing mag wees en geweier kan word of onderworpe kan wees aan sodanige verdere voorwaardes wat die Munisipaliteit nodig ag.

Kennisgewing en die gebruik van boorgate

56. (1) Die Munisipaliteit kan by wyse van openbare kennisgewing vereis dat –

- (a) die eienaar van enige perseel in die regsgebied van die Munisipaliteit waarop daar 'n boorgat is, of, as die eienaar sodanige perseel nie okkupeer nie, die okkupeerder daarvan, kennis gee op die voorgeskrewe vorm van die bestaan van 'n boorgat op sodanige perseel en hom voorsien van die inligting daarvoor wat hy vereis; en
 - (b) die eienaar of okkupeerder van enige perseel wat voornemens is om 'n boorgat op sodanige perseel te sink, die Munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm van sodanige voorneme in kennis stel voordat daar met die werk in verband daarmee begin word.
- (2) Die Munisipaliteit kan, binne redelike perke, van die eienaar of okkupeerder van enige perseel wat voornemens is om 'n boorgat te sink, vereis om 'n omgewingsimpakstudie vir sodanige beoogde boorgat te onderneem tot voldoening van die Munisipaliteit voordat die boorgat gesink word.
 - (3) Boorgate is onderworpe aan alle toepaslike vereistes van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998).
 - (4) Die Munisipaliteit kan by wyse van 'n kennisgewing aan die eienaar of okkupeerder, of by wyse van 'n openbare kennisgewing, van eienaars en okkupeerders wat bestaande boorgate het, vereis om –
 - (a) goedkeuring van die Munisipaliteit te verkry vir die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste ooreenkomstig artikels 6, 7, en 22 van die Wet;
 - (b) die voorwaardes wat die Munisipaliteit oplê vir die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste nakom; en
 - (c) 'n vaste bedrag opgelê deur die Munisipaliteit vir die gebruik van sodanige boorgat te betaal.
 - (5) Watertoevoer uit 'n boorgat mag in geen omstandighede aangesluit word by 'n waterinstallasie wat by die watervoorsieningstelsel van die Munisipaliteit aangesluit is nie.
 - (6) Die eienaar van 'n perseel waarop water wat van 'n boorgat afkomstig is, aangewend word vir menslike gebruik, moet toesien dat die watergehalte te alle tye voldoen aan die standaard van SANS 241.

Neem van watermonsters

- 57. (1) Die Munisipaliteit kan, op grond van magtiging wat aan hom verleen is ingevolge artikels 6 of 7 van die Wet, watermonsters neem wat afkomstig is uit 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel van die Munisipaliteit en die monsters laat toets om vas te stel of dit voldoen aan artikels 55(2) en 56(6).
- (2) Die voorgeskrewe gelde vir die neem en toets van die monsters waarna daar verwys word in subartikel (1) moet betaal word deur die persoon aan wie toestemming om die water te gebruik, verleen is ingevolge artikels 6(1) of 7(1) van die Wet.

Voorsiening van nie-drinkbare water deur die Munisipaliteit

- 58. (1) Die Munisipaliteit kan op grond van 'n aansoek ontvang ingevolge artikel 5 instem om nie-drinkbare water aan 'n verbruiker te verskaf (behalwe vir huishoudelike doeleindes), onderworpe aan die bepalinge en voorwaardes wat die Munisipaliteit kan voorskryf.
- (2) Geen watertoevoer waartoe daar ingestem is ingevolge subartikel (1) mag gebruik word vir huishoudelike of ander doeleindes wat na die mening van die Munisipaliteit 'n gesondheidsrisiko kan inhou nie.

- (3) Geen uitdruklike of geïmpliseerde waarborg is van toepassing op die suiwerheid van enige nie-drinkbare water wat deur die Munisipaliteit voorsien word nie, of op die geskiktheid daarvan vir die doel waarvoor dit voorsien word nie.
- (4) Nie-drinkbare water, wat betref die toestand asook die gebruik daarvan, word geheel en al op die verbruiker se risiko voorsien en hy is aanspreeklik vir alle gevolgskaade of verlies vir homself of vir ander wat regstreeks of onregstreeks daaruit voortspruit, met inbegrip van die gevolge van enige bona fide-fout van die Munisipaliteit of die wanfunksionering van 'n behandelingsaanleg.
- (5) 'n Toevoer van nie-drinkbare water mag in geen omstandighede aangesluit word by 'n waterinstallasie wat by die drinkwatervoorsieningstelsel van die Munisipaliteit aangesluit is nie.

Toets van druk in stelsel

59. Die Munisipaliteit kan, wanneer hy 'n aansoek van 'n eienaar ontvang en die voorgeskrewe gelde betaal is, die druk in die watervoorsieningstelsel vir die eienaar se perseel meet oor die tydperk wat die eienaar versoek, en die uitslag aan die eienaar verskaf.

Waarskuwingskennisgewings

60. (1) Die eienaar moet, op 'n perseel waar nie-drinkbare water gebruik word, toesien dat elke eindpuntwatertoebehoorsel en elke toestel wat sodanige water voorsien of gebruik, duidelik gemerk is met 'n weerbestande kennisgewing wat aandui dat die water daarin of daaruit nie geskik is vir huishoudelike doeleindes nie.
- (2) In 'n gebied waar behandelde riooluitvloei gebruik word, moet die eienaar weerbestande kennisgewings op opvallende plekke aanbring waarin gewaarsku word dat sodanige uitvloei nie geskik is vir huishoudelike doeleindes nie.
- (3) Elke waarskuwingsteken wat voorgeskryf word ingevolge subartikels (1) en (2) moet in meer as een amptelike taal wees en moet die simboliese teken vir nie-drinkbare water wat voorgeskryf word in SANS 1186 (soos van tyd tot tyd gewysig) insluit.

Wateroudit

61. (1) Groot waterverbruikers (dié wat meer as 3650 kiloliter per jaar gebruik, of 'n ander volume wat deur die Munisipaliteit bepaal word), uitgesonderd dié wat bestaan uit veelvuldige wooneenhede, moet 'n wateroudit doen wanneer die Munisipaliteit dit vereis.
- (2) Die oudit moet die volgende besonderhede bevat –
- (a) die hoeveelheid water wat in die finansiële jaar gebruik is;
 - (b) die bedrag wat betaal is vir water in die finansiële jaar;
 - (c) die getal persone wat op die standplaas of perseel woon;
 - (d) die getal persone wat permanent op die standplaas of perseel werk;
 - (e) 'n vergelyking van bogenoemde faktore met dié wat gerapporteer is in elk van die voorafgaande drie jaar (indien van toepassing);
 - (f) seisoensvariasie in aanvraag (maandelikse verbruiksyfers);
 - (g) besonderhede van metodes waarvolgens waterbesoedeling gemoniteer word;
 - (h) besonderhede van huidige stappe om die vraag na water te bestuur;

- (i) besonderhede van planne om die vraag na water te bestuur;
 - (j) vergelyking van bogenoemde faktore met dié wat gerapporteer is in elk van die voorafgaande drie jare (indien van toepassing); en
 - (k) beraming van verbruik deur verskillende gebruikskomponente.
- (3) 'n Kopie van die oudit moet ter insae beskikbaar wees vir beamptes van die Departement van Waterwese en die Munisipaliteit.

HOOFSTUK 4 SANITASIEDIENSTE

Deel 1: Standaarde

Standaarde vir sanitasiedienste

- 62.** (1) Sanitasiedienste wat deur die Munisipaliteit gelewer word, sal, sover moontlik, voldoen aan die minimum standarde wat gestel word vir die lewering van sanitasiedienste ingevolge artikel 9 van die Wet en die regulasies daarby.
- (2) Geen nuwe emmer-rioolwaterstelsel of septiesetenkstelsel sal in die munisipale gebied toegelaat word nie.

Deel 2: Sanitasie- en Verwante Dienste op die Perseel

Aansoek en voorwaardes vir sanitasie-infrastruktuur op die perseel

- 63.** (1) As 'n ooreenkoms vir sanitasie- en verwante dienste op die perseel bereik is ooreenkomstig artikel 4 en geen infrastruktuur daarvoor op die perseel bestaan nie, moet die eienaar onmiddellik aansoek doen om die installering daarvan op die voorgeskrewe vorm en –
- (a) die voorgeskrewe gelde betaal vir die installering deur die Munisipaliteit van die infrastruktuur wat nodig is; of
 - (b) met die goedkeuring van die Munisipaliteit sanitasiedienste op die perseel installeer ooreenkomstig die spesifikasies van die Munisipaliteit.
- (2) Wanneer die aansoek om die installering van infrastruktuur oorweeg word, vereis die Munisipaliteit bevredigende bewys dat die sanitasiefasiliteit waarskynlik nie 'n oorlas sal wees of 'n nadelige uitwerking op gesondheid en die omgewing sal hê nie, en kan hy spesifiseer watter soort sanitasiedienste op die perseel geïnstalleer moet word. As 'n aansoek nie vergesel is van sodanige bevredigende bewys nie, kan die Munisipaliteit die aansoek weier.
- (3) Die Munisipaliteit kan te eniger tyd wanneer hy dit nodig ag, 'n ondersoek onderneem om te bepaal of 'n sanitasiefasiliteit 'n nadelige uitwerking op gesondheid en die omgewing het. As die sanitasiefasiliteit na die mening van die Munisipaliteit sodanige nadelige uitwerking het, kan die Munisipaliteit sy toestemming terugtrek, en die persoon aan wie die toestemming verleen is, is aanspreeklik vir die koste van genoemde ondersoek.

Septiese tenk en behandelingsaanleg

- 64.** (1) Niemand mag 'n septiese tenk of ander aanleg op die terrein vir die behandeling, wegdoening of opberging van rioolwater installeer, bedryf of in stand hou sonder die voorafverkreë skriftelike

- toestemming van die Ingenieur nie en welke toestemming onderhewig sal wees aan die indiening van nasionale en/of provinsiale wetlike goedkeurings soos van toepassing mag wees en die Riglyne vir die Gebruik van Septiese Tenk Stelsels in die Suid-Afrikaanse Kusstreek, TT 114/99 (of soos gewysig) van die Waternavorsingskommissie.
- (2) Die toestemming waarna daar verwys word in subartikel (1) is onderworpe aan die bepalings van hierdie Verordening, enige ander tersaaklike verordeninge van die Munisipaliteit, enige ander regsreël en enige bykomende voorwaardes wat die Ingenieur mag oplê.
 - (3) 'n Aansoek om 'n perseel-rioolwatersuiweringsaanleg wat private eiendom is, sal slegs oorweeg word as die aanleg hoogstens 2000 kubieke meter per dag uitlaat. Sodanige aansoek moet vergesel wees van die volgende om te voldoen aan die vereistes wat gestel word vir oorweging deur die Munisipaliteit –
 - (a) besonderhede van die beoogde ontwikkeling;
 - (b) die ontwerp en besonderhede van die voorgestelde aanleg en proses en die besonderhede van die verantwoordelike professionele persoon;
 - (c) die OIA-verslag vir die aanleg;
 - (d) die lisensie/registrasie vir die aanleg wat van die Departement van Watersake verkry is; en
 - (e) die besonderhede van die party wat verantwoordelik sal wees vir die bedryf en instandhouding van die aanleg asook die kontrak wat aangegaan is deur die ontwikkelaar en hierdie party.
 - (4) Die Ingenieur sal die aansoek oorweeg, en goedkeuring vir die installering van die aanleg sal gegee word mits alle vereistes en voorwaardes van die Munisipaliteit nagekom is en die ontwerpkapasiteit van die betrokke munisipale rioolwegdoenstelsel voldoende is.
 - (5) Die finale goedkeuring dat daar met die bedryf van die aanleg begin mag word, is onderworpe aan voldoening aan die Algemene Grenswaardes vir die Uitlaat van Huishoudelike Afvalwater wat deur die munisipaliteit bepaal sal word.
 - (6) Perseel-rioolwatersuiweringsaanlegte wat private eiendom is, is onderworpe aan die verslag- en moniteervereistes wat deur die munisipaliteit bepaal sal word, of aan meer gereelde monitering deur die Munisipaliteit as die Munisipaliteit te eniger tyd vermoed dat daar nie voldoen word aan bepaalde vereistes nie, en die persoon aan wie die Munisipaliteit toestemming vir die bedryf van die aanleg gegee het, is aanspreeklik vir die koste wat gepaard gaan met die bykomende monitering.
 - (7) In die geval van nie-nakoming van voorwaardes of vereistes, kan die Munisipaliteit sy toestemming terugtrek ooreenkomstig hierdie Verordening en vereis dat die aanleg afgesluit word totdat bewys van voldoening gelewer kan word.
 - (8) Die eienaar of verbruiker moet te alle tye verseker dat die septiese tenk of ander aanleg op die terrein waarna daar verwys word in subartikel (1) toeganklik is vir 'n padtenkwa deur voorsiening te maak vir 'n veilige, geskikte toegangspad sonder enige obstruksies.

Stapelriool

65. Die Ingenieur kan onderhewig aan die Riglyne vir die Gebruik van Septiese Tenk Stelsels in die Suid-Afrikaanse Kusstreek, TT 114/99 (of soos gewysig) van die Waternavorsingskommissie en verder na goeddunke en op voorwaardes wat hy oplê, met inagneming van die hoeveelheid en die aard van die uitvloei en die aard en deurlaatbaarheid van die grond, toelaat dat afvalwater of ander uitvloei by wyse van 'n stapelriool, syferput of ander goedgekeurde werke weggedoen word.

Riooltenk

66. (1) Die Ingenieur kan na goeddunke die eienaar van enige perseel toelaat om op eie koste 'n riooltenk en bykomstige toestelle vir die retensie van vuilwater of rioolwater of ander uitvloeisel waarop hy besluit, te bou en sodanige tenk en toestelle moet so 'n kapasiteit hê, van sulke materiaal gebou wees, en op so 'n plek en so 'n vlak geleë wees as wat die Ingenieur voorskryf.
- (2) Die Ingenieur kan, as hy vermoed dat 'n riooltenk op enige perseel nie waterdig is nie, die eienaar van sodanige perseel gelas om op die eienaar se koste toetse te doen wat hy nodig ag om die boustandaard van die riooltenk te verifieer, en as die Ingenieur se vermoede bevestig word, sal die Ingenieur die eienaar gelas om die riooltenk volgens spesifikasie op die eienaar se koste te vervang binne die voorgeskrewe tydperk.
- (3) Die eienaar of verbruiker moet te alle tye verseker dat die riooltenk waarna daar verwys word in subartikel (1) toeganklik is vir padtenkwaens deur voorsiening te maak vir 'n veilige, geskikte toegangspad sonder enige obstruksies.

Geventileerde verbeterde putlatrine

67. Die Ingenieur kan na goeddunke en op voorwaardes wat hy voorskryf, met inagneming van –
- (1) die aard en deurlaatbaarheid van die grond;
 - (2) die diepte van die watertafel en enige ander faktore wat potensieel skade aan die omgewing kan aanrig as goedkeuring verleen word;
 - (3) die grootte en toegang tot die terrein; en
 - (4) die beskikbaarheid van 'n pypwatertoevoer;
- die wegdoening van menslike uitskeiding by wyse van 'n geventileerde verbeterde putlatrine, gebou ooreenkomstig die Munisipaliteit se spesifikasies op 'n plek wat deur die Ingenieur aangewys is, goedkeur.

Dienste wat verband hou met sanitasie op die terrein

68. (1) Die verwydering en afhaal van die inhoud van riooltenks en septiese tenks kan gedoen word deur die Munisipaliteit of deur 'n private diensverskaffer.
- (2) Die Munisipaliteit se voorgeskrewe gelde vir die verwydering en afhaal van die inhoud van riooltenks of die leegmaak van septiese tenks word gehef ooreenkomstig die Tariefverordening van die Munisipaliteit en sal die bedryfs- en instandhoudingskoste dek, gebaseer op die hoeveelheid wat met 'n suigtenkwa verwyder word, vervoer na die wegdoenterrein, die behandeling van die inhoud om 'n sanitêre toestand te bereik, en die finale wegdoen van alle vaste reste.

Uitgediende riool- en septiese tenks

69. (1) As 'n bestaande riool- of septiese tenk nie meer nodig is vir die opberging of behandeling van rioolwater nie, of as die toestemming vir die gebruik daarvan teruggetrek is, moet die eienaar stappe doen om dit heeltemal te laat verwyder of heeltemal met grond of 'n geskikte materiaal op te vul.
- (2) As 'n skriftelike versoek van die eienaar ontvang word, kan die Ingenieur, op voorwaardes wat hy oplê, met inbegrip van 'n finale inspeksie daarvan, toelaat dat die tenk vir 'n ander doel gebruik word, byvoorbeeld 'n visdam.

Deel 3: Riolwaterwegdoening

Verskaffing van 'n aansluitriool

70. (1) Indien aansoek gedoen is ooreenkomstig artikel 4 vir die gebruik van die rioolwaterwegdoenstelsel en daar geen aansluitingsriool vir die perseel is nie, moet die eienaar onmiddellik by die Munisipaliteit aansoek doen om die installering van sodanige aansluitriool en die voorgeskrewe gelde of berekende bedrag betaal.
- (2) As aansoek gedoen word om die gebruik van 'n rioolwaterwegdoenstelsel na 'n perseel wat so geleë is dat die riool verleng moet word om die rioolwaterwegdoenstelsel by die perseel te kan aansluit, kan die Munisipaliteit instem tot die verlenging onderworpe aan voorwaardes wat hy kan oplê, insluitend dat die koste van die verlenging deur die eienaar gedra word.
- (3) Die Munisipaliteit kan 'n aansoek om by sy rioolwaterwegdoenstelsel aan te sluit, weier as die bestaande munisipale rioolwaterwegdoennetwerk reeds sy ontwerpkapasiteit bereik het op enige plek tussen die aansluitpunt waarom daar aansoek gedoen word en die rioolwatersuiweringsaanleg en/of die kwaliteit van die rioolwater wat in die munisipale rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat sal word, nie aan die aanvaardingsstandaarde van die Munisipaliteit voldoen nie.
- (4) Die Munisipaliteit kan, op versoek van enige persoon, instem tot 'n ander aansluiting by 'n riool as dié een wat maklik bereikbaar is vir die dreinerings van die perseel, onderworpe aan voorwaardes wat hy kan oplê; met dien verstande dat die aansoeker daarvoor verantwoordelik moet wees, op sy koste, vir enige uitbreiding van die dreineerinstallasie na die aansluitpunt wat deur die Munisipaliteit aangewys is, en vir die verkryging, op sy koste, van serwitute wat nodig mag wees.
- (5) 'n Aansluitpyp wat deur die Munisipaliteit verskaf en geïnstalleer word, moet –
- (a) geleë wees op 'n plek wat deur die Munisipaliteit aangewys is;
 - (b) eindig by 'n aansluitpunt ongeveer een meter binnekant die perseel vanaf die grens van die grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is of waarvan die eienaarskap by hom berus of waarop hy 'n serwituut of ander reg het of, as subartikel (5)(c) van toepassing is, by die aansluitpunt wat ingevolge daardie subartikel aangewys is;
 - (c) van 'n grootte wees wat deur die Munisipaliteit vasgestel is.
- (6) Wanneer die Munisipaliteit die ligging van 'n aansluitriool vasstel, moet hy seker maak dat die eienaar bewus is van –
- (a) praktiese beperkings wat kan bestaan wat betref die ligging van die aansluitriool;
 - (b) die koste-implikasies van die verskillende moontlike liggings van die aansluitriool;
 - (c) of die Munisipaliteit dit van die eienaar verwag of nie om die ligging van die aansluitpyp vas te stel deur 'n gedeelte van sy waterinstallasie by of buitekant die grens van sy perseel beskikbaar te stel, of op so 'n ooreengekome posisie binnekant sy perseel waar die aansluiting nodig is, sodat die Munisipaliteit by die installasie kan aansluit;
 - (d) sy verantwoordelikheid om 'n waterdigte aansluitmangat op eie koste aan die einde van die munisipale riolaansluiting te verskaf, welke mangat sigbaar moet wees en ontwerp moet wees om maklik toegang te verleen vir instandhouding en/of inspeksies, en te alle tye toeganklik moet wees;
 - (e) sy voortgesette verantwoordelikheid om die koste te dra van die verwydering deur die Munisipaliteit van enige obstruksie uit die aansluitriool, behalwe as sodanige obstruksie die gevolg is van slytasie of die agteruitgang van die infrastruktuur.

- (7) 'n Aansluitriool kan net deur die Munisipaliteit geïnstalleer word na goedkeuring van 'n bouplan en enige serwituut wat nodig mag wees, en geen ontwikkeling kan plaasvind nie totdat die aansluitriool geïnstalleer is.
- (8) 'n Eienaar of okkupeerder moet die aansluitgelde soos voorgeskryf of deur die Ingenieur bereken, vooruit betaal.
- (9) As 'n eienaar 'n rioolwaterhefpomp moet verskaf waarvoor daar voorsiening gemaak word in die Bouregulasies, is die tempo en tyd van uitlating in die riool onderworpe aan die goedkeuring van die Ingenieur en, as dit regtens vereis word, moet die eienaar 'n permit of omgewingsmagtiging verkry voordat sodanige goedkeuring verleen word.
- (10) Die instandhouding en bedryf van die rioolwaterinstallasie, met inbegrip van mangate, steekoë, vanggate, vetvangers, sandvangers, pypleidings en bybehorende toestelle insluitende die aansluitriool, is die verantwoordelikheid van die eienaar van die perseel en dit moet tot voldoening van die Munisipaliteit gedoen word.

Verskaffing van een aansluitriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel

- 71.**
- (1) Ondanks die bepalings van artikel 70 mag net een aansluitriool by die rioolwaterwegdoenstelsel verskaf word vir die wegdoen van rioolwater van enige perseel af, ongeag die getal akkommodasie-eenhede van verbruikers wat op die perseel is.
 - (2) As die Munisipaliteit 'n enkele aansluitriool geïnstalleer het, soos beoog in subartikel (1), is die eienaars of die persone in beheer of die bestuurder van die perseel, na gelang van die geval –
 - (a) verplig om, as die Ingenieur dit vereis, in elke takpyp wat van die aansluitriool uitloop na die verskillende akkommodasie-eenhede –
 - (i) 'n afsonderlike aansluitriool te installeer en in stand te hou; en
 - (ii) 'n steekoog by alle aftakpunte te installeer en in stand te hou;
 - (b) aanspreeklik teenoor die Munisipaliteit vir die tariewe en gelde vir alle rioolwater wat van die perseel af weggedoen word deur sodanige enkele aansluitriool, ongeag die verskillende hoeveelhede wat weggedoen word deur die verskillende verbruikers wat van sodanige aansluitriool gebruik maak.
 - (c) gesamentlik aanspreeklik vir die instandhouding van 'n private gekombineerde rioolstelsel van die aansluitpunt by die munisipale riool af, insluitend die aansluitmangat en die aansluitriool.
 - (3) Ondanks subartikel (1) kan die Munisipaliteit magtiging verleen dat meer as een aansluitriool verskaf word in die rioolwaterwegdoenstelsel vir die wegdoen van rioolwater vanaf enige perseel wat bestaan uit deeltiteenhede of, as dit na die mening van die Munisipaliteit 'n swaar las of erge ongerief vir enige verbruiker op sodanige perseel sou veroorsaak, deur die verskaffing van net een aansluitriool.
 - (4) As die verskaffing van meer as een aansluitriool deur die Munisipaliteit gemagtig word ingevolge subartikel (3) is die geldetarief vir die verskaffing van 'n aansluitriool betaalbaar ten opsigte van elke aansluitriool wat verskaf word.

Tussenverbinding tussen persele

- 72.** (1) 'n Tussenverbinding tussen rioolstelsels is onderworpe aan die Munisipaliteit se skriftelike goedkeuring.
- (2) 'n Eienaar van 'n perseel moet seker maak dat daar geen tussenverbinding tussen die dreineerinstallasie op sy perseel en enige dreineerinstallasie op 'n ander perseel is nie, tensy hy die skriftelike toestemming van die Ingenieur vooraf verkry het en voldoen aan alle voorwaardes wat opgelê is toe die toestemming verleen is. In so 'n geval word dit 'n private gekombineerde rioolstelsel, onderworpe aan die bepalings van artikel 71.

Rioolwater wat per padvoertuie afgelewer word

- 73.** (1) Die Munisipaliteit kan na sy goeiddunke en onderworpe aan voorwaardes wat hy kan oplê, rioolwater wat by die Munisipaliteit se suiweringsaanleg per padvoertuig afgelewer word, aanvaar vir wegdoening.
- (2) Niemand mag rioolwater by die Munisipaliteit se rioolwatersuiweringsaanleg per padvoertuig uitlaat nie, behalwe met en ooreenkomstig die Ingenieur se skriftelike toestemming en na betaling van die voorgeskrewe gelde wat deur die Munisipaliteit vasgestel is ooreenkomstig sy tariefstruktuur en onderworpe aan die tydsbeperking en voorwaardes wat hy kan oplê ingevolge die skriftelike toestemming.
- (3) As daar gebruik gemaak word van die Munisipaliteit se suigtenkwa, sal die diens gelewer word onderworpe aan voorwaardes, beleid en die betaling van die voorgeskrewe gelde wat van tyd tot tyd vasgestel word.
- (4) As rioolwater per padvoertuig afgelewer word –
- (a) moet die afleweringstyd met 'n gemagtigde beampte gereël word; en
 - (b) moet die aard en samestelling van die rioolwater tot voldoening van 'n gemagtigde beampte vasgestel word voordat dit uitgelaat word, en niemand mag rioolwater aflewer wat nie voldoen aan die standaard wat gestel is in hierdie Verordening of in enige ander nasionale en/of provinsiale wetgewing nie en dus die potensiaal inhou om die munisipale rioolwaterstelsel te beskadig.
- (5) Die Ingenieur kan, mits hy tien werksdae skriftelik kennis gee, enige toestemming om rioolwater wat afgelewer word ingevolge hierdie artikel terugtrek as die persoon aan wie sodanige toestemming verleen is –
- (a) versuim het om toe te sien dat die rioolwater wat aldus afgelewer word, voldoen aan die toepaslike standaard wat voorgeskryf is in Bylae "A", of dié in die skriftelike toestemming; of
 - (b) versuim of weier om te voldoen aan enige kennisgewing wat wettig aan hom beteken is ingevolge hierdie Verordening, of enige bepaling van hierdie Verordening, of 'n voorwaarde wat opgelê is toe toestemming aan hom verleen is, oortree;
 - (c) versuim om die getakseerde heffings ten opsigte van enige afgelewerde rioolwater te betaal; of
 - (d) ongemak vir ander gebruikers veroorsaak.

Meet van die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloei wat uitgelaat word

- 74.** (1) Die hoeveelheid standaard huishoudelike afval wat uitgelaat word, moet vasgestel word as 'n

persentasie van die volume water wat deur die Munisipaliteit aan daardie persele voorsien is of ooreenkomstig die getal fasiliteite per perseel.

- (2) As die Munisipaliteit van mening is dat die persentasie waarna daar verwys word in subartikel (1) vir bepaalde persele buitensporig is, met inagneming van die doel waarvoor water verbruik word op daardie persele, kan die Munisipaliteit die persentasie wat vir daardie persele geld, verminder tot 'n syfer wat na sy mening, en in die lig van die beskikbare inligting, die verhouding weerspieël tussen die waarskynlike hoeveelheid rioolwater wat uitgelaat is by die persele en die hoeveelheid water wat voorsien is.
- (3) As water wettig voorsien is uit 'n ander bron as, of aanvullend tot, die Munisipaliteit se watervoorsieningstelsel, met inbegrip van onttrekking uit 'n rivier of boorgat, sal die hoeveelheid 'n persentasie wees van die totale hoeveelheid water wat verbruik is op daardie perseel volgens 'n redelike beraming deur die Munisipaliteit met inagneming van enige verstoë wat deur die verbruiker gerig word.

Deel 4: Nywerheidsuitvloeisel

Aansoek om nywerheidsuitvloeisel weg te doen

75. (1) 'n Persoon moet aansoek doen om toestemming om nywerheidsuitvloeisel in die rioolwaterwegdoenstelsel van die Munisipaliteit uit te laat ingevolge artikel 4(1). Benewens die inligting wat nodig is ingevolge artikel 4(6) vereis die Munisipaliteit die voltooiing van 'n gedetailleerde aansoekvorm soos voorgekryf en voldoening aan die standaarde en norme soos deur die munisipaliteit ingevolge artikel 78(1)(a) bepaal.
- (2) Benewens die inligting wat ingevolge subartikel (1) nodig is, verlang die Munisipaliteit ook –
 - (a) 'n rioolplan wat die ligging, diepte, aansluitpunt en die aansluitmangat aandui en wat deur die Munisipaliteit goedgekeur moet word voor die konstruksie van die rioolstelsel;
 - (b) 'n besteparktykbestuursplan;
 - (c) 'n produksiebestuursplan gerig op beter gesuiwerde riool;
 - (d) 'n storm water bestuursplan;
 - (e) 'n nywerheidsafvalbestuursplan;
 - (f) 'n bestuursplan vir nood insidente; en
 - (g) 'n waterbalans indien vloei op die perseel gemeet word.
- (3) As die kapasiteit van die rioolwaterwegdoenstelsel na die mening van die Ingenieur voldoende is en die kwaliteit van die nywerheidsuitvloeisel van 'n aanvaarbare standaard om die vervoer, doeltreffende behandeling en wettige wegdoening van die nywerheidsuitvloeisel toe te laat, kan die Munisipaliteit skriftelike toestemming verleen ingevolge subartikel (1) vir die tydperk en onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag oplê.
- (4) 'n Persoon aan wie sodanige toestemming verleen is, moet die voorgeskrewe gelde aan die Munisipaliteit betaal.
- (5) Enige persoon wat 'n gebou wil bou of laat bou wat gebruik gaan word as 'n handelsperseel, moet ten tye van die indiening van 'n bouplan ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1997 (Wet 103 van 1997), ook aansoeke indien vir die verskaffing van sanitasiedienste en vir toestemming om nywerheidsuitvloeisel uit te laat ingevolge subartikel (1).

Ongemagtigde uitlaat van nywerheidsuitvloeisel

76. As die Munisipaliteit rede het om te vermoed dat 'n persoon deur 'n huishoudelike aansluiting nywerheidsuitvloeisel uitlaat, wat die oorsaak kan wees van buitensporige instandhouding, reuke, ongemak van ander verbruikers of skade aan die munisipale rioolwaterwegdoenstelsel, moet die Munisipaliteit die huishoudelike rioolaansluiting verseël en die persoon gelas om aansoek te doen om toelating vir die wegdoen van nywerheidsuitvloeisel ingevolge artikel 75. Niemand anders as die Munisipaliteit mag toelaat dat die huishoudelike aansluiting weer oopgemaak word nie en slegs wanneer die Ingenieur oortuig is dat kommersiële of nywerheidsuitvloeisel nie meer deur die aansluiting uitgelaat word nie, en dat alle voorgeskrewe gelde betaal is.

Toetsmonsters

77. (1) Toetsmonsters, insluitende gesplete monsters indien dit deur die industrie vereis word, kan te eniger tyd geneem word deur 'n behoorlik gekwalifiseerde persoon aan wie die Ingenieur die bevoegdheid gedelegeer het en wat toetstoerusting wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, gebruik om vas te stel of die nywerheidsuitvloeisel voldoen aan artikel 78(1)(a) of aan enige ander standaard wat die Munisipaliteit voorskryf in 'n skriftelike toestemming.
- (2) Die houer van 'n toestemming wat uitgereik is ingevolge artikel 75(1) moet tot voldoening van 'n gemagtigde beampte 'n punt aanwys op die betrokke nywerheidsperseel waar monsters geneem kan word wat verteenwoordigend is van die nywerheidsuitvloeisel wat in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat sal word.

Norme, standaarde en voorwaardes vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeisel

78. (1) Die Munisipaliteit mag-
- (a) norme, standaarde en voorwaardes bepaal en publiseer vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeisel.
 - (b) 'n persoon aan wie toestemming verleen is ingevolge artikel 75(1) gelas om –
 - (i) die nywerheidsuitvloeisel te onderwerp aan voorlopige behandeling wat na die mening van die Ingenieur sal verseker dat die nywerheidsuitvloeisel voldoen aan die standaard wat voorgeskryf word in Bylae "A" voordat dit in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat word;
 - (ii) effeningstenks, kleppe, pompe, ghriesvangers, toestelle, meettoestelle, telemetriese/afstandaantekenstelsels en ander toerusting wat na die mening van die Ingenieur nodig is om die vloeitempo, tyd en gehalte van die uitlating in die rioolwaterwegdoenstelsel te beheer en te kan meet, ooreenkomstig die voorwaardes wat deur hom opgelê is, te installeer;
 - (iii) 'n dreineerinstallasie afsonderlik van die dreineerinstallasie vir afvalwater en standaard huishoudelike afval te installeer vir die vervoer van nywerheidsuitvloeisel na die rioolwaterwegdoenstelsel op 'n gegewe punt;
 - (iv) 'n mangat en/of 'n afsluitklep in enige pyp wat nywerheidsuitvloeisel na enige riool vervoer, aan te bring in die posisie, volgens die afmetings en van die materiaal wat 'n gemagtigde beampte kan voorskryf;
 - (v) alle inligting te verskaf wat nodig mag wees of wat deur die Munisipaliteit aangevra word om hom in staat te stel om die gelde te beraam wat aan die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening en ooreenkomstig die formule wat deur hom voorgeskryf word, verskuldig is;

- (vi) voldoende fasiliteite te verskaf, soos vlak- of oorloopverklikkers, gereedstaantoerusting, oorloop-opvangputte, of ander gepaste maniere om 'n uitlating in die rioolwaterwegdoenstelsel wat 'n oortreding van hierdie Verordening sou wees, te voorkom;
 - (vii) enige meter, meetinstrument of ander toestel wat geïnstalleer is ingevolge hierdie artikel te laat kalibreer deur 'n onafhanklike owerheid op die koste van die permithouer met tussenpose wat die Munisipaliteit voorskryf, en kopieë van die kalibrasiesertifikaat moet aan die Munisipaliteit gestuur word; en
 - (viii) nywerheidsuitvloeisel so dikwels en op sodanige wyse wat die Munisipaliteit voorskryf, te laat ontleed deur 'n laboratorium met toepaslike akkreditasie, en die uitslae van hierdie toetse na voltooiing aan die Munisipaliteit te besorg.
- (2) As die permithouer enige nywerheidsuitvloeisel wat nie voldoen aan die standaard in subartikel (1)(a), of aan die skriftelike toestemming wat ten opsigte van die proses of die perseel uitgereik is nie, in die rioolwaterwegdoenstelsel uitlaat, moet die permithouer of sy agent binne twaalf uur na die uitlating die Munisipaliteit van die voorval en van die redes daarvoor verwittig.
- (3) Die koste van enige behandeling, aanleg, werke of ontleding wat nodig is ingevolge subartikel (1) of as gevolg van 'n voorval waarna daar verwys word in subartikel (2) moet deur die persoon aan wie toestemming verleen is, gedra word.

Terugtrek van skriftelike toestemming om nywerheidsuitvloeisel weg te doen

- 79.** (1) Die Munisipaliteit kan enige toestemming wat verleen is ingevolge hierdie Hoofstuk om nywerheidsuitvloeisel in die rioolwaterwegdoenstelsel uit te laat, terugtrek deur 10 werksdae kennis te gee as die persoon aan wie toestemming verleen is –
- (a) versuim om te toe te sien dat nywerheidsuitvloeisel wat aldus uitgelaat is, voldoen aan die standaard vir nywerheidsuitvloeisel wat voorgeskryf word in artikel 78(1)(a) van hierdie Verordening of in die skriftelike toestemming.
 - (b) versuim of weier om te voldoen aan enige kennisgewing wat wettig aan hom beteken is ingevolge hierdie Verordening, of aan enige bepaling van hierdie Verordening, of 'n voorwaarde wat opgelê is toe toestemming aan hom verleen is;
 - (c) versuim of die gelde te betaal wat verskuldig is ten opsigte van enige nywerheidsuitvloeisel wat uitgelaat is; of
 - (d) weier om die Munisipaliteit toe te laat om sy moniteringsprosesse uit te voer.
- (2) Die Munisipaliteit kan, wanneer hy die toestemming terugtrek wat in subartikel (1) bedoel word, benewens enige stappe wat in hierdie Verordening voorgeskryf word –
- (a) die afsluiting of verseëling magtig van die aansluitriool of perseelriool van genoemde standplaas na enige riool, op die koste van sodanige persoon;
 - (b) weier om weer nywerheidsuitvloeisel te aanvaar totdat hy oortuig is dat die betrokke persoon voldoende stappe gedoen het om te verseker dat die nywerheidsuitvloeisel wat uitgelaat gaan word, voldoen aan die standaard wat in hierdie Verordening voorgeskryf word.
- (3) Die Munisipaliteit kan, nadat 'n riool of aansluitriool toegemaak of verseël is ingevolge subartikel (2), die aansluiting of seël weer oopmaak, of magtiging verleen dat dit weer oopgemaak word, wanneer hy oortuig is dat die uitvloeisel wat uitgelaat gaan word, voldoen aan die standaard wat voorgeskryf word in hierdie Verordening, en nadat die voorgeskrewe gelde betaal is.

Meet van hoeveelheid nywerheidsuitvloei sel wat uitgelaat word

80. (1) Die Munisipaliteit kan in enige dreineerinstallasie wat nywerheidsuitvloei sel vervoer na 'n riool, enige meter of meetinstrument of ander toestel waarmee die hoeveelheid, vloei tempo en samestelling van die nywerheidsuitvloei sel vasgestel kan word, installeer in die posisie wat hy bepaal, en kan die installasie- en instandhoudingskoste van die eienaar verhaal.
- (2) Dit is 'n oortreding vir enige persoon om enige sodanige meter, meetinstrument of ander toestel uit te skakel, oop te maak, oop te breek of hom op 'n ander manier daarmee te bemoei.
- (3) Ondanks die voorafgaande bepalings in hierdie artikel, kan die Munisipaliteit die persoon wat nywerheidsuitvloei sel in sy rirole uitlaat, gelas om op die persoon se eie koste een of meer meters in sodanige posisies in die waterinstallasie te verskaf wat die Munisipaliteit nodig ag om die waterverbruik in 'n spesifieke deel van die perseel te registreer.
- (4) Die hoeveelheid nywerheidsuitvloei sel wat in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat is, word bepaal –
- (a) indien daar 'n meettoestel geïnstalleer is, deur die hoeveelheid nywerheidsuitvloei sel wat van die perseel af uitgelaat is soos dit deur die meettoestel gemeet is; of
- (b) tot tyd en wyl 'n meettoestel geïnstalleer is, deur middel van 'n waterbalans wat gebaseer is op 'n persentasie van die water wat die Munisipaliteit aan daardie perseel voorsien het.
- (5) As 'n gedeelte van die water wat aan die perseel voorsien is, deel van die eindproduk van enige vervaardigingsproses uitmaak, of verlore gaan as gevolg van reaksie of verdamping gedurende die vervaardigingsproses of om enige ander rede, kan die Munisipaliteit, nadat hy 'n aansoek ontvang het, die beraamde hoeveelheid nywerheidsuitvloei sel verminder.
- (6) As water voorsien is uit 'n ander bron as, of aanvullend tot, die Munisipaliteit se watervoorsieningstelsel, met inbegrip van onttrekking uit 'n rivier of boorgat, sal die hoeveelheid standaard nywerheidsuitvloei sel 'n persentasie wees van die totale hoeveelheid water wat gebruik is op daardie perseel volgens 'n redelike beraming deur die Munisipaliteit.
- (7) Die Munisipaliteit kan na goeddunke 'n korting op die voorgeskrewe gelde toelaat as die eienaar of okkupeerder die uitvloei sel uitlaat –
- (a) slegs gedurende tydperke wat deur die Munisipaliteit vasgestel is; en/of
- (b) wat bestanddele bevat wat 'n voordelige invloed op die uitvloei sel het wat van die rioolwatersuiweringsaanleg uitgelaat word.
- (8) Die Munisipaliteit kan na goeddunke en na oorlegpleging met die persoon wat nywerheidsuitvloei sel in sy rirole uitlaat, 'n ander manier vasstel waarop die hoeveelheid en die vloei tempo van die uitvloei sel wat uitgelaat gaan word te beraam.

Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel of aan die omgewing

81. (1) As 'n persoon nywerheidsuitvloei sel uitlaat wat ernstige skade aan die rioolwaterwegdoenstelsel of die omgewing kan aanrig as toegelaat word dat dit voortduur, kan die Munisipaliteit onmiddellik die verseëling van die rioolaansluiting waardeur die nywerheidsuitvloei sel uitgelaat word, magtig.

Niemand mag die oopmaak van daardie aansluiting toelaat nie totdat die Ingenieur oortuig is dat die nywerheidsuitvloeisel sal voldoen aan die voorgeskrewe standaardde.

- (2) Die Munisipaliteit mag 'n persoon aan wie toestemming verleen is om nywerheidsuitvloeisel uit te laat in die munisipale rioolwaterwegdoenstelsel verantwoordelik hou vir skade aan die betrokke munisipale infrastruktuur.

Periodieke hersiening

82. Aanvaarding van die nywerheidsuitvloeisel is onderworpe aan periodieke hersiening; met dien verstande dat sodanige hersiening te eniger tyd gedoen kan word as daar na die mening van die Ingenieur spesiale omstandighede heers wat sodanige hersiening regverdig.

Verandering van die vervaardigingsproses van materiale

83. Die Munisipaliteit moet skriftelik verwittig word van enige voorgenome verandering in die vervaardigings- of produksieproses of die hoeveelheid of aard van die materiale wat gebruik word wat waarskynlik die vloei, aard, samestelling of hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel wat uitgelaat word, kan beïnvloed, voordat sodanige verandering aangebring word, en sy toestemming vir die voortgesette uitlating van sodanige uitvloeisel moet skriftelik verkry word alvorens enige veranderinge geïmplementeer word.

Deel 5: Dreineerinstallasies

Bou en installering van dreineerinstallasies

84. (1) Niemand mag enige dreineerinstallasie bou, herbou, verbou, daaraan aanbou of dit permanent ontkoppel sonder om eers die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit te kry nie, welke toestemming 'n voorskrif kan bevat oor die punt in die riool en die diepte onder die grond waar die dreineerinstallasie aangesluit kan word en die roete wat die perseelriool moet volg na die aansluitpunt.
- (2) Enige dreineerinstallasie wat gebou of geïnstalleer is, moet voldoen aan die toepaslike spesifikasies ingevolge die Bouregulasies, alle standaardde wat voorgeskryf word ingevolge die Wet en SANS 10400-P (soos van tyd tot tyd gewysig) ten opsigte van dreinerings en enige verdere wysigings of uitgawes daarvan.
- (3) 'n Persoon kan net begin met die dreineerwerk wat in subartikel (1) genoem word waarvoor toestemming verleen is ingevolge hierdie Verordening as die Munisipaliteit een week vooruit skriftelik verwittig word van die dag en die tyd waarop die voorgenome werk sal begin. Die Munisipaliteit sal van die eienaar vereis om nie met die bou of aansluiting van die dreineerinstallasie te begin voordat die Munisipaliteit se aansluitriool gelê is nie.
- (4) Slegs die Munisipaliteit mag 'n rioolaansluiting na 'n eiendom en serwituut verskaf en installeer.
- (5) Voordat enige deel van die dreineerinstallasie permanent bedek word of andersins prakties ontoeganklik gemaak word vir visuele inspeksie, moet dit deur die Munisipaliteit geïnspekteer en goedgekeur word.
- (6) Sodra die bou, herbou of verbou van 'n dreineerinstallasie voltooi is, moet die eienaar 'n sertifikaat van voldoening by die bou-afdeling van die Munisipaliteit indien.

- (7) Niemand mag toelaat dat enige vloeistof of vaste stof van watter aard ook al, behalwe skoon water, gebruik word vir die toets van die dreineerinstallasie voordat dit by die riool aangesluit word nie.
- (8) Niemand mag, sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit, 'n pyp of toebehoorsel in 'n dreineerinstallasie in die regsgebied van die Munisipaliteit installeer nie, tensy dit van 'n soort is wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is.
- (9) (a) As die dreineerinstallasie 'n putlatrine is, moet dit van die geventileerde, verbeterde soort putlatrines of 'n gelykwaardige soort wees met –
- (i) 'n put met 'n minimum kapasiteit van 2 m³;
 - (ii) die vereiste voering;
 - (iii) 'n blad wat ontwerp is om die opgelegde las te kan dra; en
 - (iii) beskerming om te voorkom dat kinders by die put inval.
- (b) Die geventileerde, verbeterde putlatrine moet aan die volgende spesifikasies voldoen:
- (i) Die put moet geventileer wees by wyse van 'n pyp wat aan die boonste punt verseël is met 'n duursame insekbestande sifskerm wat stewig in posisie is.
 - (ii) Die ventilasiepyp moet minstens 0,5 m bokant die naaste dak uitsteek, moet minstens 150 mm in deursnee wees en moet vertikaal sonder kromming geïnstalleer word.
 - (iii) Die binnekant van die kloset moet glad afgewerk wees sodat dit skoon en higiënies gehou kan word. Die bobou moet goed geventileer wees om die lug vrylik na die binnekant van die put deur die pyp te laat ventileer.
 - (iv) Die opening in die blad moet groot genoeg wees om besoedeling te voorkom. Die velling moet verhef wees sodat vloeistowwe wat gebruik word om die vloer te was, nie in die put invloei nie. Dit moet van 'n deksel voorsien wees om te voorkom dat vlieë en ander insekte uitkom wanneer die toilet nie gebruik word nie.
 - (v) Dit moet so geleë wees dat dit onafhanklik van die woonstruktuur is.
 - (vi) Die latrine moet toeganklik wees vir padvoertuie met 'n breedte van 3,0 m sodat die put leeggemaak kan word.
 - (vii) In situasies waar daar 'n gevaar bestaan dat 'n akwifere besoedel sal word as gevolg van die deurdringbaarheid van die grond, moet die put uitgevoer wees met 'n duursame, ondeurdringbare materiaal wat nie onder druk sal kraak nie.
 - (viii) In situasies waar die grond waarin die put uitgegrawe gaan word, onstabiel is, moet die grond genoegsaam gestut word om te voorkom dat die grond instort.
 - (ix) Die latrine moet toegang hê tot water vir die was van hande.
- (10) Alle chemiese toilette wat op enige perseel opgerig word om watter rede ook al, moet deur die Munisipaliteit goedgekeur word, en slegs chemiese toilette mag op boupersele opgerig word. As alternatief kan spoeltoilette vir werknemers opgerig word by die terreinaansluitpunt.
- (11) 'n Toilet, hetsy tydelik of permanent, mag in geen omstandighede regstreeks bo-op 'n munisipale of private mangat opgerig word nie.
- (12) Geen nuwe emmer-rioolwaterstelsel of septiesetenkstelsel word in die munisipale gebied toegelaat nie.

Bouwerk deur die Munisipaliteit

- 85.** Die Munisipaliteit kan akkoord gaan met die eienaar van enige perseel dat alle dreineerwerk wat sodanige eienaar verlang, of wat hy moet laat doen ingevolge hierdie Verordening of die Bouregulasies, gedoen sal word deur die Munisipaliteit teen betaling, vooruit of op aanvraag, van alle kostes wat verband hou met sodanige bouwerk.

Serwitute

- 86.** 'n Serwituut moet geregistreer word op die eienaar se koste voordat 'n perseelriool oor die eiendom van 'n ander party geïnstalleer word. Die Munisipaliteit kan ook vereis dat 'n serwituut geregistreer word waar nodig.

Riole in strate en openbare plekke

- 87.** Niemand mag, met die doel om rioolwater uit watter bron ook al te vervoer, 'n perseelriool op, in of onderdeur 'n straat of openbare plek of ander grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is, of waarvan eienaarskap by hom berus, of wat onder sy beheer is, lê of bou nie, behalwe met die voorafverkreë, skriftelike toestemming van die Ingenieur en onderworpe aan sodanige voorwaardes wat hy mag oplê, en daar mag eers met die werk begin word nadat 'n bou- of diensteplan en aanlêregte vir alle dienste bekom is, hetsy dit munisipale, private, staat- of semi-staat-dienste is wat gelewer word.

Instandhouding van dreineerinstallasies

- 88.** (1) Die eienaar of okkupeerder van enige perseel moet alle dreineerinstallasies en alle rioolaansluitings op sodanige perseel of in die serwituutgebied wat daarmee verband hou, op eie koste in stand hou.
- (2) Enige leweringspypleiding van die betrokke perseel na die punt van aanvaarding, moet behoorlik in stand gehou word deur die permithouer of bevoordeelde van die diens, en vry van lekplekke en verstoppende plantwortels.
- (3) Die eienaars of okkupeerder is afsonderlik en gesamentlik verantwoordelik vir die instandhouding van enige gemeenskaplike stelsel en alle materiale wat gebruik gaan word vir die gemeenskaplike/private gekombineerde stelsel moet deur die Ingenieur goedgekeur word.
- (4) Die eienaar van 'n perseel moet toesien dat alle mangate en steekoë op die perseel permanent sigbaar en toeganklik is.
- (5) Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel is teenoor die Munisipaliteit aanspreeklik vir die betaling van die voorgeskrewe gelde vir die oopmaak van 'n dreineerinstallasie, ongeag wie die diens namens die eienaar of okkupeerder aangevra het.
- (6) Die Munisipaliteit mag, by ontvangs van 'n skriftelike aansoek deur die eienaar of okkupeerder van enige perseel, die dreineerinstallasie van sodanige perseel of enige deel daarvan inspekteer en toets, en die koste van sodanige inspeksie en toets van die eienaar of okkupeerder verhaal, bereken teen 'n koers wat in die voorgeskrewe gelde uiteengesit word.

Ontkoppeling van dreineerinstallasie

- 89.** (1) Die Munisipaliteit kan 'n dreineerinstallasie ontkoppel van die aansluitriool en die aansluitriool verwyder indien –
- (a) die ooreenkoms vir die lewering van waterdienste beëindig is ingevolge artikel 104 en hy nie binne 30 dae na sodanige beëindiging 'n volgende aansoek ontvang het vir die lewering van die dienste aan die perseel waarheen die riool lei nie; of
 - (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is; en
 - (c) die berekende of voorgeskrewe geld soos toepaslik is betaal.
- (2) Die eienaar of okkupeerder mag net 'n dreineerinstallasie van die aansluitpunt ontkoppel om instandhouding en herstelwerk te doen.
- (3) As enige deel van die dreineerinstallasie ontkoppel is van die res en nie weer gebruik gaan word nie moet die deel wat so ontkoppel is, van die perseel verwyder en mee weggedoen word ooreenkomstig die toepaslike verordeninge van die Munisipaliteit.
- (4) Voordat 'n dreineerinstallasie van die riool ontkoppel mag word, moet die eienaar of okkupeerder die Munisipaliteit daarvan verwittig en die Munisipaliteit moet die opening wat ontstaan het as gevolg van die ontkoppeling verseël en kan die koste van die eienaar van die perseel verhaal.
- (5) Die voorgeskrewe gelde vir aansluiting by of ontkoppeling van 'n rioolstelsel wat gedurende 'n maand gedoen word, sal bereken word vanaf die eerste dag van die maand wat volg op die aansluiting of ontkoppeling.

Deel 6: Sanitasie: Allerlei**Vermindering in die vasgestelde hoeveelheid huishoudelike uitvloei**

- 90.** (1) 'n Persoon is geregtig op 'n vermindering van die hoeveelheid wat vasgestel is ingevolge artikel 74 as die hoeveelheid water gemeet is gedurende 'n tydperk ten opsigte waarvan die Munisipaliteit 'n waterlek-korting toegestaan het ooreenkomstig artikels 9(4) en 25(11) en die verbruiker tot voldoening van die Munisipaliteit kan toon dat die vermorste water nie in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat is nie.

Afstootlike uitlating in rioolwaterwegdoenstelsel

- 91.** (1) Niemand mag enige rioolwater, hetsy as vastestof, besoedelde vloeistof of gas, uitlaat of toelaat dat dit uitgelaat word in –
- (a) enige stormwaterriool of uitgegraafde of geboude waterloop nie, tensy hy andersins toegelaat word ingevolge hierdie Verordening;
 - (b) enige rivier, stroom of natuurlike waterloop of enige openbare water nie, hetsy dit gewoonlik droog is aldan nie, behalwe ooreenkomstig die bepalings van die Waterwet; of
 - (c) enige straat of perseel nie;
- tensy die Ingenieur sodanige uitlating goedgekeur het.

- (2) Niemand mag, behalwe om te voldoen aan die toestemmings wat uitgereik word ingevolge hierdie Verordening, enige rioolwater of vaste stof, besoedelde vloeistof of gas in die rioolwaterwegdoenstel uitlaat of veroorsaak of toelaat dat dit uitgelaat word of ingaan nie, wat –
- (a) nie voldoen aan die standarde en norme wat in hierdie Verordening of enige toepaslike wetgewing voorgeskryf word nie;
 - (b) enige stof in sodanige konsentrasie bevat dat dit in die finaal gesuiwerde uitvloeisel by enige suiweringsaanleg of uitlaatplek of enige openbare water 'n onaangename of andersins onwenslike smaak, kleur, reuk, temperatuur of skuim sal veroorsaak of waarskynlik sal veroorsaak;
 - (c) die hergebruik van gesuiwerde rioolwater vir nywerheid- of soortgelyke doeleindes kan benadeel, of wat enige van die prosesse waarvolgens rioolwater vir hergebruik gesuiwer word, of behandel word vir die wegdoening van slyk, nadelig beïnvloed;
 - (d) enige stof of ding van watter aard ook al bevat wat nie in 'n aanvaarbare mate vatbaar is vir behandeling by die suiweringsaanleg nie, of wat 'n onderbreking of stremming van die proses wat by sodanige aanleg gebruik word, veroorsaak;
 - (e) enige stof of ding van watter aard ook al bevat wat so sterk is, of wat net deels vatbaar is vir behandeling, sodat uitvloeisel uit die rioolwatersuiweringsaanleg nie voldoen aan voorgeskrewe standarde ingevolge die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998) nie;
 - (f) 'n gevaar kan inhou vir die gesondheid of veiligheid van enige persoon, of wat nadelig kan wees vir die struktuur of materiale van die rioolwaterwegdoenstelsel, of wat die gebruik van enige grond benadeel wat deur die Munisipaliteit of sy gemagtigde agent gebruik word vir die rioolwaterwegdoelstelsel, behalwe as dit gedoen word ooreenkomstig die toestemmings wat ingevolge hierdie Verordening uitgereik is;
 - (g) die ongehinderde vervoer van rioolwater deur die rioolwegdoenstelsel kan strem; en
 - (h) 'n temperatuur van meer as 30 grade Celsius het wanneer dit uitgelaat word.
- (4) Niemand mag veroorsaak of toelaat dat enige stormwater of reënwater in die rioolwaterwegdoenstelsel kom nie.
- (5) Die voortbring van 'n oorlas, bv. reuke, besoedeling of onooglikhede as gevolg van 'n foutiewe dreineerstelsel word nie toegelaat nie. Die Munisipaliteit moet die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel 24 uur kennis gee om sodanige oorlas te verwyder, en as hy versuim, moet die Munisipaliteit sodanige oorlas verwyder of laat verwyder op die koste van sodanige eienaar of okkupeerder. Daarbenewens moet die aangeleentheid deur die Munisipaliteit opgevolg word as 'n oortreding ingevolge hierdie Verordening.
- (6) 'n Gemagtigde beampte kan die eienaar of okkupeerder by wyse van 'n skriftelike kennisgewing gelas om, op sy koste, periodieke inspeksies van die perseel deur 'n deskundige te laat doen om voorkomende maatreëls uit te wys, soos vetvangsers, sandvangsers of olieafskieurs, wat sal verseker dat hierdie Verordening nagekom word, en die deskundige moet aan 'n gemagtigde beampte verslag doen van sy bevindings.

Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel

92. (1) Niemand mag die rioolwaterwegdoenstelsel beskadig of in gevaar stel of veroorsaak of toelaat dat dit beskadig of in gevaar gestel word nie, bv. as gevolg van plantwortels.
- (2) Enige persoon wat voornemens is om op grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is, of waarvan die eienaarskap by hom berus, of waarop die Munisipaliteit 'n serwituut of ander reg het, werk te

doen wat skade kan veroorsaak aan die rioolwaterstelsel moet, voordat hy met sodanige werk begin, by die Munisipaliteit vasstel of enige deel van die rioolwaterwegdoenstelsel op genoemde grond geleë is.

- (3) As werk gedoen gaan word, of gedoen word op grond waarna daar verwys word in subartikel (2), of op grond langs daardie grond, wat na die mening van die Munisipaliteit die rioolwaterwegdoenstelsel kan beskadig of in gevaar stel, kan hy by wyse van kennisgewing die betrokke persoon gelas om nie met die werk te begin nie, of dit te staak, totdat hy voldoen het aan die voorwaardes wat in die kennisgewing vervat is.
- (4) Niemand mag toelaat of veroorsaak dat besoedelde water in enige stroom, rivier of ander waterloop inkom nie, en gebruikte water, insluitend swembadterugspoelwater, moet aangesluit word by en uitgelaat word in die rioolstelsel.

Gevolgtlike instandhouding van rirole

- 93.** Wanneer 'n riool beskadig of verstop raak of herstel moet word as gevolg van die handeling of versuim van enige persoon, hetsy dit is omdat sodanige persoon versuim het om te voldoen aan die vereistes van hierdie Verordening of andersins, kan die Munisipaliteit, op die koste van sodanige persoon, die verstopping verwyder of die instandhouding of herstelwerk doen wat die gemagtigde beamppte nodig ag.

Installering van voorbehandelingsfasiliteit

- 94.** (1) Die Munisipaliteit kan 'n redelike vereiste stel dat enige nuwe perseel voorsien moet wees van 'n minimumvoorbehandelingsfasiliteit van 'n soort wat hy gespesifiseer het, voordat die perseel by die rioolwaterwegdoenstelsel aangesluit word.
- (2) Die Munisipaliteit kan, as hy dit nodig ag en met verskaffing van redes, 'n eienaar van enige ander perseel versoek om 'n voorbehandelingsfasiliteit op die eienaar se koste te installeer.
- (3) Die Munisipaliteit kan vereis dat monsterneem- en moniteertoerusting in verband met die gehalte en hoeveelheid van uitvloeiselwater op die eienaar se koste geïnstalleer word, en die monsterneem- en moniteertoerusting moet verbind wees met die Munisipaliteit se telemetriestelsel voordat sodanige perseel by die Munisipaliteit se rioolwaterwegdoenstelsel aangesluit mag word.

Beskerming teen invloed van stormwater

- 95.** As 'n perseel in die 1 in 50 jaar-vloedvlakte geleë is, moet die boonste vlak van dienstoegangsgate, inspeksiekamers, en rioolputte bokant die 1 in 50-jaarvloedlyn wees, behalwe in die geval van dienstoegangsgate en inspeksiekamers waarvan die deksels op goedgekeurde wyse in posisie vasgeheg is.

Werk deur private persone

- 96.** (1) Die Munisipaliteit moet alle rirole en aansluitriole lê, tensy hy kies om dit nie te doen nie, in welke geval die werk gedoen moet word ooreenkomstig die Munisipaliteit se spesifikasies wat op die werk betrekking het en onderworpe aan die volgende voorwaardes:
- (a) Enige persoon wat werk ingevolge hierdie artikel doen, moet, voordat sodanige werk begin, die Munisipaliteit skriftelik tot voldoening van die Munisipaliteit vrywaar teen alle aanspreeklikheid ten opsigte van enige ongeluk of besering aan persone of verlies of skade

aan eiendom wat kan voorkom as regstreekse of onregstreekse gevolg van die uitvoering van sodanige werk.

- (b) As 'n aansluiting gemaak moet word by enige riool moet dit gedoen word by 'n punt wat deur die Munisipaliteit aangewys word.
- (c) As die oppervlak van enige straat of pad versteur word in die loop van die werk, mag die herstel van sodanige oppervlak slegs deur die Munisipaliteit gedoen word, op die koste van die persoon wat die werk gedoen het. Voordat die oppervlak van sodanige straat of pad versteur word, kan die Munisipaliteit na goeë dunde vereis dat 'n deposito tot sy voldoening aan die Munisipaliteit betaal word deur sodanige persoon om die beraamde koste te dek van sodanige herstel. As die werklike koste die bedrag wat gedeponeer is, oorskry, moet die oorskrydingsbedrag van sodanige persoon verhaal word, en as daar 'n tekort is, moet die saldo aan hom terugbetaal word.
- (d) Alle werk moet gedoen word ooreenkomstig die vereistes en tot bevrediging van die Ingenieur.

Wegdoening van uitvloeiende sonder spoelwater

97. (1) As geen munisipale riool beskikbaar is vir die uitlaat van afvalwater nie, mag niemand afvalwater wegdoen nie –
- (a) tensy die Munisipaliteit die vervoermetode goedgekeur het en voorwaardes opgelê het wat hy dienstig ag;
 - (b) by wyse van enige vervoermetode, tensy daar in elke geval skriftelik bewys van aanvaarding gelewer word deur die persoon in beheer van 'n fasiliteit wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is waar sodanige afvalwater of die neweprodukte daarvan weggedoen word; sodanige bewys moet behou word en die persoon wat die afvalwater of die neweprodukte daarvan gegenereer het, moet toesien dat dit moet vir minstens een jaar na die datum van sodanige wegdoening ter insae lê.
- (2) Niemand wat afvalwater vervoer op enige ander manier as met spoelwater kan –
- (a) met sodanige afvalwater by of in enige plek buiten 'n fasiliteit wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, wegdoen nie; of
 - (b) toelaat dat sodanige afvalwater uit enige houer uitmors, uitlek of uitspel nie.
- (3) Die bepalings van subartikels (1) en (2) geld ook vir chemiese toilette.

Ander sanitasiedienste

98. (1) Die Munisipaliteit kan, wanneer hy sodanige aansoek ontvang ingevolge artikel 4, die aansluiting goedkeur van die dreineerinstallasie by stalle, koeistalle, melkerye, hondehokke en ander persele wat gebruik word vir die huisvesting van diere en looierye, op voorwaardes wat die Munisipaliteit oplê.
- (2) Voorwaardes wat die Munisipaliteit kan oplê op die eienaar se koste sluit in –
- (a) dat die vloer van die perseel geplavei moet wees met ondeurdringbare materiale wat goedgekeur is deur die Munisipaliteit en afgeskuins is na 'n slikvanger, vetvanger of -put met voldoende kapasiteit; en
 - (b) dat elke deel van die vloer van die perseel bedek moet wees met 'n dak of ander beskermende toestel op 'n wyse wat voldoende voorkom dat reën of stormwater in die dreineerinstallasie inkom;
 - (c) dat vet- of ghriesvangers, slikvangers en/of sandvangers volgens die Munisipaliteit se spesifikasies geïnstalleer moet wees; en
 - (d) dat alle ander standarde en/of spesifikasies wat die Munisipaliteit nodig ag, nagekom word.

HOOFSTUK 5 ALGEMENE BEPALINGS

Deel 1: Wederregtelike Handeling en Beëindiging

Algemene verantwoordelikheid om te voldoen aan hierdie Verordening en ander regsreëls

99. (1) Die eienaar van 'n perseel is daarvoor verantwoordelik om toe te sien dat hierdie Verordening ten opsigte van alle aangeleenthede wat betrekking het op enige installasie nagekom word, en as hy nie die verbruiker is wat in werklikheid die water gebruik nie, is die eienaar gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik met die verbruiker ten opsigte van alle aangeleenthede wat betrekking het op die gebruik van enige waterdienste op sy eiendom, insluitend alle finansiële verpligtinge.
- (2) Die verbruiker is primêr verantwoordelik vir die nakoming van hierdie Verordening ten opsigte van aangeleenthede wat betrekking het op die gebruik van enige waterdienste.
- (3) Geen goedkeuring wat ingevolge hierdie Verordening gegee is, stel die verbruiker daarvan vry om te voldoen aan enige ander regsreël wat betrekking het op die onttrekking en gebruik van water of die wegdoen van uitvloeiende nie.
- (4) Geen klaringsbewys sal ten opsigte van nuwe ontwikkelings of onderverdelings uitgereik word nie, tensy die watertoevoer, sanitasiedienste en stormwaterinstallasies, insluitend die regstel van foute, voltooi, geïnspekteer en deur die Munisipaliteit goedgekeur is en enige voorwaardes wat gestel is, nagekom is.

Bemoeiing met waterdienste

100. (1) Niemand buiten die Munisipaliteit mag –
- (a) enige deel van die watervoorsieningstelsel bestuur, bedryf of in stand hou nie;
 - (b) enige deel van die rioolwaterwegdoenstelsel bestuur, bedryf of in stand hou nie;
 - (c) 'n aansluiting of heraanluiting doen of 'n meettoestel by die watervoorsieningstelsel of rioolwaterwegdoenstelsel aanbring nie;
 - (d) enige stowwe in die rioolwaterwegdoenstelsel stort of vrystel nie;
 - (e) enige ander sanitasiedienste lewer nie;
- tensy skriftelik magtiging verkry is om dit te doen kragtens hierdie Verordening of by die Munisipaliteit, en op die voorwaardes wat die Munisipaliteit oplê.
- (2) Niemand mag hom bemoei met enige diens of diensaansluiting of dit belemmer of willens en wetens of nalatig skade aan enige deel van die waterdiensstelsel wat aan die Munisipaliteit behoort, aanrig, of toelaat dat dit aangerig word nie.
- (3) Niemand mag enige tydelike toilettoestel by die munisipale rioolstelsel aansluit deur dit regstreeks op 'n mangat te installeer nie.
- (4) Aansluitings by die rioolwaterwegdoenstelsel kan in uitsonderlike omstandighede na goeddunke van die Ingenieur gedoen word deur 'n ontwikkelaar of eienaar, en onderworpe aan skriftelike voorwaardes wat die Ingenieur oplê, in welke geval die inspeksiegeld aan die Munisipaliteit betaalbaar is.

- (5) Niemand mag enige struktuur oprig of enige struik of boom plant direk langs of bo-op enige deel van die waterdiensstelsel wat aan die Munisipaliteit behoort nie.

Verhinderig van toegang tot watervoorsieningstelsel of sanitasiedienste

101. (1) Niemand mag fisiese toegang deur enige werknemer of behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit tot die watervoorsieningstelsel of rioolwaterwegdoenstelsel verhinder nie, met inbegrip van 'n situasie waar die verlies van water of ander diensverwante probleem besoedeling of 'n oorlas kan veroorsaak aan ander eienaars en verbruikers.
- (2) As 'n persoon subartikel (1) oortree, kan die Munisipaliteit –
- (a) deur skriftelik kennis te gee, sodanige persoon gelas om op eie koste binne 'n vasgestelde tydperk toegang te herstel; of
- (b) as die Munisipaliteit van mening is dat dit 'n dringende aangeleentheid is, kan hy sonder kennisgewing vooraf, toegang herstel en die volle koste van sodanige persoon herhaal, welke koste kan insluit, sonder beperking, enige verkennende ondersoek, opnames, planne, hoeveelheidslyste, toesig, administrasiekoste, die gebruik van gereedskap en arbeid en vervoeruitgawes; en/of
- (c) 'n boete oplê, soos bepaal deur die Munisipaliteit van tyd tot tyd.

Verbod op toegang tot waterdienste behalwe deur die Munisipaliteit

102. (1) Niemand word toegelaat om toegang tot waterdienste te verkry uit 'n ander bron as die Munisipaliteit sonder die Ingenieur se voorafverkreë skriftelike goedkeuring nie, en op voorwaardes wat die Munisipaliteit kan oplê vir huishoudelike, kommersiële of nywerheidsdoeleindes.
- (2) Ondanks die bepaling in subartikel (1) hiervan kan 'n persoon wat by die inwerkingtreë van hierdie Verordening water uit 'n ander bron gebruik het, voortgaan om dit te doen –
- (a) vir 'n tydperk van 60 dae nadat hy versoek is om vir goedkeuring aansoek te doen; en
- (b) daarna, totdat die aansoek om goedkeuring toegestaan is; of
- (c) vir 'n redelike tydperk daarna, na die goeddunke van die Munisipaliteit, as die aansoek om goedkeuring geweier word.
- (3) As goedkeuring verleen word, sal die Munisipaliteit die maksimum grootte of deursnit van die diensaansluiting bepaal en kan hy van die persoon wat goedkeuring verlang, vereis om die dienste wat in die goedkeuring gespesifiseer word, aan ander te lewer met redelike bepalings en voorwaardes wat ook deur die Munisipaliteit vasgestel word.

Ongemagtigde gebruik van waterdienste

103. (1) Niemand mag, tydelik of permanent, toegang kry tot waterdienste van die watervoorsieningstelsel, die rioolwaterwegdoenstelsel of enige ander sanitasiediens nie, tensy 'n ooreenkoms waarna daar verwys word in artikel 4 en 5 met die Munisipaliteit gesluit is .
- (2) Die Munisipaliteit kan, ongeag enige ander stappe wat hy ingevolge hierdie Verordening kan doen teen 'n persoon waarna daar verwys word in subartikel (1), by wyse van skriftelike kennisgewing die persoon gelas om –
- (a) aansoek te doen om sodanige dienste ingevolge artikels 4 en 5; en

- (b) die werk te onderneem wat nodig mag wees om te verseker dat die verbruikersinstallasie waardeur toegang verkry is, voldoen aan die bepalings van hierdie en enige ander verordening.
- (3) Die bepalings van artikel 109 is van toepassing op 'n kennisgewing ingevolge subartikel (2) hierbo.

Beëindiging van ooreenkomste

- 104.**
- (1) 'n Verbruiker kan 'n ooreenkoms vir die lewering van waterdienste beëindig deur aan die Munisipaliteit minstens vyf werksdae skriftelik kennis te gee van sy voorneme om dit te doen. Die Munisipaliteit mag die toepaslike gelde vir die verwydering van die meettoestel van die verbruiker verhaal.
 - (2) Die Munisipaliteit kan, deur minstens 30 dae skriftelik kennis te gee, 'n verbruiker se ooreenkoms vir die lewering van waterdienste deur die Munisipaliteit beëindig indien –
 - (a) hy die waterdienste oor die voorafgaande 6 maande nie gebruik het nie en nie reëlings tot voldoening van die Munisipaliteit getref het vir die voortsetting van die ooreenkoms nie;
 - (b) 'n reëling getref is deur sodanige verbruiker met 'n ander waterdienste-instelling om waterdienste aan die verbruiker te lewer.
 - (3) Die Munisipaliteit kan, deur een werksdag kennis te gee, die verbruiker se ooreenkoms vir die lewering van waterdienste beëindig as hy versuim het om te voldoen aan die bepalings van hierdie Verordening en in gebreke gebly het om sodanige versuim om te voldoen, reg te stel na die uitreiking van 'n voldoeningskennisgewing, en versuim het om die voorgeskrewe gelde wat verskuldig en betaalbaar is, te betaal.
 - (4) Die Munisipaliteit kan, na kennisgewing, 'n diensooreenkoms beëindig as 'n verbruiker die perseel waarop die ooreenkoms betrekking het, ontruim het.
 - (5)
 - (a) As daar deur 'n persoon, wat regtens daarop geregtig is, buiten die Munisipaliteit, vasgestel word dat 'n bestaande waterdiens op private eiendom, of afkomstig van 'n private eiendom, omgewingskade of waterbesoedeling of watervermorsing veroorsaak, en die eienaar van die eiendom of die verbruiker, watter een ook al van toepassing is, gelas is om maatreëls te tref wat ingevolge enige wet of regsreël vereis word om die saak reg te stel, is die Munisipaliteit nie aanspreeklik vir enige skadevergoeding wat die gevolg is van die maatreëls wat nodig was ten opsigte van skade wat gely is as gevolg van 'n permanente of tydelike beëindiging van die dienste nie.
 - (b) Sou die verbruiker versuim om sodanige maatreëls te tref, kan die Munisipaliteit, onderworpe aan die bepalings van artikel 4, die maatreëls tref wat nodig is, en alle uitgawes wat aangegaan word, kan verhaal word van die eienaar van die perseel of die verbruiker, na gelang van die geval.

Deel 2: Waterdienstetussengangers

Waterdienstetussengangers

105. (1) 'n Waterdienstetussenganger moet 'n kontrak met die verbruiker hê (byvoorbeeld 'n diens- of eiendomshuurkontrak) waarvan die hoofdoel nie die lewering van waterdienste is nie.
- (2) Die Munisipaliteit kan by wyse van 'n openbare kennisgewing van 'n waterdienstetussenganger vir die lewering van water en sanitasiedienste vereis om by die Munisipaliteit te registreer en om die Munisipaliteit te voorsien van besonderhede ten opsigte van die lewering van waterdienste op sy perseel wat die Munisipaliteit nodig mag hê om sy eie regverpligtinge na te kom.
- (3) Plaaseienaars word beskou as werkgewers en as sodanig is hulle verantwoordelik vir behuising en verwante dienste vir hulle werknemers wat op die plase woon. Plaaseienaars is dus waterdienstetussengangers ingevolge die Wet en is verantwoordelik vir die verskaffing van minstens basiese waterdienste aan mense wat op plase woon.
- (4) Die gehalte, hoeveelheid, bekostigbaarheid en volhoubaarheid van waterdienste wat gelewer word deur waterdienstetussengangers moet voldoen aan die minimum norme en standaarde wat voorgeskryf word in artikels 9 en 10 en die toepaslike regulasies van die Wet, en die gehalte van alle drinkwater moet voldoen aan die standaard vir menslike gebruik wat in SANS 241 uiteengesit word.
- (5) Die Munisipaliteit kan van 'n waterdienstetussenganger vereis om toe te laat dat water- en uitvloeiselmonsters op sy perseel geneem word wanneer die Munisipaliteit dit nodig ag om te voldoen aan sy regsmandaat om toe te sien dat watergehaltestandaarde in sy regsgebied gehandhaaf word.
- (6) Die Munisipaliteit sal die prestasie van waterdienstetussengangers monitor, soos bedoel in die Wet, om te verseker dat norme en standaarde vir gelde, voorwaardes wat deur die Munisipaliteit gestel word en die betrokke bepalings van hierdie Verordening nagekom word.
- (7) Waterdienstetussengangers moet toesien dat goeie gesondheid- en higiënepraktyke gehandhaaf word ten opsigte van die waterdienste wat deur hulle gelewer word en die gebruik daarvan deur hulle verbruikers. Die Munisipaliteit sal, wanneer hy skriftelik versoek word, help om sodanige gesondheid- en higiënepraktyke in te stel, maar alle koste verbonde daaraan moet deur die waterdienstetussenganger betaal word.

Deel 3: Afdwinging van Verordeninge en Ander Regsaangeleenthede

Magtiging van 'n beamppte

106. Die Munisipaliteit en 'n diensverskaffer soos beoog in die omskrywing van Munisipaliteit en in artikel 76 van die Stelselwet kan in terme van hierdie Verordening enige persoon in sy diens magtig om 'n gemagtigde beamppte te wees.

Funksies van 'n gemagtigde beamppte

107. (1) 'n Gemagtigde beamppte kan werk uitvoer, inspeksies hou en voldoening aan hierdie Verordening monitor en afdwing.

- (2) 'n Gemagtigde beampte moet, onderworpe aan die bepalings van enige ander regsreël, die funksies verrig en die magte uitoefen wat in hierdie artikel bedoel word en hierin uiteengesit is.

Kennisgewings en dokumente

- 108.** (1) 'n Kennisgewing of dokument wat deur die Munisipaliteit uitgereik word ingevolge hierdie Verordening word geag behoorlik gemagtig te wees as dit deur 'n gemagtigde beampte geteken is.
- (2) As 'n kennisgewing of dokument aan 'n eienaar, verbruiker of enige ander persoon beteken moet word ingevolge hierdie Verordening word geag dat dit effektief en behoorlik aan sodanige persoon beteken is –
- (a) as dit persoonlik aan hom afgelewer is of aan sy behoorlik gemagtigde agent;
 - (b) as dit by sy woning of besigheidsplek of werkplek gegee is aan 'n persoon wat klaarblyklik minstens sestien jaar oud is en wat daar woon of werk;
 - (c) as dit afgelewer is by 'n adres wat hy gekies het vir regsdoeleindes;
 - (d) as hy nie 'n adres gekies het vir regsdoeleindes nie, en dit afgelewer word by die adres wat hy verstrek het in sy aansoek om die lewering van 'n waterdiens, waar 'n rekening vir die lewering van waterdienste ontvang word;
 - (e) as dit per voorafbetaalde geregistreerde pos gestuur is na sy laaste bekende adres en erkenning van die posdiens verkry word dat dit gepos is;
 - (f) in die geval van 'n regs persoon, as dit afgelewer is by die geregistreerde kantoor of besigheidperseel van sodanige persoon; of
 - (g) as betekening nie gedoen kon word ingevolge subartikels (a) tot (f) nie, deur dit op 'n opsigtelike plek op die betrokke perseel op te rig.

Voldoeningskennisgewings

- 109.** (1) Die Munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing die eienaar, verbruiker of enige ander persoon wat by wyse van 'n handeling of nalate, versuim om –
- (a) 'n bepaling van hierdie Verordening; of
 - (b) enige voorwaarde wat opgelê is ingevolge hierdie Verordening
- na te kom, beveel om sodanige versuim binne 'n tydperk wat in die voldoeningskennisgewing aangegee is, reg te stel.
- (2) In die geval waar vereis word dat daar voldoen word aan 'n kennisgewing binne 'n vasgestelde getal werksdae, word sodanige tydperk geag te begin het op die datum waarop sodanige kennisgewing uitgereik is.
- (3) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (1) moet –
- (a) besonderhede bevat van die bepaling van die Verordeninge waaraan daar nie voldoen is nie;
 - (b) aan die eienaar, okkupeerder of ander party 'n redelike geleentheid gun om verhoër te rig en sy saak binne 'n vasgestelde tydperk skriftelik aan die Munisipaliteit te stel, tensy die eienaar, okkupeerder of ander persoon sodanige geleentheid gegun is voordat die kennisgewing beteken is;
 - (c) die stappe bevat wat daardie eienaar, okkupeerder of ander persoon moet doen om die versuim reg te stel;
 - (d) die tydperk bevat waarin daardie eienaar, okkupeerder of ander persoon daardie stappe moet doen om die versuim reg te stel; en
 - (e) 'n aanduiding bevat dat die Munisipaliteit –
 - (i) as daar nie aan die kennisgewing voldoen word nie, die werk wat nodig is om die

- versuim reg te stel, kan onderneem of toelaat dat dit onderneem word, en die werklike koste van sodanige werk van die eienaar, okkuperder of ander persoon kan verhaal; en
- (ii) enige ander stappe kan doen wat hy nodig ag om nakoming te verseker.
- (4) As 'n eienaar of okkuperder of enige ander persoon versuim om te voldoen aan 'n skriftelike kennisgewing wat aan hom beteken is deur die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening, kan die Munisipaliteit maatreëls tref wat na sy mening nodig is om nakoming te verseker, met inbegrip van –
- (a) die stappe doen en/of werk verrig wat nodig is, en die koste van sodanige stappe en/of werk van die eienaar, okkuperder of ander persoon, na gelang van die geval, verhaal; of
- (b) die beperking of staking van waterdienste aan die eienaar, verbruiker of ander persoon, na gelang van die geval; en
- (c) die instelling van regstappe teen die eienaar, okkuperder of ander persoon, na gelang van die geval, ingevolge die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977).
- (5) In 'n noodgeval kan die Munisipaliteit, ondanks enige ander bepaling in hierdie Verordening, sonder kennisgewing vooraf, die werk onderneem wat in subartikel (3) bedoel word, en die koste van die eienaar, okkuperder of ander persoon, na gelang van die geval, verhaal.
- (6) Die werklike koste wat deur die Munisipaliteit verhaal kan word ingevolge subartikels (4) en (5) is die volle koste van sodanige werk en sluit in, sonder beperking, –
- (a) die koste van alle verkennende ondersoek, planne, spesifikasies, hoeveelheidslyste, toesig, administrasie, die gebruik van gereedskap en arbeid wat betrokke is by die versteuring of rehabilitasie van enige deel van 'n straat of grond wat by die werk betrokke is; en
- (b) die omgewingsherstelkoste van sodanige werk.
- (7) 'n Kennisgewing of dokument wat uitgereik is ingevolge artikel 109 is geldig totdat een van die volgende gebeure plaasvind –
- (a) daar aan die kennisgewing of dokument voldoen word;
- (b) dit gekanselleer word deur die gemagtigde beampte wat dit uitgereik het of, in sy afwesigheid, deur 'n persoon met soortgelyke bevoegdheid; of
- (c) die doel waarvoor dit uitgereik is, verval het.
- (8) 'n Gemagtigde beampte wat oortuig is dat die eienaar of okkuperder of persoon wat klaarblyklik in beheer is van enige perseel voldoen het aan die bepalings en voorwaardes van 'n voldoeningkennisgewing kan 'n sertifikaat van voldoening te dien effekte uitreik.

Toegang- en inspeksiebevoegdheid

- 110.** (1) 'n Gemagtigde beampte kan vir enige doel ooreenkomstig die bepalings van die Wet en/of die toepassing of afdwinging van hierdie Verordening, te alle redelike tye of te eniger tyd in 'n noodgeval, die perseel betree, inligting versoek en die inspeksie en ondersoek wat hy nodig ag doen, en vir dié doeleindes aan enige watertoebroehorsel van enige waterinstallasie of rioolwaterwegdoenstelsel werk.
- (2) As die Munisipaliteit dit nodig ag dat werk gedoen word om 'n gemagtigde beampte in staat te stel om 'n funksie waarna daar verwys word in subartikel (1) behoorlik en effektief te vervul, kan hy –
- (a) by wyse van minstens vyf werksdae skriftelike kennisgewing van die eienaar of okkuperder van 'n perseel verwag om op eie koste bepaalde werk in die vasgestelde tydperk te verrig; of
- (b) as die situasie na sy mening dringend is, sonder kennisgewing vooraf sodanige werk doen of laat doen op die eienaar se koste, na gelang van die oorsaak van die situasie.

- (3) As die werk waarna daar verwys word in subartikel (2) gedoen word met die enigste doel om vas te stel of 'n oortreding van hierdie Verordening begaan is en sodanige oortreding nie vasgestel kon word nie, moet die Munisipaliteit die koste dra wat daaraan verbonde is, en van die herstel van die perseel in sy vorige toestand.
- (4) As 'n gemagtigde beampte die teenwoordigheid verlang van –
- (a) 'n eienaar by 'n inspeksie van sy waterinstallasie;
 - (b) 'n kontrakteur by 'n inspeksie van werk wat die kontrakteur gedoen het;
 - (c) 'n gekwalifiseerde of geregistreerde loodgieter wat installeerwerk doen, by die inspeksie van sodanige werk;
- kan hy aan sodanige persoon minstens 3 werksdae skriftelik kennis gee te dien effekte, waarin die datum en tyd en die plek waar hy voornemens is om die inspeksie uit te voer, vermeld is.

Bevoegdhede van 'n gemagtigde beampte

- 111.** (1) 'n Gemagtigde beampte kan, benewens die bevoegdhede wat aan hom verleen is ingevolge hierdie Verordening –
- (a) werk uitvoer of 'n perseel inspekteer;
 - (b) 'n persoon wat op die perseel teenwoordig is, ondervra oor enige aangeleentheid wat betrekking kan hê op die werk of inspeksie;
 - (c) 'n persoon ondervra wat na die mening van die gemagtigde beampte inligting kan hê oor die werk of inspeksie;
 - (d) enige dokument besigtig wat 'n persoon verplig is om by te werk ingevolge enige regsreël, of wat betrekking kan hê op die werk of inspeksie;
 - (e) enige dokument waarna daar verwys word in paragraaf (d) kopieer of, indien nodig, die dokument verwyder om dit te kopieer;
 - (f) monsters neem van enige stof wat betrekking het op die werk of inspeksie;
 - (g) moniteer en lesings neem of metings doen;
 - (h) foto's neem of oudiovisuele opnames maak van enigiets of enige persoon, proses, aksie, toestand op of in verband met die perseel; en
 - (i) doen wat nodig is om die werk of inspeksie te doen wat die Munisipaliteit moet doen ingevolge hierdie Verordening.
- (2) 'n Gemagtigde beampte wat enigiets buiten 'n stof wat bedoel word in subartikel (1)(f) van die perseel waar gewerk of geïnspekteer word, verwyder, moet –
- (a) 'n kwitansie uitreik aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel; en
 - (b) dit terugbesorg so gou moontlik nadat die doel waarvoor dit verwyder is, bereik is.

Gebruik van geweld om toegang te verkry

- 112.** (1) Geweld mag nie gebruik word om toegang te verkry om werk of 'n inspeksie op enige perseel te doen nie, tensy dit 'n noodgeval is.
- (2) 'n Gemagtigde beampte wat 'n skriftelike magtiging uitvoer ingevolge artikel 109 of 'n perseel binnegaan omdat vermoed word dat 'n noodsituasie heers, kan enige weerstand om toegang te verkry of die werk of inspeksie te doen, teenstaan deur soveel geweld te gebruik as wat redelikerwys nodig is, insluitend om 'n slot, deur of venster van die perseel wat binnegegaan moet word, te breek.

- (3) Voordat die gemagtigde beampte wat die skriftelike magtiging uitvoer hom tot geweld wend om toegang te verkry tot die perseel, moet hy hoorbaar toegang eis en sy doel aankondig, tensy hy redelikerwys glo dat as hy dit doen, hy 'n persoon daartoe kan beweeg om 'n artikel of dokument wat die voorwerp van die inspeksie is, te vernietig, weg te doen of daarmee te peuter.

Gemagtigde beampte kan vergesel word

113. Gedurende die uitvoering van enige werk of inspeksie kan 'n gemagtigde beampte vergesel wees van 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisiediens of enige ander persoon wat redelikerwys nodig is om te help met die uitvoering van die werk of inspeksie.

Plig om dokument te toon

114. Enige persoon wat 'n dokument hou wat betrekking het op die uitvoering van enige werk of inspeksie wat bedoel word in hierdie Hoofstuk, moet dit op versoek van 'n gemagtigde beampte toon.

Klagtes oor persone buiten die Munisipaliteit

115. Enige persoon kan 'n klagte by 'n gemagtigde beampte indien, hetsy regstreeks of onregstreeks, of deur enige ander kanaal wat deur die Munisipaliteit geskep is, dat 'n ander persoon –
- (a) waarskynlik 'n onderbreking van die watertoevoer of sanitasiediens veroorsaak of gaan veroorsaak sonder goeie rede; of
 - (b) waarskynlik strydig met die bepalings van hierdie Verordening handel of gehandel het;
- in welke geval die gemagtigde beampte, tensy hy redelike gronde het om te glo dat die klagte beuselagtig is, die klagte moet ondersoek en alle stappe moet doen wat geoorloof is ingevolge hierdie Verordening.

Verhaling van koste en gelde

116. Enige koste wat die Munisipaliteit van 'n verbruiker, eienaar of ander persoon mag verhaal ingevolge hierdie Verordening sluit in, waar toepaslik, enige voorgeskrewe gelde, uitgawes wat aangegaan is vir in enige verkennende ondersoek, opname, plan, spesifikasie, opstel van 'n hoeveelheidslys, toesig, administrasie of magtiging, insluitend die koste van bykomstige werk wat daarmee verband hou, slytasie van aanleg en toerusting wat gebruik word vir enige van hierdie aktiwiteite, die verskaffing van arbeid en die koste, insluitend omgewingskoste, wat betrokke is by die versteuring en herstel van enige deel van enige straat, grond of water- en sanitasiedienstewerke.

Aanspreeklikhede en vergoeding

117. Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir skade of vergoeding wat spruit uit enigiets wat hy gedoen het ingevolge hierdie Verordening nie.

Waarborg van voldoening aan regsreëls

118. Ondanks enige strydige bepaling waarborg enige verbruiker, deur aansoek te doen om waterdienste, dat hy -
- (a) met sy aktiwiteite, aanwending en gebruik van die waterdienste, sal voldoen aan alle toepaslike wette, regulasies en standaarde wat die omgewing, gesondheid en veiligheid beheer;

- (b) alle redelike stappe sal doen om te voorkom dat besoedeling of omgewingsagteruitgang plaasvind, voortgesit word of weer plaasvind;
- (c) vir sover sodanige skade aan die omgewing by wet gemagtig is of nie redelikerwys voorkom of gestaak kan word nie, sodanige besoedeling of agteruitgang sal minimaliseer of regstel; en
- (d) alle koste en uitgawes sal dra wat aangegaan word om bogenoemde verpligtinge na te kom en te implementeer.

Vals verklarings of inligting

- 119.** Niemand mag aan die Munisipaliteit, of aan 'n gemagtigde beampte of 'n werknemer van die Munisipaliteit 'n vals verklaring maak of vals inligting verstrek, insluitende die detail op bou- en ingenieursplanne, of 'n dokument vervals wat ingevolge hierdie Verordening uitgereik is nie.

Uitsonderings en oorgangsreëlings

- 120.** (1) As daar voor die datum van inwerkingtreding van hierdie Verordening goedkeuring verleen is vir installeerwerk wat gedoen moet word, of as gemagtigde werk aan die gang is op sodanige datum, moet sodanige werk voldoen aan alle toepaslike wetgewing wat van krag is in die regsgebied van die Munisipaliteit onmiddellik voor sodanige datum.
- (2) Die Munisipaliteit kan vir 'n tydperk van 90 dae na die inwerkingtreding van hierdie Verordening goedkeuring verleen vir installeerwerk wat gedoen moet word ooreenkomstig enige regsreël wat in subartikel (1) genoem word.
- (3) Daar kan van geen eienaar vereis word om te voldoen aan hierdie Verordening deur 'n waterinstallasie of deel daarvan wat geïnstalleer is ooreenkomstig enige regsreël onmiddellik voor die datum van inwerkingtreding van hierdie Verordening, te verander nie; Met dien verstande dat indien die installasie of deel daarvan na die mening van die Munisipaliteit so defek is, of in so 'n toestand of posisie is dat dit vermorsing of buitensporige waterverbruik of besoedeling van die watervoorraad veroorsaak, of 'n gevaar vir gesondheid, veiligheid of die omgewing skep, hy by wyse van skriftelike kennisgewing kan vereis dat die eienaar binne 'n vasgestelde en redelike tydperk voldoen aan die bepalings van hierdie Verordening.

Vrystellings

- 121.** (1) Die Munisipaliteit kan by wyse van besluit enige persoon daarvan vrystel om te voldoen aan 'n bepaling hierdie Verordening, onderworpe aan voorwaardes, as die bepalings as onredelik beskou word, met dien verstande dat 'n uitsondering nie toegestaan mag word as dit die gevolg sal hê van –
- (a) vermorsing of buitensporige waterverbruik;
 - (b) die vermyding of ontduiking van waterbeperkings;
 - (c) 'n gevaar vir openbare gesondheid, veiligheid of die omgewing;
 - (d) nie-betaling van dienste;
 - (e) die installering van pype en toebehore wat nie goedgekeur is ingevolge hierdie Verordening nie;
 - (f) peuting met die munisipale water- en rioolwaterdiens, insluitend die aansluitpyp of meettoestel; en
 - (g) nie-voldoening aan die Wet en regulasies daarby.

- (2) Die Munisipaliteit kan te eniger tyd 'n vrystelling wat verleen is ingevolge subartikel (1) terugtrek, met dienverstande dat hy die betrokke persoon minstens 30 dae skriftelik kennis gee van sy voorneme om die vrystelling wat vroeër verleen is, terug te trek.

Appèlle

- 122.** 'n Appèl teen 'n besluit van die Munisipaliteit wat geneem is op grond van gedelegeerde bevoegdhede moet gerig word ingevolge artikel 62 van die Stelselwet deur binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit skriftelik kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor aan die munisipale bestuurder.

Misdrywe

- 123.** (1) Enige persoon begaan 'n misdryf deur –
- (a) die waterdiensstelsel waardeur die munisipale dienste verskaf word, te bestuur, te bedryf of in stand te hou sonder die Munisipaliteit se magtiging om dit te doen;
 - (b) 'n waterdiens wat sonder die Munisipaliteit se toestemming regstreeks of onregstreeks aangesluit is by die munisipale waterdiensstelsel, te lewer, te installeer of te verander;
 - (c) te weier om toegang aan 'n gemagtigde beampte te verleen tot 'n perseel terwyl daardie gemagtigde beampte behoorlik gemagtig is om toegang te verkry;
 - (d) 'n gemagtigde beampte in die uitoefening van sy bevoegdhede of die uitvoering van 'n plig ingevolge hierdie Verordening te dwarsboom, daarmee in te meng of te pla;
 - (e) te versuim of te weier om 'n gemagtigde beampte te voorsien van 'n dokument of inligting wat die persoon moet verskaf ingevolge hierdie Verordening;
 - (f) vals of misleidende inligting aan 'n gemagtigde beampte te verstrek;
 - (g) wederregtelik die eienaar van enige perseel, of 'n persoon wat vir daardie eienaar werk, te verhinder om die perseel te betree ten einde te voldoen aan 'n vereiste van hierdie Verordening;
 - (h) voor te gee dat hy 'n gemagtigde beampte is;
 - (i) 'n magtiging van 'n gemagtigde beampte of skriftelike magtiging, voldoeningskennisgewing of voldoeningsertifikaat wat uitgereik is ingevolge hierdie Hoofstuk valslik te wysig;
 - (j) enige perseel te betree sonder 'n skriftelike kennisgewing in omstandighede wat sodanige kennisgewing vereis;
 - (k) strydig met 'n skriftelike kennisgewing of dokument wat uitgereik is ingevolge hierdie Hoofstuk te handel;
 - (l) sonder magtiging –
 - (i) 'n perseel te betree of te inspekteer;
 - (ii) enige handeling te verrig wat in artikel 113 vermeld word;
 - (m) enige inligting bekend te maak wat betrekking het op die finansiële of besigheidsaangeleenthede van enige persoon, wat verkry is in die uitvoering van enige funksie of uitoefening van enige bevoegdheid ingevolge hierdie Verordening, behalwe –
 - (i) aan 'n persoon wat daardie inligting nodig het om 'n funksie te verrig of 'n bevoegdheid uit te oefen ingevolge hierdie Verordening;
 - (ii) as die bekendmaking deur 'n geregshof beveel word; of
 - (iii) as die bekendmaking voldoen aan die bepalings van enige regsreël.
 - (n) enige bepaling van hierdie Verordening te oortree of te versuim om daaraan te voldoen;
 - (o) te versuim om te voldoen aan enige kennisgewing wat ingevolge hierdie Verordening uitgereik word;

- (p) te versuim om te voldoen aan enige wettige opdrag wat ingevolge hierdie Verordening gegee is;
 - (q) wederregtelik en opsetlik of nalatig in te meng of te peuter met, of toegang te verkry tot enige waterdiensteanleg van die Munisipaliteit;
 - (r) enige tydelike of permanente waterbeperkings te ignoreer sonder vrystelling of verslapping van sodanige beperkings deur die Munisipaliteit;
 - (s) enige voorwaarde wat opgelê word wanneer 'n aansoek, toestemmingsgoedkeuring, toewewing, vrystelling of magtiging ingevolge hierdie Verordening toegestaan is, te oortree of te versuim om dit na te kom.
- (2) 'n Persoon wat veroorsaak dat 'n ander persoon 'n misdryf begaan waarna daar verwys word in subartikel (1), of wat 'n ander persoon aanstig om dit te doen, of wat, omdat hy in 'n gesagsposisie teenoor 'n ander persoon gestel is, hom toestemming gee of toelaat om 'n misdryf te begaan, is skuldig aan 'n misdryf.

Boetes

- 124.** (1) Enige persoon wat die bepalings van artikel 123 oortree, is skuldig aan 'n misdryf en blootgestel aan veroordeling tot –
- (a) 'n boete of gevangesetting of tot sodanige gevangesetting sonder die keuse van 'n boete of beide sodanige boete en sodanige gevangesetting; en,
 - (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangesetting of tot sodanige bykomende gevangesetting sonder die keuse van 'n boete of tot beide sodanige boete en gevangesetting, vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
 - (c) 'n bykomende bedrag wat gelykstaan met alle koste en onkoste wat volgens die hofbevinding deur die Munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.
- (2) Benewens 'n boete wat opgelê word ingevolge subartikel (2) kan die Munisipaliteit die waterdiens aan sodanige persoon opskort.
- (3) Die Munisipaliteit kan, sonder vergoeding, beslag lê op die eiendom of instrumente waardeur toegang verkry is tot ongemagtigde dienste.

Toepassing van hierdie Verordening

- 125.** Hierdie Verordening geld vir alle persone of liggame, met inbegrip van staatsorgane wat geleë is in die regsgebied van die Munisipaliteit.

Herroeping van Verordening

- 126.** Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigeen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit ingelyf is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

Kort titel en inwerkingtreding

- 127.** Hierdie Verordening word die Waterdiensteverordening, 2014 genoem en tree in werking op die datum waarop dit in die Provinsiale Koerant afgekondig word.

DRAKENSTEIN MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO THE RULES OF ORDER REGULATING THE CONDUCT OF MEETINGS OF THE COUNCIL OF THE MUNICIPALITY OF DRAKENSTEIN; 2014

Drakenstein Municipality, by virtue of the powers vested in it by section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa 1996, read with section 13 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000), enacts as follows-

PART 1: GENERAL

Definitions

1. In these rules, unless inconsistent with context –
 - “**code**” means the code of conduct for councillors set out in the Systems Act;
 - “**committee**” means a portfolio committee established by council in terms of sections 79 or 80 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998) or a committee contemplated in section 14 of the Code of Conduct for Councillors;
 - “**Constitution**” means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996;
 - “**council**” means the municipal council of Drakenstein;
 - “**MEC**” means the member of the Executive Council responsible for local government in the province of the Western Cape;
 - “**meeting**” means the meetings of the municipal council;
 - “**member**” means a member of the municipal council;
 - “**motion**” means a motion of which written notice is given by a member, but shall not include a motion as contemplated by rules 39 and 40, and order motions as set out in rule 45;
 - “**municipal manager**” means the person appointed by council in terms of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, or a person delegated by the municipal manager;
 - “**party**” means a party as defined in the Local Government: Municipal Structures Act, 1998;
 - “**rules**” means the provisions of this by-law;

“**speaker**” means the member elected as chairperson of the council or any other member acting as chairperson of the council;

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998).

“**tools of trade**” means the resources or enabling facilities such as furniture, telephones, electronic devices or any other resources or enabling facilities provided by the municipality to a member to enable effective and efficient fulfillment of his or her duties in the most cost effective manner.

PART 2: APPLICATION OF RULES

Application

2. (1) These rules apply to all meetings of council.
- (2) Except where it is clearly inappropriate, a rule applying to members in any proceedings shall also apply to a non-member who takes part in those proceedings with the approval of the speaker.

Supplementation

3. (1) The speaker may give a ruling in respect of any eventuality for which these rules do not provide and no further discussion shall be allowed on the ruling.
- (2) The ruling of the speaker must be entered in the minutes.

PART 3: MEETINGS

Commencement of Meeting

4. The speaker must take the chair at the time for which the meeting is convened and must proceed immediately with the business of the meeting subject to rule 13.

Order of Business

5. (1) The business of meetings will appear in the following order on the agenda –
 - (a) election of acting speaker, if necessary;
 - (b) applications for leave of absence;
 - (c) confirmation of minutes;
 - (d) statements and communications by the executive mayor/executive deputy mayor;
 - (e) statements and communications by the speaker;
 - (f) interviews with deputations (if approved by the speaker);
 - (g) consideration of reports by executive mayor;
 - (h) matters for consideration/information;
 - (i) urgent matters submitted by the municipal manager;
 - (j) consideration of notices of motion;
 - (k) consideration of notices of questions;
 - (l) consideration of motions of exigency;
 - (m) matters In-Committee.
- (2) The speaker may change the order of the business appearing on the agenda.
- (3) A member who wishes to have the order of business on the agenda changed must approach the speaker prior to the meeting. The decision of the speaker in this regard will be final.

Speaker may introduce urgent matter

6. The speaker may at any time and without notice make any statement or introduce urgent matters.

Business to be transacted

7. Except as otherwise provided in these rules, no matter not specified in the agenda of a meeting of the council shall be transacted at such meeting.

Meetings

8. (1) Council must meet at least quarterly.
 - (2) The speaker shall decide when and where the council meets, but if a majority of the members request him or her in writing to convene a meeting, he or she must convene a meeting at a time as set out in the request.
 - (3) If the position of speaker is vacant, the municipal manager must —
 - (a) convene a special meeting to elect a speaker or an acting speaker; and
 - (b) give notice of the meeting to each councillor and to the public.
 - (4) If the speaker fails to convene a special council meeting referred to in sub rule (2) the majority of councillors may request the municipal manager to convene such meeting and the municipal manager must convene such meeting at a time set out in the request.
 - (5) A notice by the majority of councillors must indicate the business that will be conducted at the special meeting. No other business, except with the approval of a majority of councillors, may be conducted at such special meeting.
 - (6) The municipal manager must give notice in writing or by electronic media to each member of every meeting decided upon in terms of sub rules (2), (3) and (4).

- (7) The municipal manager must give public notice of the day, time and venue of every meeting by publishing a notice in a local newspaper determined by him or her, provided that he or she may depart from this requirement due to time constraints in respect of urgent meetings.
- (8) The municipal manager must notify each member of every meeting by providing him or her with an agenda in writing or by electronic media at least seventy two (72) hours before the hour of the meeting, provided that should time constraints make this impossible, a shorter notice period may apply.

Attendance at Meetings

9. (1) Every member attending a meeting must sign his or her name in the attendance register kept for such purpose.
- (2) A member must attend each meeting except when –
 - (a) leave of absence is granted in terms of rule 10; or
 - (b) the member is required to withdraw in terms of law.

Leave of Absence

10. (1) A member who wishes to absent himself or herself from a meeting or during a meeting of council must submit an application, stating the reasons therefore to the speaker, or in his or her absence, to the chief whip of the council in writing at least 48 hours before the meeting. An e-mail directed to the speaker in this regard will be acceptable.
- (2) Upon receipt of the application referred to in sub rule (1), the speaker must consider the application and may approve or reject the application. The member must be notified of the decision, and reasons in case of refusal, at least 24 hours before the meeting.

- (3) The speaker may grant leave of absence to a member who has been prevented by special circumstances from applying for leave of absence in accordance with sub rule (1).
- (4) The special circumstances referred to in sub rule (3) may include –
 - (a) illness of the member; or
 - (b) illness or death of close relatives of the member; or
 - (c) a member being on official business of council.
- (5) If the speaker wishes to absent himself or herself from a meeting, he or she must apply to the executive mayor in which case the provisions of sub rules (1) to (4) shall apply with the necessary changes.
- (6) A member who fails to remain in attendance at a meeting without permission of the speaker shall be regarded as being absent without leave.
- (7) The names of all members to whom leave of absence from any meeting have been granted and those of all members who absent themselves without leave from any meeting, or who fail to remain in attendance at a meeting, must be recorded in the minutes or report(s) relating to such meeting.
- (8) Rule 24(5) shall apply to members who fail to comply with any provision of this rule.

Non-attendance

11. (1) The speaker or his or her nominee must inspect the attendance register for council meetings on a regular basis and the speaker must, if deemed fit, take the appropriate steps in terms of the Code of Conduct for councillors against members who are absent on a regular basis.

- (2) Non-attendance by a member means failure to-
 - (a) attend a meeting that the member is required to attend in terms of rule 9(2) of this by-law;
 - (b) be in attendance at the commencement of a meeting; or
 - (c) remain in attendance until the end of a meeting;

Minutes

12. (1) Minutes of the proceedings of meetings must be compiled in printed form and be confirmed by the council at the next ordinary meeting and signed by the speaker.
- (2) For the purpose of confirmation, the minutes shall be taken as read if a copy thereof was sent to each member within a reasonable period of time before the next meeting.
- (3) No motion or discussion shall be allowed on the minutes, except in connection with the correctness thereof.

Quorum

13. (1) A majority of the members shall constitute a quorum.
- (2) If there is no quorum at the time for which the meeting is scheduled, the speaker must take the chair as soon as a quorum is present.
- (3) Whenever there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no longer than 30 minutes and if at the end of that period there is no quorum, the speaker must adjourn the meeting to another time, date and venue at his or her discretion and record the names of those members present.
- (4) Whenever the speaker is not present and there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no more than 30 minutes and if there is no quorum at the end of that period, no meeting shall take place and the municipal manager must record the names of the members present.

- (5) Whenever a resolution has to be taken on any matter before a meeting and there is no quorum, the speaker must suspend the proceedings until a quorum is present, provided that if after 10 minutes, or such longer time the speaker may allow, there is still no quorum, the speaker must adjourn the meeting.
- (6) Whenever a meeting is adjourned owing to the absence of a quorum, the time of such adjournment, as well as the names of the members present, must be recorded in the minutes.

PART 4: DECISIONS

Unopposed Matters

14. Whenever council is called upon to consider a matter and there is no opposition from any member, a unanimous vote shall be recorded in the minutes.

Debate prior to decisions

15. (1) Before any matter is debated, the speaker must indicate that the matter is open for discussion.
- (2) In the event of an opposed matter, the speaker shall not allow any proposal or amendment to be moved until the matter has in his or her view been adequately debated by the meeting.
- (3) An item on the agenda shall be deemed to be opposed business if a member signifies his or her intention to discuss such item immediately after the speaker has indicated that such item is open for discussion, provided that no item shall be deemed to be opposed by reason only of questions being asked in connection therewith.

Manner of Voting

16. (1) The speaker must put every opposed motion to the vote by calling upon the members to indicate by a show of hands, unless otherwise prescribed by law, whether they are for such motion or against it, whereupon the speaker must declare the result of such vote.
- (2) The speaker may, at the request of a majority of the members present, rule that a matter be decided by secret ballot. In such an event the municipal manager shall ensure that a duly marked ballot paper is handed to each member.
- (3) If there is an equality of votes in respect of a motion on which voting takes place in accordance with sub rules (1) and (2), the speaker must exercise his casting vote in addition to his deliberative vote, provided that he or she may not exercise a casting vote in terms of any matter set out in section 160(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996.
- (4) Upon the speaker's declaration of the result of a vote, a member may demand for his or her vote to be recorded against the decision concerned and the municipal manager shall ensure that such vote is recorded in the minutes.
- (5) A member may abstain from voting on any matter. Upon indication that a member wishes to abstain from voting, it shall be entered in the minutes.

Decisions

17. (1) In accordance with the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, a supporting vote of a majority of the members is necessary to decide on –
 - (a) the passing of by-laws;
 - (b) the approval of the budget;
 - (c) the imposition of rates and other taxes, levies and duties;
 - (d) the raising of loans

- (2) In accordance with the Structures Act a supporting vote of at least two-thirds of the members is necessary to adopt a decision to dissolve the council.
- (3) Save for rule 39, all other questions are decided by a majority of votes cast.

PART 5: PUBLIC ACCESS

Admittance of Public

18. The speaker must take reasonable steps to regulate public access to, and public conduct at meetings.

Matters In-Committee

19. (1) Whenever the municipal manager has provisionally placed any matter on a part of the agenda which will not be disclosed to the public before the meeting, the speaker, when such matters are to be considered, must –
 - (a) direct that the members consider whether it would be reasonable for any or all of the items on such part of the agenda to be considered without the presence of the public, with due regard to section 160(7) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, which requires that the public and media may be excluded from being present at a meeting only when it is reasonable to do so, having regard to the nature of the business being transacted; and
 - (b) direct that all members of the public leave the venue of the meeting in respect of those items to be dealt with In-Committee.
- (2) The motivation for the exclusion of the public must be minuted in full.
- (3) Any items from which the public will not be excluded, shall be considered directly after the procedure as set out in sub rule (1).

Exclusion of the public and media from meetings

20. (1) The public, including the media, may be excluded from the meeting –
- (a) where so directed by the speaker in terms of rule 19; or
 - (b) where so decided by council in terms of sub rule (3).
- (2) If a motion to exclude the public is seconded, it shall be put to the vote forthwith without discussion.
- (3) If, after due consideration by council of the reasons stated, and with due regard to section 160(7) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, such motion is carried, the place of meeting shall be cleared of all members of the public, including media.

Re-admission of public and media to meetings

21. (1) A member may during the course of the meeting from which the public and the media were excluded, move “that the meeting again be opened” and state the reasons for such motion.
- (2) If such motion is seconded it shall be put to the vote forthwith without discussion.

Deputations and invitations to non-members

22. Members of the public and deputations will as a general rule be interviewed by the executive mayor or committees. Under special circumstances, the speaker may-
- (a) grant approval for a deputation to be interviewed by council;
 - (b) allow a member of the public to address council; or
 - (c) to attend a meeting in order to state his or her views on a matter before council.

PART 6: ORDER AT MEETINGS

Conduct of members, non-members and members of the public

23. If a non-member or member of the public misbehaves, behaves in an unseemly manner, or obstructs the business of any meeting, the speaker may order that he or she should be removed from the meeting.
24. (1) If a member –
- (a) misbehaves;
 - (b) behaves in an unseemly manner;
 - (c) obstructs the business of a meeting;
 - (d) challenges the ruling of the chairperson on any point of order or ruling in terms of rule 3(1);
 - (e) declines to withdraw any expression when required to do so by the chairperson;
 - (f) indulges in tedious repetition or unbecoming language, or
 - (g) commits any breach of these rules,
- the speaker must direct such member to conduct himself or herself properly and, if speaking, to discontinue his or her speech.
- (2) In the event of a persistent disregard of the directions of the speaker, he or she shall direct such member to retire from the place of meeting for the remainder of the meeting and may, if necessary, cause him to be removed there from.
- (3) A proper dress code of members during meetings, as approved by council, shall be enforced by the speaker and the display of any party political branding or wording on any clothing or item in possession of a member who publicly displays it, shall be considered as behaviour in an unseemly manner.
- (4) The taking of photographs or visual or audio recordings at a meeting is prohibited unless authorised by the speaker.

- (5) In the event of a breach by a member of any provision of this by-law, the speaker may, in addition to any direction given as authorised in terms of these rules, act against such member in terms of Item 13 of the Code of Conduct for councillors.

Offence

25. Any member, non-member or member of the public who –
- (a) refuses or fails to comply with a direction of the speaker given in terms of rule 22 and 23;
 - (b) returns to the place of meeting prior to the conclusion of the meeting from which he was directed to retire;
 - (c) offers resistance whilst being removed from the place of meeting; or
 - (d) contravenes rule 24(4);
- shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding R2 000 (two thousand rand).

PART 7: RULES OF DEBATE

Member to address speaker

26. A member who speaks at a meeting must address the speaker and may do so in any one of the three official languages of the Province of the Western Cape.

Order of Priority

27. (1) A member may address the council, with the permission of the speaker.
- (2) A member shall raise his or her hand in order to obtain the necessary permission to speak.

Precedence of speaker

28. Whenever the speaker addresses the meeting, all members must be silent.

Relevance

29. (1) A member who speaks must direct his or her speech to the subject or matter under discussion or to an explanation or to a point of order.
- (2) No discussion shall be permitted –
- (a) which will anticipate any matter on the agenda; or
 - (b) on any matter in respect of which a decision by a judicial or quasi-judicial body or a commission of enquiry is pending.

Right to Speak

30. (1) A member may only speak once –
- (a) to the matter before the council;
 - (b) to any amendments to the matter before the council;
 - (c) to a matter or an amendment proposed or to be proposed by himself or herself;
 - (d) to a point of order or a question of privilege;
- unless authorised by the speaker or as provided for in terms of these rules.
- (2) The mover of an original motion may speak to the motion and reply but in reply he or she shall confine himself or herself to answering previous speakers and shall not introduce any new matter into the debate.
- (3) The right of reply shall not extend to the mover of an amendment which, having been carried, has become the substantive motion.

Debate Management

31. (1) The political whips of the parties in council must, at least 24 hours prior to a meeting, provide the chief whip with a list of the items on the agenda that will be debated;
- (2) Based on the lists provided in terms of sub rule (1), each party must deliver to the chief whip before a meeting, a list of the councillors who will speak on an item, provided that the time allocated to each councillor as well as the total time allocated to all members shall be at the discretion of the speaker.
- (3) The speaker may deviate from the provisions of the lists.
- (4) All matters not listed in terms of sub rule (1) must be put individually to the meeting for adoption without debate.
- (5) Except with the consent of the speaker, no member may speak for more than five minutes on any matter.
- (6) The mover of an original motion or of any amendment may, however, speak for five minutes on such motion or amendment.

Re-introduction of motion or question

32. No motion which has been rejected by the council and no question asked in terms of the rules and dealt with at any meeting may again be moved or asked within a period of three months of such meeting except with the consent of the speaker.

Notices of motion

33. (1) The speaker may not accept any motion on a matter that is not on the agenda unless notice thereof has been given in terms of sub rule (2).
- (2) A notice of intention to introduce a motion shall be motivated, signed and dated and delivered to the municipal manager in writing at least six working days before the date of the meeting on which it is intended to be introduced.

Notices of questions

34. (1) The speaker may not accept any question on a matter that is not on the agenda unless notice thereof has been given in terms of sub rule (2).
- (2) A notice of intention to introduce a question must be delivered to the municipal manager in writing at least six working days before the date of the meeting on which it is intended to be introduced.

Absence of mover or questioner

35. A motion or question shall lapse if-
- (a) the mover or questioner is absent when called upon by the speaker to move a motion or ask a question standing in his or her name on the agenda; and
 - (b) the mover or questioner has not notified the speaker in writing of a substitute to move the motion or ask the question.

Motions and questions on matters dealt with by a committee or executive mayor

36. (1) A member may not give notice of a motion or question in regard to any matter assigned to a committee or the executive mayor, unless –
- (a) such motion has previously been submitted to such committee or the executive mayor without any response;
 - (b) such motion is in the form of a reference to such committee or the executive mayor for consideration and report;
 - (c) such committee or executive mayor has failed to finalise or report on such matter within a time period as specified by council; or
 - (d) the speaker authorised such motion to be included in the agenda.
- (2) The chairperson of a portfolio committee or the executive mayor may, if he or she is of opinion that the matter is one of urgency, give notice of his or her intention to introduce a motion or ask a question on a matter assigned to such committee or the executive mayor, notwithstanding the fact that such motion or question has not received the prior consideration of the committee or the executive mayor.

- (3) Any motion intended in terms of sub rules (1) and (2) must comply with the provisions of rule 33(2).

Recommendation by executive mayor or committee regarded as motion

37. (1) A recommendation contained in a report submitted by the executive mayor or a committee is considered to have been moved by the executive mayor or the chairperson of such committee or their delegates, as the case may be.
- (2) A motion referred to in sub rule (1) does not need to be seconded.
- (3) The executive mayor or the chairperson of the committee may exercise his or her right to speak or reply on such a matter.

Questions

38. (1) After a motion or amendment has been moved and seconded or at the conclusion of a speech thereon, a member may ask any question relevant to such motion or amendment.
- (2) No supplementary questions may be asked except by the member asking the original question and then only in respect of matters arising out of the reply to such original question.
- (3) The speaker may not disallow such question, provided that the member to whom the question is directed may either reply thereto forthwith or require that notice thereof be given in terms of rule (34).

Motion of exigency

39. (1) A member may direct the attention of the council to any matter which does not appear on the agenda and of which no previous notice has been given by stating briefly the subject of the matter and without comment thereon moving "that the motion to which attention has been directed be considered forthwith as a matter of exigency."

- (2) Such motion is herein referred to as a motion of exigency.
- (3) If such motion is seconded and carried by a majority of two thirds of the members present, the mover shall be permitted without notice to bring the matter under consideration by way of motion or question.

Motions of course

40. (1) In addition to those provided for elsewhere in these rules, the following shall be regarded as motions of course –
 - (a) that any report referred to in the agenda be noted, adopted, acted upon or referred back;
 - (b) that any document before the council be acted upon in the manner specified in the motion;
 - (c) that action be taken in regard to any item submitted for consideration in the manner specified in the motion.
- (2) Any motion of course as stipulated above and elsewhere in these rules, shall be subject to rule 15 hereof.

Points of order

41. A member may raise a point of order to draw attention to a departure from these rules by stating the particular rule he or she relies on, whereupon he or she shall immediately be heard.

Points of explanation

42. The speaker may allow a member to raise a point of explanation provided that such explanation shall be confined to some material part of the debate which may have been misunderstood.

Withdrawal of motion, amendment or question

43. (1) A motion or amendment may without debate and with the permission of the seconder and council, be withdrawn by the mover.
- (2) A member may not speak on such motion or amendment after council has agreed to the withdrawal of such motion.
- (3) A question may be withdrawn by the member intending to put it.

Speaker's ruling on points of order and explanation

44. (1) The ruling of the speaker on a point of order or an explanation shall be final and not open to discussion.
- (2) The ruling of the speaker on any point of order raised as to the interpretation of these rules shall be entered in the minutes.

Order of debate

45. When a matter is under debate, no further motion shall be received except that-
- (a) the motion be amended;
 - (b) consideration of the matter be postponed;
 - (c) the public and the media be excluded;
 - (d) the public and the media be re-admitted;
 - (e) the meeting adjourn to another date;
 - (f) the meeting adjourn for a specified time;
 - (g) the debate be adjourned;
 - (h) the matter be put to the vote;
 - (i) the meeting proceed to the next business.

Amendment of motion

46. (1) Every amendment shall be relevant to the motion on which it is moved.
- (2) An amendment shall, if required by the speaker, be in writing, signed by the mover and handed to the speaker and such amendment shall be read before being moved.
- (3) An amendment shall not be discussed or put to the council until it has been seconded.
- (4) If there is more than one amendment to a motion the amendment last proposed shall be put to the vote first and if carried the matter shall be resolved accordingly.
- (5) If the amendment last proposed is rejected, the amendment proposed immediately prior to the last amendment shall be put to the vote.
- (6) No further amendment shall be moved to a motion or amendment after the speaker has commenced to take the vote upon such motion or amendment.

Postponement of consideration of the matter

47. (1) A member may at the conclusion of a speech move that the consideration of the matter be postponed to a fixed or undetermined date.
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing, provided that the seconder shall not be permitted to speak. The mover shall be permitted to speak to the motion for a period not exceeding five minutes and the seconder shall not speak for seconding the motion.
- (3) The mover of the motion may, without prejudice to his or her right of reply if the motion is not carried, be heard in reply for five minutes, after which the motion shall be put without further debate.

- (4) If the motion is carried, the matter shall be placed first on the agenda of matters to be considered at the meeting to which it has been postponed, provided that rule 5(2) and (3) shall not apply to such matter.

Adjournment of meeting to another date

48. (1) A member who has not yet participated in the debate on a matter may at any time, except during the course of a speech by another member, or while a vote is being taken, move "that the meeting adjourn to another date".
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing.
- (3) The mover may speak to the motion for a period not exceeding five minutes but the seconder shall not speak except for seconding the motion.
- (4) If the motion is carried the meeting shall forthwith adjourn unless the speaker directs that the meeting proceed first to dispose of business other than opposed business.
- (5) If the motion is not carried the speaker shall not accept another such motion until half an hour has elapsed.
- (6) Subject to sub rule (3), no discussion on such motion shall be permitted, except that a member who has first indicated his or her opposition to such motion, may speak in opposition of the motion for not more than five minutes.
- (7) No amendment to such motion may be moved except in relation to the period of adjournment.
- (8) If the motion is carried during a debate but the debate is not concluded, then, upon re-opening of the matter at the adjourned meeting, the member who moved the adjournment shall be entitled to speak first.
- (9) No business shall be transacted at an adjourned meeting except such business set out in the agenda for the meeting which is adjourned.

Adjournment of meeting for a specified time

49. (1) A member may at any time except during the course of a speech by another member or while a vote is being taken, move "that the meeting now adjourn for a specified time, up to one hour".
- (2) Such motion must be seconded and need not be in writing.
- (3) If the motion is carried the meeting shall forthwith adjourn for the specified time.
- (4) The speaker may limit the number of such motions.

Adjournment of debate

50. (1) A member who has not yet participated in a debate may at the conclusion of any speech move "that the debate be adjourned".
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing.
- (3) The mover of such motion may speak to it for five minutes, but the seconder may not speak beyond formally seconding it.
- (4) Subject to sub rule (3) no discussion may be permitted on such motion except in relation to the period of adjournment and that the member who first indicated his or her opposition against such motion may speak in opposition thereto for five minutes.
- (5) If such motion is carried, the meeting proceeds to the next business on the agenda, and the discussion of the adjourned debate, unless otherwise resolved, is resumed at the next meeting.
- (6) On the resumption of the adjourned debate the member who moved the adjournment is entitled to speak first.

- (7) If the motion is not carried the speaker shall not accept another such motion until half an hour has elapsed.
- (8) A member may not move or second more than one motion for the adjournment of the debate during the course of that debate.

Voting on a Matter

51. (1) A member who has not yet participated in the debate on a matter may, at the conclusion of a speech on the matter, move that “the matter be now put to the vote”.
- (2) Subject to the provisions of sub rule (3), no motion put in terms of sub rule (1) shall be open to discussion.
- (3) The mover of a matter under discussion may, when a motion has been put in terms of sub rule (1), speak on such motion for not more than five minutes, whereupon the said motion shall be put to the vote without any further debate.

Removal of matter from the agenda

52. (1) A member who has not yet participated in the debate on a matter may, at the conclusion of any speech on that matter, move “that the matter be removed from the agenda”.
- (2) Subject to the provisions of sub rule (3), no motion put in terms of sub rule (1) shall be open to discussion.
- (3) The mover of a matter under discussion may, when a motion has been put in terms of sub rule (1), speak on such motion for not more than five minutes, whereupon the said motion shall be put to the vote without any further discussion.
- (4) If such a motion is carried, the matter under discussion shall not be further pursued.

PART 8: MEMBERS' TOOLS OF TRADE

Tools of trade

53. It is the responsibility of members to have the tools of trade provided to them by the municipality available and in a working condition at all times.

PART 9 : REPEAL OF BY-LAWS

Repeal of by-laws

54. By-Law 20/2007 : Rules of Order regulating the Conduct of Meetings of the Council of the Municipality of Drakenstein promulgated in Provincial Gazette 6426 dated 16 March 2007, is hereby repealed.

DRAKENSTEIN MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE REËLS VIR DIE HOU VAN VERGADERINGS VAN DIE RAAD
VAN DIE MUNISIPALITEIT VAN DRAKENSTEIN; 2014

Ingevolge die bevoegdheid verleen ingevolge reël 156(2) van die Grondwet, 1996, gelees met reël 13 van die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000), verorden Drakenstein Munisipaliteit soos volg:

DEEL 1: ALGEMEEN

Woordomskrywing

1. In hierdie regulasies, tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken —
 - “**Grondwet**” die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996);
 - “**kode**” die gedragskode vir raadslede soos in die Stelselwet uiteengesit;
 - “**komitee**” ’n portefeuljekomitee wat ingevolge reël 79 of 80 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998, (Wet 117 van 1998) deur die raad ingestel is of ’n komitee soos bedoel in item 14 van die Gedragskode vir Raadslede;
 - “**lid**” ’n lid van die munisipale raad;
 - “**LUR**” die lid van die Uitvoerende Raad verantwoordelik vir plaaslike regering in die Wes-Kaapse Provinsie;
 - “**mosie**” ’n mosie waarvan geskrewe kennis deur ’n lid gegee is, maar dit sluit nie ’n mosie in soos by reël 39 en 40 beoog nie; asook orde-mosies soos uiteengesit in reël 45;
 - “**munisipale bestuurder**” die persoon deur die raad aangestel ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000), of ’n persoon deur die munisipale bestuurder gedelegeer;
 - “**ordereëls**” die bepalings van hierdie verordening;
 - “**party**” ’n party soos omskryf in die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998;
 - “**raad**” die munisipale raad van Drakenstein;
 - “**speaker**” die raadslid verkies tot voorsitter van die raad of enige ander raadslid wat as voorsitter van die raad waarneem;

“**Stelselwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000);

“**Strukturewet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukturewet, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**vergadering**” die vergaderings van die munisipale raad.

“**werksgereedskap**” die hulpmiddels of fasiliteite soos meubels, telefone, elektroniese toestelle of enige ander hulpmiddels of fasiliteite wat deur die munisipaliteit aan ’n lid voorsien word om effektiewe en doeltreffende uitvoering van sy of haar pligte op die mees effektiewe wyse te verseker;

DEEL 2: TOEPASSING VAN REGULASIES

Toepassing

2. (1) Hierdie regulasies is op alle vergaderings van die raad van toepassing.
- (2) Uitgesonderd waar dit klaarblyklik onvanpas is, is ’n reël wat in enige verrigtinge op raadslede van toepassing is, ook van toepassing op ’n nie-lid wat met die goedkeuring van die speaker aan daardie verrigtinge deelneem.

Aanvulling

3. (1) Die speaker kan ’n beslissing gee ten opsigte van enige gebeurlikheid waarvoor hierdie reëls nie voorsiening maak nie, en geen verdere bespreking word oor die beslissing toegelaat nie.
- (2) Die beslissing van die speaker word in die notule aangeteken.

DEEL 3: VERGADERINGS

Aanvang van vergadering

4. Die speaker moet die stoel inneem presies op die tyd waarvoor die vergadering belê is en moet onmiddellik, volgens reël 13, met die sake van die vergadering begin.

Volgorde van sake

5. (1) Die sake van vergaderings moet in die volgende volgorde op die sakelys verskyn –
 - (a) verkiesing van waarnemende speaker, indien nodig;
 - (b) aansoeke vir verlof om afwesigheid;
 - (c) goedkeuring van notule;
 - (d) verklarings en mededelings deur die uitvoerende burgemeester/ uitvoerende onderburgemeester;
 - (e) larings en mededelings deur die speaker;
 - (f) onderhoude met afvaardigings (indien deur die speaker goedgekeur);
 - (g) oorweging van verslae deur die uitvoerende burgemeester;
 - (h) sake vir oorweging/inligting;
 - (i) dringende aangeleenthede deur die munisipale bestuurder voorgelê;
 - (j) oorweging van kennisgewing van mosies;
 - (k) oorweging van kennisgewings van vrae;
 - (l) oorweging van dringende mosies; en
 - (m) in-komitee sake.
- (4) Die speaker kan uit eie beweging die volgorde van die sake op die sakelys verander.
- (3) 'n Lid wat die volgorde van sake op die sakelys wil verander, moet die speaker voor die vergadering nader. Die speaker se besluit is bindend.

Speaker kan dringende aangeleentheid indien

6. Die speaker kan te eniger tyd en sonder kennisgewing enige verklaring maak of dringende aangeleenthedede voorstel.

Sake vir afhandeling

7. Uitgesonderd soos in hierdie regulasies bepaal, mag geen aangeleentheid wat nie op die sakelys van 'n vergadering van die raad vermeld is, by sodanige vergadering behandel word nie.

Vergaderings

8. (1) Die raad moet ten minste kwartaalliks vergader.
- (2) Die speaker besluit waar en wanneer die raad vergader, maar indien 'n meerderheid van die lede die speaker skriftelik versoek om 'n vergadering te belê, moet die speaker 'n vergadering belê op die tyd in die versoek vermeld.
- (3) Indien die posisie van die speaker vakant is moet die munisipale bestuurder-
 - (a) 'n spesiale vergadering belê vir die verkiesing van 'n speaker of waarnemende speaker; en
 - (b) aan elke lid sowel as die publiek kennis gee van sodanige vergadering.
- (4) Indien die speaker versuim om 'n spesiale vergadering soos bedoel in subreël (2) te belê, mag die meerderheid van lede die munisipale bestuurder versoek om sodanige vergadering te belê en moet die munisipale bestuurder die vergadering belê vir die tyd soos in die versoek uiteengesit.
- (5) 'n Versoek deur die meerderheid van lede moet die sake aandui wat tydens die vergadering behandel moet word. Geen ander sake, behalwe met toestemming van die meerderheid lede mag tydens sodanige spesiale vergadering behandel word nie.
- (6) Die munisipale bestuurder moet skriftelik of per elektroniese media kennis gee aan elke lid van elke vergadering waarop ingevolge subreëls (2), (3) en (4) besluit is.

- (7) Die munisipale bestuurder moet aan die publiek kennis gee van die dag, tyd en plek van elke vergadering deur 'n kennisgewing te publiseer in 'n plaaslike koerant deur hom of haar bepaal; met dien verstande dat hy of sy van hierdie vereiste kan afwyk wanneer tydsbeperkings dit onmoontlik maak ten opsigte van dringende vergaderings.
- (8) Die munisipale bestuurder moet elke lid van elke vergadering in kennis stel deur hom of haar van 'n skriftelike of elektroniese agenda te voorsien ten minste 72 (twee en sewentig) uur voor die vergadering, met dien verstande dat indien tydsbeperkings dit onmoontlik maak, 'n korter periode gebruik mag word.

Bywoning van vergaderings

9. (1) Elke lid wat 'n vergadering bywoon, moet sy of haar naam teken in die bywoningsregister wat vir dié doel gehou word.
- (2) 'n Lid moet elke vergadering bywoon, uitgesonderd wanneer –
 - (a) verlof vir afwesigheid ingevolge reël 10 verleen is; of
 - (b) die lid hom of haar kragtens wet moet onttrek.

Verlof vir afwesigheid

10. (1) 'n Lid wat homself of haarself van 'n vergadering of tydens 'n vergadering wil verskoon, moet 'n skriftelike aansoek by die speaker indien, of in sy of haar afwesigheid, by die hoofswep van die raad ten minste 48 uur voor die vergadering. 'n E-pos aan die speaker in dié verband sal aanvaarbaar wees.
- (2) By ontvangs van 'n aansoek ingevolge subreël (1) moet die speaker die aansoek oorweeg en kan dit goedkeur of weier. Die lid moet ten minste 24 uur voor die vergadering van die besluit in kennis gestel word met redes in die geval van weiering.
- (3) Die speaker mag verlof tot afwesigheid toestaan aan 'n lid wie deur spesiale omstandighede verhinder is ingevolge subreël (1) aansoek te doen.
- (4) Die spesiale omstandighede bedoel in subreël (3) mag insluit-
 - (a) siekte van die lid;

- (b) siekte of dood van naasbestaandes van die lid; of
 - (c) waar die lid met amptelike besigheid van die raad is.
- (5) Indien die speaker homself of haarself van 'n vergadering wil verskoon moet hy of sy by die uitvoerende burgemeester aansoek doen in welke geval subreëls (1) en (4) met die nodige wysigings van toepassing sal wees.
- (6) 'n Lid wat sonder verlof versuim om teenwoordig te bly by 'n vergadering, word geag sonder verlof afwesig te wees.
- (7) Die name van alle lede aan wie verlof tot afwesigheid van enige vergadering gegee is en van alle lede wat sonder verlof tot afwesigheid afwesig is van enige vergadering of versuim om teenwoordig te bly by 'n vergadering, moet aangeteken word in die notule of verslag of verslae met betrekking tot sodanige vergadering.
- (9) Reël 24(5) is van toepassing op lede wat versuim om te voldoen aan enige bepaling van hierdie reël.

Nie-bywoning

11. (1) Die speaker of sy genomineerde moet die bywoningsregister op 'n gereelde basis nagaan en moet, indien dit na sy of haar mening nodig is, ingevolge die Gedragskode vir Raadslede toepaslike stappe doen teen raadslede wat op 'n gereelde basis afwesig is.
- (2) Nie-bywoning deur 'n lid beteken versuim om-
- (a) 'n vergadering by te woon wat die lid ingevolge reël 9(2) van hierdie verordening moet bywoon;
 - (b) by die aanvang van 'n vergadering teenwoordig te wees; of
 - (c) teenwoordig te bly tot aan die einde van 'n vergadering.

Notule

12. (1) Die notule van die verrigtinge van vergaderings moet in gedrukte vorm saamgestel en op die volgende gewone vergadering deur die raad goedgekeur en deur die speaker onderteken word.
- (2) Die notule word vir die doel van goedkeuring as gelees beskou indien 'n eksemplaar daarvan binne 'n redelike tydperk voor die volgende vergadering aan elke lid gestuur is.
- (3) Geen mosie of bespreking van die notule word toegelaat nie, behalwe in verband met die juistheid daarvan.

Kworum

13. (1) 'n Meerderheid van die lede vorm 'n kworum.
- (2) As daar op die tyd waarvoor die vergadering belê is, nie 'n kworum is nie, moet die speaker die stoel inneem sodra daar 'n kworum teenwoordig is.
- (3) Wanneer daar nie 'n kworum is nie, moet die aanvang van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, moet die speaker die vergadering verskuif na 'n ander tyd, datum en plek na sy of haar goedgesdunke en moet hy of sy die name van die raadslede teenwoordig aanteken.
- (4) Wanneer die speaker nie teenwoordig is nie en daar nie 'n kworum is nie, moet die begin van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, mag die vergadering nie plaasvind nie en moet die munisipale bestuurder die name van die lede teenwoordig aanteken.

- (5) Wanneer 'n besluit oor enige aangeleentheid voor die vergadering geneem moet word en daar geen kworum is nie, moet die speaker die verrigtinge verdaag totdat 'n kworum teenwoordig is, met dien verstande dat indien daar na die verloop van 10 minute, of sodanige langer tydperk wat die speaker toelaat, nog nie 'n kworum is nie, die speaker die vergadering moet verdaag.
- (6) Wanneer 'n vergadering verdaag word omdat daar nie 'n kworum is nie, moet die tyd van sodanige verdaging asook die name van die lede teenwoordig in die notule aangeteken word.

DEEL 4: BESLUIE

Onbestrede aangeleenthede

14. Wanneer die raad versoek word om 'n aangeleentheid voor hom te oorweeg en daar geen teenkanting van enige lid is nie, word 'n eenparige stemming in die notule aangeteken.

Debat voor besluitneming

15. (1) Voordat enige besluit deur die Raad gedebatteer word, moet die speaker aandui dat die saak oop is vir bespreking.
- (2) In die geval van 'n geopponeerde saak sal die speaker nie enige voorstel of amendement toelaat totdat die saak, na die mening van die speaker, goed genoeg gedebatteer is nie.
- (3) 'n Item op die agenda sal beskou word as geopponeer indien 'n lid te kenne gee dat dit sy of haar voorneme is om die saak te bespreek sodra die speaker aangedui het dat die saak oop is vir bespreking; met dien verstande dat geen saak as geopponeer beskou sal word indien vrae in verband daarmee gevra word nie.

Wyse van stemming

16. (1) Die speaker moet 'n stemming toelaat oor elke mosie wat teengestaan word, deur die lede te versoek om deur die opsteek van hande, tensy anders voorgeskryf deur die wet, aan te dui of hulle vir of teen sodanige mosie is, waarna hy of sy die uitslag van sodanige stemming bekend moet maak.
- (2) Wanneer hy of sy daartoe versoek word deur 'n meerderheid van die lede teenwoordig, mag die speaker bepaal dat 'n stemming deur middel van 'n geheime stemming plaasvind. In sodanige geval moet die munisipale bestuurder verseker dat 'n spesifiek-gemerkte stembrief aan elke lid uitgedeel word.
- (3) Indien daar 'n staking van stemme is ten opsigte van 'n mosie waarvoor 'n stemming gehou is, in ooreenstemming met subreël (1) en (2), moet die speaker sy of haar beslissende stem uitbring (benewens sy of haar gewone stem); met dien verstande dat die speaker nie 'n beslissende stem mag uitbring ingevolge enige aangeleentheid soos uiteengesit in reël 160(2) van die Grondwet nie.
- (4) Wanneer die speaker die uitslag van 'n stemming bekend maak, kan 'n lid versoek dat sy of haar stem teen die betrokke besluit aangeteken word, en die munisipale bestuurder moet seker maak dat sodanige stem in die notule aangeteken word.
- (5) 'n Lid mag buite stemming bly ten opsigte van enige saak. Wanneer sodanige lid aandui dat hy of sy buite stemming wil bly, moet dit in die notule aangeteken word.

Besluite

17. (1) In ooreenstemming met die Grondwet is die ondersteunende stem van 'n meerderheid van die lede nodig om te besluit oor-
- (a) die aanvaarding van subreëls;
 - (b) die goedkeuring van die begroting;
 - (c) die oplegging van eiendomsbelasting en ander belastings, heffings en regte;
 - (d) die verkryging van lenings.

- (2) In ooreenstemming met die Strukturewet is 'n ondersteunende stem van minstens twee derdes van die lede nodig om 'n besluit om die raad te ontbind, te aanvaar.
- (3) Buiten reël 39 kan alle ander vrae deur 'n meerderheid van stemme beslis word.

DEEL 5: TOEGANG VIR PUBLIEK

Toelating van publiek

18. Die speaker moet redelike stappe neem om toegang vir die publiek tot, en gedrag van die publiek op vergaderings, te reguleer.

Sake In Komitee

19. (1) Wanneer die munisipale bestuurder na sy of haar goeddunke enige aangeleentheid voorlopig op 'n deel van die sakelys geplaas het wat nie voor die vergadering aan die publiek openbaar gemaak sal word nie, moet die speaker, wanneer sodanige aangeleenthede oorweeg word -
 - (a) gelas dat die lede oorweeg of dit redelik sal wees as enige van of al die items op sodanige deel van die sakelys oorweeg word sonder die teenwoordigheid van die publiek, met behoorlike inagneming van reël 160(7) van die Grondwet, wat vereis dat die publiek en die media van 'n vergadering uitgesluit kan word slegs as dit redelik is om dit te doen met inagneming van die aard van die sake wat oorweeg word;
 - (b) die lede van die publiek opdrag gee om die vergadering te verlaat ten opsigte van daardie sake wat in-komitee moet plaasvind.
- (2) Die motivering vir die uitsluiting van die publiek moet volledig genotuleer word.
- (3) Enige sake waarvan die publiek nie uitgesluit sal word nie, word oorweeg onmiddellik na die prosedure soos uiteengesit in subreël (1).

Uitsluiting van die publiek en media van vergaderings

20. (1) Die publiek, insluitende die media, kan van die vergadering uitgesluit word -
- (a) waar die speaker dit ingevolge reël 19 gelas, of
 - (b) waar die raad dit ingevolge subreël (3) besluit.
- (2) Indien sodanige mosie gesekondeer word, moet dit onverwyld en sonder bespreking tot stemming gebring word.
- (3) Indien sodanige mosie aanvaar word na behoorlike oor oorweging deur die raad van die redes wat aangevoer is, en met verwysing na reël 160(7) van die Grondwet, moet alle lede van die publiek, insluitende die media, die vergaderlokaal verlaat.

Hertoelating van publiek en media tot vergaderings

21. (1) 'n Lid kan in die loop van die vergadering waarvan die publiek en die media uitgesluit is, voorstel "dat die vergadering weer oopgestel word" met vermelding van die redes vir sodanige mosie.
- (2) Indien sodanige mosie gesekondeer word, moet dit onverwyld en sonder bespreking tot stemming gebring word.

Afvaardigings en uitnodiging aan nie-lede

22. Lede van die publiek en afvaardigings kry gewoonlik tydens 'n onderhoud met die uitvoerende burgemeester of komitees die geleentheid tot gesprek. Indien daar egter regverdiging is vir buitengewone omstandighede, mag die speaker toestemming verleen vir 'n deputasie vir 'n onderhoud met die raad of vir 'n lid van die publiek om die raad toe te spreek of om 'n vergadering by te woon om sy/haar mening oor 'n saak oor te dra.

DEEL 6: ORDE TYDENS VERGADERINGS

Gedrag van lede, nie-lede en lede van die publiek

23. Indien 'n nie-lid of 'n lid van die publiek hom of haar aan wangedrag skuldig maak, op 'n onbehoorlike wyse gedra of die sake van enige vergadering belemmer, kan die speaker gelas dat hy of sy uit die vergadering verwyder word.

Gedrag van raadslede

24. (1) Indien 'n lid –
- (a) hom of haar aan wangedrag skuldig maak, of
 - (b) hom of haar op 'n onbehoorlike wyse gedra, of
 - (c) die sake van enige vergadering belemmer, of
 - (d) die beslissing van die voorsitter oor enige punt van orde of beslissing ingevolge reël 3(1) uitdaag, of
 - (e) weier om enige uitdrukking terug te trek wanneer die Voorsitter daarop aandring, of
 - (f) hom of haar oorgee aan langdradige herhaling of onbehoorlike taalgebruik, of
 - (g) enige van hierdie reëls oortree,
- moet die voorsitter gelas dat sodanige lid hom of haar behoorlik gedra en, indien hy of sy aan die woord is, om sy of haar redevoering te staak.
- (2) In die geval van 'n voortdurende verontagsaming van die opdragte van die speaker moet die speaker sodanige lid gelas om die vergaderlokaal vir die res van die vergadering te verlaat en kan hy of sy, indien nodig, sodanige lid uit die lokaal laat verwyder.
- (3) 'n Behoorlike kleredrag kode vir lede tydens vergaderings, soos deur die raad goedgekeur, sal deur die speaker afgedwing word en die vertoon van enige party politieke reklame of bewoording op enige klere of item in besit van 'n lid wat deur hom of haar publiek vertoon word, sal as onbehoorlike gedrag beskou word.
- (4) Die neem van foto's of visuele of oudiovisuele opnames by 'n vergadering word verbied tensy goedgekeur deur die speaker.

- (5) Waar 'n lid enige bepaling van hierdie verordening oortree, mag die speaker, benewens enige voorskrif ingevolge hierdie reëls, teen sodanige lid optree ingevolge Item 13 van die Gedragskode vir Raadslede.

Misdrywe

25. Enige lid, nie-lid of lid van die publiek wat –
- (a) weier of versuim om te voldoen aan 'n lasgewing van die voorsitter ingevolge reëls 22 en 23;
 - (b) na die vergaderlokaal terugkeer voor die afsluiting van die vergadering waaraan hy of sy gelas is om te onttrek;
 - (c) weerstand bied terwyl hy of sy uit die vergaderlokaal verwyder word; of
 - (d) reël 24(4) oortree;
- begaan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens R2 000 (twee duisend rand).

DEEL 7: REËLS VIR DEBATVOERING

Lid spreek stoel aan

26. 'n Lid wat op 'n vergadering praat, moet die stoel aanspreek en kan dit doen in enige van die drie amptelike tale van die Provinsie Wes-Kaap.

Orde van prioriteit

27. (1) Wanneer 'n lid die raad wil toespreek, moet hy of sy eers die speaker se toestemming verkry.
- (2) 'n Lid moet sy of haar hand lig om sodoende die nodige toestemming om te praat, te verkry.

Voorrang van speaker

28. Wanneer die speaker die vergadering toespreek moet alle lede stilbly.

Relevansie

29. (1) 'n Lid wat aan die woord is, moet sy, haar toespraak streng bepaal by die onderwerp of aangeleentheid onder bespreking of by 'n verduideliking op 'n punt van orde.
- (2) Geen bespreking word toegelaat –
- (a) wat enige aangeleentheid op die sakelys sal vooruitloop nie;
 - (b) oor enige aangeleentheid ten opsigte waarvan 'n besluit deur 'n geregtelike of kwasigeregtelike liggaam of 'n kommissie van ondersoek hangende is nie.

Reg om te praat

30. (1) 'n Lid mag net een keer praat –
- (a) oor die aangeleentheid voor die raad;
 - (b) oor enige amendemente van die aangeleentheid voor die raad;
 - (c) oor 'n aangeleentheid of 'n amendement wat hy of sy self voorgestel het of gaan voorstel; en
 - (d) oor 'n punt van orde of 'n saak van voorreg, tensy deur die speaker daartoe gemagtig of soos in hierdie reëls daarvoor voorsiening gemaak word.
- (2) Die voorsteller van 'n oorspronklike mosie kan oor die mosie praat en repliek lewer, maar in sy of haar repliek moet hy of sy hom of haar bepaal by die beantwoording van vorige sprekers en mag hy of sy geen nuwe aangeleentheid in die debat inbring nie.
- (3) Die reg tot repliek is nie van toepassing nie op die voorsteller van 'n amendement wat, nadat dit goedgekeur is, die substantiewe mosie geword het.

Debat bestuur

31. (1) Die politieke swepe van die partye in die raad moet die hoofswep ten minste 24 uur voor die vergadering voorsien van 'n lys van items op die agenda wat gedebatteer sal word.
- (2) Gebaseer op die lys voorsien ingevolge subreël (1), moet elke party voor 'n vergadering aan die hoofswep 'n lys voorlê van raadslede wat oor 'n item sal praat, met dien verstande dat die tyd toegelaat vir elke lid om te praat sowel as die totale tyd toegelaat vir alle lede om te praat in die diskresie van die speaker sal wees.
- (5) Die speaker mag afwyk van die bepalings van die lyste.
- (6) Alle sake wat nie ingevolge subreël (1) gelys is nie, moet individueel aan die vergadering gestel word vir aanvaarding sonder debat.
- (7) Behalwe met toestemming van die speaker, mag geen lid vir langer as vyf minute oor enige saak praat nie.
- (6) Die voorsteller van enige oorspronklike mosie of enige wysiging mag egter vir vyf minute oor sodanige mosie of wysiging praat.

Herindiening van mosie of vraag

32. Geen mosie wat deur die raad verwerp is en geen vraag wat ingevolge die reëls gestel is en afgehandel is op enige vergadering, mag weer ingedien of gestel word nie binne 'n tydperk van drie maande na sodanige vergadering, uitgesonderd met toestemming van die speaker.

Kennisgewing van mosie

33. (1) Die speaker mag geen mosie ten opsigte van 'n saak wat nie op die agenda is aanvaar nie, tensy kennis daarvan ingevolge subreël (2) gegee is.
- (2) Elke kennisgewing van voorneme deur 'n lid om 'n mosie in te dien moet skriftelik, gemotiveer, onderteken en gedateer wees en aan die munisipale bestuurder gelewer word minstens ses werkdade voor die datum van die vergadering waarop dit ingedien gaan word.

Kennisgewing van vrae

34. (1) Die speaker geen vraag aanvaar ten opsigte van 'n saak wat nie op die agenda is nie, tensy kennis daarvan ingevolge subreël (2) gegee is.
- (2) 'n Kennisgewing van voorneme deur 'n lid om 'n vraag te stel, moet skriftelik aan die munisipale bestuurder gelewer word minstens ses werksdae voor die datum van die vergadering waarop dit gestel gaan word.

Afwesigheid van voorsteller of vraesteller

35. 'n Mosie of vraag sal verval indien-
- (a) die voorsteller of vraesteller afwesig is wanneer deur die speaker gevra word om 'n mosie voor te stel of 'n vraag te vra wat teen sy of haar naam in die agenda aangeteken is; en
- (b) die voorsteller of vraesteller nie die speaker in kennis gestel het van 'n plaasvervanger om die mosie te stel of die vraag te vra nie.

**Mosies en vrae oor aangeleenthede wat deur 'n komitee of
die uitvoerende burgemeester gehanteer is**

36. (1) 'n Lid mag nie kennis van 'n mosie of vraag gee met betrekking tot enige aangeleentheid wat aan 'n komitee opgedra is nie, tensy –
- (a) sodanige mosie of vraag voorheen aan sodanige komitee of die uitvoerende burgemeester voorgelê is sonder 'n gepaste antwoord; of
 - (b) sodanige mosie in die vorm van 'n verwysing na sodanige komitee of die uitvoerende burgemeester vir oorweging en verslagdoening gestuur is; of
 - (c) sodanige komitee en die uitvoerende burgemeester in gebreke gebly het om sodanige verslag te finaliseer of terugvoering te verskaf binne 'n gespesifiseerde tyd deur die raad; of
 - (d) die speaker binne sy diskresie toegelaat het dat sodanige mosie in die agenda van die raad opgeneem word.
- (2) Die voorsitter van 'n portefeuljekomitee of die uitvoerende burgemeester mag, indien hulle van mening is dat dit 'n baie dringende saak is, kennis gee van sy of haar voorneme om 'n mosie in te dien of 'n vraag te vra ten opsigte van 'n aangeleentheid wat aan sodanige komitee of die uitvoerende burgemeester toegewys is, ondanks die feit dat sodanige mosie of vraag nie vooraf deur die komitee of die uitvoerende burgemeester oorweeg is nie.
- (3) Enige mosie van voorneme ingevolge (1) en (2) moet met die bepalings van reël 33(2) ooreenstem.

Aanbeveling van die uitvoerende burgemeester of komitee beskou as 'n mosie

37. (1) 'n Aanbeveling vervat in 'n verslag wat deur die uitvoerende burgemeester of 'n komitee aan die raad voorgelê is, word geag deur die uitvoerende burgemeester voorgestel te wees of, die voorsitter van sodanige komitee of hulle gedelegeerdes na gelang van die geval.
- (2) 'n Mosie ingevolge subreël (1) hoef nie gesekondeer te word nie.

- (3) Die uitvoerende burgemeester of die voorsitter van die komitee mag sy of haar reg uitoefen om oor sodanige saak te praat of repliek te lewer.

Vrae

38. (1) Nadat enige mosie of amendement voorgestel en gesekondeer is of na afhandeling van enige toespraak daarvoor kan 'n lid enige vraag stel wat tersaaklik is vir sodanige mosie of amendement.
- (2) Geen aanvullende vrae mag gestel word nie behalwe deur die lid wat die oorspronklike vraag gestel het en dan net ten opsigte van aangeleenthede voortspruitend uit die antwoord op sodanige oorspronklike vraag.
- (3) Die speaker mag geen sodanige vraag weier nie; met dien verstande dat lede aan wie sodanige vraag gerig is, onverwyld daarop kan antwoord of kan vereis dat kennis daarvan ingevolge reël 34 gegee word.

Dringende mosie

39. (1) 'n Lid kan die aandag van die raad vestig op enige aangeleentheid wat nie op die sakelys verskyn nie en waarvan daar nie vooraf kennis gegee is nie, deur kortliks die onderwerp van die aangeleentheid te meld en sonder kommentaar daarop voor te stel "dat die mosie waarop die aandag gevestig is, onverwyld oorweeg word as 'n kwessie van dringendheid".
- (2) Sodanige mosie word hierin 'n dringende mosie genoem.
- (3) Indien sodanige mosie gesekondeer word en aangeneem word deur 'n meerderheid van twee derdes van die lede teenwoordig, moet die voorsteller toegelaat word om die aangeleentheid sonder kennis deur middel van 'n mosie of vraag tot oorweging te bring.

Mosies van orde

40. (1) Benewens die mosies waarvoor elders in hierdie reëls voorsiening gemaak word, word die volgende as mosies van orde beskou –
- (a) dat daar kennis geneem word van enige verslag in die sakelys vermeld, of dat dit aangeneem of terugverwys word of dat daar aan die verslag uitvoering gegee word;
 - (b) dat daar uitvoering gegee word aan enige dokument voor die raad op die wyse in die mosie vermeld;
 - (c) dat stappe geneem word met betrekking tot enige item wat vir oorweging voorgelê is, op die wyse in die mosie vermeld.
- (2) Enige mosie soos hierbo of elders in hierdie regulasies gestipuleer, sal onderhorig wees aan reël 15 hiervan.

Punt van orde

41. 'n Lid kan 'n punt van orde opper om die aandag te vestig op 'n afwyking van hierdie reëls deur die bepaalde reël te noem waarop sodanige lid hom of haar beroep, waarna sodanige lid onmiddellik gehoor verleen moet word.

Punt van verduideliking

42. Die speaker kan 'n lid toelaat om 'n punt van verduideliking te opper; met dien verstande dat sodanige verduideliking beperk moet word tot 'n wesenlike deel van die debat wat moontlik misverstaan is.

Terugtrekking van mosie, wysiging of vraag

43. (1) 'n Mosie of wysiging kan sonder bespreking en met die toestemming van die sekondant en die raad deur die voorsteller teruggetrek word.
- (2) 'n Lid mag nie oor sodanige mosie of wysiging praat nadat die raad tot die terugtrekking van sodanige mosie ingestem het nie.
- (3) 'n Vraag kan teruggetrek word deur die lid wat dit wou gestel het.

Speaker se beslissing oor punte van orde en verduideliking

44. (1) Die beslissing van die speaker oor 'n punt van orde of verduideliking is finaal en nie oop vir bespreking nie.
- (2) Die beslissing van die speaker oor 'n punt van orde wat oor die vertolking van hierdie reëls geopper is, moet in die notule aangeteken word.

Volgorde van bespreking

45. Wanneer 'n mosie onder bespreking is op enige vergadering van die raad, mag geen verdere mosie ontvang word nie, uitgesonderd die volgende:
- (a) dat die mosie gewysig word;
 - (b) dat die oorweging van die aangeleentheid uitgestel word;
 - (c) dat die publiek en die media uitgesluit word;
 - (d) dat die publiek en die media weer toegelaat word;
 - (e) dat die raad nou verdaag;
 - (f) dat die raad vir 'n bepaalde tyd verdaag;
 - (g) dat die debat verdaag word;
 - (h) dat die aangeleentheid tot stemming gebring word;
 - (i) dat die vergadering na die volgende saak oorgaan.

Wysiging van mosie

46. (1) Elke wysiging moet tersaaklik wees vir die mosie waarop dit voorgestel word.
- (2) 'n Wysiging moet, indien die speaker dit verlang, skriftelik en deur die voorsteller onderteken wees en aan die speaker oorhandig word en sodanige wysiging moet gelees word voordat dit voorgestel word.
- (3) 'n Wysiging mag nie bespreek of aan die raad gestel word voordat dit gesekondeer is nie.
- (4) As daar meer as een wysiging op 'n mosie is, word die wysiging wat laaste ingedien is, eerste tot stemming gebring, en as dit aangeneem word, word die aangeleentheid dienooreenkomstig afgehandel.

- (5) Indien die wysiging wat laaste ingedien is, verwerp word, word die wysiging wat onmiddellik voor die laaste wysiging ingedien is, tot stemming gebring.
- (6) Geen verdere wysiging op 'n mosie of wysiging mag ingedien word nadat die speaker begin het om sodanige mosie of wysiging tot stemming te bring nie.

Oorweging van die aangeleentheid uitgestel

47. (1) 'n Lid kan aan die einde van 'n toespraak voorstel dat die oorweging van die aangeleentheid uitgestel word tot 'n bepaalde of onbepaalde datum.
- (2) Sodanige mosie moet gesekondeer word maar dit hoef nie skriftelik te wees nie; met dien verstande dat die sekondant nie toegelaat mag word om te praat nie. Die voorsteller moet toegelaat word om vir 'n tydperk van hoogstens vyf minute oor die mosie te praat, en die sekondant mag nie praat nie, behalwe om die mosie te sekondeer.
- (3) Die voorsteller van die mosie mag sonder benadeling van sy of haar uiteindelijke reg op repliek indien die mosie nie aanvaar word nie, vyf minute lank repliek lewer, waarna die mosie sonder verdere bespreking tot stemming gebring word.
- (4) Indien die mosie aanvaar word, moet die aangeleentheid eerste geplaas word op die sakelys van aangeleenthede wat oorweeg moet word op die vergadering waartoe dit uitgestel is; met dien verstande dat reël 5(2) en (3) nie op sodanige aangeleentheid van toepassing is nie.

Verdaging van die raad nou tot 'n ander datum

48. (1) 'n Lid wat nog nie aan die bespreking oor die aangeleentheid wat dan voor die vergadering is, deelgeneem het nie, kan te eniger tyd, uitgesonderd in die loop van 'n toespraak deur 'n ander lid of terwyl daar gestem word, voorstel "dat die raad nou tot 'n ander datum verdaag".

- (2) Sodanige mosie moet gesekondeer word maar hoef nie skriftelik te wees nie.
- (3) Die voorsteller word toegelaat om vir 'n tydperk van hoogstens vyf minute oor die mosie te praat, maar die sekondant mag nie praat nie, behalwe om die mosie te sekondeer.
- (4) Indien die mosie aanvaar word, moet die raad onverwyld verdaag; met dien verstande dat die speaker kan gelas dat die vergadering voortgaan om eers onbestrede sake af te handel.
- (5) Indien die mosie nie aanvaar word nie, mag die speaker nie nog so 'n mosie aanvaar nie totdat 'n halfuur verstryk het.
- (6) Onderworpe aan subreël (3), mag geen bespreking oor sodanige mosie toegelaat word nie, behalwe dat 'n lid wat dit eerste aangedui het, hoogstens vyf minute lank teen die mosie kan praat.
- 7) Geen amendement op sodanige mosie mag voorgestel word nie, uitgesonderd met betrekking tot die tydperk van verdaging.
- (8) Indien 'n mosie om 'n vergadering te verdaag, aanvaar is gedurende 'n debat en voor die afhandeling daarvan, is die lid wat die verdaging voorgestel het, geregtig om eerste te praat na oorweging van die aangeleentheid wat die onderwerp van sodanige bespreking op die verdaagde vergadering sal wees.
- (9) Geen sake mag op 'n verdaagde vergadering afgehandel word nie, uitgesonderd die sake wat op die sakelys van die vergadering waarvan dit 'n verdaging is, verskyn.

Verdaging van die raad vir 'n bepaalde tyd

49. (1) 'n Lid kan te eniger tyd behalwe in die loop van 'n toespraak deur 'n ander lid of terwyl daar gestem word, voorstel "dat die raad nou vir 'n bepaalde tyd, tot een uur lank, verdaag".
- (2) Sodanige mosie hoef nie skriftelik te wees nie.

- (3) Indien die mosie aanvaar word, moet die raad onverwyld vir die bepaalde tyd verdaag.
- (4) Die speaker kan die aantal sodanige mosies beperk.

Verdaging van debat

50. 1) 'n Lid wat nog nie aan 'n debat deelgeneem het nie, kan aan die einde van enige toespraak voorstel "dat die debat verdaag word".
- (2) Sodanige mosie moet gesekondeer word, maar hoef nie skriftelik te wees nie.
- (3) Die voorsteller van sodanige mosie kan vyf minute lank daarvoor praat, maar die sekondant mag nie praat nie, behalwe om dit formeel te sekondeer.
- (4) Onderworpe aan subreël (3), mag geen bespreking oor sodanige mosie toegelaat word nie, behalwe in verband met die tydperk van verdaging en dat die lid wat eerste in sy of haar sitplek op die been kom vir dié doel, vyf minute lank daarteen mag praat.
- (5) Indien sodanige mosie aanvaar word, gaan die vergadering oor na die volgende saak op die sakelys, en die bespreking van die verdaagde debat word op die volgende vergadering hervat, tensy anders besluit word.
- (6) Met die hervatting van die verdaagde debat is die lid wat die verdaging voorgestel het, geregtig om eerste te praat.
- 7) Indien die mosie nie aanvaar word nie, mag die speaker nie nog so 'n mosie aanvaar nie totdat 'n halfuur verstryk het.
- (8) 'n Lid mag nie meer as een mosie vir die verdaging van die debat in die loop van daardie debat voorstel of sekondeer nie.

Aangeleentheid word tot stemming gebring

51. (1) 'n Lid wat nog nie aan die debat oor 'n aangeleentheid deelgeneem het nie, kan in die loop van sodanige debat, aan die einde van enige toespraak, voorstel dat die aangeleentheid nou tot stemming gebring word.
- (2) Behoudens die bepalings van subreël (3) is geen mosie wat ingevolge subreël (1) voorgestel is, oop vir bespreking nie.
- (3) Die voorsteller van 'n aangeleentheid onder bespreking kan, wanneer 'n mosie ingevolge subreël (1) voorgestel is, hoogstens vyf minute lank oor sodanige mosie praat, waarna genoemde mosie sonder enige verdere bespreking tot stemming gebring word.

Verwydering van aangeleentheid van die sakelys

52. (1) 'n Lid wat nog nie aan die debat oor 'n aangeleentheid deelgeneem het nie, kan in die loop van sodanige debat, aan die einde van enige toespraak, voorstel "dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word".
- (2) Behoudens die bepalings van subreël (3) is geen mosie wat ingevolge subreël (1) voorgestel is, oop vir bespreking nie.
- (3) Die voorsteller van 'n aangeleentheid onder bespreking kan, wanneer 'n mosie ingevolge subreël (1) voorgestel is, hoogstens vyf minute lank oor sodanige mosie praat, waarna genoemde mosie sonder enige verdere bespreking tot stemming gebring word.
- (4) Indien sodanige mosie aanvaar word, word die aangeleentheid onder bespreking nie verder bespreek nie.

